

Cumhuriyet Halk Partisi

Koronavirüs Raporu

Salgın ülkelerin hem bugününi hem de yarınıni ipotek altına alacak büyüklükte.

Bu girdaptan en önce en az hasarla çıkabilecek ülkeler, salgının etkilerini bertaraf etmek amacıyla en radikal kararları alabilen, her alanda tasarruf ve özveride bulunarak salgınla mücadelede ilgili tüm kesimlerin doğru ve adil şekilde finansmanı için tüm kaynaklarını seferber edebilen ülkeler olacaktır...

24 Mart 2020

Koronavirüs Raporu

Salgın ülkelerin hem bugününü hem de yarınını ipotek altına alacak büyüklüktedir. Bu girdaptan en önce en az hasarla çıkabilecek ülkeler, salgının etkilerini bertaraf etmek amacıyla en radikal kararları alabilen, her alanda tasarruf ve özveride bulunarak salgınla mücadelede ilgili tüm kesimlerin doğru ve adil şekilde finansmanı için tüm kaynaklarını seferber edebilen ülkeler olacaktır...

24 Mart 2020

“KORONAVİRÜS RAPORU”

Cumhuriyet Halk Partisi Yayınları
Mart 2020

Cumhuriyet Halk Partisi Yayınları

Adres: Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi,
Anadolu Bulvarı No:12 Söğütözü, ANKARA
Tel : 0(312) 207 40 00
Fax : 0(312) 207 40 39

Baskı: **MİKİ Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.**
Matbaacılar San. Sitesi 1516/1 Cadde N: 27
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0(312) 395 21 28
www.miki.com.tr

İçindekiler

Yönetici Özeti.....	5
Cumhuriyet Halk Partisi'nin Koronavirüsün Türkiye'de Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Yönetilebilmesi için Tedbir Önerileri.....	13
Cumhuriyet Halk Partisi'nin Sağlık Alanında Tedbir Önerileri	15
Koronavirüsün Küresel Ekonomi Üzerindeki Etkileri	21
Koronavirüsün Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkileri	29
Koronavirüsün Küresel Kronolojisi.....	35
Koronavirüs Tedavi Sürecinde Meydana Gelen Gelişmeler	155
Türkiye'de Koronavirüsün Kronolojisi	161
Koronavirüsle Mücadelede İyi Ülke Örnekleri.....	199
Uluslararası Finans Kuruluşlarının Koronavirüs Nedeniyle Aldıkları Kararlar	209

Yönetici Özeti

Dünya tarihinde görülen salgınlar içinde yayılma (bulaşma) hızı ve ölüm oranı itibariyle en tehlikeli salgın hastalıklardan birisiyle karşı karşıyayız. Koronavirüs 2019 (COVID-19) Salgın Hastalığının nasıl ilerleyeceği ve etkileri konusunda yüksek güvenilirlikte tahminler yapmaya yetecek veriye henüz sahip değiliz.

Bu salgın dolayısıyla ilk ve öncelikli amacımız; hastalığın yayılmasını önlemek ve hastalığa yakalanmış insanlarımızı sağlıklı insanlardan izole ederek tedavi etmek olmalıdır. Hastalığın yayılmasını önlemek amacıyla toplumsal ve kişisel karantina tedbirlerinin alınması ve uygulamasında kararlı olunmalıdır.

Bu salgın boyunca halk sağlığını korumak amacıyla uygulanacak tedbirlerin, ülkemizin ekonomik ve sosyal hayatını derinden etkileyecek tehditler yaratacağını öngörüyoruz. Bu raporun amacı yaşadığımız salgın hastalığın ülkemizin ekonomik ve sosyal hayatında yaratması muhtemel etkileri azaltmak için bir yol haritası hazırlanmasına yardımcı olmaktır.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ilk defa 31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan eyaletinde tanımlanamayan zatürre vakaları görüldüğünü raporlamıştır. 7 Ocak 2020 tarihinde Wuhan'da görülen vakaların kaynağının yeni bir tür Korona virüsü olduğu belirtilmiş ve 13 Ocak 2020 tarihinde hastalık ilk defa başka bir ülkeye (Tayland) sıçramıştır.

Korona virüs hastalığı ile ilgili ilk haberlerin uluslararası basına yansımaya başlaması ile birlikte hastalığın küresel seyri takibe alınmış ve 27 Ocak 2020 tarihinde konuyla ilgili Genel Başkan Yardımcılarımız tarafından CHP Merkez Yönetim Kuruluna kapsamlı bir sunum yapılmıştır. Yapılan bu sunumda hastalığın dünya çapında yayılma riski olduğu ve o tarih itibariyle geçerli olan vaka sayısı, yayılım hızı ve ölüm oranlarıyla, önlem alınmadığı takdirde dünyada on binlerce insanın ölümüne yol açma ihtimali olduğu tespit edilmiştir.

2 Mart 2020 tarihinde toplanan CHP Merkez Yönetim Kurulu toplantısında hastalığın uzak doğu ülkelerinde yayıldığı, ABD ve Avrupa'da vakaların görülmeye başladığı ve yakın gelecekte ülkemiz dahil dünyanın kalanına sıçrama riski olduğu tespit edilmiş ve CHP Genel Başkanı tarafından ilgili Genel Başkan Yardımcılarına hastalığın uluslararası alanda takip edilmesi ve olası etkilerinin düzenli raporlanması talimatı verilmiştir.

Bugün itibariyle 27 Ocak 2020 tarihinde CHP MYK'sına yapılan ilk sunumda kullandığımız tahmin modelinde yer alan vaka sayısını, yayılım hızını ve ölüm oranlarını çok aşan bir gerçeklikle karşılaşmış bulunuyoruz. Bu durum dünyamızın ve ülkemizin öngördüğümüzden çok daha ağır bir tehdit ile karşı karşıya kaldığını ortaya koymaktadır. Bu tehdit karşısında "En İyisini Dilemek Ama En Kötüsüne Hazırlıklı Olmak" gerekiyor.

Karşı karşıya kaldığımız bu ağır felaket dolayısıyla ortaya çıkabilecek ekonomik ve sosyal riskleri azaltmak amacıyla salgına yakalanan ülkelerin tecrübelerinden yararlanmak üzere bütün ülkeleri izlemeye aldık. Başta Dünya Sağlık Örgütü olmak üzere konuyla ilgili uluslararası kuruluşların, sivil toplum ve meslek örgütlerinin açıklama ve uyarılarını takip ettik. Bu sayede küresel olarak en iyi uygulama örneklerini tespit ederek ülkemiz adına riskleri en doğru şekilde tahmin etmeyi ve en etkin kontrol mekanizmalarını önermeyi amaçladık.

Salgın hastalık hala sürmekte olup hastalığın seyri ve tedavisiyle ilgili belirsizlikler hala devam etmektedir. Bu eksik bilgi dolayısıyla ne dünyada ne de Türkiye'de geleceğe yönelik yüksek güvenilirlikli tahminler yapılamamaktadır. Bu kısıtlamalar dolayısıyla biz de çalışmalarımızı muhtemel senaryolar üzerinden hazırlamak durumunda kaldık. Rapor okuyucularımızı, raporumuzda yer alan iyimser senaryoları esas alarak rehavete veya kötümser senaryoları esas alarak umutsuzluğa kapılmaması konusunda uyararak isteriz.

COVID-19 hastalığı, bulaşım hızı, kalıcı iz bırakma (morbidite) ve öldürücülük (mortalite) oranı en yüksek hastalıklardan birisidir. Hastalık bu menfi özellikleri dolayısıyla bütün dünyaya hızla yayılmış ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından 11 Mart 2020 tarihinde "Pandemi" ilan edilmiştir.

Hastalığın seyrini hafifleten tedavi yöntemlerine ilişkin uluslararası alanda çeşitli haberler çıkmasına rağmen henüz hastalığı engelleyen bir aşı veya tedavi edebilen bir ilaç bulunmamıştır. Bilim insanları aşı veya ilaç bulunması ve yaygın olarak kullanılabilmesinin aylar alabileceğini belirtmektedir.

Bütün umudumuz virüsün form değiştirmemesi ve enfekte olan insanların tekrar enfekte olmaması, virüsün insandan insana geçerken zayıflaması veya yakın zaman içerisinde hastalığı engelleyen aşı veya tedavi eden bir ilaç bulunmasıdır. Ancak en iyisini umut ederken en kötüsüne hazırlıklı olmamız gerektiğini tekrar vurguluyoruz.

Test Yapılmalı... Test Yapılmalı... Test Yapılmalı...

Salgın hastalıkla başa çıkabilmek için ilk yapılması gereken hastalığa yakalanmış insanları tespit etmek, hastaları ve temas kurduğu kişileri önce izole edip sonra tedavi etmektir. Aksi takdirde salgının yayılmasının önüne geçilemez ve bir felaket ile karşı karşıya kalınabilir. Hastalığı tespit etmenin tek yoluysa test yapılmasıdır.

Hastalığın ülkemize henüz sıçramadığı ancak sıçramasının beklendiği günlerde elimizde olan az sayıda test kitlerinin ihraç edildiği haberlerini üzüntüyle takip ettik. Hastalığın ilk vakalarının tespit edildiği günlerde hastalık belirtisi gösteren yurttaşlarımızda sadece yurt dışı temaslı olanlara test yapılması, izleyen günlerde test protokolünün değiştirilmesine rağmen test sayısı ve test merkezlerinin azlığı nedeniyle hastalık belirtisi gösteren vakalara yeterince test yapılamaması halk sağlığını riske atmıştır. Ülkemizde yetersiz test yapılması dolayısıyla vakalar zamanında tespit edilip karantina altına alınamamış ve tespit edilemeyen vakalar dolayısıyla hastalık diğer ülkelerden daha hızlı yayılmaya başlamıştır.

Salgın hastalıkla ilgili bilgiler günde bir defa Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca tarafından açıklanmaktadır. Bu açıklamada sadece vaka ve ölüm sayıları verilmektedir. Oysa dünyanın tüm gelişmiş ülkelerinde hastalığın yayılmasıyla ilgili bilgiler tüm detaylarıyla anlık olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Ülkemizde de hastalıkla ilgili tam ve doğru bilgilerin Halkımızla anlık paylaşılmasına başlanması hastalıkla etkin mücadele açısından zorunluluktur.

Salgının Yayılma Hızı Yavaşlatılmalıdır

Salgın hastalıkla mücadelede ilk ve en önemli tedbir sosyal mesafe, karantina ve kişisel hijyen uygulamalarıyla hastalığın yayılım hızının düşürülmesidir. Hastalığın yayılım hızını düşürmenin en etkin yolu yurttaşlarımızı bu konuda bilinçlendirmek, ikna etmek ve gerekirse zorlamaktır. Toplumsal karantina tedbirleri uygulamanın ekonomik, sosyolojik ve siyasi risklerinin farkındayız ancak salgının hızla yayılma tehlikesinin farkında olarak halk sağlığının her türlü kaygının önünde tutulması gerektiğini düşünüyoruz.

Salgın hızını yavaşlatmak iki açıdan hayati önem taşımaktadır. Birincisi salgın hızı yavaşlatılarak hasta sayısının sağlık sistemimizin kapasitesini aşmasına engel olmaktır. Bu sayede hastalara yeterli sağlık hizmeti sunulabilecek ve kayıplarımızın önüne geçilecektir. Salgın hızını yavaşlatmanın bir diğer amacı tedavi ve aşı bulunana kadar mümkün olduğunca çok yurttaşımızı hastalıktan korumaktır.

Hastalığın yayılmasının beklendiği günlerde (Mart başı) önlem alınmayarak veya önlem alınmasında geç kalınarak, örneğin umre dahil yurt dışına gidiş ve gelişler sınırlandırılmayarak, yurt dışı dönüşlerinde yeterli karantina önlemleri alınmayarak, hastalığın en ağır yaşandığı ülkelerden biri olan İran sınırından giriş çıkışların engellenmesinde geç kalınarak ve sınır geçişlerinde gevşek davranılarak, salgının ilk günlerinde futbol maçlarını iptal etmek yerine seyircisiz oynatarak halk sağlığı riske atılmıştır.

Bu süreçte yurt dışından dönüşte karantinaya alınan yurttaşlarımızın bulunduğu otobüsten üst düzey bir yöneticinin kızına polis ekipleri tarafından kayırmacılık yapılarak karantinadan kaçırılması kamuya olan güveni derinden zedelemiştir.

Sağlık Çalışanlarımızın Sayısı Artırılmalıdır

Hastalığın yayılım hızının yüksek olması, hasta sayısının hızla artmasına ve sağlık sistemi kapasitemizin yetersiz kalmasına yol açabilir. Bu sebeple önümüzdeki en büyük ödev sağlık sistemimizi güçlendirmek olmalıdır.

Sağlık sistemimizin en önemli bileşeni sağlık çalışanlarımızdır. Sağlık çalışanlarımız için en büyük risk tedavi hizmetleri sırasında hastalığa yakalanma riskidir. Bir taraftan hastalığın bulaşıcılık hızının yüksek olması dolayısıyla hasta sayısının hızla artma ihtimali, diğer taraftan sağlık çalışanlarının hastalığa yakalanarak çalışamaz hale gelme ihtimali göz önüne alınarak bir anda sağlık çalışanlarımızın sayısında hızlı düşüş yaşanabileceği göz önüne alınmalıdır.

Salgın hastalığı bizden önce yaşayan ülkelerde sağlık çalışanlarının sayısının hastalık bulaşması sebebiyle azalması ve aynı anda hasta sayısının hızla artması sonucunda çok üzücü sahneler yaşanmıştır. Bu tecrübeden hareketle ilerleyen gün ve haftalarda artan sağlık personeli ihtiyacının karşılanması amacıyla öncelikle atanamayan sağlık personelinin hemen atanmasını tavsiye ediyoruz. Ayrıca KHK ile görevden uzaklaştırılan sağlık çalışanlarından haklarında kesin hüküm bulunmayanların göreve çağrılmasında yarar görüyoruz.

Salgının çok yaygınlaşması ve hasta sayısının aşırı artması ihtimaline karşı hastalıkla doğrudan ilgisi olmayan uzmanlıklardan (ortopedi, cildiye, göz gibi) olan sağlık personelinin salgın hastalıkla mücadelede görevlendirilmesi için hazırlıkların planlanmasını tavsiye ediyoruz. Ayrıca başımıza gelecek en kötü senaryoya hazırlık olarak son 3 yıl içinde emekli olmuş sağlık personelinden çalışmaya uygun olanların da göreve çağrılmasının düşünülmesinde ve bu konuda hazırlık yapılmasında fayda görüyoruz. Hastalığın belirli illerimizde yoğunlaşması halinde diğer illerden takviye sağlık personelinin hızla bu bölgelere nakli için gerekli önlemlerin alınmasını tavsiye ediyoruz.

Sağlık Çalışanlarının ve Ailelerinin Sağlığı Korunmalı ve Güvenliği Sağlanmalıdır

Salgın bitinceye kadar sağlık çalışanlarımız uzun saatler hastalık bulaşma riskiyle çalışacaktır. Hastalık bulaşma ve bulaştırma riski yüksek olan sağlık personelinin ailelerini ve yakınlarını korumak amacıyla sağlık personelinin evleri dışında rahat koşullarda ücretsiz kalabileceği oteller ayarlanmalıdır. Ayrıca salgın boyunca personelin güvenli ve hijyenik taşınması için servis araçlarının sayısının artırılmasını ve 24 saat emre amade tutulmasını tavsiye ediyoruz.

Salgın hastalık boyunca toplumsal gerginliğin yüksek olması muhtemel olup sağlık personelinin şiddete maruz kalma ihtimali bulunmaktadır. Sağlık çalışanlarımızı şiddete karşı korumak amacıyla sağlık meslek örgütlerinin yıllardır talep ettiği "Sağlık Çalışanlarına Karşı Şiddetin Önlenmesi Yasası" hızla çıkarılmalı ve hastanelerde güvenlik en üst düzeye çıkarılmalıdır.

Sağlık Çalışanlarının Çalışma Koşulları ve Özlük Hakları Genişletilmelidir

Salgın hastalık süresince çok zor koşullarda görev yapacak sağlık personelinin ve ailelerinin beklenmedik masrafları çıkacaktır. Hem bu beklenmeyen masrafların karşılanması hem de moral ve motivasyonlarının yükseltilmesi amacıyla salgın boyunca tüm sağlık personeline çift maaş ödenmesini, yol, yemek ve konaklama masraflarının tam ve hızlı bir biçimde karşılanmasını tavsiye ediyoruz.

Hastane, Yatak ve Ekipman Kapasitemiz Hızla Artırılmalıdır

Hastalığın dünya kronolojisi ve yayılım haritası incelenerek hastalığın ülkemize de sıçrayacağı çok daha erken tahmin edilmeli ve en geç Şubat ayı ortalarından itibaren salgına hazırlık kapsamında hastane, yatak ve ekipman kapasitemizin artırılması çalışmalarına başlanılmalıydı. Bu konuda başta Çin, İran ve İtalya gibi uluslararası tecrübeler ortadayken zamanında alınması gereken önlemler alınmayarak salgına hazırlık konusunda zaman kaybedilmiştir.

Daha fazla geç kalınmadan salgın hastalığın hızla yayılması riskine karşı hastane ve yatak kapasitemiz hızla artırılmalıdır. Bu kapsamda şehir hastaneleri nedeniyle yakın zamanda kapatılan hastaneler tekrar devreye alınmalı, kamu ve özel sektör hastaneleri tek merkezden koordine edilerek maksimum kapasite ile çalışılması planlanmalıdır. Vaka sayısında hızlı artış ihtimaline karşı askeri hastaneler tekrar açılmalı ve gerektiğinde hızla sahra hastaneleri kurmak amacıyla planlamalar yapılmalıdır.

Örnek vakalarda hastalığın özellikleri ve seyri incelendiğinde sağlık personelinin koruyucu ekipmanlarla birlikte yoğun bakım teknolojilerine özellikle ventilasyon (solunum) cihazlarına çok ihtiyaç duyulacağı anlaşılmaktadır. Bu ekipmanların hızlı ithalatı için tüm kolaylıkların tanınması ve yerli üretim planlaması için üretici firmalarla görüşülerek üretim ve satın alım planlarının yapılmasını tavsiye ediyoruz.

Cezaevleri ve Göçmenler

Mevcut mahkûm ve tutuklu sayılarıyla cezaevlerinin kapasitesi göz önüne alındığında salgın hastalığın en hızlı cezaevlerinde yayılacağını tahmin ediyoruz. Bu ihtimal göz önüne alınarak halk sağlığı zorunluluğu siyasi önyargılara kurban edilmeden, adalet ve eşitlik duygusu incitilmeden, toplum güvenliği riske atılmadan ve cezasızlık algısı yaratılmadan bir infaz erteleme yasası çıkarılmalıdır.

Hastalığın yayılma riski açısından en riskli gruplardan birisi olan göçmen ve mülteciler de bu süreçte koruma ve sağlık hizmetlerinden yararlandırılmalı, temel gıda ve hijyen ihtiyaçları karşılanmalıdır.

Dünya Ekonomisi Sarsılıyor

Hastalığın ilk ortaya çıktığı ülke olan Çin'in dünya ekonomisi açısından önemi dolayısıyla ekonomi çevrelerinin dikkati bir anda COVID-19 hastalığına çevrilmiş ve 15 Şubat 2020 tarihinden itibaren hastalığın diğer ülkelere yayılmaya başlamasıyla ekonomik sarsıntı hissedilmeye başlanmıştır. ABD ve Avrupa ülkelerinde ilk vakaların görülmeye başlamasıyla Korku/Oynaklık Endeksi (VIX) yükselmeye başlamış ve 16 Mart 2020 tarihinde neredeyse 2008 yılı küresel kriz seviyelerine kadar çıkmıştır.

Çin ekonomisinin üretim kesintileri sonucu yavaşlamasıyla birlikte küresel tedarik zincirlerinin işleyişi bozulmuş, Çin'den gelen girdilere bağlı olarak, büyüklükleri ne olursa olsun dünyadaki tüm şirketler üretimde daralmalar yaşamaya başlamıştır. Hastalığın dünyaya yayılmasıyla üretim kısıntıları ve daralma artarak devam etmiştir.

Hastalığın yayılmasıyla ülkeler arasındaki ulaştırma faaliyetlerinin kısıtlanarak neredeyse sıfırlanma noktasına gelmesi, küresel ekonomik faaliyetleri durdurma noktasına getirmiştir. En önemlisi, tüketiciler ve firmalar arasında yaygınlaşan panik hali, olağan tüketim kalıplarını bozmuş ve piyasa anormallikleri şiddetlenmiştir.

Küresel finans piyasaları da değişikliklere sert tepki vermiş bütün öncü göstergeler bozulmuş ve küresel hisse senedi endeksleri gerilemiştir. Küresel panik hali piyasaların en güçlü liman kabul edilen ABD Dolarına ve devlet tahvillerine yönelmesi sonucunu doğurmuş ve küresel olarak borsa endeksleri büyük düşüşler göstermiştir.

Dünya ekonomisinin lideri konumunda olan ABD Merkez Bankası başta olmak üzere tüm ülkelerin Merkez Bankaları faizleri düşürmek ve para basmak suretiyle parasal genişlemeye gitmiştir.

Bütün ülkeler salgın hastalık dolayısıyla sınırlarını kapatıp karantina tedbirlerini artırmaya başlayınca adeta dünya kilitlenmiştir. Karantina tedbirlerinin yol açtığı gelir kayıplarını aşmak ve sosyal patlamalara engel olmak amacıyla ülkeler üst üste tedbir paketlerini açıklamaya başlamıştır. Açıklanan tedbir paketleri ülkelerin siyasal öncelikleri ve ekonomik güçleriyle orantılı olmak kaydıyla bugüne kadar görülmemiş boyutlara ulaşmıştır.

Küresel ekonomik krizi tetikleyen salgın hastalığın yayılım hızı, vaka sayısı, ilaç veya aşı bulunması gibi belirsizlikler ekonomik gelişmelerin sağlıklı tahminine engel olmakta ve bu bilinmezlikler yaşanan küresel ekonomik krizi derinleştirmektedir. Bütün dünya aynı bizim gibi hastalığa yakalanmayı engelleyen bir aşı veya iyileştiren bir ilaç bulunmasını umut etmekte ancak en kötüsüne hazır olmak için de çaba göstermektedir.

Demokrasi Krizinin Yarattığı Ekonomik Kriz İçinde Salgına Yakalandık

Türkiye ekonomisi Ağustos 2018 tarihinde kur ve faiz şokuyla zirve yapan, yüksek enflasyon, yüksek işsizlik, yüksek bütçe açığı ve düşük büyümeyle seyreden bir ekonomik buhran içindeyken küresel virüs musibetine yakalanmıştır.

2014 yılında düğmesine basılan tek adam parti devleti projesinin öngördüğü rejim değişikliği 17 Nisan 2017 tarihinde yapılan Anayasa referandumuyla sonuçlanmıştır. Referandum ile demokrasinin temeli olan güçler

ayrılığı ve dolayısıyla yargı bağımsızlığı ortadan kalkmış ve yatırımcıların gözünde Türkiye riskli bir ülke haline gelmiştir. Buhranın altında yatan temel neden budur.

Türkiye’de yaşanan rejim krizi ekonomik kırılganlıkları artırmaya başlamış, yerli ve yabancı yatırımcıların ülkemize güveni azalmıştır. Üst üste yapılan referandum ve seçimlerde Türkiye ekonomisini canlı tutabilmek için verilen bütçe açıkları, KGF uygulaması ile yaratılan kredi genişlemesi ile bir araya gelince görülen geçici büyüme, cari açık, kur ve enflasyon üzerinde baskı yaratmış ve Türkiye ekonomisi krize daha açık hale gelmiştir.

Türkiye ekonomisinde uzunca bir dönemdir yaşanan düşük üretim, yüksek cari açık, yüksek dış borç baskısı rejim kriziyle birleşerek ekonomik fay hatlarında stres birikimine yol açmış ve beklenen deprem Ağustos 2018’de kur patlamasıyla başlamıştır.

2019 yılı içerisinde yaşadığımız yüksek bütçe açığı ve özellikle kamu bankaları üzerinden sağlanan kredi artışına rağmen istenen büyüme artışı sağlanamamış ve işsizlik rekor kırmıştır. Hükümet 2018’de başlayan kur ve faiz şoku sonrasında hem kuru hem faizi hem de enflasyonu birlikte baskılamaya çalışmıştır. Hükümet bu baskılama politikası sırasında bir taraftan güvenilirmez enflasyon rakamları açıklamış diğer taraftan faiz indirimine gitmiş ve kamu bankaları üzerinden sürekli döviz satarak kuru baskı altına alma çabasına girmiştir.

Rejim değişikliğiyle başlayan demokrasi krizine dayalı ekonomik buhran sonucunda milli gelirimiz azalmış, tarihin en yüksek işsizliği ortaya çıkmış, kurumlar ve kişiler düşük gelir/yüksek borç baskısı altında ezilmeye başlamıştır. Üst üste yapılan hatalar sonucunda Merkez Bankası’nın hem döviz rezervleri hem ihtiyaç akçesi tüketilmiş ve Türkiye ekonomisi savunmasız bir haldeyken ülkemiz COVID 19 Salgın Hastalığına yakalanmıştır.

Ekonomik Tedbir Paketi Hayal Kırıklığı Yaratmıştır

Salgın hastalığın yayılmasını durdurmanın tek yolunun karantina önlemleri olması, küresel ekonomi için derin bir durgunluk ve hatta küçülme riski yaratmaktadır. Aylar sürmesi beklenen karantina önlemleri boyunca tedarik zincirlerinin kırılması ve üretim faaliyetlerinin durmasıyla yaşanacak işsizlik ve gelir kaybı tüm dünya ülkelerini tehdit etmektedir.

Dünya ülkeleri salgın hastalığın yarattığı ekonomik ve sosyal tahribata karşı vatandaşlarını ve kurumlarını korumak amacıyla birkaç yüz milyar dolarla ifade edilen ekonomik ve sosyal tedbirler açıklamışlardır. Açıklanan ekonomik paketlerin büyüklükleri salgının yarattığı ekonomik ve sosyal tehdidin ciddiyeti üzerine fikir vermektedir.

Salgın hastalığın ülkemizde yayılmaya başlamasının ardından 18 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından “Ekonomik İstikrar Kalkanı” adıyla 100 Milyar TL büyüklükte olduğu iddia edilen bir paket açıklanmıştır.

Bu paket hazırlanırken birkaç hata birden yapılmıştır. Birincisi açıklanan paket son derece zayıf kalmış, korku ve panik içinde bekleyen halkımızı rahatlatmamıştır. Açıklanan paketin büyüklüğü 100 milyar TL değil 35-40 milyar TL civarındadır.

Tedbir paketi salgın dolayısıyla ihtiyaç duyulan acil ihtiyaçları ihmal etmiş, etkisiz, gereksiz ve kayırmacı bir anlayışla hazırlanmıştır. Önlem paketi içinde konut kredilerinin düşürülmesi, olmayan turizmin vergilerinin ertelenmesi, karantina altında yaşayan yurttaşların uçağa binmesinin özendirilmesi gibi gereksiz ve etkisiz tedbirlere öncelik verilmiştir. Salgın hastalıkla mücadele kapsamında öncelik sağlık personeli atamasıyken Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından 2 bin vergi müfettişi ve gelir uzmanı atamasının yapılacağı açıklaması yönetim kapasitesi ile ilgili güvensizlik ve hayal kırıklığı yaratmıştır. Karantina tedbirleri dolayısıyla gelir kaybı yaşayan ve günlük ihtiyaçlarını dahi karşılamayan milyonlarca yurttaşımız nakit yardım beklerken tedbir paketinin nakit yardım kısmı sınırlı tutulmuştur.

CHP bu paket açıklanmadan önce krizi görmüş ve Ekonomi Masasında durumu ele almıştır. Hemen ardından konuyu MYK’sına taşımış ve yoksulların, çalışanların ve ailelerin salgın nedeniyle iş ve aşını yitirmesini önleyecek, asgari bir geliri garanti edecek, üretim tabanını koruyan ve kriz sonrasında hızla devreye alınabilmesini sağlayacak önerilerini iktidarın paketinden önce açıklamıştır.

Yönetimin açıkladığı tedbir paketinin yetersiz ve etkisiz olması dolayısıyla Halkımızın yaşadığı hayal kırıklığını ve güven bunalımını aşmak için alınması gereken önlemlerle ilgili 13 maddelik tedbir seti CHP Genel Başkanı tarafından bir kez daha kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Tehlikeli Bir Ekonomik ve Sosyal Krizle Karşı Karşıyayız

Türkiye ekonomisinin salgın hastalıktan çok öncesine dayanan kırılma noktaları hastalığın yarattığı ekonomik baskılarla birleşince ülkemiz salgın hastalık tehdidinin yanı sıra ekonomik ve sosyal bir kriz yaşama riskiyle karşı karşıya kalmıştır.

Hastalığın yayılım hızını düşürmek amacıyla uygulanan karantina tedbirleri birçok yurttaşımızın işini kaybetmesiyle sonuçlanmış ve salgın öncesinde dahi tarihi rekor seviyelerini aşan işsizlik artık dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır.

Yine salgın öncesi yüksek borç yüksek kur yüksek faiz baskısı altında olan KOBİ'lerimiz ve esnafımız salgın sonrası işletmelerini kapatmak zorunda kalmış ve üretim ve satış geliri olmaksızın vergi, SGK, kira, faiz ve ücret maliyetlerine katlanmak zorunda bırakılmıştır. Bu durum eğer önlem alınmazsa birçok işletmeyi yakın zaman içinde iflas riskiyle karşı karşıya bırakacaktır.

İşsizliğin ve iflasların hızla artması ve özellikle yoksul yurttaşlarımızın temel gıda ve hijyen ihtiyaçlarını karşılayamaması halinde hastalığın yayılımını yavaşlatmak için hayati öneme sahip karantina tedbirlerini uygulamak mümkün olmayacağı gibi bu ağır tablo yakın zamanda sosyal patlamaları tetikleme potansiyeli taşımaktadır.

Salgın hastalığın yarattığı ekonomik ve sosyal krizle milli mutabakat halinde mücadele edebilmek amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey ivedilikle toplanmalı ve toplantılara düzenli aralıklarla devam edilmelidir. Konsey toplantılarına ilgili tüm taraflar davet edilmeli, Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve DİSK gibi kurumlar da dışlanmamalıdır.

Hızla Kaynak Yaratılması Gerekliyor

Yukarıda anlattığımız üzere Türkiye ekonomik kriz içerisinde salgın hastalığa yakalanmıştır. Salgın hastalık boyunca bir taraftan gelirler düşecek diğer taraftan hastalıkla mücadele ve sosyal yardımlar bütçeye ağır yük bindirecektir.

Kamu bütçesinden tasarruf amacıyla salgın hastalıkla mücadele için gereken zorunlu hollere ve stratejik sektörlerle öncelik verilmelidir. Kamu özel işbirliği kapsamında yapılan projelere verilen hazine garanti ödemeleri TL'ye çevrilmeli ve 1 yıl süreyle ertelenmelidir.

Hazinenin ve bankaların acil nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Merkez Bankası emisyon hacmini yükseltmek, zorunlu karşılık oranlarını düzenlemek, ters repo işlemleri yapmak gibi gerekli para politikası araçlarını devreye almalıdır. Salgın hastalıkla mücadele süresiyle sınırlı kalmak üzere Merkez Bankasının Hazinenin devlet iç borçlanma senetlerini (DİBS, bono, tahvil) almasına izin verilmesi düşünülmelidir. Yine kredi kanallarını canlı tutmak için TBMM'den "Sicil Affı Yasası" çıkarılmalı ve Merkez Bankasının bankalara likidite sağlama mekanizmaları güçlendirilmelidir.

Bankaların çalıştığı düzenleyici ve denetleyici çerçeve, kriz nedeniyle borcunu ödeyemeyen aileleri ve şirketleri ayakta tutmak için esnetilmeli bu durumun bankaların mali yapısına olumsuz etkileri gerektiğinde Hazine tarafından üstlenilmelidir.

Salgınla mücadele kapsamında yerel yönetimlere çok ağır sorumluluklar düşmektedir. Yaşanan ekonomik kriz dolayısıyla önemli miktarda gelir kaybı yaşayacak olan belediye bütçelerinin desteklenmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda bir yıl süreyle Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İller Bankasıyla belediyelere yapılan aktarımlardan kesinti yapılmaması, belediyelerin borçlanma limitlerinin artırılması ve belediyelerin iç ve dış borçlanmalarında hazine garantisi verilmesi çok önemlidir.

Parasal ve mali gevşemenin döviz kuru üzerinde baskı yaratmaması için döviz rezervleri güçlendirilmelidir. Hem rezervlerin güçlendirilmesi hem de sağlık harcamalarının finansmanı için ülkemizin uluslararası piyasalardan veya uluslararası kuruluşlardan uzun vadeli ve düşük maliyetli dış finansman sağlaması gerekmektedir. Bunun gerektirdiği güven veren, toplumsal uzlaşmaya dayanan bir ekonomik politika çerçevesi Ekonomik ve Sosyal Konseyden geçirilerek devreye alınmalıdır.

İhtiyaç Sahiplerine Nakit Yardım Yapılması

Ekonomide yaşadığımız daralmanın aşılması, stratejik sektörlerimizin talep düşüklüğü nedeniyle tedarik zincirlerinin kırılmaması ve sosyal adaletin sağlanması amacıyla ihtiyaç içerisinde bulunan tüm yurttaşlarımıza yeterli nakit yardım yapılmalıdır.

Nakit yardımların tam ve etkin dağıtılmasının en akılcı yolu “Aile Yardımları Sigortası” sisteminin kurulmasıdır. Aile Yardımları Sigorta sistemi içinde ailelerin özel durumları da dikkate alınarak tüm ailelere salgın süresince aylık en az 2 bin TL ödeme yapılmasını ekonomik ve sosyal bir zorunluluk olarak görüyoruz. Ayrıca belediyeler ve dağıtım şirketleri tarafından sağlanan su, elektrik ve doğalgaz hizmetleri vatandaşların borçları dolayısıyla kesilmemelidir.

Salgın süresince bir gıda krizi ile karşılaşmamak amacıyla tarım sektörümüze özel önem verilmeli ve çiftçilerimizin üretime devam etmesini sağlamak amacıyla çiftçilerimizin borçları yeniden yapılandırılarak bir yıl süreyle faizsiz ertelenmelidir. Salgından en fazla etkilenecek sektörlerden birisi olan turizm sektörü etkin olarak desteklenmeli, banka kredileri yeniden yapılandırılmalı ve “Turizm Tanıtma Fonu” ve “Konaklama Vergisi” yürürlükten kaldırılmalıdır.

Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığınca okulların zorunlu olarak tatil edilmesi nedeniyle sayıları 190 bini bulan ücretli ve kursiyer öğretmenlerin ücretlerinin ödenmesine devam edilmelidir.

Karantina tedbirleri dolayısıyla kapatılan veya kapanmak zorunda bırakılan işyerlerinin kira harcamaları (AVM'ler hariç) Maliye ve Hazine Bakanlığı tarafından karşılanmalı, bu işyerlerinde çalışan işçilerin ücretleri asgari ücret üzerinden karşılanmalı ve bu işyerlerinde çalışan işçilerin kredi kartı ve tüketici kredisi borçları bankalar tarafından üç ay süreyle faizsiz ertelenmelidir.

Çok kısa bir zaman diliminde çok sınırlı bilgi kaynaklarıyla hazırlanan bu raporumuz salgın hastalığın devamı boyunca ortaya çıkacak yeni yerel ve küresel bilgi ve belgeler ışığında haftalık olarak güncellenecektir.

CHP bütün gücü, birikimi ve kararlılığıyla bu salgın hastalıkla mücadeleye destek verecektir. Halkımızla birlik ve dayanışma içerisinde en kısa zamanda ve en az kayıpla bu felaketi atlatacağımıza inanıyoruz. Şimdiden bu salgın hastalık dolayısıyla bedeni, maddi veya manevi zarar görmüş tüm dünya insanlarına ve yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimiz arz ediyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Koronavirüsün Türkiye'de Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Yönetilebilmesi için Tedbir Önerileri

---

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Koronavirüsün Türkiye'de Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Yönetilebilmesi İçin Tedbir Önerileri

- 5 Şubat 2009 tarihinden bu yana toplanmayan ve bir Anayasal kurum olan "Ekonomik ve Sosyal Konsey" ivedilikle toplanmalı... Konsey çalışmalarını belli aralıklarla sürdürmeli...
  - Konsey toplantısına ilgili tüm taraflar davet edilmeli... Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, DİSK gibi...Kimse dışlanmamalı...
- Sağlık kuruluşlarının ve sağlık personelinin tıbbi ve konaklama ihtiyaçları öncelik ve ivedilikle karşılanmalı...
- Kamu sağlık kuruluşlarındaki eleman açığı hızla giderilmeli, ayrıca KHK ile görevlerine son verilen ve haklarında kesin hüküm bulunmayan sağlık elemanları yeniden görevlerine iade edilmeli...
- Hem salgınla mücadele hem de milli güvenlik açısından hayati öneme sahip askeri hastaneler süratle yeniden açılmalı...
- Salgınla mücadelede merkezi yönetimle belediyelerin eşgüdüm içinde çalışmalarına azami dikkat edilmeli. İktidar partisinden olmayan belediyelerin sorunu aşmak için gösterdikleri çabalar engellenmemeli... Bu bağlamda;
  - Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İller Bankası'na belediyelere yapılan ödemelerden bir yıl süreyle herhangi bir kesinti yapılmamalı... Belediyelerin borçlanma limitleri artırılmalı...
  - Belediyelere ve Dağıtım şirketlerine ödenmeyen elektrik, su, doğalgaz faturaları nedeniyle borçlu olan konutların elektriği, suyu ve/veya doğalgazı kesilmemeli... Ve faiz işletilmemeli...
- Cumhurbaşkanlığı veya Bakanlık kararlarıyla geçici olarak kapatılan işyerlerinde;
  - Esnafın kira harcamaları (AVM'ler hariç) Maliye ve Hazine Bakanlığınca karşılanmalı...
  - Bu işyerlerinde çalışan işçilerin ücretleri (kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar hariç) asgari ücret üzerinden ve işyeri kapalı kaldığı sürece İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmalı...
  - Bu işyerlerinde çalışan işçilerin kredi kartı ya da tüketici kredisi borçları bankalar tarafından üç ay süreyle faizsiz ertelenmeli...
- Çiftçilerin borçları yeniden yapılandırılarak, bir yıl süreyle faizsiz ertelenmeli...
- Milli Eğitim Bakanlığınca okulların zorunlu olarak tatil edilmesi nedeniyle sayıları 100.000'i bulan ücretli öğretmenler ile Halk Eğitimde görev yapan ve sayıları 90.000'i bulan kursiyer öğretmenler ücret alamaz duruma düşmüşlerdir. Bu öğretmenlerin mağduriyetlerinin giderilmesi için ivedilikle bir yasal düzenleme yapılmalı...
- Küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ) bankalardan kredi kullanabilmeleri için TBMM'nden süratle bir "sıcil affı" yasası çıkarılmalı...
- Salgından en fazla etkilenecek turizm, eğlence, konaklama, ulaştırma gibi sektörlerin banka kredileri yeniden yapılandırılmalı... "Turizm Tanıtma Fonu" ve "Konaklama Vergisi" getiren yasa yürürlükten kaldırılmalı...
- Bu süreçte; yoksullar, işsizler sağlıklarıyla uğraşırken, bunların ödeyemedikleri faturaları düşünmemeleri için süratle bir "Aile Yardımları Sigortası" yasası çıkarılmalı... Her yoksul aileye asgari 2.000 liralık gelir güvencesi sağlanmalı...
- Bu süreçte; kendi sağlıklarını tehlikeye atarak, günün 24 saat çalışan sağlık personeline kriz süresince her ay iki maaş tutarında ödeme yapılmalı... Ayrıca sağlık personelinin uzun süredir beklediği "sağlıkta şiddeti önleme yasası" da ivedilikle çıkarılmalı...
- Kamu-Özel İş birliğiyle (KÖİ) yaptırılan yol, tünel, köprü, şehir hastaneleri ve havaalanlarının müteahhitlerine bütçeden yapılan Hazine garantili ödemeler bir yıl süreyle ertelenmeli ve garantiler Türk lirasına çevrilmeli...

"Bu süreçte faaliyetlerine ara veren hiçbir işletme, çalışanlarının iş akdine son vermemelidir!"

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Sağlık Alanında Tedbir Önerileri

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Sağlık Alanında Tedbir Önerileri

Koronavirüs bilinen 6 alt gruptan oluşan bir virüs grubudur. Dünya Sağlık Örgütü'nün ilk vakanın 31 Aralık 2019'da görülmesi sebebiyle COVID-19 olarak tanımladığı virüs ise koronavirüs ailesinin 7'nci alt grubudur. Vaka dünya genelinde ilk olarak 31 Aralık 2019 tarihinde kayıt altına alınmıştır. Aradan geçen 2 ay 20 günlük süre zarfında virüs pandemi haline dönüşmüştür.

Virüsün pandemiye dönüşeceği öngörüsü ile iktidara yaptığımız çağrılar ya yanıtız kalmış ya da geç karşılık bulmuştur. Dünya genelinde Koronavirüs vakalarında yaşanan hızlı artış karşısında Parlamento'nun etkin çalışmasını sağlamak amacıyla 27 Şubat 2020 tarihinde 6 CHP, 2 HDP ve 1 İyi Parti milletvekilinin imzası ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'na bir dilekçe ile başvurulmuş ve Komisyon 3 Mart 2020 Salı günü saat 15.30'da olağanüstü toplantıya çağırılmıştır.

Ancak yapılan olağanüstü toplantı çağrısı 2 Mart 2020 tarihinde Komisyon Başkanı Şenel Yediyıldız imzalı bir yazı ile reddedilmiştir. Komisyon başkanının konunun bizzat muhatabı olan Komisyon'u olağanüstü toplamaya gerek duymaması iktidarın konunun ciddiyetini geç idrak ettiğinin bir göstergesidir.

Aradan geçen bir haftanın ardından Komisyon üyeleri Sağlık Bakanı Dr. Fahrettin Koca ile 10 Mart 2020 tarihinde bir araya gelebilmiş, aynı günün gecesinde ülkemizdeki ilk vaka açıklanmıştır.

Virüsün bulaşı hızı ve yayılım gücü göz önüne alındığında, iktidarın reaksiyon vermede yavaş davrandığı açıkça görülmektedir.

Pandemi ile mücadele sürecinde şeffaflık ilkesinin zedelenmesine asla izin verilmemeli, vatandaşlar pandemiye ilişkin gidişat konusunda sık sık bilgilendirilmelidir.

Her ne kadar virüsün kuluçka süresi olarak azami 14 gün telaffuz edilse de yapılan klinik çalışmalarda bu sürenin 37 güne kadar uzadığı da görülmektedir. Bu sebeple sosyal izolasyon ve karantina uygulamalarında 14'üncü günden sonra da gereken hassasiyet gösterilmeli, sosyal izolasyon kurallarına riayet edilmelidir.

Hastalık bulaşı zincirinde tedbirlere uymayan hastalık bulaşmış 1 kişi hastalığı yaklaşık 5 kişiye, o 5 kişi 25 kişiye, 25 kişi de 125 kişiye bulaştırabilmektedir. Bu bulaşı zincirinin kırılması için gereken tüm tedbirler hassasiyetle hayata geçirilmelidir.

Enfekte kişilerin tespiti için test sayısının arttırılarak ülke geneline yayılması sağlanmalıdır.

Sağlık Çalışanları

Salgınla mücadelede sağlık çalışanları önemli ve yaşamsal görevler üstlenirken, yüksek risk altında hizmet vermektedir.

İran, İtalya ve Çin gibi örnekler incelenerek sağlık çalışanlarının korunması ve izolasyonu için alınması gereken tedbirler bir an evvel hayata geçirilmelidir.

Sağlık çalışanlarının çalışma ve dinlenme zamanlarında ev ve sağlık kuruluşlarına transferinde yüksek bir izolasyon sağlanması için, kamu kurumlarında kullanılan makam araçları tahsis edilmeli, şoför bölümü izole edilerek sağlık çalışanları tek tek taşınmalıdır.

Salgının artış hızına bağlı olarak sağlık personelinin hastanede ya da hastaneye en yakın noktada sağlıklı ve izole bir şekilde istirahat edebilecekleri ortamlar hazırlanmalı, farklı mesai düzenine geçilmeli, hastaneler ile hastane dışı ortamlardaki bulaşı zinciri en aza indirilmelidir.

Numune alımı sırasında ciddi aerosol damlacık bulaşması çok yoğun olduğundan, numune alımlarında bulaşı riskini en aza indirecek tedbirler, izole kabinler ve uygulamalar hayata geçirilmelidir. Mobil numune araçları hızla devreye sokulmalıdır.

Ventilatör ve yoğun bakım cihazlarının ortak havuzu oluşturulmalı, ihtiyaç olan yerlere hızlı tedariki sağlanmalıdır. Atıl durumdaki ventilatörlerin bakım onarımlarının hızla yapılarak kullanılabilir hale getirilmesi gerekmektedir.

Şehir Hastanelerinin açılması gerekçesiyle kapatılan hastaneler ivedilikle tekrar hizmete alınarak yoğun bakım ünitelerine dönüştürülmelidir. Ayrıca yoğun bakım ünitelerine dönüştürülebilecek tüm diğer merkezler de hızla gündeme alınmalıdır.

112 personelinin nöbet düzeni 12-36'dan 24-72 saate geçirilmeli, uzun süreli çalışma, uzun süreli dinlenme sağlanmalıdır.

Market Çalışanları

Virüsün havada üç saate kadar asılı kalabildiğine ve kapalı ortamlarda, solunum havasının bir başka kişi tarafından solunması neticesinde damlacık enfeksiyonuyla bulaşmasına ilişkin yapılan klinik çalışmalar göz önüne alındığında, market çalışanları ve kasiyerlerinin de ciddi risk altında olduğu açıkça görülecektir.

Bu riski asgariye indirebilmek için kasalarda mesafe konulmalı, ortam sık sık havalandırılmalıdır.

Alışveriş alanlarının ve marketlerin içerisinde bulunabilecek azami müşteri sayısına ilişkin düzenlemeler hayata geçirilmeli, aralarında mesafe korunarak kalabalıklar dışarıda tutulmalıdır.

Kamu Kurumları

Pandemi ile mücadelede kritik önem taşımayan ve zorunlu olmayan tüm kamu kurumlarında "evden çalışma" sistemi uygulamaya konmalı, bu uygulamanın mümkün olmadığı, zorunlu çalışması gereken kamu kurumlarının çalışma saatlerinde düzenlemeye gidilerek toplu taşıma yoğunluğunun azaltılması sağlanmalıdır.

Hatta toplu taşımaya ihtiyaç duyulacak bir nüfusun dolaşımına izin verilmemelidir.

Zorunlu olanların ulaşimleri da izole bir şekilde sağlanmalıdır. Kritik önem taşıyan kamu personelinin ulaşımında da bulaşı riskini en aza indirecek tedbirler alınmalıdır.

Yine kamu binaları başta olmak üzere merkezi iklimlendirme sistemi kullanılan binalarda iklimlendirme sistemi kullanımı asgariye indirilmeli, olabildiğince temiz hava kullanılmalıdır.

Cezaevleri

Cezaevlerinde bulaşı riskini ortadan kaldıracak hijyen tedbirlerine azami özen gösterilmelidir. Cezaevi personelinin dışarıdan cezaevine virüs taşıma olasılığı göz önüne alınarak cezaevlerinde çalışan personelin de gerektiğinde sağlık personelleri gibi karantina kuralları ile yaşayabileceği uygulamalar için gereken düzenlemeler yapılmalıdır.

Toplu Taşıma

Zorunlu olmadıkça toplu taşıma kullanılmamalı, kullanmak zorunda olan yurttaşların da belirli aralıklarla oturarak ve maske takarak toplu taşımayı kullanması sağlanmalıdır.

Dolmuş ve otobüslerde "ayakta yolcu" uygulaması son bulmalıdır. Bu konu sıkı denetimlerle kontrol altına alınmalıdır.

Salgının artış hızına bağlı olarak üç aşamalı bir süreç yaşanması olasıdır. Bu aşamalar toplu taşımanın asgariye indirilmesi, toplu taşımada yığılmaları azaltacak mesai düzenlemeleri, toplu taşımanın yasaklanmasıdır.

Bu aşamalardan yeterli sonuç alınamaması durumunda uygulanacak son tedbir sokağa çıkma yasağıdır ve ülkemiz bu noktaya da gelmiştir.

Ülkemizin geldiği durumun daha da ağırlaşmaması için bir an evvel zorunlu ihtiyaçlar dışında sokağa çıkma yasağı konulmalıdır.

Ancak salgına karşı bilimsel bir ihtiyaç olan sokağa çıkma yasağının demokratikleşme karşısında otoriterleşmenin bir aracı olarak kullanılmasına asla izin verilmemelidir.

Türk Silahlı Kuvvetleri

Sağlık personeli ve cezaevi personeline olduğu gibi askeri personelin ve komuta kademesinin de olası bir bulaşı zincirinin halkası olmasını önlemek amacıyla izole bir şekilde, karantina kuralları uygulanmalıdır.

Askeri birlikler içerisinde hijyen kurallarına azami özen gösterilmeli, belirti gösteren askerler derhal karantina altına alınarak testleri ve gerekli tedavileri yapılmalıdır.

Tüm kamu kurumlarında temizlik personelinin yüksek nitelikli koruma kıyafetlerine kavuşturulması sağlanmalıdır.

Sağlık çalışanlarının koruma ekipmanlarının temininde, dağıtımında, kullanılabilmesinde hiçbir sıkıntıya yer verilmemeli, sağlık çalışanlarına siperlik, tulum, maske, eldiven gibi koruyucu ekipmanların hızla temini sağlanmalıdır.

Eczaneler

Pandemi ile mücadelede kritik öneme sahip birimlerden birisi de eczanelerdir.

Eczacıların ve eczane çalışanlarının bu süreçte virüsten korunmaları için tedbir alınmalı, gereken bilinçlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Fiziksel mesafeyi korumak adına bankaların ileriye çekilmesi, ilaç alacak vatandaşların eczane içerisine birer birer alınması gibi tedbirlerin hayata geçirilmesi sağlanmalı, eczacıların ve eczane çalışanlarının koruyucu malzeme, maske ve eldiven eksiklikleri hızlıca giderilmelidir.

Gündelik Yaşam Alanları

Her ne kadar sosyal izolasyon konusunda toplumda bir bilinçlenme gözlemlense de apartmanlarda ve sitelerde “komşuluk” ilişkilerinin sonucunda sosyal izolasyonu olumsuz etkileyen toplu görüşmeler devam etmektedir.

Özellikle kalabalık sitelerde bu durum bulaşı zincirini güçlendiren bir etki yaratmaktadır.

Bu sebeple bir an evvel özellikle televizyon ve radyolar vasıtası ile sosyal izolasyonun önemi, hijyen kuralları vs konuları içeren kamu spotlarının yayımı başlatılmalıdır.

İnsektisitlerle (böcek ilacı) yapılan ilaçlamaların koronavirüs üzerinde bir etkisi yoktur. Aslolan hijyen, dezenfeksiyon ve sanitasyon kurallarına uymaktır.

Sosyal Devlet ve Belediyeler

Bu süreçte belediyelere önemli rol düşmektedir. Risk grubundakilerin ve yaşlı nüfusun gündelik ihtiyaçlarının giderilmesinde belediyeler etkin rol oynamalıdır. Bu uygulamalarda temel ilke “önce zarar verme” olmalıdır.

Yüksek risk grubundaki yaşlı vatandaşlarımızın erzak vs ihtiyacı karşılanırken onlarla asgari temas sağlanmalı, ihtiyaçlar vatandaşların kapısının önüne bırakılmalı, iletişim telefonlarla sağlanmalıdır.

Yine özellikle yoksul kesimin hijyenik malzemelere, sıvı ve katı sabuna erişimi için gereken tedbirler alınmalıdır.

Kargo Görevlileri

İnternet alışverişinde yaşanan artış göz önüne alınırsa kargo görevlilerinin de ciddi risk altında olduğu görülecektir.

Kargoların teslimi ve taşınmasında gerekli karantina süreleri uygulanmalı, personele hijyen kurallarına uymaları konusunda bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Paket gıda satışında da hijyene dikkat edilmeli, hijyen ve karantina koşullarına uygun olarak paketlenmiş sebze ve meyvelerin dolaşıma sokulması sağlanmalıdır.

Çalışanlar tarafından dile getirilen şikayetlere göre kimi işyerleri çalışanların maske kullanımına izin vermemektedir. Maske takmak isteyen kişilerin bu taleplerinin engellenmesi kabul edilemez. Çalışanlar gerekli kullanım kurallarına uyarak çalışma alanlarında maske kullanmakta serbest olmalıdır.

Üniversite Hastanelerinin İçinde Bulunduğu Mali Koşullar

Yakın zamanda kamuoyuna yansıyan bir habere göre Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi şirketlerden aldığı tıbbi malzemenin parasını ödeyemediği için şirketler haciz başlatmıştır.

Bu sonuç, iktidarın üniversite hastanelerine yönelik olarak uzun süredir yürüttüğü bilinçli bir politikanın ürünüdür. İktidar üniversite hastanelerini mali yönden güçsüz kılarak bu hastaneleri Sağlık Bakanlığı'na bağlama gayesinde hareket etmektedir.

Bu politikanın sonucu olarak bugün köklü üniversite hastaneleri maske, tulum, gözlük gibi en temel sağlık ekipmanlarının tedarikinde büyük sıkıntı yaşamaktadır. Bu sıkıntılar bir an evvel giderilmelidir.

Salgın süresince yalnızca yoğun bakım tedavi süresi değil, koronavirüs salgını ile ilgili tüm tedavi masrafları devlet tarafından karşılanmalıdır.

Koronavirüsle enfekte olmayan hastalara bulaşımı önlemek adına Koronavirüs dışındaki acil hastalara bakacak hastane organizasyonları yapılmalıdır.

Test sonuçları hastaya hizmet veren doktorla hızla paylaşılmalıdır.

En riskli grupların barındığı huzurevlerinde hastaların çok gerekmedikçe hastaneye nakli engellenmeli, huzurevlerindeki kişilerin sağlık ihtiyaçları huzurevinde karşılanmalıdır. Huzurevlerinde kalanlar bireysel karantina koşullarında bu süreci geçirmelidir.

Yoğun tomografi çekildiği göz önüne alındığında, ortamlar havalandırılmalı, dezenfeksiyon işlemine dikkat edilmelidir.

Sağlık çalışanları ve meslek örgütlerinin talep ettiği sağlıkta şiddet yasası, sağlıkçılara psikolojik bir destek olarak çıkarılmalıdır.

Atanamayan sağlıkçıların atanması sağlanmalı ve yetkin sağlık personelinin emekli olanların geri çağırılmasıyla sağlıkçı sayısı artırılmalıdır.

Fazla çalışmaları nedeniyle ve kreşlerin kapanması nedeniyle çocukları için bakıcı tutmak başta olmak üzere ekstrasadan katlanmak durumunda kaldıkları masrafları telafi etmek üzere sağlık çalışanlarına ek ödemeler yapılmalıdır.

Korona virüsü testinin 81 ilde yapılmasını sağlayacak tedbirlerin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de 889 devlet, 68 üniversite, 577 özel olmak üzere toplam 1534 hastane bulunmaktadır.

139.403 yatak, 39.000 yoğun bakım yatağı mevcuttur.

Yoğun bakım kapasitesinin artırılması için her türlü tedbir bir an önce alınmalıdır.

Yoğun bakım envanterinin Sağlık Bakanlığı tarafından özel, kamu ayrımı olmaksızın merkezi olarak yönetilmesi son derece önemlidir.

Özel hastanelerden pandemiyle mücadelede azami derecede faydalanılmalıdır.

Sağlık Bakanlığı, Bilim Kurulu'nun tavsiyelerine aynen uymalıdır. Bu konuda sair sebeplerden ortaya çıkan ve Bilim Kurulu'nun tavsiyeleriyle çelişen gecikmelerin maliyeti çok yüksek olacaktır.

Türk Tabipleri Birliği ve Türk Eczacıları Birliği ile diyalog kanalları sürekli açık tutulmalıdır. TTB ve TEB'in birer temsilcisinin Bilim Kurulu'nda mutlaka yer almaları sağlanmalıdır.

Bu süreçte sağlık çalışanlarının ağır yük ve risk altında olduğu da göz önüne alındığında, sorunlarının hızlı çözümü noktasında sendikalar ve karar alıcılar arasında hızlı diyalog kanalları oluşturulmalıdır. Bu salgın sürecinin sağaltımında paydaş olan tüm çalışanların sendika ve meslek örgütleri de sürece katılmalıdır.

Dünya Sağlık rgt'nün yaptığı gibi mümkün olan en kısa zamanlı güncellemelerle, hasta sayısı, iyileşen vaka sayısı ve şüpheli vaka sayısı ve hayatını kaybeden vaka sayısı izlenmeli, kamuoyu güvenilir kaynaklardan hızlı ve etkin bilgilendirilmelidir.

Dezenfektan, alkol, maske, kolonya, ateş ölçer ve ihtiyaç duyulan tüm tıbbi malzemelerde KDV salgın süresince sıfırlanmalı, bu ürünlerin perakende satış fiyatları için bir üst sınır belirlenmelidir. Bu st sınırın üzerindeki satış cezalandırılmalıdır.

Tüm sağlık malzemeleri ve bu tür maddelerin ithalatı üzerindeki tüm vergiler, sınırlamalar ve ithalatı geciktirici prosedürler salgın süresince ertelenmelidir.

İhtiyaç olacak kritik malzemelerin ihracatına yasak getirilmelidir.

Sahtecilikle mücadele için gerekli caydırıcı tedbirler bir an önce alınmalıdır.

Maske, oksijen tüpü, solunum cihazı, hastalar açısından kritik malzeme cihazları üreten fabrikaların ve temel gıda üreten fabrikaların personelinin, karantina şartlarında sağlıkları korunarak çalıştırılmaları gerekmektedir.

İngiltere'nin bir örneğini ortaya koyduğu gibi ventilasyon cihazları üretmek için otomobil fabrikaları ya da yüksek teknoloji fabrikaların görevlendirilmesi ülkemizde de hayata geçirilmelidir.

Kamu ve özel kesimde çalışan ve virüsün bulaşma riski yüksek kesimlerin izin şartları kolaylaştırılmalıdır.

Yurttaşlarımıza gıda, hijyen ve medikal alanlarında sağlanacak destekler için hem merkezi idare hem de mahalli idareler eşgüdüm içinde hareket etmelidir.

Ticaret Bakanlığı, diğer bakanlıklarla eşgüdüm halinde bir e-takip/fiyat radar sistemi geliştirmeli, korona virüsü fırsat bilerek fahiş fiyat uygulayan internet siteleri için bir sinyalizasyon sistemi kurmalıdır. Ticaret Bakanlığı ve ilgili bakanlıklar, fahiş fiyat uygulayan firma ve siteleri, tıpkı uygunsuz gıda ürünlerini satan firmaları yayınladıkları gibi, bir resmi internet sitesinde duyurmalıdır.

Koronavirüsün Küresel Ekonomi Üzerindeki Etkileri

Koronavirüsün Küresel Ekonomi Üzerindeki Etkileri

COVID-19 adlı Koronavirüs salgını Çin ekonomisini önemli ölçüde sarstı ve hızla küresel olarak da yayılıyor. Hastalığın evrimi ve ekonomik etkisinin oldukça belirsiz olması, politika yapıcıların uygun bir makroekonomik politika formüle etmelerini zorlaştırıyor.

Birçok uluslararası kuruluş, olası ekonomik sonuçları daha iyi anlayabilmek için çalışmalar yürütüyor. Güçlü bir şekilde bütünleşmiş bir dünyada, salgının ekonomik etkileri belirginleşmeye başlamıştır.

Çin ekonomisinin üretim kesintileri sonucu yavaşlamasıyla birlikte küresel tedarik zincirlerinin işleyişi bozulmuş durumda.

Çin'den gelen girdilere bağlı olarak, büyüklükleri ne olursa olsun dünyadaki şirketler üretimde daralmalar yaşamaya başladı.

Ülkeler arasındaki ulaştırma faaliyetlerinin kısıtlı hatta sıfırlanma noktasına gelmesi, küresel ekonomik faaliyetleri daha da yavaşlatmıştır. En önemlisi, tüketiciler ve firmalar arasında yaygınlaşan panik hali, olağan tüketim kalıplarını bozmuş ve piyasa anormallikleri yaratmıştır.

Küresel finans piyasaları da değişikliklere tepki vermiş ve küresel hisse senedi endeksleri gerilemiştir.

Küresel türbülansın ortasında, ilk değerlendirmede Uluslararası Para Fonu, Çin'in ilk büyüme hedefine kıyasla 0,4 puan yavaşlamasını ve küresel büyümeyi yavaşlatmasını bekliyor. Bu tahminler her hafta biraz daha aşağı yönlü revize ediliyor.

Birçok akademik çalışma, yaşam beklentisi, bebek ve çocuk ölümleri ve anne ölümleri ile ölçülen nüfus sağlığının ekonomik refah ve büyüme ile doğrudan ilişkisini ortaya koymaktadır.

Bulaşıcı hastalık salgınının ekonomiye birçok şekilde etkisi söz konusu olabilir. Hastalığın doğrudan ve dolaylı ekonomik maliyetleri genellikle sağlık ekonomisi üzerine yapılan çalışmaların konusudur. Geleneksel yaklaşım, ölüm ve sakatlık nedeniyle gelecekteki gelir kaybını tahmin etmek için iş yapılmasını engelleyen haller (morbidite) ve ölümler (mortalite) hakkındaki bilgileri kullanır. Hastalarla ilişkili ekonomik maliyetlerin tahminini elde etmek için bakıcılar tarafından zaman ve gelir kaybı ve tıbbi bakım ve destek hizmetlerine doğrudan harcamalar eklenir. Bu geleneksel yaklaşım, bulaşıcı olan ve aşısı bulunmayan (örneğin HIV / AIDS, SARS ve pandemik grip) salgın hastalıklarının gerçek ekonomik maliyetlerini tam ölçememektedir.

Bu önceki hastalık salgınlarından elde edilen deneyim, COVID-19'un etkileri hakkında nasıl düşünüleceği hususunda değerli bilgiler sağlayabilmektedir.

İnfluenza virüsü HIV'den çok daha bulaşıcıdır ve bir salgının başlaması ani ve beklenmedik olabilir. COVID-19 virüsünün de çok bulaşıcı olduğu görülmektedir.

Klinik semptomlarının aşırı şiddeti ile "tarihin en ölümcül salgını" olan 1918-19 İspanyol gribi korkusu halen hatıralardadır.

Korku faktörü, dünyanın daha önce insanlarda tespit edilmemiş bir koronavirüs olan SARS'a tepkisinde etkili olmuştur.

Korku faktörünün COVID-19'a tepkilerde de kendini gösterdiğine şahit olunuyor. Çin'deki tüm şehirler kapatılmış, ülkeler arasında ciddi seyahat kısıtları uygulamaya konulmuştur.

Bilinmeyen bir ölümcül virüs korkusu, biyolojik ve diğer terörizm tehditlerine tepki ile psikolojik etkilerine benzer ve genellikle daha uzun vadeli sonuçlarla yüksek düzeyde strese neden olur.

Hastalıktan ölme riski düşük olsa bile, çok sayıda insan bir pandemi başlangıcında risk altında hissedecektir.

2003 yılında SARS salgınının makroekonomik etkileri üzerine yapılan araştırmalar, çeşitli mal ve hizmetlerin

tüketimindeki büyük düşüşler, işletme maliyetlerindeki artış ve artan risk primlerine yansıyan ülke risklerinin yeniden değerlendirilmesi yoluyla ekonomiler üzerinde önemli etkiler bulmuştur.

Diğer ülke ekonomilerine yönelik şoklar, ülkelerin hastalığa maruz kalma veya duyarlılık derecesine göre ortaya çıkmıştır. Nispeten az sayıda vaka ve ölüme rağmen, küresel maliyetler önemli ölçüde gerçekleşmiştir ve doğrudan etkilenen ülkelerle de sınırlı kalmamıştır.

Arjantin, Avustralya, Brezilya, Kanada, Çin, Fransa, Almanya, İtalya, Euro Bölgesi'nin geri kalanı, Endonezya, Hindistan, Japonya, G. Kore, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Türkiye, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri, OECD'nin geri kalan kısmı, Asya'nın geri kalan kısmı ve diğer petrol üreten ülkeleri ve Enerji, Madencilik, Tarım (balıkçılık ve avcılık dahil), Dayanıklı imalat, Dayanıklı olmayan imalat ile Hizmetler sektörlerini kapsayacak şekilde yapılan bir çalışmanın (The Global Macroeconomic Impacts of COVID-19: Seven Scenarios, Warwick McKibbin and Roshen Fernando, 2 March 2020) sonuçları, Koronavirüsün küresel etkileri hakkında önemli ipuçları vermektedir.

Bu çalışmada yer alan Senaryo Varsayımları aşağıdaki şekildedir:

Senaryo	Etkilenen Ülkeler	Şiddeti	Salgının Çin'de Yayılma Hızı	Çin'de Ölüm Hızı	Şokun Tipi	Şokun Nerede Aktive Olacağı	
						Çin	Diğer Ülkeler
1	Çin	Düşük	1,0%	2,0%	Geçici	Her yerde	Risk
2	Çin	Orta	10,0%	2,5%	Geçici	Her yerde	Risk
3	Çin	Yüksek	30,0%	3,0%	Geçici	Her yerde	Risk
4	Küresel	Düşük	10,0%	2,0%	Geçici	Her yerde	Her yerde
5	Küresel	Orta	20,0%	2,5%	Geçici	Her yerde	Her yerde
6	Küresel	Yüksek	30,0%	3,0%	Geçici	Her yerde	Her yerde
7	Küresel	Düşük	10,0%	2,0%	Sürekli	Her yerde	Her yerde

Kaynak: McKibbin ve Fernando (2020)

Bu senaryolar ışığında seçilmiş ülkelere göre salgının nüfus üzerindeki etkileri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Ülke/Bölge	Nüfus (000)	İlk Yılda Ölümler (Bin)						
		S01	S02	S03	S04	S05	S06	S07
Çin	1.397.029	279	3.493	12.573	2.794	6.985	12.573	2.794
İtalya	59.504				59	147	265	59
Almanya	81.708				79	198	357	79
Rusya	143.888				186	465	837	186
Türkiye	78.271				116	290	522	116
ABD	319.929				236	589	1.060	236
Toplam	7.983.209	279	3.493	12.573	15.188	37.971	68.347	15.188

Kaynak: McKibbin ve Fernando (2020)

Çalışma senaryolarına göre ülkelerin / bölgelerin GSYH kaybı da aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Ülke / Bölge	S01	S02	S03	S04	S05	S06	S07
Çin	-0,4	-1,9	-6,0	-1,6	-3,6	-6,2	-2,2
İtalya	-0,2	-0,3	-0,4	-2,1	-4,8	-8,3	-2,2
Almanya	-0,2	-0,3	-0,5	-2,2	-5,0	-8,7	-1,7
Rusya	-0,2	-0,3	-0,5	-2,0	-4,6	-8,0	-1,9
Türkiye	-0,1	-0,2	-0,2	-1,4	-3,2	-5,5	-1,2
ABD	-0,1	-0,1	-0,2	-2,0	-4,8	-8,4	-1,5

Kaynak: McKibbin ve Fernando (2020)

COVID-19'un küresel bir salgına dönüşmesi durumunda, araştırma sonuçlarına göre küresel maliyetin hızla yükselebileceği görülmektedir.

Bu gerçek karşısında küresel aktörlerin hızla politika tedbirleri geliştirmesi ve uygulaması gerekecektir.

Kısa vadede, merkez bankaları ve Hazine, hastalık salgını devam ederken, bozulan ekonomilerin faaliyet göstermeye devam etmesini sağlayacak tedbirleri devreye almalıdır.

Bu finansal stres karşısında hükümetler için kritik bir rol vardır. Faiz oranlarının düşürülmesi merkez bankaları için olası bir yanıt olmakla birlikte, şok sadece talep yönetimi problemi olmayacak, aynı zamanda parasal, maliye ve sağlık politikası tepkileri gerektirecek çok yönlü bir kriz olarak belirecektir.

Uzun vadeli yanıtlar daha da önemlidir. Potansiyel yaşam kaybına ve bulaşıcı hastalıkların sürekli gündemde olmasına rağmen, birçok hükümet, sağlık sistemlerine yeterince ve doğru yatırım yapmamaktadır.

Herhangi bir ülkenin entegre küresel ekonomide bir ada olabileceği fikri, COVID-19'un son salgını ile sarsılmış durumdadır.

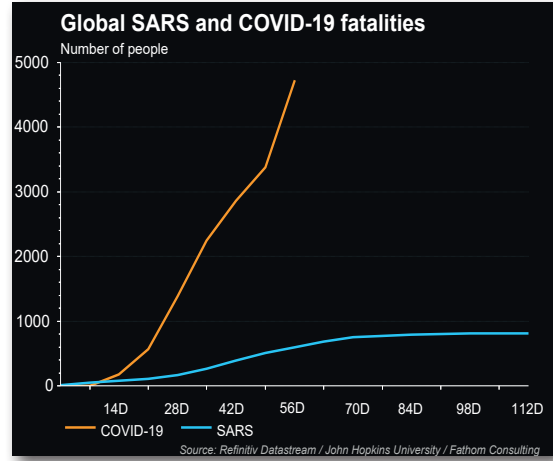
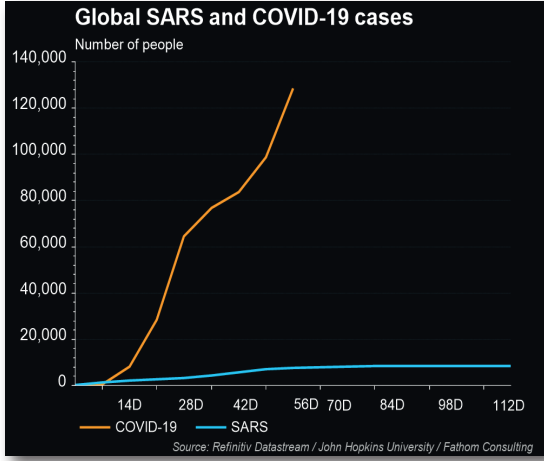
Özellikle halk sağlığı ve ekonomik kalkınma alanında küresel işbirliği esastır. Tüm büyük ülkelerin aktif katılımı gerekmektedir. Hastalık başka birçok ülkede yayıldıktan sonra harekete geçmek ve bir pandemi başladıktan sonra sınırları kapatmaya çalışmak doğru ve etkin bir yöntem değildir.

Yoksulluk yoksul insanları öldürür, ancak COVID-19'un patlak vermesi, aşırı nüfuslu ülkelerde aşırı kalabalıklaşma, zayıf halk sağlığı ve vahşi hayvanlarla etkileşim nedeniyle hastalıklar üretirse, bu hastalıkların herhangi bir toplumda ve herhangi bir sosyoekonomik gruptaki insanları da öldürebileceği görülmüştür.

Halk sağlığına ve kalkınmaya sadece en zengin ülkelerde değil, aynı zamanda ve özellikle de en fakir ülkelerde ciddi büyüklüklerde yatırım yapılması elzemdir.

Bu tez uzun bir süredir birçok çalışma ile ortaya konmuş olmakla birlikte, halk sağlığının yaşam kalitesini iyileştirmedeki rolü ve ekonomik büyümenin itici gücü görmezden gelinmeye devam ediyor.

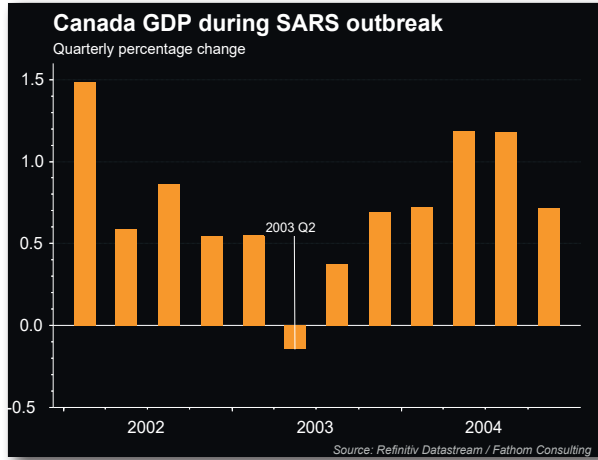
Koronavirüsün küresel ekonomiyi, daha önceki benzer salgınlara göre daha yüksek derecede etkileyeceğini işaret eden çok sayıda veri bulunuyor. Koronavirüs ve SARS'ın vaka ölüm oranı karşılaştırması aşağıdaki gibidir.

COVID-19 SARS ve MERS gibi diğer Koronavirüs türlerinden daha hızlı yayılan ve daha ölümcül bir virüsdür. Küresel vaka sayısı SARS'da 2 aylık sürede 10 bin adedin altında kalırken, COVID-19'da 140 bin adede yaklaşmıştır. Benzer biçimde, 2 ay içindeki can kaybı SARS'ta bin kişinin altında kalırken, COVID-19 nedeniyle küresel can kaybı sayısı aynı sürede 5 bin rakamına ulaşmıştır.

Daha hızla yayılması ve daha ölümcül olması nedeniyle COVID-19'un ekonomiler üzerinde yaratacağı olumsuz etki SARS salgınının çok ötesinde olacaktır.

Yüzölçümü ve nüfusu itibarıyla büyük bir ekonomi olan Kanada, 2003 yılındaki SARS salgını sırasında, 2. çeyrek dönemde GSYH'da önemli derecede küçülme yaşamıştır.

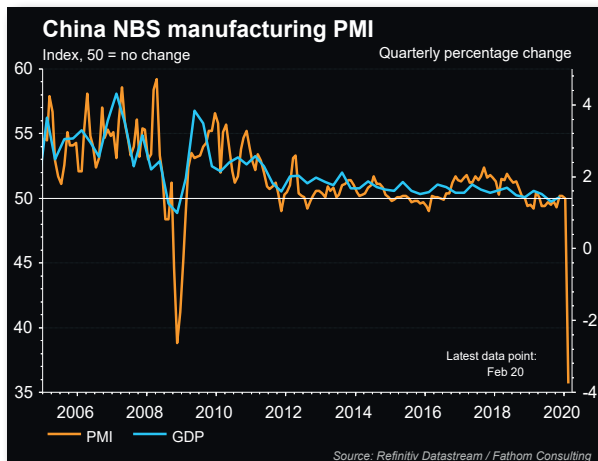
Önceki 2 dönemde bir önceki çeyreğe göre %0,5 büyüme gösteren Kanada ekonomisi, 2003 yılı 2. çeyrek döneminde %0.15 oranında küçülmüştür.

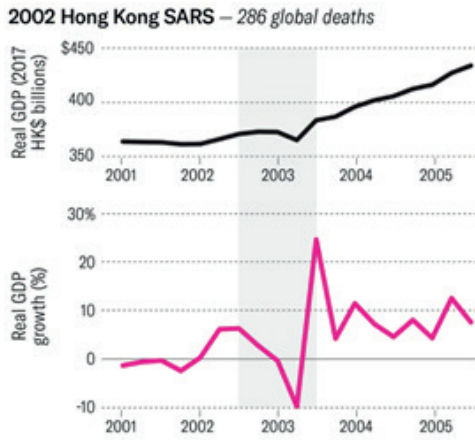
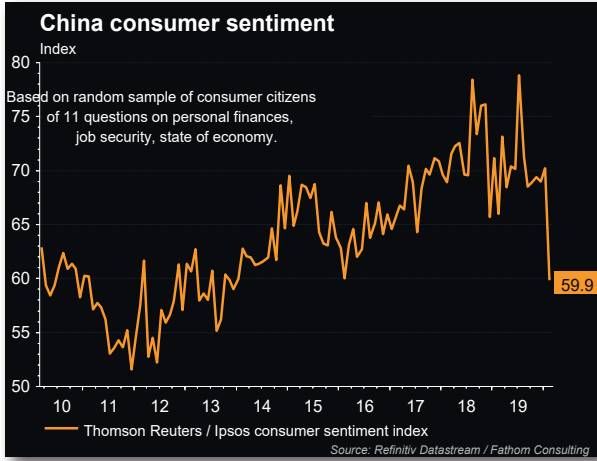
COVID-19'un, SARS'a göre daha hızlı yayılması ve daha ölümcül olması dikkate alındığında, COVID-19 salgınında, salgından etkilenen ekonomilerin çok daha belirgin ve sert bir yavaşlama veya küçülme dönemine gireceği anlaşılmaktadır.

Nitekim, Çin'de Ulusal İstatistik Bürosu (NBS) imalat sanayi satılma yöneticileri endeksinin 50 seviyelerinden, Şubat 2020'de 35'e gerilemesi, olumsuz etkinin büyüklüğünü bariz biçimde ortaya koymaktadır. 2008-2009 krizinde dahi 35'e inmeyen endeksteki bu sert hareket, Çin'de, 2020 ilk çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre %0'a gerileyebilecek bir büyümeye işaret etmektedir.

Benzer şekilde, tüketici güvenindeki ani ve hızlı bozulma, COVID-19'un ekonomi üzerindeki yıkıcı etkisini açık bir biçimde ortaya koymaktadır.

Ekonomide COVID-19 nedeniyle yaşanan sorunların, para ve sermaye piyasaları ve ödeme sistemleri üzerinde yarattığı ağır baskıyı dengelemek için, 2020 Şubat ayının ilk haftasında Çin Merkez Bankası çok güçlü müdahalelerde bulunmak zorunda kalmıştır.

3 Şubat 2020 haftasında, Çin Merkez Bankası'nın ekonomiye likidite sağlamak amacıyla yaptığı ters repo işlemleri son yıllarda görülmeyen hacimlere (1,7 trilyon CNY) ulaşmıştır.

Toplam vaka sayısı ve can kaybı itibarıyla, COVID-19'dan çok daha düşük etkiye sahip olan SARS salgını, 2003 yılı ikinci çeyrekte, küçük ve açık bir ekonomi olan Hong Kong'da ekonominin %10 oranında küçülmesine neden olmuştur. Ancak, salgının hızlı biçimde atlatılması V şeklinde bir toparlanmayı mümkün kılmıştır.

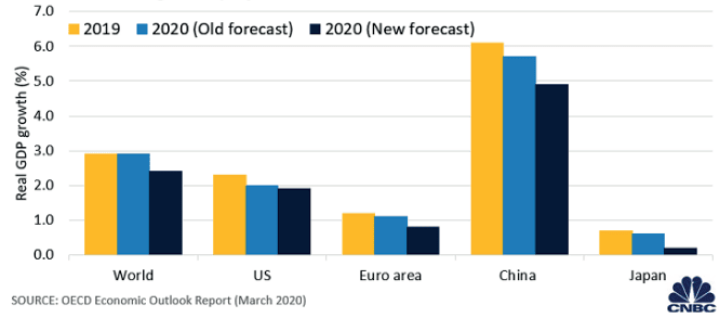
OECD tarafından Mart 2020 tarihinde yayımlanan Raporu göre hem küresel hem de bölgesel olarak büyüme oranları önemli ölçüde revize edilmiş bulunmaktadır.

Raporu göre Çin'in gayri safi yurtiçi hasıla büyümesi, büyüklük bakımından en büyük düşüşü gösterdi. Asya devinin bu yıl %4,9 büyümesi bekleniyor. Bu arada, küresel ekonominin 2020 yılında öngördüğü büyüme oranı da %2,9'dan % 2,4'e revize edilmiş durumda.

Çindeki imalat sektörü de virüs salgını nedeniyle ağır darbe almış bulunuyor. İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi, Çin imalat faaliyetinin Şubat ayında %40,3'lük rekor bir düşüş yaşadığını gösteriyor. Bu indekse göre %50'nin altındaki bir değer daralmaya işaret etmektedir. Çin imalat sanayinde meydana gelen bu yavaşlama, yakın ekonomiler olan Vietnam, Singapur ve Güney Kore gibi ülkeleri de önemli ölçüde etkiledi.

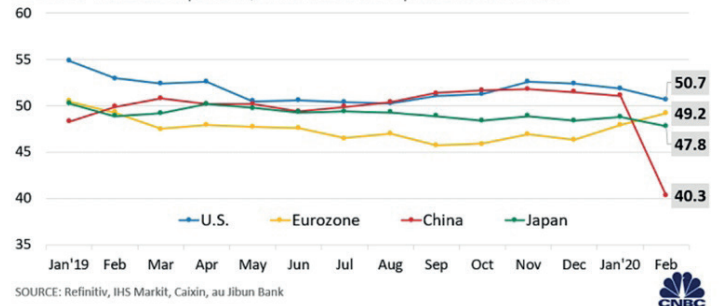
Global economic growth slowdown

The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) downgraded its 2020 real GDP growth projections for almost all economies

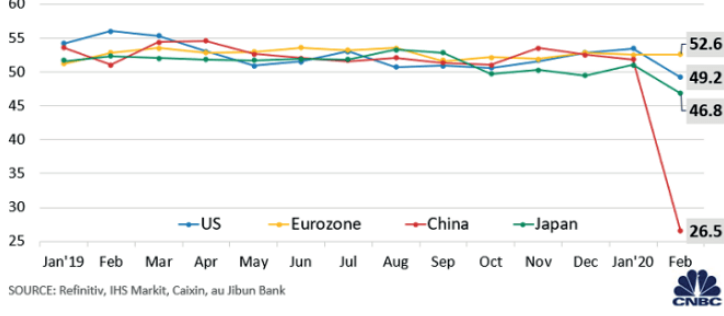
Manufacturing activity in major economies

The Purchasing Managers' Index (PMI) is an indicator of economic activity. A reading above 50 indicates expansion, while below 50 represents contraction

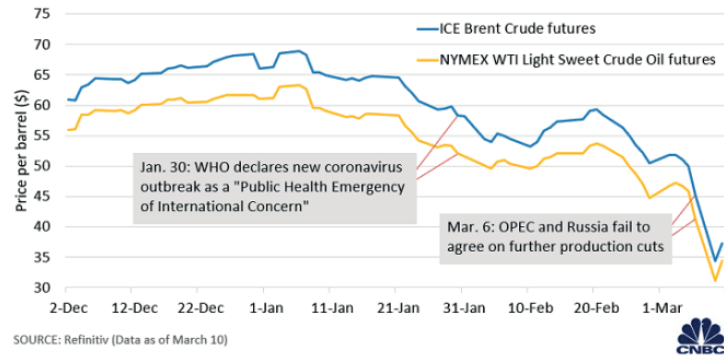

Services activity in major economies

The Purchasing Managers' Index (PMI) is an indicator of economic activity. A reading above 50 indicates expansion, while below 50 represents contraction

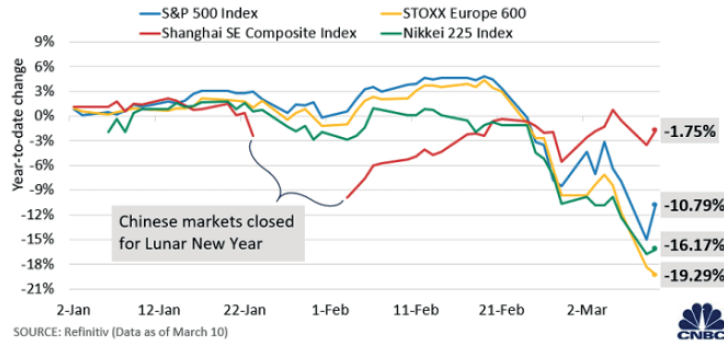

Slump in oil prices

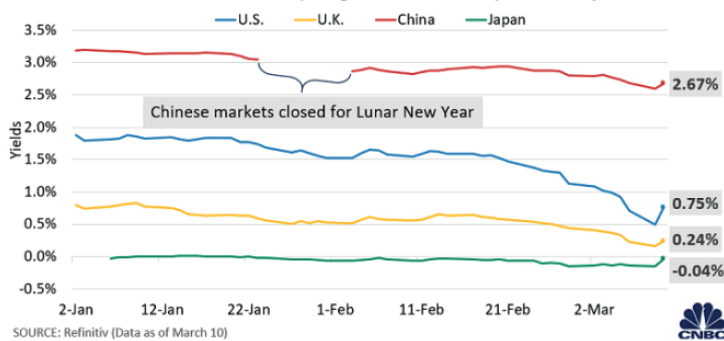
Sell off in stock markets

Chart shows the year-to-date percentage changes in major stock indexes

Government bond yields inch lower

Chart shows the movements in 10-year government bond yields of major economies

Analistlere göre Çin'deki imalat sanayi beklenenden daha uzun sürede ayağa kalkabilir ki, bu durum Dünya ekonomisini ciddi şekilde etkileyecektir. Keza, COVID-19'un Çin dışında da hızla yayılmasıyla birlikte, küresel imalat sektörünün de ciddi baskı altında kalabileceği belirtiliyor. Çin'deki virüs salgını, tüketici harcamalarının azalmasına bağlı olarak perakende mağazalara, restoranlara ve havacılığa zarar verdiğinden, ülkenin hizmetler sektörünü de etkiledi.

Çin için Hizmetler satın alma yöneticileri endeksi 50 puan seviyesinin altındaki ilk düşüşü Şubat ayında gördü: 26,5

Çin, hizmet sektörünün zayıfladığı tek ülke değil. Dünyanın en büyük tüketici pazarı olan ABD'de de hizmet sektörü Şubat ayında daraldı.

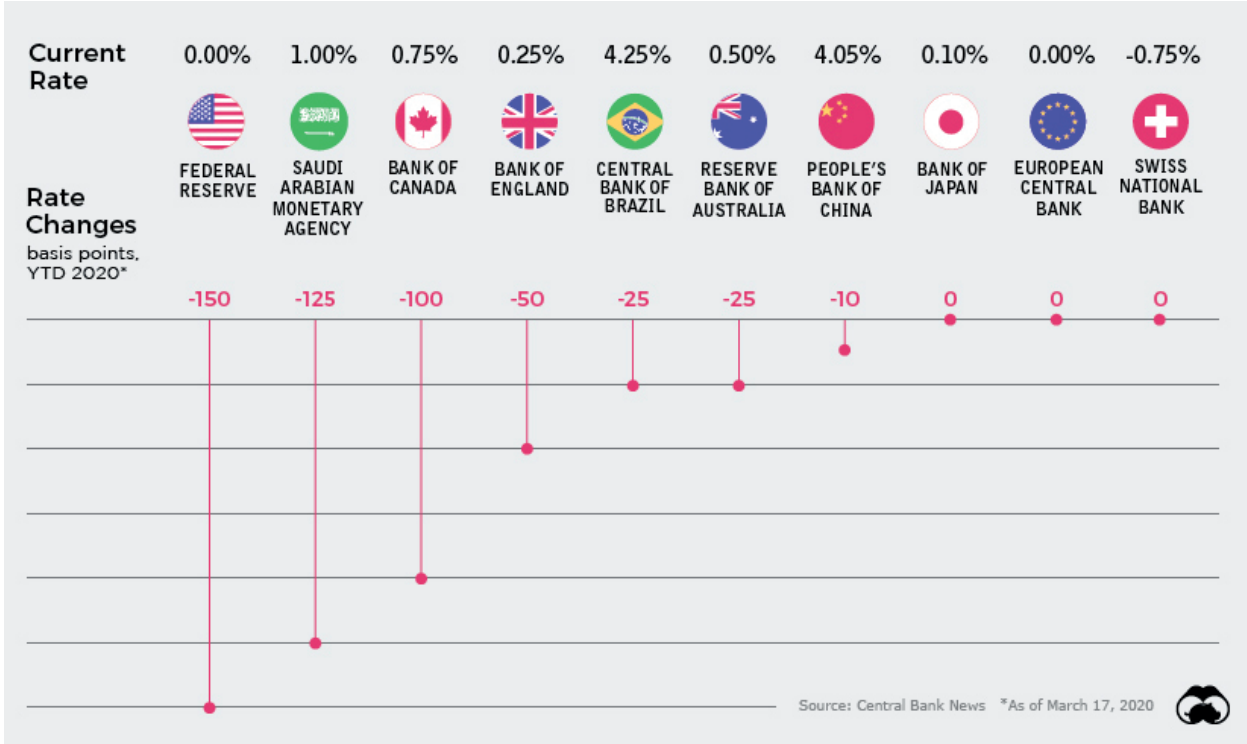
Küresel ekonomik faaliyetin azalması petrol talebini düşürdü ve petrol fiyatlarını son dönemin en düşük seviyelerine çekti. Hatta bu düşüş, OPEC üyeleri arasında yaşanan üretim kesintileri konusundaki anlaşmazlıklardan önce gerçekleşti. Analistler, virüs salgını nedeniyle azalan petrol talebinin ve arzda beklenen bir artışın petrol piyasaları için "çifte darbe" olduğunu belirtiyor.

Koronavirüs salgınının merkez üssü olan Çin aynı zamanda dünyanın en büyük ham petrol ithalatçısı konumunda.

Virüsün İtalya'da ve Avrupa'nın diğer bölgelerinde yayılması, OECD ülkelerinde de ham petrol talebini azaltacaktır.

COVID-19'un küresel ekonomi üzerindeki etkisini çevreleyen korku, yatırımcı hissine zarar verdi ve büyük pazarlarda hisse senedi fiyatlarını düşürdü.

Yeni Koronavirüsün küresel yayılımına ilişkin endişeler de yatırımcıları ürküttü ve bu da büyük ekonomilerin getirilerini oldukça düşürdü. ABD Hazine tahvillerinin getirileri, tarihte ilk olarak, geçen hafta %1'in altına düştü. 10 yıllık tahviller de tarihi %0,3'lük seviyesine yaklaştı.

Salgının ortaya çıkmasının ardından küresel merkez bankalarının hepsinin faiz indirimlerine gittiği gördük. Amerikan Merkez Bankası FED faizi 150 baz puan düşürerek sıfıra indirirken, onu diğer merkez bankaları takip etti.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), Japonya Merkez Bankası (BoJ), Kanada ve İsviçre merkez bankaları koordineli bir şekilde dolar likiditesini artırmak amacıyla bir dizi önlem aldı. Buna daha sonra Singapur, Güney Kore, Brezilya, İsveç, Avustralya, Yeni Zelanda, Meksika, Norveç ve Danimarka merkez bankaları da dahil oldu.

Japonya Merkez Bankası, varlık alım tutarını iki kat yükselteceğini duyurarak finansal sisteme 4 trilyon yenlik fon sağlayacağını, bunun yanı sıra 300 milyar yen tutarında orta ve uzun vadeli tahvil alımı yapacağını açıkladı.

Avrupa Merkez Bankası 750 milyar Euro büyüklüğünde tahvil alımı programı gerçekleştireceğini duyururken, İngiltere Merkez Bankası faiz indirimine giderek varlık alım tutarını 645 milyar sterline çıkaracağını açıkladı.

ABD, 1 trilyon Dolar büyüklüğünde acil teşvik paketi hazırlanacağını duyururken, Almanya 550 milyar Euro büyüklüğünde destek paketi açıkladı. Ayrıca ihtiyaç halinde sınırsız likidite sağlanacağını bildirdi. Virüsten en fazla etkilenen İtalya da 25 milyar euro değerinde destek paketinin onayladığını duyurdu.

Koronavirüsün Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkileri

Koronavirüsün Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkileri

Türkiye ekonomisi 2019 yılında, 2009 yılından bu yana gerçekleşen en düşük düzeye karşılık gelen yüzde 0,9 ile büyüdü.

2018 yılında 789,0 milyar dolar olan Türkiye ekonomisinin büyüklüğü 2019'da 753,7 milyar dolara gerilerken, 9.693 dolar olan kişi başı gelir de 9.127 dolara geriledi.

2019'da büyümeyi özel tüketim sürüklerken, ithalat güçlü bir artış kaydetti. Özel tüketimi, kredi kaynaklı büyüme desteklerken, net ihracatın büyümeye katkısı negatif oldu.

Ekonomi 2019 yılında istenilen seviyede büyüyemezken işsizlik 2009 yılında görülen yüzde 13,4'lük zirvenin de üzerinde yüzde 13,7 ile yılı tamamladı.

Bir önceki sene 4 milyon 302 bin olan işsiz sayısı 92 bin kişi artarak 4 milyon 394 bin kişiye yükseldi.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ile mevsimlik çalışanlar dahil edildiğinde geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 20,2'ye yükselirken işsiz sayısı da 6 milyon 984 bine yükseldi.

Zamana bağlı eksik istihdam ve yetersiz istihdam eklendiğinde ise işsizlik oranı yüzde 23,6'ya yükselirken, işsiz sayısı 8 milyon 172 bin kişiye ulaştı.

Üstelik bu tablo işgücüne katılım oranının TÜİK tarafından düşük gösterilmesine rağmen gerçekleşti. TÜİK verilerinin detaylarında çalışma çağındaki nüfus artışına karşılık, işgücüne katılım oranı düşük seyretti.

2018 yılında yaşanan kur şokunun etkisini ortadan kaldırmak için Hükümet, bütçe ve mali disiplinden taviz verdi. 2018 yılında bütçe açığı hedefi tutturulurken, 2019 yılında bütçe 123,7 milyar TL ile tarihi açık verdi. 2018'de yüzde 1,9 olan bütçe açığının GSYH'ye oranı yüzde 2,9'a çıktı.

2019 yılı içerisinde TCMB'den Hazine'ye kar ve ihtiyat akçesi transferi ile tek seferlik gelirler bütçeye katkı sağladı. TCMB'den Hazine'ye kar ve ihtiyat akçesi transferi ile tek seferlik gelirler hariç bırakıldığında ise bütçe açığının GSYH'ye oranı yüzde 3,9 olarak hesaplanıyor.

2020 yılına girerken şirketlerin borçluluklarına baktığımızda finansal kesim dışındaki reel sektör firmalarının 175,13 milyar dolar düzeyinde yüksek seyreden açık pozisyonları olduğu görülüyor. Net döviz açık pozisyonunun GSYH'ye oranı üzerinden bakıldığında bu oran yüzde 23,2'ye karşılık geliyor.

Diğer taraftan 2019 sonu itibariyle özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredilerin dağılımına baktığımızda 191,5 milyar dolarlık borcun yüzde 53,8'i (103,0 milyar dolar) finansal olmayan kesime ait bulunuyor.

103,0 milyar dolarlık bu borcun yüzde 64,1'i hizmetler sektörüne, yüzde 35,4'ü ise sanayi sektörüne ait. Bir başka ifadeyle hizmetler sektörü 66,1 milyar dolar ile en fazla borçlu sektör olurken, sanayi sektörünün borcu 36,4 milyar dolar düzeyinde.

36,4 milyar dolar uzun vadeli borcu olan sanayi sektöründe imalat sanayi 24,1 milyar dolar ile toplam borcun yüzde 66,4'ünü yüklenmiş bulunmakta. İmalat sanayinin detaylarına bakıldığında ise kok kömürü, gıda ve içecek ürünleri, tekstil ve giyim eşyaları ile ana metal sanayi alt sektörlerinin en fazla borçluluğa sahip oldukları görülüyor.

Hizmetler sektörüne bakıldığında, ilk 6 sektörün toplam borcun yüzde 85,6'sını üstlendiği görülüyor. Bu 6 sektör içerisinde ise inşaat 22,4 milyar dolar ile en fazla borçluluğu olan sektör olarak karşımıza çıkıyor. Onu 17,4 milyar dolar ile ulaştırma ve depolama faaliyetleri izliyor.

2019 yılında Türkiye'ye 45,05 milyon turist geldi. Gelen yabancılardan sağlanan turizm geliri 31,5 milyar dolar oldu.

Yukarıda özetlenen 2019 yılına ilişkin mevcut tablodan hareketle, 2020 yılına ilişkin beklentilere bakıldığında ekonominin 2020 yılında yüzde 5 büyümesi beklenirken, bütçenin 140,8 milyar TL açık vermesi, açığın GSYH'ye oranının yüzde 2,9 seyretmesi, işsizliğin ise yüzde 11,8'e gerilemesi öngörülmekte.

Hizmetler sektörü özelinde ise Türkiye'ye 2020 yılında 58 milyon turist gelmesi ve 41 milyar dolarlık turizm geliri hedeflenmektedir.

COVID-19 salgınından öncelikli olarak etkilenecek sektörlerin seyahat, ulaşım, turizm, konaklama ve perakende sektörleri olacağı tahmin ediliyor.

Virüsün, ülkeye gelecek olan turistleri kısıtlayacağını beklemek bu çerçevede yanlış olmayacaktır.

Turizm ciddi bir darbe yiyeceğinden, dış talep kaynaklı büyümenin hizmet bacağına aksama olacaktır. Seyahat ve konaklama hizmetlerinde yaşanacak azalış ise cari açığın daha da artmasını beraberinde getirecektir. Nitekim Devlet Hava Meydanları İşletmelerinin Şubat ayı yolcu trafiği verileri bu durumun öncü göstergeleri olarak yorumlanabilir.

Gelmesi beklenen turist sayısından her yüzde 10 sapma cari açığa ilave 4 milyar dolar daha yük bindirmesi anlamına geliyor.

Sektörlerin borçlulukları üzerinden ulaştırma ve depolama hizmetlerinin 17,4 milyar dolarlık borcu da salgının ticareti etkilemesi bağlamında kritik öneme sahip. Toptan ve perakende ticaret sektörünün 5,1 milyar dolar borcunun kritik olduğu görülüyor.

2019 verilerinden hareketle sanayi sektörünün GSYH içerisindeki payı yüzde 22,3, hizmetler sektörünün payı ise yüzde 24 düzeyinde.

Bu iki sektörün küresel salgından etkilenecek yüzde 2, yüzde 5, yüzde 10, yüzde 15 ve yüzde 20 oranında küçülmesi varsayımıyla bir etki analizi yaptığımızda bunun GSYH'deki kaybı yüzde 0,9 ile yüzde 9,3 arasında değişmektedir.

	2%	5%	10%	15%	20%
Sanayi	19.082.723	47.706.807	95.413.614	143.120.422	190.827.229
Hizmetler	20.554.879	51.387.198	102.774.396	154.161.593	205.548.791
Toplam	39.637.602	99.094.005	198.188.010	297.282.015	396.376.020
GSYH Payı %	0,9	2,3	4,6	6,9	9,3

Yaşanan virüs salgını finansal varlıklar üzerinde baskı oluştururken döviz açık pozisyonu bulunan finansal kesim dışındaki reel sektör firmalarının kur yükselişinden önemli ölçüde etkilenebileceği de tahmin ediliyor.

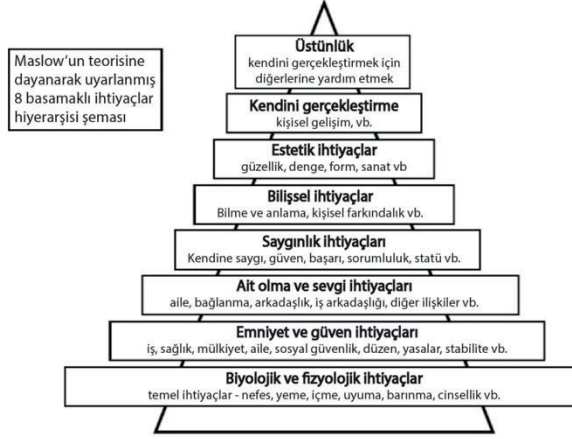
TCMB, yaşanabilecek likidite sıkışıklığına önlem olarak tıpkı küresel merkez bankaları gibi 19 Mart tarihinde yapacağı Para Politikası Kurulu toplantısını öne çekerek ve politika faizini 100 baz puan düşürerek yüzde 9,75'e indirdi. Ardından virüs salgınının küresel ölçekte yarattığı belirsizliğin Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerini sınırlandırmak amacıyla bir dizi tedbir daha açıklayarak, bankalara likidite desteği sağlarken, zorunlu karşılık uygulamasında ve reeskont kredilerinde yeni düzenlemelere gitti.

Türkiye ekonomisinin, salgının bürüneceği büyüklüğe bağlı olarak nasıl etkileneceğini; Kur, Faiz, Sektörel Büyüme, Sektörel İstihdam, Takipteki Alacaklar ve Enflasyon parametreleri dikkate alarak 4 farklı senaryoda incelemek mümkün.

- 13 Mart itibarıyla oluşan vaka sayısı Baz Senaryoyu oluşturuyor.
- 1. Senaryoda vaka sayısının arttığı ancak 1.000'in altında kaldığı varsayılıyor.
- 2. Senaryoda vaka sayısı 1.000 ile 10.000 arasında varsayılıyor.
- 3. Senaryoda vaka sayısı 10.000 ile 100.000 arasında varsayılıyor.
- 4. Senaryoda ise vaka sayısı 1 milyona yaklaşıyor.

Bu Senaryolar ışığında ilk olarak salgın ile ilgili küresel gelişmelere bakılıyor. Salgının küresel gelişmelerine bağlı olarak yürürlüğe sokulacak önlemlerin de boyutu farklılık gösteriyor. Uluslararası seyahat kısıtlaması, sosyal etkinliklerin kısıtlanması, evde kalmanın özendirilmesi Baz Senaryo çerçevesinde uygulanabileceği düşünülen tedbirler olarak görülüyor. Ulusal düzeyde karantina, sokağa çıkma yasağı, sikiyönetim gibi tedbirler en uçta yer alıyor.

Bu çerçevede ilk değerlendirdiğimiz konu, Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi.

Salgının alacağı boyutla birlikte bu Piramidin en tepesinden en alt basamağa kadar bir ilerleme yaşanabileceği öngörülmüştür.

Felaket senaryosu olarak adlandırılan durumda artık sadece fizyolojik - biyolojik ihtiyaçların karşılanması söz konusu olacaktır. Aşağıdaki tabloda, her bir senaryoda piramidin hangi basamağında yer alan ihtiyacın önemi yitireceği ve hatta yok olabileceği gösterilmiştir

Senaryolar	Vaka Sayısı	Küresel Gelişme	Önlem	İhtiyaçlar
Son Veriler veya Son Veriler İtibarıyla Eğilim	5	Pandemi ilan edildi	Uluslararası Seyahat Kısıtlaması, Sosyal Etkinliklerin Kısıtlanması, Evde Kalmanın Özendirilmesi	Üstünlük, Kendini Gerçekleştirme, Estetik, Bilişsel, Saygınlık, Aidiyet ve Sevgi, Güvenlik, Biyolojik ve Fizyolojik
İyimser Senaryo	<1.000	Aşı veya ilaç bulunur veya Pandemi hali ortadan kalkar.	Uluslararası Seyahat Kısıtlaması, Sosyal Etkinliklerin Kısıtlanması, Evde Kalmanın Özendirilmesi	Üstünlük, Kendini Gerçekleştirme, Estetik, Bilişsel, Saygınlık, Aidiyet ve Sevgi, Güvenlik, Biyolojik ve Fizyolojik
Olası Senaryo	1.000 - 10.000	Pandemi devam eder, günde %33 olan Ortalama Artış Hızı yavaşlar.	Bölgesel Karantina, Uluslararası Seyahat Kısıtlaması, Sosyal Etkinliklerin Kısıtlanması, Evde Kalmanın Özendirilmesi	Üstünlük, Kendini Gerçekleştirme, Estetik, Bilişsel, Saygınlık, Aidiyet ve Sevgi, Güvenlik, Biyolojik ve Fizyolojik
Kötümser Senaryo	10.000 - 100.000	Pandemi devam eder, %33 olan günlük Ortalama Artış Hızı azalmaz, uluslararası ilişkiler kesilir.	Birden Fazla Bölgede Karantina, Uluslararası Seyahat Kısıtlaması, Sosyal Etkinliklerin Kısıtlanması, Evde Kalmanın Özendirilmesi	Üstünlük, Kendini Gerçekleştirme, Estetik, Bilişsel, Saygınlık, Aidiyet ve Sevgi, Güvenlik, Biyolojik ve Fizyolojik
Felaket Senaryosu	> 1.000.000	Pandemi devam eder, %33 olan günlük Ortalama Artış Hızı artar, uluslararası ilişkiler kesilir, Savaş(lar) ihtimali artar.	Ulusal Düzeyde Karantina, Sokağa Çıkma Yasağı, Sikiyönetim	Üstünlük, Kendini Gerçekleştirme, Estetik, Bilişsel, Saygınlık, Aidiyet ve Sevgi, Güvenlik, Biyolojik ve Fizyolojik

Aşağıdaki tabloda, vaka sayısındaki artışa bağlı olarak gelişebilecek 4 senaryoya göre oluşacak yeni durumun Kur, Faiz ve Büyüme üzerindeki etkileri yansıtılmaktadır.

Senaryolar	Döviz / Faiz		Büyüme (%)				
	Dolar (Haziran Sonu)	Faiz (Aylık)	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler	Büyüme
Son Veriler veya Son Veriler İtibarıyla Eğilim	6,2711	0,0099	3,02	8,58	-3,28	9,90	7,58
İyimser Senaryo	6 TL-6,5 TL	%0,99-%1,1	+1 ila +2 puan	-0,5 ila +2 puan	-0,5 ila +0,5 puan	-1,5 ila +1 puan	-1 ila +1 puan
Olası Senaryo	6 TL-8 TL	%1-%1,5	-1 ila -0,5 puan	-5 ila -3,5 puan	-2,5 ila -1 puan	-7 ila -5 puan	-5 ila -3 puan
Kötümser Senaryo	Sabit Kur rejimine Geçiş, Sermaye Kontrolleri	Bankacılık Sistemi işlevsiz, Gölge Bankacılık etkili, Piyasa Faiz Oranı anlamsız	-7 ila -5 puan	-15 ila -10 puan	-3,5 ila -1 puan	-15 ila -10 puan	-15 ila -10 puan
Felaket Senaryosu	Sabit Kur rejimine Geçiş, Sıkı Sermaye Kontrolleri	Bankacılık Krizi, Faiz Oranı anlamsız	-10 ila -8 puan	-40 ila -25 puan	-25 ila -15 puan	-30 ila -20 puan	-30 ila -20 puan

Varsayımlar (Kur, Faiz, Büyüme)

Senaryolar	Döviz Kuru	Faiz	Büyüme Tarım	Büyüme Sanayi	Büyüme İnşaat	Büyüme Hizmetler
Son Veriler veya Son Veriler İtibarıyla Eğilim	13 Mart 2020 TCMB döviz alış kuru	Haziran 13 Mart 2020 mevduat bankaları (Kamu dahil) KOBİ kredisi ort. faiz oranı	2019 yılı 4 çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen büyüme hızlarında gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan büyüme tahminleri	2019 yılı 4 çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen büyüme hızlarında gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan büyüme tahminleri	2019 yılı 4 çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen büyüme hızlarında gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan büyüme tahminleri	2019 yılı 4 çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen büyüme hızlarında gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan büyüme tahminleri
İyimser Senaryo	Haziran 2020 sonu için tahminler	Haziran 2020 sonu için tahminler	2020 2. çeyrek dönemi için yapılan ve 2020 1. çeyrek dönem büyüme oranlarından sapmaları gösteren sapma tahminleri	2020 2. çeyrek dönemi için yapılan ve 2020 1. çeyrek dönem büyüme oranlarından sapmaları gösteren sapma tahminleri	2020 2. çeyrek dönemi için yapılan ve 2020 1. çeyrek dönem büyüme oranlarından sapmaları gösteren sapma tahminleri	2020 2. çeyrek dönemi için yapılan ve 2020 1. çeyrek dönem büyüme oranlarından sapmaları gösteren sapma tahminleri
Olası Senaryo	Azalan döviz gelirleri, artan döviz ihtiyacı	Faiz indirimleri ve TCMB likidite desteğine rağmen anlık likidite krizleri	Makro gelişmeler ve bölgesel karantina tarmı fazla etkilemez	Makro gelişmeler ve bölgesel karantina sanayiye olumsuz etkiler, bazı ürünlere ihtiyaç azalır	Makro gelişmeler ve düşük talep inşaatı olumsuz etkiler, bölgesel karantina kısmen etkiler	Makro gel. ve düşük talep hizmetleri olumsuz etkiler, daralan içiş turizm ve yolcu taşı. etkilidir
Kötümser Senaryo			Makro gelişmeler ve bölgesel karantina tarmı etkiler, girdi, finans ve lojistik sorunları	Mak. gel. ve böl. kar. sanayi böl. de olumsuz etkiler, girdi, işgücü, finans ve lojistik sorunları	Makro gel., düşük talep ve böl. kar. inşaatı olumsuz etkiler, girdi, işgücü, finans ve lojistik sorunları	Makro gel., düşük talep hizmetleri vurur, finans ve lojistik sorunları
Felaket Senaryosu			Ulusal karantina tarmı fazla etkilemez, işgücü, girdi, finans ve lojistik sorunları	Ulusal karantina etkiler, işgücü, girdi, finans ve lojistik sor., piyasaya yerine talimat eko.	Ulusal karantina etkiler, işgücü, girdi, finans ve lojistik sor., piyasaya yerine talimat eko.	Ulusal karantina etkiler, talep, işgücü, girdi, finans ve lojistik sorunları

Aşağıdaki tabloda, yine vaka sayısı ile ortaya çıkabilecek 4 Senaryo çerçevesinde istihdamda meydana gelebilecek değişimler yansıtılmaktadır.

Senaryolar	İstihdam ve İşsizlik (bin kişi, senaryolar milyon kişi)					İşsizlik (Klasik İşsiz tanımı + Gelir ve/veya Yasal Haklarını Geçici Kaybedenler)
	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler		
Son Veriler veya Son Veriler İtibarıyla Eğilim	4.954	5.741	1.575	15.965		4.186
İyimser Senaryo	+0,3m ila +0,5m	-0,3m ila +0,1m	-0,3m ila +0,1m	-0,3m ila -0,1m		+0,6m ila -0,6m
Olası Senaryo	-0,5m ila -0,2m	-0,7m ila -0,5m	-0,5m ila -0,2m	-1m ila -0,6m		+2,7m ila +1,5m
Kötümser Senaryo	-0,5m ila -0,2m	-1,5m ila -1m	-1m ila -0,7m	-3m ila -2m		+6m ila +3,9m
Felaket Senaryosu	-1m ila -0,5m	-3m ila -1,5m	-1,2m ila -1m	-6m ila -4m		+11,2m ila +7m

Varsayımlar (İstihdam ve Takipteki Alacaklar)

Senaryolar	Döviz Kuru	Faiz	İstihdam Tarım	İstihdam Sanayi	İstihdam İnşaat	İstihdam Hizmetler	İşsizlik	Takipteki Alacaklar
Son Veriler veya Son Veriler İtibarıyla Eğilim	13 Mart 2020 TCMB döviz alış kuru	Haziran 13 Mart 2020 mevduat bankaları (Kamu dahil) KOBİ kredisi ort. faiz oranı	2019 yılı son çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen istihdam düzeylerinde gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan istihdam tahminleri	2019 yılı son çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen istihdam düzeylerinde gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan istihdam tahminleri	2019 yılı son çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen istihdam düzeylerinde gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan istihdam tahminleri	2019 yılı son çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen istihdam düzeylerinde gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan istihdam tahminleri	2019 yılı son çeyrek dönemi boyunca gerçekleşen istihdam düzeylerinde gözlemlenen eğilimin devam etmesi varsayımı altında, 2020 1. çeyrek dönemi için yapılan istihdam tahminleri	Ocak 2020 BDDK Aylık Bülten verisi
İyimser Senaryo	Haziran 2020 sonu için tahminler	Haziran 2020 sonu için tahminler	Tarımda mevsimlik istihdam artışı	Sanayi önemli ölçüde olumsuz etki altında kalmaz	İnşaat önemli ölçüde olumsuz etki altında kalmaz	Hizmetler geçici dalgalandırılmadan etkilenir	Sektörel istihdam sapmalarının toplamı biraz (işaretleri istihdam azlığı/şişlilik artışı)	Haziranda ekonomik aktivite ve istihdam kaybı şirket ve hanehalkı kesimlerinin TA'larına artar
Olası Senaryo	Azalan döviz gelirleri, artan döviz ihtiyacı	Faiz indirimleri ve TCMB likidite desteğine rağmen anlık likidite krizleri	Makro gelişmeler ve bölgesel karantina tarmı fazla etkilemez	Makro gelişmeler ve bölgesel karantina sanayiye olumsuz etkiler, bazı ürünlere ihtiyaç azalır	Makro gelişmeler ve düşük talep inşaatı olumsuz etkiler, bölgesel karantina kısmen etkiler	Makro gel. ve düşük talep hizmetleri olumsuz etkiler, daralan içiş turizm ve yolcu taşı. etkilidir		Genel ekonomik aktivite ve istihdam kaybı şirket ve hanehalkı kesimlerinin TA'larına artar
Kötümser Senaryo			Makro gelişmeler ve bölgesel karantina tarmı etkiler, girdi, finans ve lojistik sorunları	Mak. gel. ve böl. kar. sanayi böl. de olumsuz etkiler, girdi, işgücü, finans ve lojistik sorunları	Makro gel., düşük talep ve böl. kar. inşaatı olumsuz etkiler, girdi, işgücü, finans ve lojistik sorunları	Makro gel., düşük talep hizmetleri vurur, finans ve lojistik sorunları		Genel ekonomik aktivite ve istihdam kaybı şirket ve hanehalkı kesimlerinin TA'larına artar
Felaket Senaryosu			Ulusal karantina tarmı fazla etkilemez, işgücü, girdi, finans ve lojistik sorunları	Ulusal karantina etkiler, işgücü, girdi, finans ve lojistik sor., piyasaya yerine talimat eko.	Ulusal karantina etkiler, işgücü, girdi, finans ve lojistik sor., piyasaya yerine talimat eko.	Ulusal karantina etkiler, talep, işgücü, girdi, finans ve lojistik sorunları		Borç tabanlı ve borç ödemesi nezdindeyimlikli hale gelir

Son olarak, söz konusu varsayımlar ışığında her bir senaryoya bağlı olarak Enflasyonda meydana gelebilecek muhtemel değişimler gösterilmiştir.

Senaryolar	Enflasyon (%)												Enflasyon	Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Nakdi Krediler (%)
	Gıda ve Alkolsüz İçecekler	Alkollü İçecekler ve Tütün	Giyim ve Ayakkabı	Konut	Ev Eşyası	Sağlık	Ulaştırma	Haberleşme	Eğlence ve Kültür	Eğitim	Lokanta ve Oteller	Geçmiş Mal ve Hizmetler		
Son Veriler veya Son Veriler İtibarıyla Eğilim	16,18	30,77	4,73	13,18	15,57	16,4	9,47	4,88	11,85	14,15	16,48	19,87	13,94	5,34
İyimser Senaryo	+3 ila +1 puan	+0,5 ila +0 puan	-2 ila -1 puan	-1 ila +1 puan	-1 ila +1 puan	+6 ila +4 puan	-2 ila -1 puan	+0,5 ila +0 puan	-2 ila -1 puan	+0,5 ila +0 puan	-2 ila -1 puan	+0,5 ila +0 puan	-2 ila +1 puan	+2 ila +1 puan
Olası Senaryo	+5 ila +3 puan	+5 ila +3 puan	-2,5 ila -1,5 puan	-5 ila -3 puan	-5 ila -3 puan	+10 ila +6 puan	-5 ila -3 puan	+2 ila +1 puan	-5 ila -3 puan	+1 ila +0,5 puan	+5 ila +2 puan	+3 ila +1 puan	+7 ila +5 puan	+5 ila +3 puan
Kötümser Senaryo	+15 ila +10 puan	+10 ila +5 puan	-10 ila -5 puan	-10 ila -5 puan	-10 ila -5 puan	+30 ila +20 puan	+10 ila +5 puan	+10 ila +5 puan	-20 ila -10 puan	+10 ila +5 puan	+25 ila +15 puan	+15 ila +10 puan	+30 ila +20 puan	+30 ila +20 puan
Felaket Senaryosu	Piyasa ve fiyatlama davranışları aşırı ölçüde bozulacağı için fiyat oluşumları kontrolden çıkar, karaborsa ve diğer piyasa dışı davranışlar ağırlık kazanır.												+60 ila +40 puan	

Varsayımlar (Enflasyon)

Senaryolar	Gıda Alkolsüz İçecekler	Alkollü İçecekler Tütün	Giyim Ayakkabı	Konut	Ev Eşyası	Sağlık	Ulaştırma	Haberleşme	Eğlence Kültür	Eğitim	Lokanta Oteller
Son Veriler veya Son Veriler İtibarıyla Eğilim	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre	TÜFE yıllık % değişim -2019 yılı 12 aylık ortalamalara göre
İyimser Senaryo	TL'nin değer kaybı, artan girdi mali., devam eden talep	Yönetilen fiyat, önemli değişiklik yapılmaz	Talepte daralma	Talepte daralma	Talepte daralma	TL'nin değer kaybı, artan girdi mali., artan talep	Talepte daralma	Talepte daralma	Onemli değişiklik olmaz	Talepte daralma	Onemli değişiklik olmaz
Olası Senaryo	TL'nin değer kaybı, artan girdi mali., devam eden talep, stokçuluk	Stokçuluk, karaborsa	Talepte daralma	Talepte daralma	Talepte daralma	TL'nin değer kaybı, artan girdi mali., artan talep, stokçuluk, karaborsa	Talepte daralma	Artan talep, artan arz maliyetleri	Talepte daralma	Alternatif eğitim kanallarına artan talep	Artan hazır yemek ihtiyacı
Kötümser Senaryo	Kısıtlı arz, devam eden talep, stokçuluk, karaborsa	Kısıtlı arz, devam eden talep, stokçuluk, karaborsa	Talepte daralma	Talepte daralma	Talepte daralma	Kısıtlı arz, artan girdi mali., artan talep, stokçuluk, karaborsa	Kısıtlı arz, artan girdi mali., karşılanamayan talep, karaborsa	Altyapı sorunları, artan talep, artan arz maliyetleri	Talepte daralma	Alternatif eğitim kanallarına artan talep	Artan hazır yemek ihtiyacı, kısıtlı arz, artan maliyetler
Felaket Senaryosu											

Yukarıda sunulan modellemeye göre, vaka sayısının artması ile Ülkemizde ekonomik ve mali olarak çok ciddi bir sarsıntı meydana gelebilecek ve bu durum ciddi boyutlarda toplumsal kırımlara yol açabilecektir.

Koronavirüsün Küresel Kronolojisi

Çin Halk Cumhuriyeti

31 Aralık 2019

COVID-19 henüz bilinmezken Çin, Hubei eyaletindeki 11 milyon nüfuslu bir liman kenti olan Wuhan'da bazı olağandışı zatürre vakaları görüldüğüne dair WHO'yu uyardı.

1 Ocak 2020

Enfekte olanların bir kısmı Huanan Deniz Ürünleri Toptancı Pazarı'nda çalışmaktaydı. Sağlık uzmanları, büyüyen alarmin ortasında virüsü tanımlamaya çalışırken, enfeksiyon sayısı 40'ı aştı.

5 Ocak 2020

Çinli yetkililer, bu enfeksiyonların 2002-03'te Çin'de ortaya çıkan ve dünya çapında 770'den fazla insanı öldüren şiddetli akut solunum sendromu (SARS) virüsünün tekrarı olma olasılığını reddetti.

7 Ocak 2020

Yetkililer WHO'ya göre 2019-nCoV olarak adlandırılan, SARS ve soğuk algınlığı içeren koronavirüs ailesine ait yeni bir virüs tespit ettiklerini açıkladı.

11 Ocak 2020

Huanan Deniz Ürünleri pazarından mal satın alan 61 yaşındaki bir adamın 9 Ocak'ta virüsten ölen ilk vaka olduğu açıklandı.

13 Ocak 2020

DSÖ, Tayland'da Wuhan'dan gelen bir kadında virüsün görüldüğünü belirtti.

16 Ocak 2020

Japonya Sağlık Bakanlığı, Wuhan'ı da ziyaret eden bir adamda virüs olduğunu bildirdi.

17 Ocak 2020

Wuhan'da ikinci bir ölüm bildirildiği için ABD'deki sağlık yetkilileri, üç havalimanının şehirden gelen yolcuları taramaya başlayacağını açıkladı.

19 Ocak 2020

Virüs salgınına rağmen, 40.000'den fazla olan Wuhan nüfusunun, bir topluluk geleneği olan yıllık potluck ziyafetine katılması hükümet tarafından engellenmedi.

20 Ocak 2020

Çin üçüncü bir ölüm ve Pekin, Şangay ve Shenzhen Hubei'de 200'den fazla yeni enfeksiyon vakası bildirdi.

Tıbbi çalışanlarını korumak ve tüm hastalar için ücretsiz tedavi de dahil olmak üzere salgınla başa çıkma önlemlerini yükseltmek amacıyla CEC (Command for Epidemic Control) oluşturuldu.

21 Ocak 2020

Hastalığın önlenmesi ve çevre hijyeni konusunda halk eğitimleri verildi.

DSÖ'ye göre enfeksiyon sayısı 278'e ulaştı.

Birçok Avrupa havaalanı Wuhan'dan uçuş kontrolünü hızlandırdı.

Eğitime ara verildi.

Başbakan Li Keqiang Danıştay Yürütme Kurulunu toplantıya çağırdı olacak; salgın önleme ve kontrol çalışmalarını yürüttü.

22 Ocak 2020

Yüz maskelerinin fiyatları kontrol altına alındı.

Perakendecilere özel sübvansiyonlar sağlanmaya başlandı.

Başbakan Yardımcısı Sun Chunlan, salgının önlenmesi ve kontrol altına alınması için Wuhan'a gitti.

23 Ocak 2020

Wuhan, Xiantao ve Chibi'de hava, demiryolu ve metro kalkışları askıya alınarak bu şehirler etkin karantina altına alındı.

Wuhan'da müzeler, kütüphaneler ve kültür merkezleri kapatıldı. Birçok turistik yer ülke çapında kapatıldı.

Pekin'de Yeni Yıl için etkinlikler iptal edildi ve Çin'de Hubei dışındaki ilk ölümü bildirdi.

Toplam enfekte kişi sayısı 571'e ulaştı.

24 Ocak 2020

Çin'deki ölüm sayısı 26 ve enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 830 olarak bildirildi.

Hubei'de 41 milyonu etkileyecek şekilde 13 şehir tecrit edildi.

Pekin, Çin Seddi'nin ve diğer ünlü simgelerin bir bölümünün de kapatılacağını söyledi.

Wuhan'da korona vakaları için 1000 yatak kapasiteli hastane inşasına başlandı.

25 Ocak 2020

Hubei'deki beş yeni kentte daha seyahat kısıtlaması getirildi ve 56 milyon kişi tecritte yaşamaya başladı.

Çin'e giren veya çıkan insanlardan bir sağlık beyanı yazmaları istenen sağlık beyan sistemi etkinleştirildi.

Sınır kontrol personeli aynı zamanda vücut ısısı izleme, tıbbi muayene ve tıbbi kontrol gibi sağlık ve karantina çalışmaları yapmak ile görevlendirildi.

Enfeksiyona yakalanan sayısı 1985'e yükseldi.

26 Ocak 2020

Hubei Eyaleti ve Wuhan'da acilen ihtiyaç duyulan tıbbi malzeme, koruyucu kıyafetler ve yüz maskelerinin sağlanmasına öncelik verildi.

Yerel hükümetlerin toplantılarını iptal etmek, teyit edilen ve şüphelenilen enfeksiyon vakalarını kesinlikle karantinaya almak, Çin Yeni Yıl tatilini uzatmak, evden çalışmayı ve öğretimi desteklemek de dahil olmak üzere salgın kontrolünü geliştirmeye dönük adımlar atılacağı söylendi.

Enfeksiyon olan kişi sayısı 1985'e yükseldi.

27 Ocak 2020

Çin'deki ölüm oranının 106'ya yükseldiği, bunların 100'ünün Hubei eyaletinde olduğu bildirildi.

Enfeksiyon olan kişi sayısı 2741'e yükseldi.

28 Ocak 2020

Ulusal Kamu Hizmeti Bürosu, kamu hizmeti işe alım sınavını, kamu seçimini ve kamu seçim görüşmesi süresini erteleyeceğini söyledi.

Pek çok şehirde yerel parlamento durduruldu.

Enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 4537'ye ulaştı.

Çin Komünist Parti Sekreteri Xi Jinping DSÖ Genel Müdürü ile görüştü.

30 Ocak 2020

DSÖ, Çin'de ölüm sayısının 170'e ulaştığını ve virüsün 31 ilin tamamına yayıldığını Çin'de 7,711 vaka olduğunu bildirdi.

Wuhan'da ikinci 1000 yatak kapasiteli hastanenin inşasına başlandı.

Çin Futbol Federasyonu maçları erteledi.

Bakanlık 2 Şubat'tan itibaren evlilik törenlerinin iptal edilmesi için talimat verdi.

NHC bölgedeki salgın kontrol önlemlerini denetlemek için Pekin, Hebei, Şangay, Henan, Hunan, Guangdong ve Sichuan'daki yedi bölgeye yedi denetim ekibi gönderdi.

31 Ocak 2020

Enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 9720'ye ulaştı.

DSÖ, tarihte altıncı kez, "uluslararası endişe gerektiren halk sağlığı acil durumu" ilan etti.

1 Şubat 2020

Çin sağlık yetkilileri tarafından yayınlanan yeni rakamlara göre, Çin'deki ölü sayısı 259'a yükseldi ve enfeksiyona yakalanan vaka sayısı 11.821 olarak bildirildi.

Çin Merkez Bankası, salgının Çin ekonomisi üzerindeki etkisinin geçici olduğunu ve Çin'in uzun vadeli olumlu ve kaliteli büyümesinin temellerinin değişmediğini söyledi.

Çin Merkez Bankası ve diğer beş departman, yeni koronavirüs enfeksiyonunun neden olduğu salgının önlenmesi ve kontrolü için mali desteğin daha da güçlendirilmesi ve ilgili finansal hizmetlerin dönem boyunca daha da güçlendirileceğini bildiren bir bildiri yayınladı.

Kredi geri ödeme düzenlemelerini esnek bir şekilde ayarlamasını ve geri ödeme süresini makul bir şekilde ertelemesini gerektirdiği için salgın döneminde geri ödeme nedeniyle gecikmiş olan kredilerin soruşturmaya dahil edilmeyeceği söylendi.

Hubei'den sonra ikinci büyük merkez olan Zhejiang şehrinde sokağa çıkma kısıtı başladı.

Her iki günde bir yaşam ihtiyaçlarını satın almak için dışarı çıkmak üzere yalnızca bir aile üyesinin dışarı çıkmasına izin verildi.

2 Şubat 2020

14.411 enfeksiyonun rapor edildiği Çin'de ölen sayısı 304'e yükseldi.

Evlilik başvuruları iptal edildi.

3 Şubat 2020

Ölen sayısı 361'e ulaştı.

Vaka sayısı ülke genelinde 17.238'e yükseldi.

Wuhan'da yapılan hastanenin inşası tamamlandı.

Renminbi para birimleri karşısında değer kaybetti. Renminbi'nin ABD Doları karşısında merkezi parite oranı, bir önceki işlem gününden 373 baz puan düşüşle 6.9249'da açıldı ve günü 7.0257'de kapattı.

4 Şubat 2020

Çin, ölüm oranının 425 kişiye yükseldiğini ve enfekte olmuş insan sayısının 20.471 olduğunu söyledi.

DSÖ Korona için bilinen bir tedavi olmadığını doğruladı.

Zhejiang'un başkenti olan Hangzhou, tüm köylerinin, yerleşim topluluklarının dışarıdan gelenlere kapatıldığını duyurdu.

Kızılhaç'ın Başkan Yardımcısı Zhang Qin görevinden alındı.

5 Şubat 2020

Çin, 490 ölüm ve 24.363 enfeksiyon vakası bildirdi.

Koronavirüs salgınından sonra Çin'i ziyaret eden ilk yabancı lider Kamboçya Başbakanı Hun Şen oldu.

6 Şubat 2020

Ölü sayısı 563'e ulaşırken virüs 28.060 kişiye bulaştı.

7 Şubat 2020

Koronavirüs üzerine alarm veren ilk doktorlardan biri olan Li Wenliang öldü.

Li Wenliang ölümü üzerine halk hükümete eleştirilerde bulunmaya başladı.

Çin, 31.211 enfeksiyon vakasıyla ölüm oranının en az 636'ya ulaştığını doğruladı ve Çinli araştırmacılar, pangolinin hayvan-insan enfeksiyonları zincirinde bir bağlantı olabileceğini öne sürdü.

8 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 722'ye ulaştı ve 34.598 enfeksiyon vakası doğrulandı.

9 Şubat 2020

Çin'deki ölü sayısı 811 ölüm ve 37.251 enfeksiyonla 2002-03 SARS salgınına geçti.

DSÖ uzmanları tarafından yönetilen bir soruşturma ekibi Çin'e gitti.

10 Şubat 2020

Çin'de 908 doğrulanmış ölüm ve toplam 40.235 enfeksiyon açıklandı.

Salgının en ölümcül gününden sonra 97 yeni ölüm bildirildi.

Cumhurbaşkanı Xi Jinping, salgın başladığından bu yana ilk kez kamuoyunda görüldü ve Pekin'deki bir hastaneyi ziyaret ederek virüse karşı verilen mücadeleye güvendiğini söyledi.

11 Şubat 2020

DSÖ yeni koronavirüsün "COVID-19" olarak adlandırılacağını duyurdu.

Çin'de ölümler 1.016'ya enfeksiyona yakalanan kişi sayısı ise 42.708'e ulaştı.

12 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 1,113'e, enfeksiyona yakalan hasta sayısı 44.730'a ulaştı.

13 Şubat 2020

Ölenlerin sayısı 1.300'e ulaştı ve yaklaşık 46.550 enfeksiyona yakalanan hasta kaydedildi.

14 Şubat 2020

Ölenlerin sayısı 1.381'e ulaştı ve yaklaşık 63.932 enfeksiyonlu hasta kaydedildi.

15 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 1,524'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 66.576'ya ulaştı.

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in devlet medyası tarafından yayınlanan konuşmasında, hükümetin halk alarmı vermeden önce virüs tehdidini bildiği anlaşıldı.

16 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 1.666'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 68.584'e ulaştı.

17 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 1.772'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 70.635'e ulaştı.

18 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 1.870'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 72.528'e ulaştı.

Ocak ayından bu aya ilk kez günlük enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 2000'in altına düştü.

19 Şubat 2020

Çin'in günlük enfeksiyon rakamları ikinci kez 2.000'in altına düşerken, ülkenin sağlık komisyonu anakarada 74.280 enfeksiyon ve 2.006 ölüm bildirdi.

20 Şubat 2020

Çin, ölüm oranınının 2.121'e yükseldiğini bildirirken, toplam vaka sayısı 74.675'e ulaştı.

Ülkenin sağlık komisyonu, günlük enfeksiyonların neredeyse bir ay içinde en düşük seviyeye düştüğünü bildirdi.

21 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.239'a, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 75.569'a ulaştı.

22 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.348'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 76.392'ye ulaştı.

23 Şubat

Çin'de ölenlerin sayısı 2.445'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 77.042'ye ulaştı.

24 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.595'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 77.262'ye ulaştı.

25 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.666'a, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 77.780'e ulaştı.

26 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.718'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 78.191'e ulaştı.

27 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.747'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 78.630'a ulaştı.

28 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.791'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 78.961'e ulaştı.

29 Şubat 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.838'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 79.394'e ulaştı.

1 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.873'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 79.988'e ulaştı.

2 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.915'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.174'e ulaştı.

3 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.946'a, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.304'e ulaştı.

4 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 2.984'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.422'e ulaştı.

5 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.015'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.565'elastı.

6 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.045'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.711'e ulaştı.

7 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.073'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.813'e ulaştı.

Resmi veriler, Çin'in ihracatının salgından sonraki yılın ilk iki ayında yüzde 17,2 oranında gerilediğini gösterdi.

8 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.100'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.859'a ulaştı.

9 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.123'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.904'e ulaştı.

10 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.140'a, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.924'e ulaştı.

Son 7 haftada günlük en düşük enfeksiyon sayısı görüldü.

Çin Komünist Partisi genel sekreteri Xi Jinping, Premier Li Keqiang'ın ziyaretinden 1 aydan fazla bir süre sonra Wuhan'ı ziyaret etti.

11 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3162'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.955'e ulaştı.

12 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.173'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.981'e ulaştı.

13 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.180'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 80.991'e ulaştı.

Yeni enfeksiyon geçiren kişi sayısının azalmaya başlamasıyla açılan son acil durum hastanesi kapatıldı.

14 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.194'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 81.021'e ulaştı.

15 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.204'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 81.048'e ulaştı.

16 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.218'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 81.077'e ulaştı.

17 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.231'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 81.116'a ulaştı.

Tedavi olan insan sayısı 65.000'e ulaştı. Bir aşının klinik deneye girmesi onaylandı. Wuhan'a gönderilen sağlık çalışanları evlerine dönmeye başladı. Trump'ın Corona-19'a "Çin Virüsü" demesi üzerine Çin yetkilileri ABD'yi sorumluluğu kendilerine yüklemesi sebebiyle eleştirdi.

18 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.231'e, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 81.116 olarak bir gün önceye göre aynı kaldı. Salgının başlamasından bu yana ilk kez, Çin'de yeni bir yerel vaka bildirilmedi, kontrol önlemlerinin işe yaradığı görüldü. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi genel sekreteri Xi Jinping, Çin'in yeni koronavirüs salgını kontrolü konusunda uluslararası işbirliğini güçlendireceğini ve salgından etkilenen ülkelere virüs ile mücadele konusunda yardım sağlamaya devam edeceğini söyledi.

19 Mart 2020

Çin'de ölenlerin sayısı 3.249'a, enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 81.115 oldu.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 81.416'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 3.261'e çıktı. Çin, test reaktifleri, maskeler ve koruyucu giysiler konusunda 82 ülkeye yardım sözü verdi.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 81.498'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 3.267'e çıktı.

Dünya Sağlık Örgütü Cuma günü yaptığı açıklamada, bir zamanlar koronavirus salgını merkez üssü olan Çin'in Wuhan şehrinde olanların, dünyanın geri kalanına hızla yayılan korona salgınıyla mücadelede umut verdiğini söyledi.

22 Mart 2020

Çin Merkez Bankası ikinci çeyrekte büyük ekonomik göstergelerde belirgin bir iyileşme öngördü.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkililerinden Xie Yan düzenlediği basın açıklamasında tarım malzemelerinin taşınmasına ve üretimine devam etmek için bir dizi önlem aldıklarını söyledi. Ana işletmelerin yaklaşık yüzde 88'inin ve sektördeki satışların yüzde 90'ının işinin yeniden başladığı ve arzın normal seviyelere döndürdüğünü belirtti.

Ulaştırma Bakanlığı yetkilisi Wang Xiuchun, nispeten yüksek bulaşıcı risk taşıyan bölgelerin "noktadan noktaya" kesintisiz taşımacılık uyguladığını da ekleyerek, "yeşil kanalların" tarım malzemelerinin zamanında taşınmasını sağlamak için başlatıldığını söyledi.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 81.601'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 3.276'ya çıktı.

Hükümet, tüm denizasıırı varışların 25 Mart'tan itibaren merkezi karantina ve nükleik asit testine tabi olacağını söyledi.

Hubei eyaleti Wuhan'daki tren istasyonu, 58 gün sonra yeniden açılmaya hazırlanmak için bir dezenfeksiyon sürecinden geçti.

58 gün boyunca kapatıldıktan sonra, Pekin Hayvanat Bahçesi resmi olarak halka açıldı

Pekin trafiği salgın öncesi seviyelere dönmeye başladı.

Wuhan'daki bir hastaneden doktorlar, Almanya'daki bir hastaneden meslektaşlarıyla hastalarını kurtarma deneyimini paylaştılar.

Koronavirus aşısının ilk klinik araştırması 18-60 yaş arası 108 sağlıklı yetişkin üzerinde yürütülmeye başladı. Denemelerin 31 Aralıkta bitmesi planlanıyor.

Doğu Çin'in Shandong eyaletindeki yaşlı bakımı yapanlara salgınının ortasında hissettikleri baskıyı hafifletme çabası olarak toplam 24,6 milyon yuan (3,47 milyon \$) sübvansiyon tahsis edildi

Endonezya

02 Şubat 2020

Endonezya Çin'in Wuhan kentinde bulunan 243 vatandaşını tahliye etti. Herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen 238 kişi 2 hafta karantinada kaldı.

25 Şubat 2020

Endonezya Koronavirus salgını sonrası turizm, havayolu ve emlak sektörlerini desteklemek için 725 milyon dolarlık teşvik paketi açıkladı.

Ülkenin bazı bölgelerindeki oteller ve restoranlar için vergi muafiyeti planlandı

Hükümet 15 milyon düşük gelirli hane halkının temel gıdalara kolay ulaşabilmeleri için "Uygun Fiyatlı Gıda Programı" için ekstra finansman sağladı.

Teşvik paketinin bir parçası olarak, düşük gelirli hane halklarına gelecek 6 ay için aylık 10 dolar olan yardımın 13,97 dolara çıkacağı açıklandı.

28 Şubat 2020

Endonezya Güney Kore büyükelçiliğini geçici bir süreliğine kapattı.

02 Mart 2020

Kesinleşmiş 2 vaka açıklandı. 2 vakanın da Japon vatandaşı olan birinden virüsü aldığı belirlendi. Hastanede tedavi altına alındılar.

09 Mart 2020

İkisi yabancı kesinleşmiş 13 vaka açıklandı.

Güney Kore, İtalya ve İran için seyahat kısıtı uygulanmaya başladı.

12 Mart 2020

5 vaka iyileşti.

Sağlık Bakanlığı hijyen konusuna sık sık dikkat çekmeye çalıştı.

13 Mart 2020

Şubat ayında açıklanan salgın destek paketine ek 2. Acil Durum Paketi açıklandı. Küçük ve orta ölçekli işletmeler için bir dizi mali ve mali olmayan teşvik planlandı. Hükümet, önümüzdeki altı ay için seçilen 19 imalat sanayiindeki işletme için kurumlar vergisini yüzde 30 oranında azaltacak. Bunlar: kimyasal ürünler, elektronik ekipmanlar, yiyecek endüstrisi, ulaşım ekipmanları, kâğıt ve kağıt ürünleri, mobilya, deri ve deri imalatı vs yine bu 19 sektör için önümüzdeki 19 ay boyunca KDV iadeleri rahatlatılacak. İmalat sektöründe yıllık geliri 13.000 doların altında olan işçiler için 6 aylık gelir vergisi muafiyeti getirildi.

Şeker, un ve tuz gibi stratejik gıda maddeleri üreticilerinin yanı sıra çelik ürünleri ve türevleri üreticilerinin hammadde ithal etmesi kolaylaştırıldı.

Kobiler için yerel bankaların kredi tavan limitlerine bakılmaksızın kredileri yeniden yapılandırmalarına olanak verecek düzenlemeler planlandı. Ayrıca işletme geçmişi temiz olanlara 655.000 dolara kadar kredi imkanı tanındı.

14 Mart 2020

Endonezya Ulaştırma Bakanının korona testi pozitif çıktı. Bir gezi sırasında gittiği Kertajati Uluslararası Havaalanı'nda virüs kapıldığı açıklandı.

Kesinleşmiş 96 vaka bildirildi.

1 ölüm vakası daha açıklandı, ölü sayısı 5'e çıktı.

15 Mart 2020

Kesinleşmiş vaka sayısı 117 olarak bildirildi.

16 Mart 2020

Kesinleşmiş vaka sayısı 134 olarak açıklandı.

Vaka sayısında artış düşünülerek ülke genelinde hastalık belirtisi göstermese de herkesin evinde kalmasına karar verildi.

17 Mart 2020

Kesinleşmiş 172 vaka, 2 ölüm bildirildi. Toplam ölü sayısı 7'ye yükseldi.

Endonezya olağanüstü periyodu 91 gün ve 29 Mayıs 2020'de bitecek şeklinde açıkladı.

19 Mart 2020

Batı Kalimantan bölgesi vakaların artması sebebiyle, aksi belirtilene kadar olağanüstü hal ilan etti.

Başkan Joko Widodo geçen haftaya kadar halkı panik ve üzüntüye sokmamalıyız yönünde açıklamalar yapıyordu. Bugün test kitlerinin ve test merkezi sayısının arttırılacağını daha fazla hastanenin salgın için destek

vereceğini belirtti.

Başkan Joko dini liderlerle de alınması gereken önlemler için biraraya geldi.

Endonezya'da dini tören ve toplantılar büyük risk oluşturuyor. Cuma namazı için sadece risk grubunun katılmaması yönünde fetva verildi. Sulawesi adasında müslümanların katılacağı tören için önce iptal kararı verildi fakat daha sonra 9.000 kişinin halihazırda ülke içinden ve dışından yola çıktığı belirtilip iptal kararından dönüldü. 16.000 kişinin katıldığı benzer bir tören Malezya'da yapılmış ve yüzlerce insan hastalanmıştı.

Hinduların 25 Martta Bali'de gerçekleştireceği sessizlik gününe binlerce kişinin katılması bekleniyor. Organizasyon yetkilisi, salgın için büyük bir risk olduğunu ama inançları gereği bunu yapmanın daha büyük risk olacağını söyledi.

Sağlık Bakanlığı Çin'den hızlandırılmış test kiti alımını onayladı.

Kesinleşmiş vaka sayısı 311'e ölü sayısı 25'e yükseldi.

21 Mart 2020

Endonezya Hava Kuvvetleri Çin'in Şangay şehrinde 9 ton medikal malzeme getirdi. Tek kullanımlık maske, N-95 maske, koruyucu giysi, eldiven, kızılötesi termometrenin bu malzemeler içinde olduğu belirtildi.

22 Mart 2020

Endonezya Tabipler Birliği 6 doktorla korovirüs için sözleşme imzalandı.

23 Mart 2020

579 kesinleşmiş vaka ve 49 ölüm raporlandı.

Malezya

25 Ocak 2020

Singapur'dan gelen ve kontrol altına alınan 8 Çin vatandaşından 3'ünün enfekte olduğu anlaşıldı. 3 kişi hastanede karantinaya alındı.

Sağlık Bakanlığı yüksek seviye alarmı verdi. Salgına karşı bir kılavuz yayımlandı.

27 Ocak 2020

Malezya Çin'in Hubei eyaletindeki şehirlerden gelmek isteyenler için vize işlemlerini durdurdu.

04 Şubat 2020

Malezya hükümeti 107 vatandaşını Çin'in Wuhan şehrinde tahliye etti. Hiçbirinin testi pozitif çıkmadığı için karantina süresi dolduktan sonra evlerine döndükleri açıklandı.

14 Şubat 2020

Malezya havayollarının charter uçuşu ile getirdiği 145 yolcudan birinde korona virüsü tespit edildi. Havayolları kalan charter seferlerini iptal etti. Kadın yolcu kocası ile birlikte karantinaya alındı.

27 Şubat 2020

Başbakan Mahathir Mohamad 4,8 milyar dolarlık teşvik paketini açıkladı. Özellikle turizm sektörünün salgından dolayı uğrayacağı zararın telafisi için kullanılacağını belirtti.

Bu paketin dışında gerek duyulduğunda fon paketlerinin de çıkarılabileceğini belirtti.

04 Mart 2020

50 kesinleşmiş, 28 testleri devam eden vaka açıklandı.

05 Mart 2020

Virüsten etkilenen kişi sayısı 5 Mart'tan itibaren artış gösterdi.

12 Mart 2020

Koronavirüsün insandan insana geçtiği belirlendi.

Malezya Sağlık Bakanlığı 48 hastaneyi gözetim, 26 hastaneyi de pozitif vakalar için tedavi amaçlı ayırdığını açıkladı.

14 Mart 2020

Bütün spor müsabakaları, toplantılar, kalabalık olarak yapılan tüm sosyal buluşmalar 30 Nisan 2020'ye kadar durduruldu.

16 Mart 2020

Tüm kreş, anaokulu, ilkokul, üniversite ile kursların tümü kapatıldı.

Yurt dışından gelen tüm Malezya vatandaşlarına sağlık kontrolü yapılarak karantina uygulanacağı açıklandı.

190 yeni vaka bildirildi ve bunların çoğunun camilerden virus aldığı düşünülüyor.

17 Mart 2020

Kesinleşmiş 673 vaka, 2 ölü bildirildi.

Ölenlerin 60 yaşında bir papaz ile Kuala Lumpur'da bir dini toplantıya katılan 34 yaşında erkek olduğu açıklandı. Papazın yakın kontak kurduğu 193 kişi gözlem altına alındı.

Sağlık bakanı evde kalın mesajını tekrarladı.

Malezya hükümeti 18 Mart itibariyle ülkedeki korona virüs vakalarının artması sebebiyle ülke genelinde tecrit ilan etti.

Zorunlu servisler (elektrik, gaz, telekom vs.) dışında her şeyin kapanacağı duyuruldu.

19 Mart 2020

Kesinleşmiş 900 vaka, 2 ölü bildirildi.

Savunma bakanı salgın artışı bu şekilde devam ederse insanları evlerinde tecritte tutabilmek için ordunun destek olabileceğini belirtti.

20 Mart 2020

Koronavirüs salgınının turizm sektörünü ciddi şekilde etkileyeceği ve bunun da Malezya için büyük ekonomik kayba sebep olacağı belirtildi ve farklı alternatifler için Turizmi Kurtama Komitesi kuruldu

23 Mart 2020

Kesinleşmiş 1.518 vaka, 14 ölü bildirildi.

Tayvan

Tayvan geçmişteki SARS deneyiminin de etkisiyle bu salgında çok erken ve çok hızlı aksiyon alabilmişti. Bu sayede vaka sayısı kontrol altına alınmış, salgının büyümesi engellenmiştir.

31 Aralık 2019

Wuhan'dan direkt uçuşla gelen ateş ve zatürre belirtileri olan yolcular muayene edildi.

5 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen yolcuların ateş ve sağlık durumu hakkında Tayvan Salgın Kontrol Merkezi (CDC) 'ye bilgi verildi.

15 Ocak 2020

Tayvan Salgın Kontrol Merkezinden iki yetkili Çin'in Wuhan şehrine araştırma için gönderildi. Salgın konusunda bilgi alındı.

20 Ocak 2020

Wuhan: 2. seviye seyahat alarmı.

2003 Sars salgınından deneyimli olan Tayvan Salgın Kontrol Merkezi hızlıca 124 maddelik aksiyon planı çıkardı. Bu aksiyon planı sınırların kontrolünden, big data ile vatandaş/hasta bilgilerimin analizine, yanlış bilgilerin yayılmasını engellemeye kadar pek çok maddeyi içeriyordu.

21 Ocak 2020

Wuhan: 3. seviye seyahat alarmı.

Ulusal Güvenlik Konseyi; Sağlık, Ulaşım, Ekonomi, Çalışma, Eğitim ve Çevre bakanlıkları arasında koordinasyonu sağlamak üzere toplandı.

Tayvan Salgın Kontrol Merkezi cerahi maske dağıtımına başladı, mahallelerdeki dükkanlara kadar maske ulaştırdılar. 1 milyon cerahi maske 22-23 Ocak tarihinde, 30 Ocak 20 Mart arasında da haftada 1 milyon maske dağıtılacak şekilde planlama yapıldı.

İlk kesinleşmiş vaka açıklandı.

Wuhan'a yapılacak çok önemli olmayan tüm ziyaretlerin ertelenmesi istendi.

Salgın Kontrol Merkezi sitesinden detaylı olarak kaç kişiden şüphelenildiği, kaçına test yapıldığı, kaçına takipsizlik kararı verildiği gibi bilgileri yayınlamaya başladı.

Hükümet salgın hakkında yalan haber yapanlara para cezası verileceğini duyurdu.

22 Ocak 2020

Ocak ayı son döneminde Wuhan'dan gelecek 459 turistin giriş izni iptal edildi.

Hükümet perakende pazar için maske tahsis yaptı ve 50 maske için fiyat limitini 50\$ olarak belirledi.

Sağlık Bakanlığı karantina uygulaması ve uyarı mekanizmasının tur acentaları ve rehberleri üzerinden yaygınlaştırılmasını destekledi.

Ekonomi Bakanlığı günlük maske ihtiyacı 1,3 milyon olmasına karşın, üretim kapasitesinin 2,44 milyon olduğunu açıkladı.

Hükümet salgınla ilişkili sahte haber yayılmasına sebep olanların 100.000\$' a kadar para cezasına çarptırılacağını açıkladı.

23 Ocak 2020

Wuhan'da yaşayanlara giriş yasağı getirildi.

Çin'den gelen yolculara giriş öncesi sağlık beyanı zorunluluğu getirildi.

24 Ocak 2020

2 yeni kesinleşmiş vaka bildirildi. 50 yaşında Çinli bir kadın ve 50 yaşında Tayvanlı erkek. İki vakanın da Wuhan ilişkisi olduğu belirtildi. 21 Ocakta açıklanan vaka ile kesinleşen vaka sayısı 3 oldu.

Kişisel hijyen konusunda bilgilendirmeler artırıldı.

Tayvan CDC ve belirlenen 8 hastane, COVID-19 testi için hazır hale getirildi.

23 Şubata kadar tek kullanımlık maske ihracatı yasaklandı.

Yurtdışına seyahat edecek kişiler maksimum 250 maske alabilecekler kısıtı getirildi.

Yasakların ihlali durumunda malzemelere el konmasına ve maske değerinin 3 katı para cezası uygulanmasına karar verildi

25 Ocak 2020

Çin'e yapılacak seyahatler 31 Ocak'a kadar askıya alındı.

Hubei Bölgesi: 3. Seviye seyahat alarmı.

Çin'in tamamı için: 2. Seviye seyahat alarmı.

26 Ocak 2020

Tur grupları Wuhan'dan Taiwan'a hareket etti.

50 yaşında kuzey Tayvanlı Wuhan'ı ziyaret etmiş kadının testi pozitif. Durumu sabit devam ediyor. Sağlık birimleri Wuhan'dan aynı uçakla gelen kişilerin durumlarını takibe aldı.

4 kesinleşmiş vaka olduğu açıklandı.

27 Ocak 2020

5. Kesinleşmiş vaka 50 yaşında çalışmak için Wuhan'a gitmiş Tayvanlı kadın olduğu bildirildi.

Tur grupları Hubei bölgesinden Tayvan'a hareket etti.

Hastaların 14 günlük seyahat geçmişi veritabanında toplandı.

28 Ocak 2020

Kesinleşmiş vaka 8.'nin 70 yaşında iki Wuhanlı kadın ve 5 numaralı vakanın aile üyesi 50 yaşında Tayvanlı erkek olduğu bildirildi.

Çin (Hong Kong ve Macau hariç): 3. Seviye seyahat alarmı.

29 Ocak 2020

Karantiyana alınanlar, hükümet tarafından sağlanan mobil telefonlar üzerinden monitor edilmeye başlandı.

30 Ocak 2020

Çin'e seyahatler ya da transit geçişler 29 Şubat'a kadar askıya alındı.

Veritabanına Çin, Hong Kong ve Macau'daki hastaların 14 günlük seyahat geçmiş bilgileri de eklendi.

Yerel üreticiler tarafından günde 4 milyon maske üretimine başlandı.

Yerel market, eczane ve medikal ekipman satıcıları için, kişi başına günde maksimum 3 maske satış limiti getirildi.

Maske birim satış fiyatı 0.27\$ olarak sabitlendi.

Tayvan Yüksek Savcılığı, salgın önleyici ürünlerden haksız kazanç sağlanmaması için, 1-7 yıl arası hapis ve 167.000\$'a kadar para cezası uygulamasını devreye aldı.

Günlük üretilen 4 milyon maskenin 1,4 milyonu hastane ve sağlık çalışanlarına, 2.6 milyonu son kullanıcılar için tahsis edildi

31 Ocak 2020

Kesinleşmiş 10. vakanın da hastanede izole ve sağlık durumlarının sabit olduğu açıklandı.

Vaka 10'un 9'un kocası ve Wuhan geçmişi olan bir erkek olduğu bildirildi. Aile içi bulaşma riskini gösteren bir örnek olarak açıklandı.

Tayvan hükümeti ülke genelinde salgınla ilgili ürünler üzerinden vurgunculuk yapmak isteyenler için 1 ile 7 yıl arası hapis ve 167.000 dolar para cezası getirildi.

Geri kalan tur grupları Çin'den Tayvan'a hareket etti.

Hükümet 31 Ocak – 15 Şubat tarihleri için cerrahi maskelere el koyma kararı aldı.

Suç Soruşturma Bürosu, koronavirüsle ilgili yanlış bilgi (virüslü hastanın kaldığı hastane- bölge adı yayan, yüksek fiyatlı maske satışı yapıldığını iddia eden vs.) yayılmasına sebep olan 6 şüpheliyi takibe aldı.

01 Şubat 2020

Maske fiyatları 0.20\$ 'a düştü.

02 Şubat 2020

Guangdong Bölgesi: 2. Seviye seyahat alarmı.

Guanghong ziyaret geçmişi olan ve havayolu ile Tayvan'a giren Çinlilerin 14 gün ev karantinasına girmelerine

karar verildi. Hastalık belirtisi göstermese de Çin, Hong Kong ve Macau'dan gelenlerin kişisel sağlık takiplerini yapmaları ve sokağa çıkarken maske takmaları istendi. Üst solunum yolları enfeksiyonu geçiren kişilerin testleri negatif çıksa bile 14 gün ev karantinasında kalmasına karar verildi.

Okul ara tatili 15 Şubat'dan 25 Şubat'a uzatıldı.

Yurtlar ve yedek askeri kampların karantina merkezi olarak kullanımına karar verildi.

Askerler, lokal maske üretimi yapan fabrikalarda üretimde çalıştırılmak üzere seferber edildi.

Her bir üretim bandının günlük üretim kapasitesi 100.000 adet maske olacak şekilde, 60 yeni cerrahi maske üretim makinası devreye alındı (üretilen maskelerin %10'u çocuklar için rezerv edilecek şekilde). Normal süreçte 4-6 ay arasında operasyonel olabilecek 60 makinanın, 1 ayda faaliyete geçecek şekilde kurulumu planlandı. Günlük toplam üretim kapasitesi 10 milyon maske olacaktır.

03 Şubat 2020

Wenzhou şehri: 2. Seviye seyahat alarmı.

Yüz maskesi dağıtımı için yeni istihkak sistemi açıklandı (6 Şubattan itibaren geçerli olacak):

Sağlık kartı sahipleri, anlaşmalı eczanelerden fiyatı 0.17\$ olarak haftada 2 maske alabilecek.

Son basamağı tek sayı ile biten Sağlık kartı ile Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri; çift sayı ile biten kartlar ile salı, perşembe ve cumartesi günleri alım yapılabilecek, pazar günleri tüm kartlar kullanılabilir.

Bir kişi ancak başka bir tek kişi için alım yapabilecek (o kişinin Sağlık kartını kullanarak).

Çocuk maskeleri 12 yaş ve altı için kullanılabilir.

Toplam 7.000 Chunghwa Post çalışanından 3.000 kişi, 6.515 eczane ve 52 sağlık merkezine maske dağıtımı için görev başında olacak. Her bir lokasyona 200 yetişkin ve 50 çocuk maskesi teslim edilecektir.

Teknoloji Bakanlığına bağlı çalışan mühendisler, eczanelerin maske stoğunun halk tarafından izlenebileceği bir uygulama geliştirecektir.

500.000 çocuk maskesi özel kreşlere ücretsiz dağıtılacaktır.

Otomatik makinalardan uygunsuz şekilde maske satan kişiler cezalandırılacaktır.

04 Şubat 2020

247 Tayvanlı iş adamı Wuhan'dan tahliye edilerek direkt karantina bölgesine alındı.

Kesinleşmiş vaka sayısında bir değişiklik olmadığı, 10 olarak kaldığı bildirildi.

Yabancılara pasaportlarını kullanarak maske almaları için izin verildi.

05 Şubat 2020

Toplamda 1.238 vaka rapor edildi, 11 kesinleşmiş vaka ve 1.038 takibi bırakılmış vaka olduğu bildirildi. Geri kalan kişilerin de testlerinin sürdüğü bildirildi.

Zheziang bölgesi: 2. Seviye seyahat alarmı.

Son 28 günde şüpheli duruma karşılaşılan seyahat gemileri yasaklandı.

Son 14 günde Çin, Hong Kong ve Macau limanlarına uğrayan seyahat gemileri yasaklandı.

Koronavirus okul tatili nedeniyle ihtiyaç duyan devlet memurlarına 14 gün (11 - 24 şubat arası) ücretsiz izin verilmesi kararlaştırıldı.

06 Şubat 2020

Hong Kong ve Macau turları 29 Şubat'a kadar askıya alındı.

Çin uyruklular yasaklandı.

Tüm uluslararası yolcu gemileri yasaklandı.

31 Ocak tarihinde Tayvan'a giriş yapan Diamond Princess yolcu gemisi ile iletişime geçen kişiler belirlendi.

07 Şubat 2020

16 kesinleşmiş vaka bildirildi.

Son 14 gün içinde Çin, Hong Kong ve Macau'ya seyahat eden yabancı uyruklular yasaklandı.

Yabancı uyrukluların göçmenlik memuruna uğrama ve hızlı elektronik geçiş kullanmama zorunluluğu getirildi.

14 gün karantina zorunluluğunu ihlal eden çifte 10.000\$ para cezası kesildi.

08 Şubat 2020

17 kesinleşmiş vaka bildirildi. Yeni vakanın ailesiyle İtalya seyahatinden dönen 20 yaşlarında erkek olduğu ve ailesinin durumunun iyi olduğu bildirildi.

Superstar Aquarius yolcu gemisindeki 128 yolcu bir gün içinde test edildi ve koronavirus bulgusu saptanmadı.

09 Şubat 2020

Japonya'da bulunan bir Tayvan vatandaşına, siyanürün koronavirusu önleyebileceği söylentilerini çıkarttığı için dava açıldı.

10 Şubat 2020

Çin'e seyahatler ya da transit geçişler 30 Nisan'a kadar askıya alındı.

Hong Kong ve Macau'ya seyahatler ya da transit geçişler 31 Mart'a kadar askıya alındı.

Çin'den Tayvan'a doğru 10 Şubat – 29 Nisan tarihleri arasındaki çoğu uçuşlar askıya alındı (*Beijing, Shanghai Pudong, Shanghai Hongqiao, Xiamen, ve Chengdu havaalanları dışında kalan*).

11 Şubat 2020

Hong Kong ve Macau yurttaşlarının çoğu yasaklandı.

Hong Kong ve Macau: 3. Seviye seyahat alarmı.

Singapur: 2. Seviye seyahat alarmı.

Tayland: 1. Seviye seyahat alarmı.

Tayvan'a giriş yapacak yolcuların, sağlık beyanı formunu eksiksiz doldurmaları zorunluluğu getirildi. Bunu yapmayanlara 5.000\$ para cezası konuldu.

Hükümet gerekli ekipman alımı ve üretim bantlarının kapasite arttırımı için 66 milyon \$ ayırdı.

1800+ ordu rezerv birimi, 28 fabrikada maske üretimine destek vermek için tahsis edildi.

Suç Soruşturma Bürosu yüz maskesi üretimi nedeniyle, tuvalet kağıdı sıkıntısının başlayacağı söylentilerini çıkartarak panik yaratanları sorguladı.

12 Şubat 2020

Hükümet ev izolasyon şartlarını ihlal edenlere 10.000 dolar, ev karantina şartlarını ihlal edenlere 5.000 dolar ceza vereceğini açıkladı.

31 Ocak tarihinden itibaren Influenza için test yapılan kişilerin, COVID-19 için tekrar test edilmesine karar verildi.

13 Şubat 2020

WS Westerdam' daki Tayvan vatandaşlarının acilen Tayvan'a geri dönmesi ve karantinaya alınmasına karar verildi.

WS Westerdam yolcu gemisindeki yabancı uyrukluların Tayvan'a girişi ya da transit geçişi yasaklandı.

Yüz maskesi ihracatı yasağı 30 Nisana kadar uzatıldı.

Hükümet cerrahi maskelere el koyma süresini 30 Nisana kadar uzattı.

Salgın hastalıktan etkilenen işyerleri için 2 milyar \$ ayrıldı.

14 Şubat 2020

Taipei şehir yönetimi, karantinaya girmeden bir hafta ortadan kaybolan 3 Hong Kong vatandaşının peşine düştü. Her biri 2.350\$ para cezasına çarptırılır ve bu iş için özel hazırlanmış tıbbi karantina merkezine gönderilirler. Sağlık beyanının elektronik ortamda girilmesi ve hızlı gümrük geçişinin yapılması için Karantina Giriş Sistemi devreye alındı.

15 Şubat 2020

Japonya: 1. Seviye seyahat alarmı.

Taipei şehir yönetimi, ev karantinasına alınması gerektiği halde ortadan kaybolan 2 Tayvanlı kadın ve uyuğu belli olmayan bir erkeğin isimlerini açıkladı.

16 Şubat 2020

Maske satışı 303 lokal halk sağlığı merkezinde başlatıldı.

Veritabanı Çin, Hong Kong, Macau, Singapur ve Tayland'dan gelen ya da bu ülkelerden transit geçen yolcuların 30 günlük seyahat geçmişini tutacak şekilde genişletildi

Genişletilmiş gözetim metrikleri:

Son 14 günde yurtdışına seyahat etmiş ve ateş ya da solunum zorluğu çeken COVID-19 şüpheli yolcularla iletişim kurmuş kişiler,

Ateş ve solunum zorluğunda şikayetleri olanlar,

3 günlük antibiyotik tedavisine cevap vermeyen zatürre hastaları, zatürre hasta grupları ve zatürre olan sağlık görevlileri.

17 Şubat 2020

Ateş ve solunum zorluğu şikayeti olan yolculardan test için örnek alınması kararlaştırıldı.

Günlük COVID-19 test kapasitesi yaklaşık 1.300.

Günlük maske üretimi 5 milyon, satıcılara günlük 400 maske satışı için izin verildi.

18 Şubat 2020

Tüm hastane, klinik ve eczanelerin hastaların seyahat geçmişine ulaşmasına imkân sağlandı.

Eğitim Bakanlığı hastalık belirtisi gösteren öğrencilerin izinlerinin sayılmayacağını bildirdi.

Ulaştırma bakanı tüm taşıma araçları için temizlik standardı getirildiğini açıkladı.

Daimond Princess yolcu gemisiyle Tayvan'a dönüş yapan Tayvan vatandaşlarının, Çin İcra Komisyonu (CECC) tarafından ayarlanan uçuşları kullanması ve karantinaya alınması kararlaştırıldı.

19 Şubat 2020

Hong Kong ve Macai'ye giden ya da bu ülkelerden transit geçen turlar 30 Nisan'a kadar askıya alındı.

CECC; Çevre Koruma Yönetimi, Eğitim Bakanlığı ve yerel çevre koruma örgütleriyle koordineli olarak, ara dönem tatili boyunca okul çevresi ve okul çevresi açık ortak kullanım alanlarının dezenfekte edilmesini planladı.

Eğitim Bakanlığı üniversite ve liselerin dezenfekte edilmesi için lisansı olan şirketleri gözden geçirdi.

Eğitim Bakanlığı ateş ve solunum yolu rahatsızlıkları nedeniyle okula gidemeyen öğrencilerin devamsız sayılmayacağını açıkladı.

Ulaşım ve Haberleşme Bakanlığı okul servisleri, Tayvan High Speed Rail, Tayvan Rail, tur otobüsler ve taksiler için temizleme standartları belirledi.

20 Şubat 2020

Güney Kore: 1. Seviye seyahat alarmı.

Artan üretim kapasitesine bağlı olarak, çocuklar haftada 4 maske alabilir kararı alındı.

21 Şubat 2020

Eğitim Bakanlığı doğrulanan koronavirus vakaları için derslerin askıya alınması ile ilgili kılavuz hazırladı:

Eğer K-9 seviyedeki bir sınıfta birden fazla (öğrenci ya da öğretmen) kişide COVID-19 tespit edilirse, sınıf 14 gün eğitime ara verecektir.

Eğer bir okulda 2+ vaka saptanırsa, okul 14 gün kapatılacaktır.

Eğer kasaba, şehir ya da bölgedeki okulların üçte biri kapatılırsa, diğerleri de kapatılacaktır.

Eğer bir öğrenci ya da öğretmende koronavirus saptanırsa, o kişinin devam ettiği her bir derse ait sınıf 14 gün askıya alınacaktır.

Eğer herhangi bir enstitude 2+ COVID-19 vakası saptanırsa, enstitü 14 gün askıya alınacaktır.

Çalışma Bakanlığı COVID-19 nedeniyle işten çıkarılan çalışanlara aylık 630\$' a kadar destek sağlayacaktır.

22 Şubat 2020

Japonya: 2. Seviye seyahat alarmı.

Güney Kore: 2. Seviye seyahat alarmı.

Daimond Princess yolcu gemisiyle Tayvan'a dönen 19 Tayvan vatandaşı acilen karantinaya alındı.

Çocuk maskesi satışı için maksimum yaş 13 e çıkartıldı

23 Şubat 2020

İtalya: 1. Seviye seyahat alarmı.

İran: 1. Seviye seyahat alarmı.

Deniz aşırı seyahatten dönen sağlık sektörü çalışanları yasaklandı.

6.45 milyon maske K-12 okul ve okul sonrası eğitim merkezlerine dağıtıldı. Bahar döneminin başlamasına paralel 25.000 termometre ve 84.000 lt alkollü dezenfektan dağıtımı planlandı.

24 Şubat 2020

Güney Kore: 3. Seviye seyahat alarmı.

Sağlık çalışanları için uygulanan seyahat yasağı Çin, Macau ve Hong Kong için 3. Seviye alarma döndürüldü. 1. Ve 2. Seviye lokasyonlar için onay gerekiyor.

Seyahat geçmişinde Çin, Macau ve Hong Kong olanlar için, dönüş tarihlerinden itibaren 14 gün ev karantinası zorunluluğu getirildi.

Ve 2. Seviye seyahat alarmı olan ülkelerden dönenler 14 gün kişisel karantinalarından sorumlu olacaklar.

Güney Kore'den dönen yabancı uyruklular 25 Şubattan itibaren 14 gün ev karantinasına tabi olacaklar.

Güney Kore'den dönen Tayvanlılar 26 Şubattan başlamak üzere 14 gün boyunca kişisel karantinalarından sorumlu olacaklar.

10 Mart 2020

Hükümet vatandaşlarının online sipariş ile maske almalarını sağlayacak bir uygulama geliştirdi. Kişinin bireysel sigortası ile de bağlantılı yapı ile yaklaşık 7 milyon maske siparişi hedeflendi.

12 Mart 2020

Başkan Tsai Ing-wen 2 milyar dolarlık ekonomik destek paketini 5 başlıkta açıkladı.

Salgın kontrolü, finansal destek ve teşvikleri kapsayan 2 milyar dolarlık bütçe ile salgından etkilenen sektörlerin destekleneceği açıklandı

Ayrıca "Çalışan Güvenlik Fonu", "Turizm Geliştirme Fonu" gibi destek fonlarının da acil duruma destek için kullanılması kararlaştırıldı, bu fonlarda yaklaşık 1,3 milyar dolar bulunduğu belirtildi.

Destek paketinin amaçlarından birincisi , iç talebin genişlemesini hızlandırmak için hükümet yatırımlarını ve tedarikini mümkün olan en kısa sürede uygulamak: Başkan, devlet kurumlarının ve devlet işletmelerinin mevcut

projelerini incelemelerini istedi. İleriye Dönük Altyapı Geliştirme Programı'nın ilerlemesini yakından izlemenin yanı sıra, uzun vadeli bakım ve erken çocukluk dönemi eğitimi ve bakımı, ulusal savunma sanayileri endustrisi ve ilgili satın alma gibi kamu hizmetleri de dahil olmak üzere, iç talebin ihtiyacını karşılamaya yönelik tüm kamu altyapı projeleri ve hükümet alımları olabildiğince verimli ve hızlı bir şekilde artırılmalı ve hızlandırılmalıdır dedi. Ekonomik ivmeyi ve canlılığı korumak için özel yatırımın hızlandırılmasına yardımcı olmak ise paketin ikinci amacı. Kamu sektörünün yatırımını hızlandırmanın yanı sıra, hükümet özel yatırımları teşvik etmek için, Tayvanlı işletmelerin buraya yatırım yapmak için geri dönüşünü kolaylaştırma amacıyla programı sadakatle uygulamaya ve girişimcilerin özel sektör yatırım ivmesini ve genel ekonomik canlılığı korumak için yatırım engellerini ortadan kaldırmasına yardımcı oldu.

Paketin üçüncü amacı ise finansal piyasaları istikrara kavuşturmak, döviz piyasasında istikrari sağlamak ve borsa ivmesini korumak: Hastalık salgını gelişmelerinden kaynaklanan herhangi bir psikolojik etkiyi önlemek için, Maliye Bakanlığı'nı, Finansal Denetim Komisyonu'nu ve Merkez Bankası'nı, özellikle ABD borsaları olmak üzere uluslararası finansal piyasalarını dikkatle izlemek ve döviz piyasasının istikrarını hızlı bir şekilde korumak üzere çalışacağını belirtti.

15 Mart 2020

59 kesinleşmiş vaka olduğu bildirildi. Bu vakalardan 20 sinin yoğun bakımdan sabit duruma geçtiği 1 inin ise öldüğü bildirilmiştir.

16 Mart 2020

Salgının Avrupa ve Ortadoğu'yu da etkilemesi sebebiyle aşağıdaki ülkelerden Tayvan'a girişlerde 14 gün ev karantinası uygulanmasına karar verildi. Afganistan, Arnavutluk, Cezayir, Ermenistan, Azerbaycan, Bahreyn, Belarus, Bosna, Bulgaristan, Kıbrıs, Mısır, Gürcistan, Hırvatistan, Irak, İsrail, Kazakistan, Kosova, Kuveyt, Kırgızistan, Lübnan, Libya, Romanya, Moğolistan, Kuzey Makedonya, Karadağ, Fas, Pakistan, Umman, Filistin, Katar, Romanya, Rusya, Suudi Arabistan, Sırbistan, Suriye, Tunus, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Birleşik Arap Emirlikleri, Özbekistan, Yemen

67 kesinleşmiş vaka, 1 ölüm bildirildi.

17 Mart 2020

10 yeni vaka bildirildi ve toplamda 77 kesinleşmiş vaka, 1 ölü oldu.

Bu yeni 10 vakadan 4'ünün daha önceki 5 vaka gibi Türkiye'de bir tura katıldıkları tespit edilmiş. Toplamda 9 kişi aynı tura katılmış.

Diğer 6 vaka içinde Mısır, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Almanya, Newyork ve İzlandayı ziyaret etmiş kişiler olduğu belirlendi. Bu grupta iki 30 yaşında, bir 20 yaşında enfekte olmuş vaka bulundu.

Avrupadan 3-14 Mart tarihlerinde dönen Tayvanlıların 14 gün ev karantinası yapması ve geçici olarak evden çalışmalarını istendi.

Salgının Çin dışında da büyük bir hızla yayılması sebebiyle Bangladeş, Brunei, Hindistan, Endonezya, Japonya, Malezya, Maldivler, Nepal, Kuzey Kore, Laos, Burma, Filipinler, Sri Lanka, Tayland, Viyetnam, Moldovya, Kaliforniya, New York, and Washington'dan 17 Mart sonrası gelen yolcuların ev karantinasına girmesine karar verildi.

18 Mart 2020

Son dönemde vaka sayısındaki hareketlenmenin Avrupa bağlantılı yolculara bağlı olduğu bildirildi. Bu sebeple Arupa, Mısır, Türkiye ve Dubai'den gelen yolcular (Transit yolcular dahil) yakın takibe alınacaktır. Bu ülkeleri yakın zamanda ziyaret etmiş kişilerin de ev karantina önlemleri almaları ve en yakın hükümet bölge birimine seyahat detaylarını bildirmeleri gerektiği bildirildi.

Bugün kesinlesen vakalardan 2 sinin 20'li yaşlarında bir erkek ve bir kadın olduğu, erkek vakanın Mısır seyahat geçmişi olmasına rağmen kadın vakanın herhangi bir seyahat geçmişi bulunmadığı ve viruse nasıl temas ettiğinin araştırıldığı bildirildi.

Tayvan'dan ayrılan göçmen çalışanların salgın ortadan kalkana kadar ülkeye girişine izin verilmeyeceği açıklandı.

23 yeni vaka ile toplam kesinleşmiş vaka sayısı 100'e yükseldi.

19 Mart 2020

19 Mart 2020 itibariyle tüm yabancı ülke vatandaşlarının ülkeye girişi yasaklandı. Sadece özel izinle istisnai durumlarda izin verileceği açıklandı. Ülkeye geri dönen vatandaşların da 14 gün ev karantinası şartına uyması istendi.

8 kesinleşmiş vakanın 2 si aynı okulda okuyan 2 öğrenci olduğundan okulun 20-27 Mart tarihlerinde kapatılmasına karar verildi.

108 kesinleşmiş vakanın 71 i dış kaynaklı, 29'u yerel olarak rapor edildi. 1 ölüm ve 26 vaka iyileşerek durumları sabit olarak rapor edildi

20 Mart 2020

27 yeni kesinleşmiş vakanın 24'unun durumunun kritik olduğu belirtildi. Ayrıca bir günde gerçekleşen en yüksek yeni vaka olarak raporlandı.

21 Mart 2020

Toplamda 153 kesinleşmiş vaka raporlandı.

22 Mart 2020

24 Mart – 7 Nisan tarihleri arasında ülke genelinde havayolu yolcu transitleri yasaklandı.

23 Mart 2020

Toplam 195 kesinleşmiş vaka ve 2 ölüm raporlandı.

Yüz maskelerinin online sistem üzerinden satışının 25 Mart'ta tekrar açılacağı ve taleplerin toplanacağı bildirildi.

Singapur

COVID-19 virüsüne karşı dünya genelinde farklı seviyelerde önlemler uygulansa da 5,6 milyonluk Singapur, virüsün ortaya çıkıp ilk evreden itibaren hızla yayıldığı ülkeler arasında oldu. Salgının merkezi Çin'e olan coğrafi yakınlığına rağmen Singapur yönetimi, paniğe kapılmadı. Tam tersine, haftalardır süren çabalarıyla virüsün yayılmasını yavaşlatmakta belli bir başarıya ulaştı. Güney Kore, Tayvan ve Hong Kong gibi başarılı ülkeler arasında gösterildi. Başlarda Çin'den sonra en çok vakanın görüldüğü ülkelerden biri olma yolundaydı.

Wuhan'dan gelen Çinli ziyaretçilerde peş peşe soğuk algınlığı tarzı semptomlar görüldü. Singapurlu hekimler, ilk başta karşılaştıkları vakaların "Wuhan gribi" benzeri bir grip olduğundan şüphe etti. Ancak vakaların, mevsimsel gribin ötesinde bir hastalığa işaret ettiği kısa zamanda anlaşıldı. Hekimlerin doğru aksiyonları alması, devletin kontrol mekanizmalarını harekete geçirmesi ve "temas izleme" sistemini acilen devreye sokması, vakaların azalmasında etkili rol oynadı.

Ülkedeki kriz tam olarak dinmese de katı karantina kuralları, yüksek para cezalarının dahil olduğu sıkı önlemler, virüsün yayılma hızının kesilmesinde fayda sağladı. Binlerce Singapurlu kendilerini evlerinde tecrit etmiş yaşarken, yetkililerin rastgele kontrollerinde, evde bulunamayanlara 10 bin dolara kadar para cezası kesmesi veya altı ay hapis cezası vermesi, kişiler üzerinde baskı yarattı.

Virüsün yayılma hızının yavaşlamasında Singapur Başbakanı Lee Hsien Loong'un samimi tavırları da etkili oldu. Açık ve şeffaf tutumu, bilgileri kamuoyundan saklamayan dürüst siyasetçi tavrı, toplumda karşılık buldu. Kimse marketlere hücum etmedi. Başbakan'ın anlık bilgi paylaşımı, toplum üzerinde olumlu bir etki bıraktı. Açık ve şeffaf davrandı, doğru bir iletişim stratejisi yürüttü.

31 Aralık 2019

Vaka raporlanmazken sadece gribe benzer şikayetler ile hastanelere başvuranlar oldu.

"Wuhan gribinden" şüphe edildi. Sonrasında hastaların seyahat geçmişleri araştırılmaya başlandı. Basit bir grip rahatsızlığının ötesinde bir hastalık olduğu varsayımından hareket edildi. Hastalara tanı konmadan önce, temasta oldukları kişilerin listeleri istendi. Esas vakalar 23 Ocak tarihi itibariyle görülmeye başladı.

23 Ocak 2020

İlk Vaka: Singapur Sağlık Bakanlığı, ailesiyle Wuhan'da yaşayan 66 yaşındaki Çinli bir erkekte, Singapur ziyareti sırasında, yeni tip korona virüsü saptandı.

24 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen 53 yaşındaki kadın ve ilk tespit edilen hastanın 37 yaşındaki oğlunda COVID-19 virüsüne rastlandı.

25 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen 36 yaşındaki Çinli erkek hastaya da virüs tanısı kondu.

İlk haftada: 23 Ocak -26 Ocak arası 4 kişide COVID-19 pozitif tespit edildi.

Hastaların korona virüsüne nasıl yakalandıklarını anlamak için 'Temas izleme' sistemi devreye sokuldu. Bu izleme sayesinde herkesin nerede olduğu yetkililer tarafından takip edildi. Hastanede pozitif çıkan hastaların temas içinde olduğu kişiler, titizlikle izlenmeye başlandı. Haritalar çıkarıldı. Evlerinde karantina altında tutulanlar, saat başı izlendi. Polis data tutmaya başladı. Sokakta olanlara duyurular yapıldı, iki metreden fazla kimse kimseye yaklaşmayacak anlamına gelen "sosyal mesafe" kuralı uygulamaya kondu. Taksi şoförleri, garsonlar ülkedeki herkes sıkı takip altına alındı.

27 Ocak 2020

Wuhan'dan Singapur havaalanına gelen Çinli bir kadında virüse rastlandı.

28 Ocak 2020

Wuhan'dan Singapur Havaalanına gelen, biri 35 yaşında erkek, diğeri 56 yaşında kadın olmak üzere iki Çin uyruklu kişide virüs tespit edildi.

29 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen Çinli üç kişide virüs tespit edildi.

23 Ocak'tan -29 Ocak arası vaka sayısı 10 kişiye yükseldi.

Önemli bir iş merkezi ve uluslararası ziyaret durağı olan ülkede çok sıkı karantina önlemleri alınmaya devam etti. Günde üç ya da dört defa devlet görevlileri bizzat evlere gelip, evde tecrit olma kuralının çiğnenip çiğnenmediğini denetledi. Evde olmayanlara 10 bin Singapur doları ceza kesilmesi öngörüldü. Testlerin sayısı artırıldı. Evde bulunmayanlara, devletin inşa ettiği sistem üzerinden bir link gönderilmesi uygulaması başlatıldı. Evde olmayan kişi nerede bulunduğunu belgelemek için bu linke tıklamak suretiyle, devlet yetkilisine konumunu bildirir duruma getirildi. Hastalığın yayılma hızının temasla arttığından, uygulamalar katı tutuldu.

30 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen Çinli üç kişinin test sonuçları pozitif çıktı. Vaka sayısı 13 oldu.

31 Ocak 2020

Üç kişinin daha virüsü taşıdığı tespit edildi. Vaka sayısı 16'ya çıktı.

1 Şubat 2020

İki kişide virüs tespit edildi. Hasta sayısı 18'e yükseldi.

2. Hafta sonunda: 27-Ocak -2 Şubat arası koronavirüs taşıyan vaka sayısı 18 oldu.

4 Şubat 2020

6 kişi de daha COVID-19 pozitif çıktı.

18 olan vaka sayısı 24'e çıktı.

5 Şubat 2020

4 kişi de daha koronavirüsüne rastlandı. Hasta sayısı 28'e yükseldi.

6 Şubat 2020

Yaşları birinin 27, diğerinin 47 olan, ikisi de Singapur vatandaşı, seyahat geçmişleri olmayan iki kişinin test sonuçlarında virüse rastlandı. Vaka sayısı 30 olarak güncellendi.

7 Şubat 2020

Üç kişide virüs pozitif çıktı. Hasta sayısı 33'e yükseldi. Hükümet kırmızı kod ilan etti. Ülkede alarm seviyesini kırmızı olarak anons etti.

8 Şubat 2020

Virüs taşıyıcısı olan 7 kişi tespit edildi. Vaka sayısı 40 oldu.

9 Şubat 2020

Yaşları 71, 39, 54 olmak üzere üç kişinin virüs taşıdığı tespit edildi. Vaka sayısındaki artış 43 kişiyi buldu.

3.Hafta sonunda: 3 Şubat - 9 Şubat arası koronavirüs taşıyan vaka sayısı 43 oldu.

10 Şubat 2020

Çin'in Wuhan kenti uyruklu 2 yaşındaki bir kız çocuğu, 37 yaşında, seyahat geçmişi olmayan Singapur vatandaşı bir erkekte virüse rastlandı. Bu iki artışla birlikte vaka sayısı 45'e ulaştı.

11 Şubat 2020

Çin'e seyahat geçmişi olmayan, 35 ve 39 yaşlarında iki erkekte COVID-19 pozitif çıktı. Vaka sayısı 47'yi buldu.

12 Şubat 2020

62, 46 ve 34 yaşlarında üç erkek Singapur vatandaşının, virüsü taşıdığı tespit edildi.

Bu artışla birlikte hasta sayısı 50'ye yükseldi. Aynı gün Singapur bazlı DBS bankası, kendi çalışanlarından birinde korona virüsü tespit edilince, iş yerindeki 300 çalışanını tahliye etti.

13 Şubat 2020

8 kişide daha virüs tespit edildi. Hasta sayısı 24 saatte 58'e yükseldi. Singapur Kalkınma Bakanı Lawrence Wong, BBC'ye yaptığı açıklamada, önlemlerin arttırıldığını fakat ülkenin savunmasız olduğunu söyledi. Mevcut durumda her türlü gözlem ve ayrıntılı incelemenin öneminden söz etti. Doktorları örnek göstererek, bağımsız olarak vakalar üzerinde çalıştıklarını belirtti ve her geçen gün başarı kaydettiklerinin altını çizdi.

Dünya Yedili Ragbi Serisi ertelendi.

14 Şubat 2020

9 kişinin COVID -19 taşıyıcısı olduğu tespit edildi. Vaka sayısı 67 olarak güncellendi.

15 Şubat 2020

En genci 25, en yaşlısı 79 olmak üzere beş kişide daha virüse rastlandı. Hasta sayısı 72'ye yükseldi.

16 Şubat 2020

Yaşları 29, 43 ve 71 olmak üzere üç Singapur vatandaşının daha virüs taşıyıcısı olduğu tespit edildi. Vaka sayısı 75 oldu.

4.Hafta sonunda: 10 Şubat- 16 Şubat arası korona virüslü vaka sayısı 75 olarak tespit edildi.

17 Şubat 2020

Biri 1 yaşında erkek bebek, diğeri ise 35 yaşında Singapur vatandaşında virüse rastlandı. Vaka sayısı 77 oldu.

18 Şubat 2020

En genci 35 yaşında, en yaşlısı 57 olan dört kişi de daha korona virüsü tespit edildi. Toplam vaka sayısı 81'e yükseldi. Singapur Sağlık Bakanı görülen yeni vakaları açıklarken, 29 kişinin de iyi olduğunun bilgisini paylaştı.

19 Şubat 2020

Üç kişide virüs tespit edildi. Hasta sayısı 84'e yükseldi.

20 Şubat 2020

Çin uyruklu, Singapur'da çalışma izni olan 36 yaşındaki bir erkekte korona virüsü tespit edildi. Vaka sayısı 85 olarak güncellendi.

21 Şubat 2020

27 yaşında Singapurlu bir erkekte virüs olduğu anlaşıldı. Vaka sayısı 86 oldu.

22 Şubat 2020

30 yaşında kadın, 32 ve 41 yaşlarında iki erkekte COVID-19 pozitif tespit edildi. Vaka sayısı 89'a yükseldi. Sağlık Bakanı, toplam 51 kişinin de iyileştiğinin bilgisini verdi.

5.Hafta sonunda: 17 Şubat- 23 Şubat arası korona virüslü vaka sayısı 89 olarak ilan edildi.

24 Şubat 2020

75 yaşındaki bir kadının korona virüsü taşıdığı tespit edildi. Vaka sayısı 90 olarak güncellendi.

25 Şubat 2020

Singapur vatandaşı, 58 yaşındaki kadının test sonucu pozitif çıktı. Hasta sayısı 91 oldu.

26 Şubat 2020

37 ve 48 yaşlarında, Singapur vatandaşı iki erkeğin test sonuçlarında virüse rastlandı. Vaka sayısı 93'e yükseldi.

27 Şubat 2020

En küçüğü 12, yaşça en büyüğü 64 olmak üzere, üç kişide daha virüs tespit edildi. Hasta sayısı 96 olarak güncellendi.

28 Şubat 2020

Singapurlu 24 yaşındaki bir erkek ile 44 yaşındaki Singapurlu bir kadında virüse rastlandı. Vaka sayısı 98 oldu.

29 Şubat 2020

4 kişide virüs tespit edildi. Hasta sayısı 102'ye yükseldi.

1 Mart 2020

Yaşları 25, 37, 49 ve 54 olmak üzere 4 kişinin test sonuçları pozitif çıktı. Vaka sayısı 106'ya yükseldi.

6.Hafta sonunda: 24 Şubat- 1 Mart arası korona vaka sayısı 106'ya yükseldi.

2 Mart 2020

34 ve 64 yaşlarında iki erkeğin virüs taşıdığı tespit edildi. Vaka sayısı 108 oldu.

3 Mart 2020

Biri 33 diğeri 70 yaşında iki Singapurlu erkekte virüse rastlandı. Vaka sayısı 110 olarak güncellendi.

4 Mart 2020

Singapur vatandaşları, 63 yaşında bir kadın ile 43 yaşındaki bir erkekte korona virüsü tespit edildi, vaka sayısı 112 oldu.

5 Mart 2020

5 kişide daha virüse rastlandı, hasta sayısı 117'ye yükseldi.

Kalkınma Bakanı Lawrence Wong açıklama yaparak, küresel bir tehdit ile karşı karşıya olduklarını belirtti.

6 Mart 2020

Koronavirüslü hasta sayısı 130 kişi olarak güncellendi.

7 Mart 2020

Hasta sayısı 138'e yükseldi.

8 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan 12 kişi daha tespit edildi, vaka sayısı 150 oldu.

9 Mart 2020

10 kişi de COVID-19 pozitif olarak teşhis edildi, hasta sayısı 160'a yükseldi.

10 Mart 2020

6 kişiye COVID-19 tanısı konuldu, vaka sayısı 166 olarak güncellendi.

11 Mart 2020

12 kişi de daha virüs tespit edildi, vaka sayısı 178 oldu.

12 Mart 2020

Virüs 9 kişide daha görüldü, vaka sayısı 187'ye ulaştı.

Camiler, temizlenmesi amacıyla en az 5 gün süreyle kapatıldı.

13 Mart 2020

13 yeni hasta anons edildi, hızlı bir artış oldu, koronavirüslü hasta sayısı 200 kişi olarak güncellendi.

14 Mart 2020

12 yeni hastanın daha virüs taşıdığı anons edildi, vaka sayısı 212'ye yükseldi.

15 Mart 2020

14 kişinin korona virüsü taşıdığı bilgisi verildi. Böylece vaka sayısı hızlı bir artış göstermiş oldu ve 226 olarak anons edildi.

16 Mart 2020

En hızlı artışın yaşandığı gün oldu. 17 kişinin virüs taşıdığı tespit edildi. Vaka sayısı 226'dan 243'e çıktı.

17 Mart 2020

Vaka sayısı 266 olarak anons edildi. 23 yeni hastanın durumları, kimlerle bağlantılı geçmişe sahip olduklarına dair Singapur Sağlık Bakanı tarafından bilgi verildi. Ülkenin alarm seviyesi turuncuya düşürüldü. 152 hastanın 138'i hastanede tedavi altında tutulurken,14 korona hastasının durumu ise kritik. 114 kişi ise hastaneden taburcu edildi.

Tayvan'dan ayrılan göçmen çalışanların salgın ortadan kalkana kadar ülkeye girişine izin verilmeyeceği açıklandı.

23 yeni vaka ile toplam kesinleşmiş vaka sayısı 100'e yükseldi.

Salgına rağmen Singapur'da hayat normal seyrinde devam etmekte: Okullarda eğitim sürüyor, iş yerleri, dükkanlar ve restoranlar açık tutuldu.

Yeni vakaların duyurulmasına rağmen, halkın iktidara olan güveni azalmadı.

Başbakan Lee Hsien Loong'un motive konuşmaları etkisini sürdürdü: "Yaşamakta olduğumuz krizde herkesin görevi var. Vazgeçmek yok. Birlikte başaracağız ve geride kimseyi bırakmayacağız. İşte kenetlenmiş Singapur budur."

Ateş ölçer termometrelerin Bip sesi, günlük hayatta en çok duyulan ses oldu. Havaalanı, tren istasyonları, Metro ve otobüs istasyonları, kamu binaları ve AVM'lerde düzenli olarak herkesin ateş ölçümleri sürdü.

Başbakan dahil milletvekillerin tamamı ve bakanlar, 1 aylık maaşlarından feragat etti. Toplanan para, COVID-19 Salgının görünmeyen kahramanları olarak ilan edilen temizlik görevlileri, taksi şoförleri ve hemşirelere dağıtıldı. Hükümetin bu tavrı halkın takdirini topladı, motivasyon sağladı, birlik beraberlik ruhunu pekiştirdi.

"Panik" kelimesi, Singapur halkının günlük yaşamından yüzde yüz çıkarıldı.

Sosyal mesafeye uymak,14 günlük bireysel karantinadan vazgeçmemek, tedbirli olmak ve kurallara harfiyen uymanın yegâne mücadele yöntemi olduğu sıklıkla anons edildi.

18 Mart 2020

47 kişiye COVID-19 tanısı konuldu. Salgının başladığı günden bu yana en yüksek vaka sayısı olduğu anons edildi. Hükümet, ikinci dalganın gelmekte olduğunu bilgisini verdi. Çünkü virüsü taşıyan, 47 kişiden 8 kişi hariç, çoğunun Avrupa seyahat bağlantılı geçmişe sahip olduğu anlaşıldı. 14 günlük bireysel katı karantina kuralına mecburen uyulması istendi. Sağlık bakanlığı takip sisteminin sıkı tutulacağını açıkladı. Yurtdışından giriş yapanların, havaalanından, evlerine, ikamet edecekleri yere ya da otellerine, hangi kurallar çerçevesinde ulaşacakları açıklandı. Ulaşım talimatı Sağlık Bakanlığı sitesinden açıklandı. Korona hastası 3 kişi ise hastaneden taburcu oldu. Toplamda 117 vaka tedavi gördüğü hastaneden taburcu edildi.

19 Mart 2020

32 kişiye daha COVID-19 tanısı konuldu. 32 kişiden 24'ünün ülke dışından gelen yolcu, 8'inin ise Singapur'da yaşayan kişiler olduğu belirtildi. Vaka sayısındaki bu keskin artışın önüne geçmek için, ülkeye giriş önlemlerinde sıkı tedbirler alındı. Çin, Fransa, Almanya, İran, İtalya, ve İspanya'dan gelenlere transit geçiş dahil Singapur'a giriş izninin yasaklandığı açıklandı. Ülkeye yeni giriş yapanlar için, 20 Mart itibari ile 14 günlük karantina zorunluluğu başladı. 32 hastanın da eklenmesi ile birlikte, COVID-19 vaka sayısı 345'e yükseldi. Bu sayıdan 124 kişi tedavi gördüğü hastaneden taburcu edildi. Yoğun bakımda tedavi gören 15 kişinin ise durumunun kritik olduğunu açıkladı.

Sağlık Bakanı, 14 günlük mutlak karantina zorunluluğunda göz açtırmayacaklarını söyledi. Yurda giriş yapan herkesin, 14 gün karantina dönemini nerede geçireceğine dair geçerli adres bilgisini vermesi gerektiği tekrar edildi.

Mikrobiyoloji uzmanları, yolcuların, havaalanından 14 günlük karantina ikametlerine ulaşana kadar uymaları gereken kuralları tekrardan hatırlattılar. Havaalanında taksiye binenler mutlaka arka koltukta oturacak denildi. Valizini kimseye bırakmadan kendisi taşıyacak. Eve geldiğinde ev halkından kimse ile temas etmeyecek. Doğrudan kendisine tahsis edilen odaya, bir daha 14 gün sonra çıkmak üzere giriş yapacak. Odasına giderken yine kendi valizini kendisi taşıyacak. Üzerindeki giysileri havalandırdıktan sonra ertesi gün yıkanması için ev halkına verecek. Mümkünse ayrı tuvalet kullanacak. Ve tamamen tecrit kurallarına uygun yaşayacak.

20 Mart 2020

Vakaların yüzde 40'ının hiçbir şikâyeti olmamasına rağmen, temas takip sistemi sayesinde, hükümetin kendileriyle iletişim kurmasının ardından test yaptıran ve virüsü taşıdığını bu sayede öğrenenler oldu.

Singapur Suç Araştırmaları Bölüm Müdür Yardımcısı Lian Ghiam Hua, Emniyet Müdürlüğü ile bakanların konuyla ilgili her gün telekonferans yapıp çalışmalarını koordine ettiklerini açıkladı. Temas takip ekibinde, günlük 30 ila 50 polis memurunun görev aldığını, bazen de bu sayının 100'e kadar çıktığını söyledi. Müdür Yardımcısı Hua, ihtiyaç halinde narkotik ve polis istihbarat gibi diğer bölümlerden de polis desteği sağlandığını belirtti.

Singapur'daki suç oranının düşüklüğü sayesinde, böylesine büyük bir polis gücü bu işe verilebildi.

Harvard Üniversitesi'nin epidemiyologları (sağlık bilgilerini toplayanlar) kilometre kare başına 8 bin kişi ile dünyada nüfus yoğunluğunun en yüksek olduğu yerler arasında yer alan Singapur'un bu yöntemini, takdir edilecek bir çalışma olarak kabul etti, "mükemmele yakın vaka tespiti konusunda en üst düzey standart" olarak nitelendirdi.

Halkın genel olarak kurallara ve uyarılara uygun şekilde hareket etmesi de virüsün yayılımını kontrol altında tutmakta önemli rol oynadı.

14-16 milyar dolar arasındaki ikinci yardım paketi sunuldu: Tüm sektörlerin köprü kredisi genişletildi: 1 milyon dolardan 2 milyon dolara çıkartıldı. İşletme kredisi 600.000 dolardan 1 milyon dolara çıkartıldı. Singapurlu çalışanların ücret ödeneği %8'den %12'ye yükseltildi, 3 ay yerine 6 ayı kapsayacak şekilde düzenlendi.

Bir seferliğine mahsus küçük ve büyük şirketlere yardım yapılmasına karar verildi. Kimsenin işsiz kalmaması için, yabancı işçi çalıştıranlardan alınan vergi oranının değişmeyeceği açıklandı.

Hükümet, duruma göre 6-8 milyar dolarlık bir yardım paketini daha gündeme getirebileceğinden söz etti.

Singapur İslam Cemaatinin Temsilcisi, ibadet yerlerinde sosyal mesafe kuralına uyulduğuna dair Sağlık Bakanlığı'na bilgi verdi.

21 Mart 2020

İlk kez can kaybı haberleri geldi. İki kişinin COVID-19 hastalığından vefat ettiği açıklandı.

Sosyal mesafe kuralı, kamu görevlileri tarafından sıklıkla denetlendi. Geniş bir saha çalışması yapıldı. Sınırlar dahil 250 kişiye kadar çıkan kalabalık aktivitelerin katılımcılarına, sosyal mesafe kurallarına uyum göstermeleri hatırlatıldı. Açık hava kutlamalarında, içecek stantlarında nerede hangi aralıklarla kim, nasıl duracak, hangi mesafeler dikkate alınacak konularında eğitimler verildi, saha çalışmaları ile anlatıldı.

Hastanede tedavi gören 9 vaka, iyileşip taburcu oldu.

47 yeni COVID-19 vakası olduğu açıklandı.

22 Mart 2020

Vaka sayısının artış göstermesinden dolayı, yabancı transit yolculara ve kısa süreli giriş çıkış yapacak olan yabancı ziyaretçilere, ülkeye giriş yasağı getirildi. Hükümet mücadeleyi sıkı tutmak amaçlı, Singapurluların sağlıklarını, yakın takip altına aldıklarını belirtti. Sınırlara ek tedbirler getirildi.

Hastanede tedavi görüp iyileşen 4 hasta daha taburcu oldu.

23 yeni COVID-19 vakası açıklandı.

23 Mart 2020

Eskiden beri tedavi görüp iyileşen 8 kişi daha hastaneden taburcu edildi.

COVID-19 olduğu tespit edilen 54 yeni vaka açıklandı. Toplam aktif vaka sayısı 355'e yükseldi. 508 olarak verilen vaka sayısından, 152 kişi tedavi gördüğü hastanede iyileşip, sağlığına kavuştuktan sonra taburcu oldu. Durumu kritik hasta sayısı 15 olarak belirtildi. Vefat edenlerin sayısı 2'de kaldı. Nihai olarak COVID-19 pozitif olan 355 kişinin hastanede halen tedavi gördüğü anons edildi.

Hong Kong

Avrupa ve ABD'de salgın hastalık hızla yayılırken, Singapur gibi Hong Kong'ta küresel tehdiye karşı direnç gösteren ülke oldu. Çin'e bağlı 7,4 milyon nüfuslu Hong Kong'ta 132 kişiye tanı kondu. Bu kişilerden dördü ise hayatını kaybetti. Hastalığın dünyaya yayıldığı andan itibaren, şehrin çoğunluğu virüsten korunmak için tek kullanımlık maske taktı.

Salgının çıkış ülkesi olan Çin'e coğrafi yakınlığı olmasına rağmen, virüsün yayılmasını yavaşlatmakta kısmen başarılı oldu en azından belli bir hıza ulaştı. Seyahat kısıtlaması ve okulların kapatılması gibi tedbirleri anında devreye soktu. Maskesiz sokaklara çıkılmadı, toplu taşıma araçları kullanılmadı, düzenli olarak el yıkama anonsları yapıldı. Hükümet her bir vakanın bulunduğu bölgeyi online olarak görüntülemeyi sağlayan bir web sitesini hizmete açtı. Hükümet, en büyük eleştiriyi ise Çin sınırını tamamen kapatmaması nedeniyle aldı. Yılda 300 bin kişinin geçtiği sınır, bir süreliğine de olsa işlevine devam etti.

3 Ocak 2020

Sınırlar kapatılmadı. Wuhan'dan gelişler hız kesmeden devam etti. Çok sayıda ateş ve halsizlik şikâyeti ile hastaneye başvurular oldu.

10 Ocak 2020

Çin'den gelenlere testler yapıldı, 14 günlük karantina uygulaması şart koşuldu. Şikayetleri hafif seyredenler için hastanelerde değil, hosteller ve tatil köylerinde karantina imkânı sağlandı. Hastalar, takip altında tutuldu.

22 Ocak 2020

Wuhan seyahatinden dönen, ateş şikâyeti ile hastaneye başvuran iki kişide virüs tespit edildi. Hastalanan kişilerin sayısında artış olunca, hasta yığılımlarını engellemek için yeni hastanelerin hizmete açılması sağlandı.

23 Ocak 2020

Wuhan ziyaretinden dönmüş üç kişiye daha tanı konuldu. Ateş şikâyeti ile hastaneye başvurduğu gözlenen bu üç kişinin de korona olduğu kesinleşti.

25 Ocak 2020

Hong Kong acil sağlık çağrısı yaptı.

Okulların 17 Şubat'a kadar kapandığını bildirdi. Okullar kapatılırken, hastalananların kaç yaşlarında olduğu ve

nerelerde yaşadıklarına dair bilgiler, hükümet tarafından internetten yayımlandı. Karantina altında tutulan veya kendisini tecrit eden kişilerin, nerelerde yaşadıklarına dair haritalar da halkla paylaşılmaya başlandı. Yeni Yıl Kutlamaları iptal edildi. Çin'e yapılacak bütün seyahatler iptal edildi.

26 Ocak 2020

Üç kişinin korona virüs taşıdığı tespit edildi. Hong Kong Disneyland gibi tematik parkları kapattı. Hubei'den gelebilecek olan ziyaretçilere sınırlama getirildi.

Hong Kong Baş Yöneticisi Carrie Lam kameraların karşısına yüz maskesiyle çıkararak bir konuşma yaptı. Ve virüsün daha fazla yayılmaması için alınan yeni düzenlemelerden bahsetti. Tren ve feribot kullanımına yasak getirildiğini açıkladı. Çin'e seyahat kısıtlamasından söz etti.

28 Ocak 2020

Home ofis adı altında evden çalışmalara ağırlık verildi.

29 Ocak 2020

İki kişiye daha korona virüs teşhisi kondu. Toplamda vaka sayısı 10'a çıktı.

30 Ocak 2020

İlk kez Wuhan'ı ziyaret etmemiş, 39 yaşındaki bir kadında COVID-19 pozitif görüldü. Ardından 75 yaşındaki bir erkek hastaya daha virüs tanısı konuldu. Böylece vaka sayısı 12'ye yükselmiş oldu. Aynı gün Dünya Sağlık Örgütü korona virüsü "Pandemi" ilan etti.

31 Ocak 2020

Diyabet hastası olan, Wuhan ziyaretinden dönen 39 yaşındaki kişide korona virüsü tespit edildi, vaka sayısı 13 oldu.

4 Şubat 2020

13. hasta olarak tanı konulan 39 yaşındaki erkek, virüsten dolayı hayatını kaybederken yeni hastaların virüse yakalandığı açıklandı. Toplamdaki vaka sayısı 18'e yükseldi.

5 Şubat 2020

Yetkililer korona virüsü taşıyan üç yeni hasta olduğunu belirtti.

6 Şubat 2020

COVID-19 pozitif çıkan üç kişinin daha kimlikleri açıklandı. Yetkililer, hastaların profilleri hakkında bilgiler paylaştı.

7 Şubat 2020

İki yeni korona vakası olduğu açıklandı.

8 Şubat 2020

Hong Kong, karantina kurallarına uymayan kişilerin hapis cezası alacağını duyurdu. Bu süreçte toplu taşıma kullanımında gözle görülür azalma oldu. Birçok kafe ve restoranın ateş kontrolü yaparak, yüksek ateşli kişileri içeri almadığı görüldü.

9 Şubat 2020

İki yeni hastada daha virüs tanısı konulduğu açıklandı. Böylece toplam vaka sayısı 29'a yükselmiş oldu. Çin'den gelen ziyaretçilere zorunlu 14 gün karantina uygulaması başlatıldı.

11 Şubat 2020

Koronavirüsü 7 kişide daha görüldü, vaka sayısı 49'a yükseldi. Aynı apartmanda oturan 2 kişide virüs görülünce, yetkililer, 100 kişiden fazla apartman sakininin yaşadığı bu apartmanı tahliye etti.

13 Şubat 2020

Virüs taşıyıcısı olduğu anlaşılan bir vaka daha tespit edildi. Hasta sayısı 51'e yükseldi.

17 Şubat 2020

Koronavirüs taşıyan hasta sayısı 60 olarak açıklandı.

18 Şubat 2020

Yetkililer yeni vaka sayısının 62 olduğunu belirtti.

19 Şubat 2020

70 yaşında hastalıkla mücadele eden erkek virüsten hayatını kaybetti. İkinci ölüm vakasının gerçekleştiği kamuoyuna açıklandı.

24 Şubat 2020

Koronavirüsü taşıyan hasta sayısı 81 olarak açıklandı.

28 Şubat 2020

Okulların, Nisan ayına kadar kapatılması kararı alındı.

2 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan vaka sayısının 100'e ulaştığı açıklandı.

3 Mart 2020

Köpek sahibi COVID-19 virüs taşıyıcısı bir kişinin, virüsü köpeğine bulaştırdığı saptandı. Köpek 14 gün boyunca karantinada tutuldu.

8 Mart 2020

Üçüncü ölüm vakası gerçekleşti. 76 yaşındaki diyabet hastası korona virüsüne yakalanan kadın, hayatını kaybetti. 5 yeni hastaya daha korona tanısı kondu. Toplam hasta sayısı 114'e yükseldi.

13 Mart 2020

Dördüncü ölüm vakası yaşandı. 80 yaşında korona hastası yaşlı erkek, yoğun bakımda tutulduğu hastanede hayatını kaybetti. 114 olan hasta sayısı, yeni korona vakalarının açıklanması ile birlikte 130'a yükseldi.

15 Mart 2020

Hong Kong Üniversite'sinde görev yapan Prof.Dr. Yuen Kurok'tan uyarı niteliğinde açıklama geldi. "Pandemi" ilan edilen korona virüsünün etkisinin, bu yılın sonuna kadar devam edeceğini söyledi. Hükümet yetkililerine çağrıda bulundu, mücadelede gevşemenin hata olacağını belirtti. 7 kişide daha virüs teşhis edildi. Vaka sayısı 149'a yükseldi.

16 Mart 2020

9 yeni kişiye daha korona teşhisi kondu, hasta sayısı 158 olarak güncellendi.

17 Mart 2020

Hong Kong hükümeti, şehre giren herkesin istisnasız 14 gün süreyle zorunlu karantina altına alınacağını duyurdu.

Vaka sayısı 167'ye ulaştı. 4 can kaybı yaşandı.

İlk defa korona hastası kişilerin evlerinde yapılan inceleme sonucunda, ikamet yerlerinin belirli bölgelerinde virüs bulaşığına rastlandı.

Tuvalet gibi, evlerin belirli yerlerinden alınan 12 örnekten, 4'ünde COVID-19 virüs bulaşığı bulunduğu kesinleşti. Detaylı bilgiler hükümet yetkilisi tarafından açıklandı.

Bulaşıklara dair incelemelerin halen sürdüğü, uzmanların çalışmalarına devam ettiği bilgisi verildi. Ayrıntılı olarak @Yenisgovhk Hong Kong Govt Yenis isimli twitter hesabı üzerinden de paylaşımlar yapıldı.

14-15 Mart'tan itibaren ülkeye giriş yapan çok sayıda yeni yolcuda COVID-19 görülmesi neticesinde, salgının yeni bir tehdit dalgası oluşturduğu korkusu ülkede hâkim oldu. Günde 10 bin ziyaretçisi olan Hong Kong havaalanında, özellikle Avrupa'da yükselen vaka sayıları dikkate alınarak, yeni tedbirler paketi devreye sokuldu.

19 Mart itibarıyla seyahat eden 65 yaş ve üstü yolculara, havaalanında COVID-19 testlerinin yapılmasına karar verildi. Herkesin cerrahi yüz maskesi takması zorunlu hale getirildi.

Havaalanında giriş yapanlara seyahatte geçirdikleri yerler soruldu, dolaşım bilgilerinin kayıt altına alınması için müracaat departmanlarındaki formların yolcular tarafından doldurulması şartı getirildi.

17 Mart'tan itibaren İtalya, Fransa, Almanya, İspanya ve Japonya'dan gelenlerin, ülkeye girişleri yasaklandı.

18 Mart itibarıyla Fransa'nın Bourgonya, Comte vb. bölgelerinden gelen yolcuların ülkeye girişleri yasak kapsamına alındı.

Tarım, Balıkçılık ve İletişim Daire Bakanı, köpek ve kedi besleyen kişilerde virüs tanısı konulduğunda, besledikleri hayvanlarının da teste tabi tutulacağını açıkladı.

Avrupa'daki vaka artışları ve okyanus aşırı ülkelerdeki salgının seyri göz önüne alınarak, alarm seviyesi ülkede yeniden kırmızıya çıkarıldı.

Gıda ve Sağlık Güvenliği Daire Sekreteri Dr. Chui Tak-yi, yolcuların seyahatlerinden dönüşte, evlerine kadar geçen zaman içinde bir dizi tedbir kurallarına harfiyen uyması gerektiğini söyledi. Yolcuların, havalimanından itibaren valizlerini kendilerinin taşımaları gerektiğinden tutun da, alanda doldurması gereken form ve evdeki 14 günlük karantina sürecinde yapması gerekenlere kadar bir dizi önlem mecburiyetlerini anlattı.

Sosyal mesafe kuralından yorgun düşen halka, sosyal mesafeyi korumanın mutlak uyulması gereken bir kural olduğu yeniden hatırlatıldı.

Hastaneye akın etmemek gerektiği söylendi. Sağlık kuruluşlarına gitmemelerini, ateşlendiklerinde ya da ağrı şikayetleri olduğunda önce aile hekimini telefonla aramalarını ve onun direktifleri doğrultusunda hastaneye başvurmaları halktan istendi.

Yetkililer, ikinci bir duyuruya kadar kişilerin, kalabalık yerlerde bulunmaktan kaçınmaları gerektiğini söyledi.

18 Mart 2020

Sahibinde COVID-19 tanısı konulan kişinin, köpeğinde de virüse rastlandı. Pok Fu Lam bölgesinde yaşayan erkek hastaya, virüs tanısı konduktan sonra, Alman Kurdu köpeği evinden alınmış ve barınağa bırakılmıştı. Barınakta iki köpek ile birlikte kapalı tutulan Alman kurduna test yapıldı. Diğer iki köpek negatif çıkarken, Alman Kurdu köpekte test sonucu pozitif çıktı. Daha önce de bir köpekte sahibinden dolayı korona virüsüne rastlanmış ve köpek 14 gün mecburi karantina altına alınmıştı. Aynı şekilde Alman kurdunun da 14 günlük karantinaya alındığı açıklandı.

16 yeni vakada daha COVID-19 virüsüne rastlandı. COVID salgınına yakalanan hastalardan 11'i erkek, 5'inin kadın olduğu açıklandı. 16 vakanın 14'ünde, seyahat geçmişi olduğu belirtildi. Hangi uçuşlardan geldikleri halk ile paylaşıldı. Bu uçuşlarda bulunmuş olanların acilen resmi kurumlara başvurmaları istendi.

19 Mart 2020

14'ü erkek, 11'i kadın, 25 yeni vaka açıklandı. Yaşları 12 ila 64 arası olduğu açıklandı. Vakaların 22'sinin yine seyahat geçmişi olduğu belirtildi. Toplamda vaka sayısının 192'ye yükseldiği açıklandı. Kayıp sayısı 4'te kaldı. Artış yok.

20 Mart 2020

Bilgi, kayıt, test ve şeffaflık odaklı paylaşımlar devam etti. 48 yeni COVID-19 vakası olduğu açıklandı. Sayının artması Hong Kong liderini de alarma geçirdi. Artışın sebeplerini bulmak için uzmanları harekete geçirdi. Uzun soluklu baskının, kurallara uyan halkta bir metal yorgunluğu veya bıkkınlığa sebep olmuş olabileceğinin üzerinde duruldu. Virüs dalgasının, şimdilerde salgının merkezi haline gelen Avrupa'dan gelebileceği ya da vakaların çoğaldığı Kuzey ABD'den, yeniden ülkeye girebileceği söylendi.

Uzun süreli maske kullanımında toplumun fire verdiği bilgisi paylaşıldı. Sebebi ise Avrupa kökenli ziyaretçilerin, kendi ülkesindeki maske takmama alışkanlıklarını, dönüşte yaşadıkları Hong Kong'a da taşımaları. Bu kişilerin maske takmama alışkanlıklarının, günlük hayatta Hong Kong halkının bir kısmı tarafından taklit edilmesi tartışma konusu oldu. Bu tartışmayı sosyal medyada paylaşılan bir fotoğraf daha da köpürttü. Bir grup Avrupa kökenli kişi, mesai saatinden sonra sokağa çıkmış, yüzlerinden maske olmaksızın Hong Kong'un eğlence bölgesindeki en ünlü gece kulüplerinin bulunduğu Lan Kwai Fang caddesinde, arkadaşlarıyla omuz omuza vermiş, ellerinde içki şişeleri doyasıya eğlenmişlerdi. Apple Daily gazetesi bu fotoğrafı manşetine çekti. COVID-19'la mücadelede ettiğimiz bu zorlu süreçte, vakalar artarken bu sorumsuzluk da neyin nesi diye başlık attı. Hong Kong Lideri Carrie Lam, çok ağır yaptırımların gelebileceğinin sinyalini verdi.

21 Mart 2020

17 kişiye COVID-19 pozitif tanısı konuldu. Uzmanlardan sert uyarı geldi. Artan vaka sayıları, kuralların gevşek bırakıldığına işaret denildi. Tehlikenin geçmediği, tam tersine esas sınavın şimdi verileceği söylendi. Hong Kong için yeni bir dönüm noktası olduğuna dikkat çekildi. Hong Kong Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde görevli aynı zamanda Hong Kong lideri Carrie Lam'ın Uzmanlar Kurulu'nda da görev yapan Profesör Gabriel Lung,"Salgın geliyor ve biz en uyanık olmamız gereken bir dönemden geçiyoruz."dedi.

22 Mart 2020

Başkan Lam, sınırlara yaptırım getirdi.

25 Mart itibarıyla Hong Kong'da ikameti olmayan herkesin iki hafta boyunca ülkeye girişine yasak koydu.

Son vakaların ağırlıklı olarak, Avrupa'ya seyahat etmiş kişilerden çıkması bu kararın alınmasında etkili oldu. Transit geçişlere bile izin verilmeyeceğini söyleyen Başkan Carrie Lam, maske takma mecburiyetine dikkat çekti ve olmazsa olmaz kural "sosyal mesafenizi" koruyun açıklamasında bulundu.

Havalimanına girişten itibaren başlayan, 14 günlük karantina şartları da ağırlaştırıldı.

El ya da ayak bileğinde takılan, elektronik kelepçe uygulaması geldi.

Karantinadan kaçanların, bu kelepçe sayesinde izleme takip sisteminden kolayca tespit edilebileceği açıklandı.

Metrolarda virüsün yayılmasını engellemek için tren ve istasyonları dezenfekte eden robotlar hizmete girdi.

44 yeni vaka daha açıklandı.

23 Mart 2020

COVID-19 vakalarına 39 kişi daha eklendi. Toplam vaka sayısı 357 olarak açıklandı. 4 de kişi de hayatını kaybetti. Başkan Carrie Lam, kurallara uymanın hayati olduğunu anlatan bir konuşma yaptı. Baskılardan sıkılıp gözü sosyalleşmekte olanlara karşılık yeni tedbirler alabileceğini söyledi. Gamsızlığın, sağlık sistemi üzerindeki yükü arttıracığını ve bunun da başka sert yaptırımlara kadar gideceğini belirtti. Öyle ki içki ruhsatı olan bar ve restoranlarda içki satışlarına yasak getirme seçeneğinin bile masada durduğunu söyledi. Başkan Lam'ın bu açıklaması şaşkınlık yarattı. Hong Kong lideri elde ettikleri başarıdan taviz vermeyeceklerini açıkladı. Hong Kong'un ünlü eğlence yerlerindeki içki ruhsatı olan bar ve restoranları mağdur etmek istemediğini ancak bu durum değişmezse, her iki tarafı da mağdur etmeyen ve yaptırımları olan bir formül üzerinde çalıştıklarını belirtti.

Tayland**13 Ocak 2020**

Tayland ilk vakayı 61 yaşında Çinli kadın olarak açıklarken bu aynı zamanda Çin dışındaki ilk vakaydı.

14 Ocak 2020

Hastalık Kontrol Departmanı bir rapor yayınlarak Çin, Hong Kong, Singapur, Tayvan ve Kore'deki Korona vakalarını açıkladı.

Çin'in Wuhan şehrinde gelen 70 uçak, 11.163 yolcu ve mürettebat solunum ve ateşli hastalık için test edildi. 15 hastada semptomlar bulundu ve hastanelere yönlendirilerek detaylı testleri yapıldı. Test sonuçları detaylı paylaşıldı sadece 1 hastada koronavirüse rastlandı.

Çin'e seyahatlere kısıtlama getirilmedi, sadece insanlar tedbirli olmaları konusunda bilgilendirildi.

Hastalık kontrol merkezi; Ulaştırma, Dışişleri, Turizm Bakanlıkları, Tayland polis departmanı, yüksek öğretim kurumları ile ilgili bakanlıklarla temasa geçerek ortak bir yol haritası çizmeye çalıştı.

22 Ocak 2020

4. Vaka 73 yaşında Taylandlı bir kadın olarak açıklandı.

26 Ocak 2020

Korunma yöntemleri ile ilgili broşürler hazırlandı.

8 kesinleşmiş vaka açıklandı. 3 vaka tedavi altına alınırken diğer 5 kişi evlerine döndü.

29 Ocak 2020

Hastalık belirtileri ve önlemleri hakkında genel bir duyuru yayınlandı

DTÖ'nün seyahatler konusunda bir engelleme duyurmadığı bilgisine dayanarak sadece dikkatli olunması gerektiği duyuruldu.

Restoran ve kafelerde sabun, el steril jeli ve alkollü jellerin bulundurulması istendi.

Kilise, cami vb. de görevlilerin hijyen konusunda bilgilendirme yapması istendi. Her tören öncesi de gelenlerin kontrol edilip hastalık belirtisi olanların törene katılması önendi.

11 Şubat 2020

Ülke dışından ve virüsten etkilenmiş ülkelerden gelecek öğrenciler için tedbirler açıklandı. 14 gün kişisel karantina ve uzaktan eğitim planlandı.

33 kesinleşmiş vaka açıklandı. 23'ü tedavi altına alınırken 10 kişi evlerine döndü.

29 Şubat 2020

Bangkok kitap fuarı iptal edildi.

Kesinleşmiş 42 vakanın 14'ü hastanede tedavi altına alındı, 28 vaka iyileşerek evlerine döndü.

01 Mart 2020

3 Ocak - 29 Şubat 2020 arasında 19.132 uçuş, 2.876.040 yolcu kontrol edildi. Kontrol protokolü havaalanı dışında limanlarda da 679.527 kişi kontrol edildi.

Korona'dan ilk ölüm vakası 35 yaşında bir erkek olarak bildirildi.

Kesinleşmiş 42 vakanın 11'i tedavi altına alınırken, 30 kişi evlerine döndü. 1 kişinin öldüğü açıklandı.

04 Mart 2020

Güney Kore'de çalışan Taylandlı işçilerin ülkeye geri getirilip durumlarına göre 3 gruba ayrılmalarına karar verildi. Hastalık belirtisi gösterenler doğrudan hastanelere, riskli bölgelerden gelenler evlerine yakın devletin ayarladığı yerlerde 14 gün karantinaya ve diğer bölgelerden gelenler yerel otoritelerin gözetiminde 14 gün karantina altına alınmasına karar verildi.

Kesinleşmiş 43 vakanın 11'i tedavi altına alınırken, 31 kişi evlerine döndü. 1 kişinin öldüğü açıklandı.

12 Mart 2020

15.000 lt yüksek kaliteli alkol Hükümet Eczacılar Organizasyonu tarafından sağlık kurumlarına kullanılması için verildi

Tıp fakültelerinde yapılan testler çift katlı pamuklu kumaş yüz maskelerinin diğer materyallere göre daha iyi performans verdiğini gösterdi. Birden fazla kere kullanılabilir olması da büyük avantaj olarak değerlendirildi ve kullanılmaya başladı.

Sinemalara girilmeden önce izleyicilerin ateşleri ölçülmeye başlandı.

Kesinleşmiş 70 vakanın 34 ü tedavi altına alınırken, 35 kişi iyileşerek evlerine döndü. 1 kişinin öldüğü açıklandı.

15 Mart 2020

Korona şüphesiyle kontrol edilen kişilerle kontak kurmuş herkese ücretsiz test imkânı sağlandı.

“Medyada Kriz İletişim Dili” rehberi hazırlandı ve hükümet de dahil herkesin buna uyması istendi.

Hastanelerde sıkça dokunulan yerlerin dezenfekte frekansları arttırıldı. Alkol ve dezenfektan temin etmeleri zorunlu tutuldu.

Kesinleşmiş 114 vakanın 76'sı tedavi altına alınırken, 37 kişi iyileşerek evlerine döndü. 1 kişinin öldüğü açıklandı.

16 Mart 2020

Kesinleşmiş 147 vakadan 108'inin tedavisi sürerken, 38 kişi iyileşerek evlerine döndü. 1 kişinin öldüğü açıklandı.

17 Mart 2020

Toplam 177 kesinleşmiş vaka açıklanırken, 38 kişi iyileşti. 1 kişinin öldüğü açıklandı.

COVID-19 vakalarının hızlı bir şekilde yükselmesi sebebiyle yeni önlemler alındı. Henüz herhangi bir şehir ya da bölge tecrit edilmedi.

18 Marttan itibaren tüm okul ve üniversiteler 2 haftalığına kapandı.

14 gün Bangkok'da bulunan tüm eğlence ve masaj salonları kapandı.

Durum kontrol altına alınana kadar spor alanları, hipodromlar, boks salonları kapandı.

Bu yasaklar Pattaya, Phuket gibi deniz kenarı turistik bölgeleri kapsamıyor.

Nisan ortası yapılan geleneksel yeni yıl kutlamaları (3 gün) iptal edildi.

19 Mart 2020

Kesinleşmiş vaka sayısı 272 kişiye çıktı.

22 Mart 2020

Alışveriş merkezlerinde süpermarket bölümü dışında diğer bölümlerin 12 Nisan tarihine kadar kapatılmasına karar verildi.

23 Mart 2020

721 kesinleşmiş vaka, 1 ölü rapor edildi.

14 katlı yurt, kritik olmayan koronavirüs hastaları için 308 yataklı tesise dönüştürüldü.

Hindistan

Ocak 2020

Hindistan, Çin'in Wuhan şehrinde COVID-19 vakalarının ortaya çıkmasından sonra, Çinden gelen vatandaşlarına özellikle tıp eğitimi alan 500 öğrencisi için ülkeye girişlerinde termal kameralarla kontrol sağladı.

26 Şubat 2020

Çin'e 15 ton medikal yardım gönderdi.

27 Şubat 2020

Bugüne kadar 4.990 uçuştan 501.614 yolcu kontrol edildi, bunların 2.836'sından örnek alınarak test edildi ve 2.830 negatif, 3 pozitif, 3 işlemi devam eden oldu.

Japonya'da karantinada olan Diamond Princess gemisinden 119 Hint vatandaşı ülkelerine geldi ve askeri bir kampta karantinaya alındı.

03 Mart 2020

5 kesinleşmiş vaka açıklandı.

Kişisel hijyen konusunda yoğun bir kampanya başlatıldı.

04 Mart 2020

Okullarda kalabalıklardan uzak durulması, hastalık belirtisi gösteren öğrenci ve öğretmenlerin okula gitmemesi, COVID-19 ile ilgili bilgilendirmelerin öğrenci, öğretmen ve okul personeline yapılması hakkında duyuru yapıldı.

05 Mart 2020

30 kesinleşmiş COVID-19 vakası olduğu açıklandı.

Sağlık bakanı özel hastane yöneticileri ile bir araya geldi, korona ile ortak mücadele için anlaşma yapıldı.

07 Mart 2020

5 yeni vaka ile birlikte toplam 34 kesinleşmiş COVID-19 vakası olduğu açıklandı.

08 Mart 2020

5 yeni kesinleşmiş vaka olduğu ve toplamda 39 pozitif vaka olduğu açıklandı.

09 Mart 2020

43 kesinleşmiş vaka olduğu açıklandı.

10 Mart 2020

Suudi Arabistan'dan 1 ay önce dönen 76 yaşındaki bir kişinin COVID-19'dan öldüğü bildirildi.

11 Mart 2020

60 kesinleşmiş vakanın 58'inin İran'dan bulaşmış olduğu açıklandı.

Çin, İtalya, İran, Güney Kore, Fransa, İspanya ve Almanya'ya seyahat edilmemesi, bu ülkelerden dönüşte de 14 gün kişisel karantina uygulanması istendi.

Tüm vizeler (diplomatik, uluslararası organizasyon, iş vizeleri dışında) 15 Nisan 2020'ye kadar durduruldu.

Hindistan'a gelen yabancı uyruklu yolcuların en yakın nüfus dairesine başvurma şartı getirildi.

Hükümet, Çin'de üretimin durmasının Hint endüstrisini de etkileyeceğini belirtti. Çin'den ithal ürünlerin temin edilememesinin elektronik, tıbbi malzeme ve otomobillere ciddi darbe vuracağı belirtildi.

12 Mart 2020

72 kesinleşmiş vakanın 3'ünün iyileştiğini Sağlık Bakanı açıkladı.

13 Mart 2020

68 yaşında yüksek tansiyon ve şeker hastası olan bir kadın COVID-19 pozitiften öldü. Oğlunun 5 Şubat sonrası İtalya ve İsviçre seyahatleri dönüşünde soğuk algınlığı şikayetiyle hastaneye başvurmuştu.

14 Mart 2020

Hindistan hükümeti maske ve el steril malzemelerini 30 Haziran 2020'ye kadar temel ihtiyaçlar listesine aldı. Bu şekilde üreticilerden kapasite yükseltmelerini isteyebilir hale geldi. Bu ürünlerin karaborsada ve fahiş fiyatla satılmasını önlemiş oldu.

Bu felaket durumunda merkezden eyaletlere ödenek verilmesine karar verildi.

COVID-19 test laboratuvar sayısı toplamda 52'ye çıkarıldı.

30 farklı lokasyondan gelen 11.406 uçuşun 129.363 yolcusu test edildi.

84 kesinleşmiş korona vakası tespit edildi. 10 tanesi iyileşti. Bu vakalarla bağlantılı 4.000 kişi gözetim altına alındı. Daha fazla temas etmiş kişiye ulaşmak için çalışma başlatıldı.

15 Mart 2020

Hindistan SAARC liderleri ile yaptığı video konferansta 10 milyon dolarlık COVID-19 acil durum fonu önerdi.

Sağlık Bakanı Dr Harsh Vardhan COVID-19 için alınan önlemleri açıkladı. 7x24 yardım hattının kapasitesi artırıldı.

28 eyaletten oluşan ülkede, her eyalet okulların vs. kapanması konusunda farklı kararlar aldı. Örneğin Bihar'daki okullar, üniversiteler, hayvanat bahçesi ve parklar 31 Mart'a kadar kapatıldı.

Hindistan havayolları İtalya Milan'dan 218 vatandaşını tahliye etti ve Chhawla da bulunan karantina kampına yerleştirdi. İran'dan tahliye edilen 236 kişi de Jaisalmer de bulunan askeri kampta karantinaya alındı. Bunların dışında riskli ülkelerden gelen 265 kişi Delhi, Mumbai, Kolkata gibi şehirlerde karantina altına alındı.

23 yeni vaka tespit edildi, toplamda 107 kesinleşmiş korona vakası oldu.

17 Mart 2020

31 Mart 2020 tarihine kadar Afganistan, Malezya ve Filipinler'den Hindistan'a uçuşlar yasaklandı.

3 farklı rehber hazırlandı

Hükümet binalarının girişine termal kameralar yerleştirildi. Hükümet binalarına ziyaretçi girişleri kısıtlandı. Seyahatler kısıtlandı. Hükümet binalarında bulunan kreş, spor salonu gibi alanlar kapatıldı.

Avrupa Birliği, İngiltere ve Türkiye'ye seyahatler 31 Mart 2020 ye kadar durduruldu.

129 kesinleşmiş vaka, 3 ölü olduğu açıklandı.

18 Mart 2020

Kesinleşmiş vaka sayısı 184'e ölü sayısı 4'e çıktı.

Jammu ve Kashmir eyaletine yabancı turistlerin girişi yasaklandı.

19 Mart 2020

Kesinleşmiş vaka sayısı 184'e ölü sayısı 4'e çıktı.

Başbakan Modi halka seslenerek salgının ciddi olduğunu anlatarak çok önemli birşey olmadığı sürece evde kalınmasını istedi.

Lise ve mühendislik giriş sınavları 31 Mart tarihine kadar ertelendi.

22 Mart 2020

Hindistan genelinde tüm eyaletlerde 31 Mart'a kadar tecrit uygulanmasına karar verildi. Bu sürede eyaletler arasında seyahatlere izin verileceği açıklandı

23 Mart 2020

Kesinleşmiş vaka sayısı 467'ye ölü sayısı 9'a çıktı.

Yüksek risk gruplarında Koronavirüs önleyici tedavisi olarak Hidroksi-klorokin tavsiye edildi. Özellikle sağlık personeli için kullanılabileceği belirtildi.

Maharashtra eyaletinde tüm sınırlar kapatıldı ve eyalet genelinde sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Çekya

28 Şubat 2020

İlk korona virüs şüphesi ile test yapıldı ve test negatif çıktı.

1 Mart 2020

İlk vaka tespit edildi.

3 Mart 2020

Kuzey İtalya ve Güney Kore uçuşlarını askıya aldı.

Sağlık Bakanlığı FFP3 tipi solunum cihazlarının ihracatını yasakladı ve tüm tıbbi cihazların satışlarını halk sağlığı koruma kurumları, acil servisler (polis, itfaiye, ambulans) hariç herkese yasakladı.

10 Mart 2020

Ana okullar hariç, tüm ilk ve orta dereceli okullar ve üniversiteler tatil edildi, 100 kişiden fazla kişinin takıldığı etkinlikler yasaklandı.

Sağlık Bakanı yardımcısı salgının yayılmasının kontrol edilememesi ve hızlanmaya devam etmesi durumunda toplu taşıma araçlarının sınırlandırılacağını ve Çek Cumhuriyeti'nin sınırlarını kapatacağını söyledi.

12 Mart 2020

Ulusal OHAL ilan edildi.

Barlar ve restoranlar akşam 8'den sabah 6'ya kadar, yüzme havuzları, diğer spor merkezleri, kütüphaneler ve galeriler ise tamamen kapatıldı. Otuzdan fazla kişinin katıldığı açık hava etkinlikleri yasakladı.

Aynı zamanda hükümet, vaka sayısı fazla olan ülkelerden (Almanya ve Avusturya da dahil) gelen yabancı uyrukların ülkeye girişini ve Çek vatandaşların bu ülkelerini seyahat etmelerini yasakladı.

13 Mart 2020

25 yeni vaka tespit edilirken toplam vaka sayısı 141'e yükseldi. Hükümet, 16 Mart pazartesi gününden itibaren ülkenin bütün sınır kapılarının kapatılacağını açıkladı.

Başbakan Andrej Babiš, salgının zararlarını hafifletmek amacıyla ülke çapında karantina ilan etti ve 11 milyon Çek vatandaşı karantina altına alındı. 24 Mart gece yarısına kadar işe gidip gelmek, hastaneye gitmek, yakınları ziyaret etmek, alışveriş yapmak dışında kalan bütün serbest dolaşimler yasaklandı. Ek olarak ülkede ikamet

etmeyen kişilerin, ülkeye girmesi ve Çek vatandaşlarının yurt dışına seyahat etmesini engellemek amacıyla seyahat kısıtlamaları getirildi.

16 Mart 2020

Çekya Başbakanı Andrej Babis, Avrupa Birliği'nin Yeşil Anlaşma konusunu şimdilik rafa kaldırıp, bunun yerine koronavirüse odaklanması gerektiğini bildirdi.

18 Mart 2020

Çek hükümeti, cerrahi maske takmadan veya burnunu ve ağzını bir fularla kapatmadan, halkın dışarı çıkma yasağını onayladı. Söz konusu tedbirin 18 Mart Çarşamba gece yarısından itibaren yürürlüğe girmesi bekleniyor. Halkın maske ihtiyacının haftasonu itibarıyla giderilmesi için dışarıdan maske alınacağı duyuruldu.

Hükümet ayrıca, marketlerin sadece sadece 65 yaş üzerine servis yapmasını ve 10.00 ile öğlen arası hizmet vermesini emretti. Bu hüküm 18 Mart Perşembe günü yürürlüğe girecek.

23 Mart 2020

Başkent Prag'daki Bulovka Hastanesinde koronavirüs tedavisi gören 95 yaşındaki kişinin hayatını kaybettiği bildirildi. Hastaneden yapılan açıklamada, ülkede virüs bulaşması sonucu yaşamını yitiren ilk hastanın ilerleyen yaşının yanı sıra çeşitli rahatsızlıklarının da bulunduğu duyuruldu. Öte yandan, Çekya Ulusal Kriz Birimi Başkanı Roman Prymula, yaptığı açıklamada, virüsle mücadele kapsamında ülke sınırlarının iki yıl süresince kapalı tutulabileceğini, bu zaman zarfında vatandaşların tatillerini ülkelerinde geçirmelerinin daha iyi olacağını söyledi. Virüsün yayılmasını önlemek amacıyla olağanüstü hal ilan edilen ülkede, yabancı ülke vatandaşlarının Çekya'ya girmesine müsaade edilmezken maskesiz sokağa çıkılmasına da izin verilmiyor. Çekya Sağlık Bakanlığının son verilerine göre, ülkedeki vaka sayısı bin 120'ye yükseldi, hastalardan 19'u yoğun bakım ünitesinde tedavi görüyor. Morgan Stanley tarafından 23 Mart tarihinde açıkladığı raporda; ekonomik olarak üçüncü ve dördüncü çeyrekte resesyon olacağı öngörülüyor.

Macaristan

6 Mart 2020

Enfekte sayısı 4, karantina sayısı 39 olarak açıklandı.

Hükümetin kısa videolarla kamuoyu bilgilendirme kampanyasına başlayacağı bildirildi.

Hükümet, İran vatandaşlarına vize verilmesini askıya aldı ve koronavirüsü durdurmak için kullanılacak tıbbi ekipman ihracatını sınırladı.

7 Mart 2020

Üç enfekte İranlı karantinaya alındı

Virüsün olduğundan şüphelenen vatandaşlar için bir doktor ofisine şahsen gitmek yerine aile doktorunu veya devlet yardım hattını aramaları konusunda uyarı geçildi.

Macaristan Hükümeti, artan koronavirüs tehdidi nedeniyle 15 Mart'ta 1848 Devrimi'nin halk anma etkinliğini iptal etmeye karar verdi.

Budapeşte Havaalanı dezenfektan ve temizlik ekipmanı satın aldı ve yolcuları korona virüs salgını hakkında bilgilendirmede bulundu. Havalimanı ayrıca termal kameralar satın aldı.

Ülke genelinde çeşitli şirketler el dezenfektanı, maske gibi salgın önleyici ekipmanları dağıttı.

Korona virüsün yaşlılar ve ciddi, kronik rahatsızlıkları olan kişiler için en fazla tehdidi taşıması nedeniyle; Macaristan'daki Korona virüs Operasyon Grubu, hastanelerde ve yaşlı evlerde ziyaret yasağı yapılmasını önerdi.

11 Mart 2020

Ülke genelinde OHAL ilan edildi. İtalya, Çin, Güney Kore ve İran'dan girişler yasaklandı. Üniversiteler kapatıldı; 100 kişiden kalabalık iç mekân etkinlikleri ve 500 kişiden kalabalık dış mekân etkinlikleri yasaklandı.

13 Mart 2020

Başbakan bir 16 Mart itibarıyla okulların kapatılacağını duyurdu.

14 Mart 2020

Hükümet kurumlarının sadece acil durumlarda ziyaret edilmesi gerektiği açıklandı.

15 Mart 2020

İlk ölüm gerçekleşti.

Çocuklara dijital müfredat uygulanacağı bildirildi.

Virüs hakkında yalan haberler için iki yıl hapis cezası verilebileceği gündeme geldi.

17 Mart 2020

Saat 00.00'dan itibaren yabancıların ülke sınırlarına girmesi yasaklandı.

Gıda marketleri, eczaneler, diğer mağaza ve işletmelerin 15.00'ten sonra açık kalmasına izin verilmeyeceği duyuruldu.

18 Mart 2020

Ülke genelinde birçok hastane karantina alanı ilan edildi.

19 Mart 2020

Olağanüstü hal uzatıldı.

20 Mart 2020

Macar hükümeti Avusturya'da ülkelerine gitmek isteyen Romanya vatandaşlarının ülkelerine dönmesi için insani koridor oluşturdu.

23 Mart 2020

Macaristan meclisi koronavirüs salgınıyla daha hızlı mücadele etmek için Başbakan Orban'ın güçleri genişletme kararı aldı ve kanun hükmünde kararı çıkardı. Morgan Stanley Polonya ve Çekya'yla birlikte Macaristan'ın da 3. ve 4. Çeyreklerde ekonomik resesyona karşı karşıya kalabileceğini açıkladı. Macaristan Çin'den 11 tonluk kişisel koruyucu ekipman temin etti. Macaristan süresiz OHAL durumu konusunda karar almaya hazırlanıyor.

Yunanistan

26 Şubat 2020

İlk virüs vakası İtalya seyahati yapan bir kadında görüldü.

27 Şubat 2020

Biri çocuk biri kadın olmak üzere iki yeni vaka görüldü. Bu vakaların ardından virüs testi pozitif çıkan çocuğun okulunda eğitime ara verildi ve ülkedeki tüm kutlamalar yasaklandı.

28 Şubat 2020

Dördüncü vakanın görülmesinin ardından virüsün yayılmasını önlemek için sekiz devlet okulu tedbir olarak kapatıldı ve Yunan okulları tarafından desteklenen yurtdışındaki tüm eğitim seyahatleri durduruldu.

6 Mart 2020

Toplam vaka sayısının 45'e çıkmasının ardından virüsün etkili olduğu üç bölgede (Achaia, Ileia ve Zakynthos) okullar, üniversiteler, tiyatrolar ve sinemaların 22 Mart tarihine kadar kapalı kapanacağı bildirildi. Aynı zamanda bu bölgelerdeki spor oyunlarının hiçbir izleyici olmadan gerçekleşeceği açıklandı.

9 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 84 olurken, Midilli adasındaki vakaların görülmesiyle virüsün mültecilere yayılma ihtimali üzerinde duruldu.

10 Mart 2020

Sağlık Bakanı Vasilis Kikilias 14 gün boyunca tüm eğitim kurumlarının kapatıldığını duyurdu. Ayrıca ülke genelinde 4 hafta boyunca konferansların iptal edildiği bildirildi.

12 Mart 2020

İlk virüs kaynaklı ilk ölüm gerçekleşti.

13 Mart 2020

Ülkenin ilk kadın Cumhurbaşkanı olarak göreve gelen Sakelloropoulou 14 Cumartesi günü yapılması planlanan açılış töreni için protokol törenini askıya aldı ve el sıkışmalarına izin verilmedi.

23 Mart tarihine kadar tüm kafe, restoran ve alışveriş merkezleri kapatıldı.

Futbol maçları ertelendi. Mağazalar, kafeler, alışveriş merkezleri, barlar ve restoranları kapatıldı. Süpermarketlerin, fırınların, eczanelerin ise açık kalacağı bildirildi.

Yunanistan Olimpiyat Komitesi, koronavirüs nedeniyle kalabalıktan kaçınmak için Olimpiyat meşalesi bayrak yarışının geri kalanını ülke genelinde askıya almaya karar verdi.

14 Mart 2020

Müzeler ve arkeolojik alanlar Akropolis de dahil olmak üzere kapatıldı. Bunun yanı sıra kayak merkezi ve plajlar da kapatıldı.

Halka açık toplantıları iptal etti ve okulları, tiyatroları, sinemaları ve spor salonları da kapatıldı.

İtalya'yla olan havayolu seferleri iptal edildi.

16 Mart 2020

Yunanistan, Arnavutluk ve Kuzey Makedonya ile sınırlarını kapattı ve bu ülkelerle olan tüm kara, deniz ve hava bağlantılarını askıya almaya karar verirken, sadece malların taşınmasına ve Yunan vatandaşlarının ve sakinlerinin girişine izin verdi. İtalya'ya ve İtalya'dan feribot seferlerinin askıya alınması, İspanya'ya hava bağlantılarının yanı sıra Yunan limanlarına yanaşma yapan tüm yolcu gemilerinin ve yelkenli teknelerin yasaklanmasına da karar verildi.

Aynı gün, Batı Makedonya, Şamkinya ve Dragasia'daki iki köy, sakinleri arasında birkaç vaka doğrulandıktan sonra karantinaya alındı.

Yunan Ortodoks Kilisesi, tüm günlük hizmetleri ve kutsal törenleri askıya aldı, kiliselerin sadece özel duaya açık kalacağı bildirildi.

Düğünler ve vaftizler süresiz olarak askıya alındı, cenaze törenleri sadece yakın aile için yapılacağı bildirildi.

Kiliselerin pazar günleri 22 Mart - 11 Nisan arasında açık olacağı, ancak ayinlerin kısa kesileceği açıklandı.

18 Mart 2020

Maliye Bakanı Christos Staikouras, Çalışma Bakanı Yannis Vrotsis ve Kalkınma ve Yatırımlar Bakanı Adonis Georgiadis ortak bir basın toplantısında ekonomiyi, işletmeleri ve çalışanları desteklemek için bir tedbir paketi açıkladılar. Tedbirler, devlet kararnamesi ile kapatılması emredilen şirketlerin vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerinin dört ay süreyle askıya alınmasını ve tek bir işçiyi bile işten çıkarmamaları koşulunu içermektedir. Bu önlem yaklaşık 220.000 işletmeyi ve 600.000 çalışanı kapsamaktadır. Önlemler ayrıca 800 € tutarında bir bursun yanı sıra faaliyeti askıya alınan işletmelerin çalışanları ve pandemiden etkilenen sektörlerde çalışan serbest çalışanlar için Mart ayı vergilerinin dört aylık bir askıya alınmasını da içeriyor. Ayrıca eldiven, maske ve antiseptik gibi farmasötik ürünlerde KDV vergisinin %24'ten %6'ya düşürüldüğü açıklandı. Ayrıca, Maliye Bakanı Yunanistan'ın Avrupa Merkez Bankası tarafından başlatılan 750 milyar avroluk acil durum varlık alım programına dahil edildiğini açıkladı ve bir Eurogroup kararına göre Yunanistan için %3,5 faiz dışı fazla hedefinin artık geçerli olmadığını belirtti. Aynı gün, Sivil Savunma ve Kriz Yönetimi Bakan Yardımcısı Nikos Hardalias 10 veya daha fazla kişiden oluşan halka açık toplantıların yasaklandığını ve ihlal edenlere 1.000 avro para cezası verildiğini açıkladı. Aynı gün Yunanistan, göçmen kamplarıyla ilgili yeni koronavirüs kısıtlamalarını da duyurdu. Otuz gün boyunca, kamp sakinlerinin hareketi 07:00 ile 19:00 arasında, aile başına sadece bir kişiyi içerebilecek ve toplu taşıma konusunda polis tarafından kontrol edilecek küçük gruplarla sınırlı olacaktır. Virüs izolasyon alanlarının oluşturulması ve zorunlu sıcaklık kontrolü için kamplara uzman sağlık ekipleri gönderildi. Bireyler veya kuruluşlar tarafından kamplara yapılan tüm diğer ziyaretler en az 14 gün süreyle askıya alındı.

19 Mart 2020

19 Mart'ta toplam vaka sayısı 418 olurken toplamda 6 kişi hayatını kaybetti.

Başbakan Kyriakos Mitsotakis, ulusal televizyonda yayınlanan bir adresle, Devlet Bütçesinin ekonomiyi desteklemek için 10 milyar avrodan fazla tahsis edecek şekilde revizyonunu duyurdu. Şirketlerin vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerinin askıya alınması ve 800 € 'luk kazancın faydalanıcılarının sayısı, pandemi, serbest çalışanlar ve serbest çalışanlar ile özel sektör çalışanlarının çoğunluğuna zarar veren tüm işletmeleri kapsayacak şekilde genişletildi. Devlet ayrıca yararlanıcıların sigorta, emeklilik ve sağlık ödemelerinin maliyetini de karşılayacaktır. Başbakan ayrıca Paskalya bonusunun tüm çalışanlara tam olarak ödeneceğini ve sağlık ve sivil koruma çalışanları için özel bir bonus açıklayacağını belirtti. Aynı gün hükümet, 22 Mart gece yarısından Nisan ayının sonuna kadar ülke genelindeki tüm otellerin kapatıldığını duyurdu. Sadece sınırı koruyan personeli barındıran otellerin yanı sıra Atina ve Selanik'teki üç otel ve bölgesel birim başına bir otel açık kalacaktır. Ayrıca, yurt dışından dönen tüm Yunan vatandaşları en az 14 gün boyunca zorunlu gözetim ve tecrit altına alınacaktır.

21 Mart 2020

Denizcilik ve Insular Politika Bakanı Giannis Plakiotakis, 21 Mart'ta yerel saatle 06: 00'dan itibaren sadece kalıcı sakinlerin ve tedarik kamyonlarının Yunan adalarına seyahat etmesine izin verileceğini açıkladı. Seyahat edenlerin seyahat etmek istedikleri adada daimi ikamet belgesi (vergi belgesi ile) sunmaları gerekecektir. Zaten adalarda olan ve gitmek isteyenlerin anakaraya dönmelerine izin verilir.

22 Mart 2020

Yunan hükümeti 23 Mart'dan 6 Nisan'a kadar ülke genelinde zorunlu olmayan tüm ulaşım ve hareket yasağını açıkladı. Harekete yalnızca normal çalışma saatleri içinde işyerine veya işyerinden taşınmak, yiyecek veya ilaç alışverişi yapmak, doktora gitmek veya yardıma muhtaç bir kişiye yardım etmek, bireysel olarak veya çiftler halinde yürümek ya da yürümek gibi belirli bir dizi sebep için izin verildi. Evcil hayvan, bir törene katılma (düğün, vaftiz, cenaze vb.) ve boşanmış ebeveynlerin çocukları ile iletişimi sağlamak için hareket eden vakalara izin verildi. Daimi ikamet yerlerine dönen insanlar da muaf tutulacaktır. Evlerini terk eden vatandaşların kimliklerinin veya pasaportlarının yanı sıra, işverenleri veya kendileri tarafından onaylanması gereken hareketlerinin nedenini açıklayan bir tür sertifika taşınması gerektiği belirtildi. Seçenekler arasında; hükümet web sitesi forma.gov.gr adresinden indirilebilen özel bir form doldurma, 13033 numarasına ücretsiz bir SMS göndermeyi veya nedenlerini imzalı bir el yazısı beyanında açıklama seçenekleri de koyuldu. Hükümet ve parlamento üyelerinin yanı sıra tüm üyelerinin yanı sıra tüm Sağlık, Sivil Koruma, Kolluk Kuvvetleri ve Silahlı Kuvvetler personeli bu tedbirin dışında tutuldu. Yunan Polisi, Belediye Polisi, Yunan Sahil Güvenlik ve Ulusal Şeffaflık Kurumu her suç için 150 avroluk kısıtlamalar uygulamak ve para cezası verme insiyatifleri bulundurmaktadırlar. Aynı gün, çalışma saatleri içinde yeterli hizmet sağlanmasına rağmen gündüz toplu taşıma hizmetlerinin sınırlı olacağı açıklandı. Araba ile yolculuklara sadece belirli muafiyetler için izin verilir ve sürücünün araçta sadece bir yolcu olabileceği belirtildi. Ayrıca tüm parklar, dinlenme alanları ve marinalar kapatıldı.

23 Mart 2020

Sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Almanya**28 Ocak 2020**

Almanya'ya koronavirüs merkez üssü Vuhan'dan geldi. Vuhan'dan Münih'te şirket toplantısına gelen bir Çinli kadın, Almanya'da aynı toplantıya katılan Alman çalışanlara virüsü bulaştırdı. Almanya'da bu ilk vaka oldu.

31 Ocak 2020

Altıncı koronavirüs vakası tespit edildiği gün Almanya Vuhan başta olmak üzere Hubei vilayetindeki vatandaşlarının tahliyesini sürdürdü. Gelen yolcular önce belirli bir süre karantina altında tutuldu. Karantina süresi iki hafta olarak belirlendi.

26 Şubat 2020

Almanya Hükümet Sözcüsü Steffen Seibert, yeni tip koronavirüs (COVID-19) vakalarının daha da artma ihtimaline karşı hazırlık yapıldığını duyurdu. “Avrupa’da yeni bir durumun oluştuğuna” dikkat çeken ve virüsün kendilerine yakınlaştığını kaydeden Seibert, Almanya’da şu ana kadar virüsün bulaştığı insanları karantinaya alarak tedavi görmelerini sağladıklarını ve böylelikle virüsün yayılmasını önlemeyi başardıklarını ifade etti. Tüm bakanlıkların temsilcilerinin yer aldığı bir komisyon oluşturduklarını aktaran Seibert, aynı zamanda da Avrupa ülkeleriyle ortak hareket etme konusunda temas halinde olduklarını söyledi.

Baden-Württemberg ve Kuzey-Ren Vestfalya eyaletlerinde yeni COVID-19 vakaları da ortaya çıktı.

25 Şubat 2020

Baden-Württemberg eyaletinde 3, Kuzey-Ren Vestfalya’da ise 2 kişide yeni tip koronavirüs tespit edildi. Kuzey Ren Vestfalya’da virüsün tespit edildiği Heinsberg bölgesinde okul ve kreşlerin pazartesi gününe kadar kapalı tutulacağı bildirildi. Ayrıca bir askerin koronavirüs tespit edilen biriyle temasta olduğu gerekçesiyle Köln-Wahn askeri havalimanı 26 Şubat günü geçici olarak kapatıldı. Askerin virüs taşıdığına dair bir belirti bulunmadığı, ancak önlem amaçlı hastanede muayene edildiği belirtilerek, havalimanının yeniden açıldığı kaydedildi.

10 Mart 2020

Merkel kalabalık etkinliklerin hiçbir şekilde yapılmayacağını duyurdu. Berlin Operası kapatıldı, konser alanları ve tiyatrolar iptal edildi.

Alman hükümetinin koronavirüsün yayılmasını önlemek üzere alınacak önlemler için bir milyar Euro’ya varan ek kaynak ayırmaya hazırlandığı kamuoyuyla paylaşıldı. Hristiyan Birlik partileri (CDU/CSU) meclis grup başkanı Ralph Brinkhaus, paranın araştırma ve donanım gibi kalemlere harcanacağını belirterek “Parlamento olarak da elimizden gelen yardımı yapıyoruz. Sağlık Bakanı, sağlık kurumları koronavirüse karşı neye ihtiyaç duyuyorlarsa sahip olacaklar. Federal Meclisin bu mesajı tüm açıklığıyla vermesi gerekiyor” diye konuştu.

Meclis Bütçe Komisyonu’nun 500 milyon Euro’luk ek kaynak için halihazırda yeşil ışık yaktığı belirtiliyor. 275 milyon euronun koruyucu donanım, 50 milyon Euronun Dünya Sağlık Örgütü’ne destek, 145 milyon Euronun aşı çalışmaları için öngörüldüğü bildiriliyor.

Merkel’in maliye ve ekonomi bakanlarıyla birlikte iş dünyası temsilcileriyle bir toplantı gerçekleştirmesi, karantinalar, sevkiyat zincirindeki aksamalar, üretimin durması gibi durumlar nedeniyle yaşanabilecek iflaslara karşı likidite yardımlarının ele alınması planlandı.

11 Mart 2020

Almanya Başbakanı Angela Merkel, Almanya nüfusunun yüzde 60 ila 70’inin koronavirüs salgınından etkileneceğinin beklendiğini söyledi. Almanya Başbakanı, sağlık sistemi üzerindeki baskının azaltılmasına odaklanılması gerektiğini de vurguladı.

Almanya ve Avrupa Birliği virüsle mücadelede kararlı olduklarını, bunun için gerekli finansmanın ayrıldığını duyurdu.

12 Mart 2020

Koronavirüs salgını nedeniyle ihracat şampiyonu olarak nitelenen Alman ekonomisinde tedarik zinciri endişesi hakim oldu. Bir araştırmada Alman şirketlerinin yüzde 56,2’sinin koronavirüsün olumsuz etkilerini hissettiği ortaya konuldu. Almanya ihracatının lokomotif sektörünün de bu durumdan etkilenebileceğine dikkat çekildi.

14 Mart 2020

Onaylanmış Koronavirüs vakaları 4000’ini geçti. Merkel, “insanların güvenliği ve sağlığı” için yeni kararları almak üzere yeni Kabine toplantısının yapılacağını duyurdu. Federe devletlerin çoğunda okulların ve kreşlerin çoğu kapatıldı. Berlin’deki kulüpler ve barlar kapatılmaya zorlandı. Belediye Başkanı Berlinlilerden anlayış beklediğini, özellikle yaşlılarla dayanışma için olunmasının önemli olduğunu duyurdu.

15 Mart 2020

Enfeksiyondan etkilenenlerin sayısı 6000’e yaklaşırken, İçişleri Bakanlığı ülkenin sınırlarını Fransa, Lüksemburg, İsviçre, Avusturya ve Danimarka’ya kapattı. Berlin ve diğer federal devletler salgını yavaşlatacak yeni önlemler aldı. Berlin 50 ve daha fazla kişiden oluşan etkinlikleri yasakladı. Ayrıca işletmeler, gazino ve genelevler kapanmaya zorlandı. Restoranlar için bazı istisnalar getirildi.

16 Mart 2020

Almanya'da koronavirüsten ölen kişi sayısı 17'ye yükseldi. Hayatını kaybedenlerin 8'inin Kuzey Ren-Vestfalya, 3'ünün Baden-Vürtemberg, 5'inin Bayern eyaletlerinden, birinin ise Hamburg kentinden olduğu belirtildi.

Almanya Başbakanı Angela Merkel, COVID-19 salgını kapsamında insanlar arasındaki teması azaltmak adına federal hükümet ve eyalet hükümetlerinin bir genelge üzerinde anlaşmalarının ardından açıklama yaptı. Eyaletlerin başbakanlarıyla yapılan toplantının sonucunda okul ve kreşlerin kapatılması kararının alındığını anımsatan Merkel, eyaletlerle yeni düzenlemeleri karara bağladıklarını belirtti.

Bu kararların virüsün yayılmasının azaltılmasına dönük tedbirler olduğuna işaret eden Merkel, "Bunlar ülkemizde daha önce hiç alınmamış önlemler. Bunlar radikal kararlar, ancak şu an için gerekli." ifadesini kullandı.

Federal hükümet ile eyaletler arasında uzlaşılan genelgeye göre, marketler, içecek satışı yapan mağazalar, eczaneler, tıbbi malzeme satan yerler, ilaç depoları, benzin istasyonları, bankalar, postaneler, kuaförler, kuru temizlemeciler, çamaşırhaneler, gazete bayileri, inşaat, bahçe, tıbbi ve evcil hayvan malzemeleri satan yerlerle ile dağıtım hizmeti sağlayan iş yerleri açık kalacak.

Barlar, gece kulüpleri, diskotekler, tiyatrolar, operalar, konser salonları, müzeler ve benzeri kurumlar, ticari fuarlar, sergiler, sinema salonları, hayvanat bahçeleri, eğlence salonları, kumarhaneler, bahis oynanan yerler, genelevler ve benzeri kuruluşlar, tüm kamu ve özel spor tesisleri, yüzme havuzları spor salonları kapalı kalacak.

Genelge kapsamında ayrıca kilise ayinleri ile cami, sinagog ve diğer dini toplulukların toplantıları da yasaklandı. Amatör kulüplere ait spor sahalarının da kullanılması ve oralarda toplanılmasına yasak getirildi.

Hastane, rehabilitasyon merkezi ve bakım evlerine ziyaretler sınırlandırılırken, restoranlar ise en erken saat 06.00'da açılacak ve en geç 18.00'de kapatılacak.

Hedefin sosyal ilişkileri mümkün olduğunca asgariye indirmek olduğunu tekrarlanırken, ekonominin işleminin, enerji ihtiyacının ve tıbbi hizmetlerin sağlanmasının garanti altına alındığı belirtildi.

Ekonomik olarak koronavirüs krizinin üstesinden gelmek için planlanan önlemler paketi netleşti. Buna göre hükümet, iflasları ve iş yeri kayıplarını önlemek amacıyla şirketlere 500 milyar Euro kredi ayırdı. Ekonomi Bakanı Peter Altmeier, "Şirketler ve çalışanlar için geniş bir koruyucu kalkan oluşturuyoruz. Gerekirse teşvikler artacak. Stratejik öneme sahip şirketlere devlet sermaye katılımında bulunabilir ve devletleştirebilir. Özellikle ilaçları ihraç eden ilaç sanayisine destek çıkararak yeniden bağımsızlığı sağlayacağız" şeklinde bir açıklama yaptı.

Öte yandan ABD Başkanı Donald Trump'ın koronavirüsüne karşı aşı geliştiren bir Alman şirketine yüksek miktarda para teklif ettiği, fakat lisansı alması durumunda aşının "yalnızca ABD için" üretilmesini önerdiği haberi, Alman siyasetçilerden sert tepki gördü. Ekonomi Bakanı Altmeier, CureVac adlı şirkete mali teşvik paketi sunulacağını ve Başkan Trump'ın girişiminin kabul edilemez olduğunu söyledi. Şirket, aşı için çalışmalara başladıklarını, bunlardan en çok ümit vadeden ikisinde klinik test aşamasına geçileceğini belirtmişti.

17 Mart 2020

2798 kişi enfeksiyona yakalandı, toplam sayı 7636 oldu. 8 kişinin hayatını kaybetmesiyle de koronavirüsünden ölenlerin sayısı 20'ye çıktı.

İtalya ve Fransa'dan sonra Almanya'da da dışarı çıkma yasağı gündeme geldi. CDU/CSU ve SPD'den oluşan koalisyon hükümeti ülke çapında dışarı çıkma yasağını görüşmeye alırken; Adalet Bakanlığı da 80 milyon nüfuslu Almanya'da dışarı çıkma yasağını incelemeye aldı. Gerekçe, alınan önlemlere rağmen virüsün yayılmaya devam etmesi. Dışarı çıkma yasağının zor olacağını düşünen uzmanlara göre, çok sayıda insanın ne balkonu, ne de bahçesi var. Küçük mekânlarda insanları içeride tutmak kolay olmayacak. Virüs uzmanı Jonas Schmidt Chanasit, kalabalık içine girilmemesinin doğru olduğunu, ama köpek gezdirmeye kimsenin bir şey diyemeyeceğini söyledi. Ülke çapında genel bir dışarı çıkma yasağı için yasal zemin olup olmadığı araştırılıyor.

18 Mart 2020

2960 kişi enfeksiyona yakalandı, enfeksiyon kapan vaka sayısı 12327'ye yükseldi. 8 kişi hayatını kaybetti, toplam ölü sayısı 28 oldu.

Almanya Başbakanı Angela Merkel, koronavirüs ile mücadeleye destek istemek için ilk kez halka sesleniş konuşması yaptı. Merkel, "Durum ciddi. Sizler de durumu ciddiye alın" çağrısında bulundu. "Kimseden vazgeçmek istemiyoruz. Hastanelerimi aşırı zorlanıyor" ifadelerini kullandı. Merkel, karantina uygulamasına uyulmasını istedi.

Yoğun çabalara karşın henüz virüse karşı bir aşı ve hastalığın tedavisi için de bir yöntem geliştirilemediğine

dikkat çeken Merkel, bu nedenle şu anda virüsün hızlı bir şekilde yayılmasını engelleyerek zaman kazanmaya çalışmaktan başka mücadele yöntemi olmadığını söyledi.

Münih'te yayımlanan Süddeutsche Zeitung'daki yorumda koronavirüs ile ilgili önlemler ele alınıyor. "Geçen haftalardan nasıl dersler çıkarıldı? Birincisi, alınan sert önlemlerin henüz virüsün yayılmasını engellememiş olması. İkincisi de, diğer ülkelere kıyasla Almanya durumu daha iyi kontrol altında tutuyor gibi görünmesine rağmen, yönetimdekilerin daha önce başka yerlerde cesaret edilen uygulamaları takip etmeye kendilerini mecbur hissetmeleri. Şimdi burada da mağazaların kapatılması gerekiyor. Bir hafta kadar önce Trump, ABD sınırlarını Avrupalılar için kapattığı zaman öfke büyüktü. Şimdi Almanya ve Avrupa Birliği de, sınırdan içeriye Avrupalı olmayanları almayacak. Bu adımlar geç ama doğru değil mi? Evet. Normal zamanlarda siyasilere farklı tavsiyeler, çıkarlar ve öncelikler arasında bir denge gözetmesi gerekir. Şimdi sağlığa sadece öncelik değil mutlak öncelik vermeleri sonucu her şeyi arka planda bıraktılar. Eğer bunu yapıyorlarsa da, düşünülebilecek en sert şekilde yapmalılar.»

Sokağa çıkma yasağı uygulamasına tereddütle yaklaşan Almanya ilk kez bu uygulamayı hayata geçirdi. Bavyera eyaletinde sokağa çıkma yasağı uygulanmaya başlandı.

19 Mart 2020

2993 kişi daha enfeksiyona yakalandı, toplam sayı 15320 oldu. Toplam ölü sayısı ise 44'tür. Bu hızlı yükseliş karşısında Avrupa ülkeleri arasında koronavirüsü ile en çok mücadele eden ülke olarak görünen Almanya'da virüsün yayılma hızının önüne geçilemediği ortaya çıktı.

20 Mart 2020

Koronavirüsün hızla yayıldığı ülkelerden olan Almanya'da tespit edilen koronavirüs vakası 15 bini aşarken, can kaybının 44 gibi düşük bir düzeyde kalmasının nedenleri tartışılıyor. Uzmanlar, kesin bir yargıya varmak için henüz erken olsa da bunun Almanya'nın test kapasitesinin yüksek olması ve ilk tespit edilen vakaların gençlerden oluşmasına bağlıyor. Ancak durumun her an değişebileceği uyarısı yapılıyor. Bu durum gerek Almanya içinde gerekse de dışında tartışma yaratırken, uzmanlar, kesin bir yargıya varmak için henüz çok erken olduğu uyarısı yapsa da ilk değerlendirmelere göre bu durumun arkasında birkaç etken yer alıyor.

Almanya'nın dünyanın en büyük test kapasitesine sahip ülkelerden biri olması nedeniyle çok hızlı bir şekilde fazla sayıda test yapıp yeni vaka tespit edebildiğine dikkat çekiliyor. Ayrıca, Almanya'da şu ana kadar vaka tespit edilenlerin önemli bir kısmı da yüksek riskli olarak nitelendirilen yaş grubunun altında yer alıyor ve bu da iyileşme oranının yükselmesine neden oluyor. Bununla birlikte, salgının henüz erken aşamalarında olduğu ve ilerleyen zamanlarda tablonun değişebileceği uyarılarını yapanlar da var.

Heidelberg Üniversite Hastanesi'nin Viroloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hans-Georg Kräusslich, "Almanya'da salgının henüz nispeten erken aşamalarındayız. Hastalığın tespit edildiği vakaların önemli bir bölümü bu virüsü son bir ya da iki hafta içerisinde kapmış. Önümüzdeki dönemde vaka sayısının daha arttığını ve buna bağlı olarak da ölüm oranının da yükseldiğini göreceğiz" açıklamasında bulundu.

Almanya'nın koronavirüsle mücadele çabalarında kilit rol oynayan Robert Koch Enstitüsü'nün Başkanı Prof. Dr. Lothar Wieler, her hafta yaklaşık 160 bin örnek üzerinde test yaptıklarını söyledi. Bu da günde 22 binden fazla test yapıldığı anlamına geliyor. Koronavirüsle mücadele konusunda örnek gösterilen ülkelere Güney Kore'de günde yapılan test sayısı 15 bin civarındaydı.

Wieler ayrıca, bazı hayvan kliniklerinin koronavirüs testi yapabilen laboratuvarlara dönüştürüleceğini belirterek, ellerindeki test kiti stoklarının da çok iyi durumda olduğunu vurguladı.

Financial Times (FT) gazetesi, konuyla ilgili yayımladığı makede, çok fazla sayıda test yapılmasının, hiç ya da az semptom gösteren kişilere de COVID-19 teşhisi konularak, uzun vadede ölüm oranının düşük kalmasında etkili olduğuna dikkat çekti.

Ölüm oranının düşük kalmasında etkili olduğu düşünülen bir diğer etken de tespit edilen vakaların yaş grubu. Robert Koch Enstitüsü'nün verilerine göre, Almanya'da tespit edilen vakaların yüzde 80'ini 60 yaş altı grup oluşturuyor.

Almanya hükümeti durumun daha da kötüleşmesi olasılığına yönelik sıkı tedbirler almaya devam ediyor:

Ülke genelinde yoğun bakım ünitelerinde kapasite ve sağlık çalışanı sayısında artışa gidilirken, hastalıkla mücadelede kritik rol oynayan ekipmanların alımına da hız verildi.

Alman hükümeti geçen hafta içerisinde, 10 bin adet suni solunum cihazı siparişi verdi. Halihazırda hastanelerde

25 bin adet suni solunum cihazı bulunuyor.

Başkent Berlin, ticaret fuarının düzenlendiği alanı COVID-19 hastalarının tedavi göreceği 1000 yataklı bir hastaneye dönüştürmeyi planlıyor.

Salgınla mücadeleye ilişkin sıkılaştırılan önlemler kapsamında bazı eyalet ve kentlerde sokağa çıkmaya kısıtlamalar getiren kararlar alındı:

Virüsün ilk ortaya çıktığı güneydeki Bavyera eyaleti önlemlerini en üst seviyeye çıkaran ilk eyalet oldu. Bavyera Eyaleti Başbakanı Markus Söder, yaptığı açıklamada 20 Mart gece yarısından itibaren eyalette sokağa çıkma kısıtlamalarının getirileceğini duyurdu. Buna göre Bavyera'da yaşayanlar sadece zaruri durumlarda evden çıkabilecek. İşe, markete, doktora, eczaneye veya bakıma muhtaç yakınlarına veya hayat arkadaşına gitmek, açık havada tek başına spor yapmak serbest. Bavyera'da ayrıca kafe ve restoranlar da sadece dışarıya servis yapabilecek, geri kalan hizmetlere ise son verilecek.

Almanya'nın Rheinland-Pfalz eyaleti de sokağa çıkmaya ilişkin önlemlerini sertleştirdi. Eyalet Başbakanı Malu Dreyer, mesafe çağrılarına rağmen vatandaşların nehir kenarlarında veya kamuya açık alanlarda, parklarda toplandığını tespit ettiklerini söyledi ve bu nedenle önlem amaçlı toplumsal yaşamı kısıtlayıcı tedbirlerin artırılacağı duyurdu. Rheinland-Pfalz'da da kafe ve restoranlar sadece dışarıya servis yapabilecek, böylece evinde yemek yapamayanların sıcak yemek ihtiyacı karşılanabilecek. Eyalette ayrıca beş kişiden itibaren grup olarak toplanma da yasaklandı.

Baden-Württemberg eyaleti Başbakanı Winfried Kretschmann da kamuya açık park ve bahçelerle ilgili oyun alanlarında toplanmanın, üç kişiden itibaren bir araya gelmenin yasaklandığını duyurdu. Kretschmann, kafe ve restoranların da kapatılacağını söyledi. Eyalette hastane ve yaşlılar yurdu ziyaretlerine sınırlama getirilirken müze ve sinema, kütüphane ve pek çok iş kolunda iş yeri kapatıldı. Başbakan Winfried Kretschmann, yakın gelecekte geniş kapsamlı sokağa çıkma yasağının olup olmayacağını bilmediklerini söyledi.

Hessen eyaleti de 21 Mart Cumartesi gününden itibaren sadece beş kişiye kadar grupların dışarda bir araya gelmesinin mümkün olacağını açıkladı. Hessen Eyalet Başbakanı Volker Bouffier, olası bir sokağa çıkma yasağı konusunun 22 Mart Pazar günü Başbakan Angela Merkel ile eyalet başbakanlarının yapacağı toplantıda ele alınacağını ve sokağa çıkma yasağının son çare olarak düşünülebileceğini söyledi.

Kuzey Ren-Vestfalya'nın Başbakanı Armin Laschet ise daha farklı bir tutu sergiledi. Mevcut durumda bile çok sayıda temel hak ve özgürlük ile inanç özgürlüğünün kısıtlandığına dikkat çekerek bunun son çare olarak düşünülmesi gerektiği görüşünü savundu. Kuzey Ren Vestfalya banka, postane, süpermarketler, eczaneler gibi önemli işyerlerini açık kalmasını kararlaştırdı. Eyalet yönetimi şirketlerin kapanmasını önlemek amacıyla 25 milyar Euro büyüklüğünde bir ekonomik yardım paketi uygulamaya koyacaklarını duyurdu.

Bremen'de de restoranlar saat 18'e kadar açık kalırken Aşağı Saksonya eyaleti ise 21 Mart Cumartesi gününden itibaren tamamen kapatılacağını duyurdu. Aşağı Saksonya Başbakanı Weil, evlere servisin ise durdurulmayacağını belirtti. İçişleri Bakanı Boris Pistorius (SPD) ise disiplinin sağlanamaması durumunda kapsamlı sokağa çıkma yasağının kaçınılmaz olacağını belirtti. Restoran yasağı ve dışarda toplanma yasağının uygulanması için yüzlerce polisin görevlendirildiğini kaydeden Bakan Pistorius, "Bu bir talim değil, oyun hiç değil. Önemli bir şey yapmak isteyen politikacıların kısıtlaması da değil" diye konuştu.

Brandenburg eyaleti Başbakanı Dietmar Woidke de Almanya'da şimdiye kadar alınan önlemlerin yeterli olduğu görüşünde. Woidke, halihazırda uygulanan mevcut tedbirlerin etkisini gösterdiğini söyledi.

SPD, Sol Parti ve Yeşiller'in hükümet ettiği Berlin'de ise sokağa çıkmaya ilişkin Sağlık Bakanı Dilek Kalaycı'nın getirdiği önerinin reddedildiği bildiriliyor.

Hamburg eyaleti de aileler hariç kamuya açık alanlarda altıdan fazla kişinin toplanmasının yasaklandığını duyurdu. Ayrıca Hamburg'da da restoran ve diğer gastromi işletmelerinin kapanacağı açıklandı.

Eyaletlerindeki uygulamadan bağımsız kimi belediyeler de önlemleri kendi sınırları dahilinde sertleştiriyor. Leverkusen kentinde artık sadece tek kişi olarak dışarı çıkılmasına izin verirken Köln'de ise sokaklarda ikiden fazla kişinin bir arada olmasının yasaklanacağı ve ihlal edenlere müdahale edileceği bildirildi.

Dortmund Belediyesi de dörtten fazla kişinin toplanmasının yasaklandığını açıkladı. Sadece aynı aileden veya aynı evde yaşayanların uygulama dışı kalacağı duyuruldu. Öncesinde de Freiburg kenti gruplar halinde kamuya açık alanlarda toplanmanın Cumartesi gününden itibaren yasaklandığını açıkladı. Bu kentte de aynı aileye mensup kişiler kapsam dışı.

21 Mart 2020

Almanya'da korona ile mücadele kapsamında bazı eyalette ve kentte sokağa çıkmaya sert kısıtlamalar gelirken, Köln'de iki kişiden fazla bir arada olmanın yasaklanacağı bildirildi.

Berlin Belediye Başkanı Michael Müller (SPD), sokağa çıkma yasağına karşı olduğunu duyurdu. Berlin Brandenburg Radyosu'na konuşan Müller, sokağa çıkma yasağının önemli adım olduğunu ancak sorunu tamamen çözecek bir uygulama olmadığını savundu. Michael Müller'e göre sorunu her bireyin sorumluluk hissetmesi çözecek. Berlin'de restoranlar en geç saat 18'de kapatılmak zorunda. Başkentte banka, eczane, benzin istasyonları, berberler, haftalık pazar ve içecek satılan yerlerin açık kalmasına izin verildi.

Salgının en olumsuz etkilediği sektörlerin başında hava yolu şirketleri oldu. Büyük rekabetin yaşandığı dünya piyasasında hava yolu şirketleri salgın nedeniyle koltuk kapasitesini ve uçuş sayısını en aza indirme yoluna gittiler. Alman Lufthansa ile bünyesindeki şirketler de uçaklarının yüzde 95'ini geri çekti. Lufthansa grup bünyesindeki 763 uçağın 700 kadarını park etti. Frankfurt Havaalanı'nda bir pistin uçakların parkı için değerlendirileceği açıklandı. Lufthansa'nın Berlin Havaalanı (BER) pistlerini de bu yönde kullanmak istediği açıklandı. Koronavirüs salgının aylar alması durumunda Lufthansa dahil pek çok şirketin ayakta durmakta zorlanacağı iddia edildi.

22 Mart 2020

Almanya Başbakanı Angela Merkel, doktorlarından birinde koronavirüs çıkması üzerine kendini evinde karantinaya aldı. Merkel, "Ben de, evden çalışmak zorundayım" diyerek yeni önlemleri açıkladı. İki kişiden fazla kişinin bir araya gelemeyeceğini duyuran Merkel, kurallara karşı gelmenin cezai yaptırımları olacağını belirtti.

Almanlar yasakların yanı sıra kendi önlemlerini de almış durumda. Marketlere tek tek giriliyor. Kuyruklarda mesafe en az 1,5 metre. Kasiyerler ve alışveriş yapanlar eldiven takıyor.

Özellikle geçen haftadan beri uygulanan yeni kurallara göre, sosyal hayattaki kısıtlamalar ise şu şekilde: Restoran, kafe ve barlar kapalı kalacak. Sadece sipariş edilen yiyecekler gelip alınabilecek. Sinema, tiyatro, doğum günleri, kalabalık olarak bir arada bulunulabilecek yerler yasak. Sadece marketler, inşaat malzemeleri satan yerler, gazete bayileri, temizlik firmaları, eczaneler ve hastaneler açık kalacak. Ailecek dışarı çıkılabilecek. Ancak aile fertleri dışında, iki kişiden fazla kişi bir arada bulunamayacak.

23 Mart 2020

Koronavirüsü ile mücadelede örnek ülke gösterilen Almanya'da, gerek sağlık sisteminin yeterli müdahalesi ve gerekse halkın kurallara uyması nedeniyle ölüm oranları düşük seyrediyor. Her hastanenin özerk olduğu, doktorların bile bağımsız olarak koronavirüs testi yapabildiği ülkede, haftada ortalama 200 bin test uygulanabiliyor. Buna göre Almanya'da şu ana kadar yaklaşık 300 bin test yapıldığı tahmin ediliyor.

Bugün itibarıyla ikiden fazla kişiden oluşan toplulukların yasaklandığı Almanya'da tespit edilen vaka sayısı ciddi boyutlara ulaşmış durumda. Ülke, 29.056 kişi ile en çok vakanın görüldüğü ilk 5 ülkeden birisi haline geldi. Virüs salgını nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı ise 118'e çıktı.

Baden-Württemberg eyaleti yönetimi koronavirüs vakaları nedeniyle yatak kapasitesini aşan Fransa'nın Grand Est bölgesindeki hastanelerden hasta alabileceklerini açıkladı.

Almanya'nın önemli ekonomi ve düşünce kuruluşlarından Ekonomi Araştırma Enstitüsü (Ifo) Başkanı Clemens Fuest, yaptığı yazılı açıklamada, virüsün Almanya'da 100 milyarlarca euroluk üretim kayıplarını tetikleyerek iş gücü piyasası ve devlet bütçesi üzerinde önemli bir yük oluşturacağını vurguladı. Fuest, "Koronavirüsün maliyeti muhtemelen son on yıllarda Almanya'da bilinen ekonomik krizlerden veya doğal afetlerden her şeyi aşacak. Senaryoya bağlı olarak ekonomik üretim 7,2 ila 20,6 puan arasında daralabilir. Bu 255 ila 729 milyar euroya karşılık geliyor" ifadelerini kullandı.

Almanya Bakanlar Kurulu, yeni tip koronavirüs salgınının bireyler ve şirketler üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaya yardımcı olmak için 750 milyar euroluk bir yardım paketini onayladı.

Maliye Bakanlığından yapılan yazılı açıklamada, Bakanlar Kurulunun salgının ekonomik etkisini hafifletmek için 750 milyar euroluk bir yardım paketini ve 156 milyar euroluk ek bütçeyi onayladığı belirtildi. Buna göre, Alman hükümeti yeni borçlanmaya giderek, ülkede yeni borçlanmaya gerek duyulmayan bir durum olarak ifade edilen "kara sıfır" (black zero) politikasına son vermiş olacak.

Koronavirüs salgınının ekonomik etkisine karşı hazırlanan 750 milyar euroluk virüs yardım paketinde, küçük şirketlere ve serbest meslek sahiplerine üç ay boyunca 15 bin euro yardım yapılması öngörülüyor. Pakete

göre, koronavirüsün ekonomik etkisine karşı Almanya Ekonomik İstikrar Fonu (WSF) devreye sokulacak. Fonun özellikle daha büyük ve zor şirketler için merkezi araç olması bekleniyor. Hükümet, WSF'yi şirketlerin kendilerini korumak için kullanabileceği teminat olarak sunacak.

Zor durumdaki Alman şirketlerinin satın alınmaması için fonun bir kısmı doğrudan şirket hisselerini satın almak için kullanılabilir. Almanya, söz konusu salgınla mücadele içinde 55 milyar euro ve kısa süreli çalışma ödenekleri için de 10 milyar Eurodan fazla ödenek ayırdı.

Almanya Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı Olaf Scholz, "156 milyar euro değerindeki ek bütçe, koronavirüsün ekonomik etkisinin üstesinden gelebilmek için her şeyi kullanabileceğimizi gösterecek" dedi. Scholz, firmalara hızlıca ilk desteği sağlamayı istediklerini belirterek, ülke vatandaşlarının gelir kaybının en az seviyede tutulmasını sağlayarak, onların gelir kayıplarının telafi etmeye çalıştıklarını kaydetti. Yoğun bakım yatak sayısını şimdiki seviyenin iki katına çıkarmaya karar verdiklerini bildiren Scholz, ülkede istihdamı korumanın hükümete milyarlarca euroya mal olacağını vurguladı.

Ekonomi ve Enerji Bakanı Peter Altmaier de söz konusu krizden dolayı hiçbir işin kaybolmasını istemediklerini belirtti. Altmaier, bu yıl Almanya'nın gayri safi yurt içi hasılasında yaşanacak düşüşün 2008-2009 finansal krizinden daha yüksek olabileceğine işaret etti. 2009 yılında Almanya ekonomisi yüzde 5,6 daralmıştı.

Fransa

Çin'de 26 kişinin ölümüne neden olan Korona virüsüne ilk kez Avrupa'da Fransa'da rastlandı. Avrupa'da Korona virüsten ilk ölümün gerçekleştiği yer de Fransa oldu.

23 Ocak 2020

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu sözcülerinden Stefan de Keersmaecker, günlük basın brifinginde yaptığı açıklamada, korona virüs salgınının AB ülkelerine ulaşabilme riski nedeniyle Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi'nin (ECDC) dün bir toplantı yaptığını aktardı.

ECDC'nin, salgınının AB ülkelerine ulaşabilme riskini "düşükten" "orta" seviyeye çıkardığını belirten Keersmaecker, söz konusu virüsün "insandan insana bulaşabileceğini" ve bu yüzden önlemlerin artırılması gerektiğini vurguladı.

Keersmaecker, Fransa ve İtalya'dan virüsün yayıldığı Wuhan kentine uçak seferleri bulunduğunu anımsatarak, bu kapsamda AB Komisyonunun Fransız ve İtalyan yetkililer ile görüşüğünü kaydetti.

25 Ocak 2020

Fransa iki vakanın tespit edildiği doğruladı. Hastalardan birinin Bordeaux, diğerinin ise Paris'te hastanede tedavi altına alındığını söyledi.

12 Mart 2020

Ülke genelinde tüm okulların kapatılacağı açıklandı. Toplu taşıma işçilerinin bir kısmı iş bıraktı. Başkent Paris'te Louvre Müzesi bir süreliğine kapanmıştı. Tekrar açılan müzeye, 12 Mart itibarıyla yalnızca önceden internetten alınan biletlere sahip kişiler kabul edildi.

Paris'te Eyfel Kulesi ise nakit para kullanımına son verdi. Fransa genelinde bazı spor ve kültür sanat etkinlikleri de iptal edildi. Ülkedeki Müslüman örgütleri, namazların cami yerine evde kılınmasına dair çağrıda bulundu.

13 Mart 2020

1 Mart'ta 100 olan vaka sayısı 11 Mart'ta 2 bin 281'e çıktı. Ülkede bazı milletvekillerinin yanı sıra Kültür Bakanı Franck Riester de virüse yakalandı.

1000'den fazla kişinin bir araya geleceği türden toplumsal etkinlikler yasaklandı. Disneyland Paris'te çalışan üç kişide virüs tespit edildi.

16 Mart 2020

Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un isteği üzerine korona virüs araştırmaları için bilimsel bir kurul kuruldu. Kurul, Fransa'da alınabilecek önlemleri ve korona virüse dair senaryoları içeren bir rapor hazırladı. Cumhurbaşkanı Macron'a sunulan raporda Fransa'da korona virüs nedeniyle 300 ile 500 bin arasında kişinin hayatını kaybetmesi bekleniyor. Rapora göre, korona virüs salgınının önüne geçilebilmesi için 30 ile 100 bin arasında yoğun bakım yatağı gerekiyor.

Macron, korona virüsün yayılmasını engellemek için evden çıkmama çağrısı yaptı ve sert seyahat yasakları getirildiğini duyurdu. Hasta insanların hastanelere götürülmesi için ordunun devreye girebileceğini söyledi.

Yerel saatle 12'den itibaren evden acil market alışverişi ve sağlık hizmetlerinden yararlanmak ve işe gitmek dışında hiçbir sebeple çıkılmaması gerektiğini söyleyen Macron, bu önlemlerin en az iki hafta süreyle devam edeceğini açıkladı. Buna göre yasaklara uymayanlar cezalandırılacak.

Macron, "Sizden istediğim şeyin eşi görülmemiş olduğunun farkındayım, ama durum bunu gerektiriyor. Savaştaız. Başka bir orduya ya da ulusa karşı savaşta değiliz. Ama düşman tam burada, görünmez, yakalanması zor ancak ilerleme kaydediyor" dedi. Virüsten etkilenenlerin sayısının ülkede her üç günde bir ikiye katlandığını belirten Macron, Virüsün etkisini en fazla gösterdiği Almanya sınırındaki bir askeri hastanenin kullanılacağını söyledi.

Fransa'da çoktan bar ve restoranlar, okullar ve kayak merkezleri kapatılmış durumda.

İçişleri Bakanı Christophe Castaner de 100 bin polisin karantinayı uygulayabilmek için görevlendirileceğini, ülke genelinde kontrol noktaları oluşturulacağını, hem araçlı yolcuların hem yayaların bu kontrol noktalarında seyahatlerinin amacını bakanlıktan alınan bir belgeyle kanıtlaması gerektiğini söyledi.

Daha önce yapılan uyarılara uyulmadığı için bu kadar sert önlemler alındığı belirtildi.

Fransa'da 16 Mart itibarıyla 6633 kişi koronavirüse yakalandı, 148 kişi de hayatını kaybetti.

Pazar günü yapılacak olan yerel seçimin ikinci turu da ertelendi. Macron, "Şu an odaklanmamız gereken tek şey salgın hastalıkla mücadele olmalı. Hükümet gerektiğinde bu konuda önlem almak için kararname çıkarabilir" dedi.

Büyük ya da küçük ölçekli iş yerlerinin etkilenmemesi için toplamda 300 milyar euro değerinde kredi verileceğinin duyurulduğu açıklamada Macron, hiçbir Fransız şirketi iflas riskiyle karşı karşıya kalmayacak" dedi.

17 Mart 2020

1253 kişi koronavirüs enfeksiyonuna yakalandı, toplam sayı 6633'e ulaştı. 21 kişinin daha hayatını kaybetmesiyle Fransa'da koronavirüsten ölenlerin sayısı 148'e yükseldi.

Fransa İçişleri Bakanı Christophe Castaner, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle ülke genelinde serbest dolaşımın zorunlu haller dışında sınırlandırılan uygulamanın kontrol edilmesi için 100 bin polis ve jandarmanın görevlendirildiğini bildirdi.

Castaner zorunlu haller dışında dışarı çıkanların 135 avroya kadar para cezasına çarptırılacağını ifade etti.

Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ise korona virüs nedeniyle ülke genelinde yerel saatle 12.00'den itibaren serbest dolaşımın zorunlu haller dışında sınırlandırılacağını açıklamıştı. Macron, zorunlu haller dışında dışarı çıkılmaması gerektiğini, market, hastane ve işe gitmenin serbest olacağını söylemişti. Fransa'da salgın nedeniyle tüm okul, kafe, restoran, bar, gece kulübü, sinema ve ticari iş yerlerinin kapatılmasına, sadece market, eczane, banka ve benzin istasyonlarının açık bırakılmasına karar verildi.

Yapılması planlanan yerel seçimlerin ikinci turunun ileri bir tarihe ertelendiğini açıklayan Macron, salgına karşı "savaşta" olduklarını ve bununla mücadele edilmesinin önemine işaret etti.

Macron, ülkede tartışmalara neden olan emeklilik reformunun askıya alındığını aktardı. Maskelerin doktorlar ve sağlık çalışanları için temin edileceğini ifade eden Macron, Schengen bölgesinin ve Avrupa Birliği (AB) sınırlarının kapatılacağını, AB üyesi ülkelerle AB dışındaki ülkeler arasındaki seyahatlerin 30 gün boyunca askıya alındığını belirtti.

Macron, salgından ekonomik olarak olumsuz etkilenen şirketlere birçok kolaylık sağlanacağını ve mali yardımda bulunacaklarını, bunun için 300 milyon avro kaynak ayırdıklarını, şirketlerin elektrik, gaz ve kira ödemelerinin askıya alınacağını söyledi. "Ülke genelindeki kreş, okul, lise ve üniversiteler pazartesi günü itibarıyla yeni bir emre kadar kapatılacak." İfadelerini kullanan Macron, şirketlerin evden çalışmaya izin vermesi gerektiğini söyledi.

Fransa'da sağlık hizmetleri başkanı Jerome Salomon ülkedeki korona virüs salgını ile ilgili "endişe verici ve çok hızlı bir şekilde kötüye gidiyor" ifadelerini kullanarak önemli açıklamalarda bulundu. Salomon, "Fransa'da vaka sayıları 3 günde çifte katlıyor. Durumu ciddi olan hasta ve yoğun bakıma ihtiyaç duyanların sayısı hızla artıyor" ifadelerini kullandı.

19 Mart 2020

Ülkede son verilere göre toplamda 372 kişi koronavirüs sebebiyle hayatını kaybetti. 602 kişi ise tamamen iyileşti.

Bir günde 108 kişinin hayatını kaybetmesi ise vahim bir tablo olarak kaydedildi.

20 Mart 2020

Uzun süredir sadece hastanelerdeki ciddi vakalara test yapılan Fransa'da gün geçtikçe vaka ve ölümler artıyor. Fransa, ülke genelinde serbest dolaşımı geçtiğimiz günlerde yasakladı. Vatandaşların dışarı çıkabilmesi için mazeret belgesi alması gerekiyor. Yaşamın neredeyse durduğu ülkede Fransız hükümeti şirketlere 327 milyar dolar (300 milyar euro) değerinde banka kredisi sunacaklarını vergi ve sosyal güvenlik primi ödemelerinin erteleneceğini duyurdu. Fransa ayrıca işsizler için de 45 milyar euro'luk bir bütçe ayırdığını duyurdu.

21 Mart 2020

Jerome Salomon, salgın nedeniyle son 24 saatte 78 kişinin daha yaşamını yitirdiğini ve böylece hayatını kaybedenlerin sayısının 450'ye yükseldiğini duyurdu.

Ölenlerin yüzde 87'sinin 70 yaş üstünde olduğunu kaydeden Salomon, virüsle mücadelede en iyi yöntemin evde kalmak olduğunu vurguladı. Jerome Salomon, şu ana kadar 50 binden fazla virüs testi yapıldığını da dile getirdi.

22 Mart 2020

Fransa Sağlık Bakanı Olivier Veran, sıtma tedavisinde kullanılan bir ilacın yeni tip corona virüs tedavisinde etkili olup olmadığıyla ilgili araştırmanın 15 gün içerisinde sonuçlanacağını belirtti.

Fransız hükümeti, bu ilacın yurt dışına ihracatını yasakladı.

Sağlık Bakanlığı Genel Müdürü Jerome Salomon, düzenlediği basın toplantısında, virüs tespit edilen kişi sayısının 1559 artışla 16 bin 18'e yükseldiğini belirtti. Jerome Salomon, salgın nedeniyle son 24 saatte 112 kişinin daha yaşamını yitirdiğini ve böylece hayatını kaybedenlerin sayısının 674'e yükseldiğini duyurdu.

Ölenlerin yüzde 87 sinin 70 yaş üstünde olduğunu belirten Salomon, ülkede herkese virüs testi yaptırmadıkları için vaka sayısının daha yüksek olabileceğini söyledi.

Salomon, Almanya, Lüksemburg ve İsviçre'nin virüsü taşıyan ve ağır durumda olan bazı Fransızları hastanelerinde kabul edeceklerini belirtti, bu ülkelere teşekkür etti.

Bu nakillerinin helikopter ile yapılacağını ifade eden Salomon, ülkede toplam 120 laboratuvarın virüs testi yapmak için hazır hale getirildiğini kaydetti.

Bu arada yetkililer, salı gününden bu yana ülke genelinde serbest dolaşımı sınırlandıran uygulamayı ihlal eden 91 bin 824 kişiye 135'er avro ceza verildiğini bildirdi. Ülkede 6 valiliğin belirli saatlerde sokağa çıkma yasağı getirdiği ifade edildi.

Fransa Ulusal Meclisi, ülkede salgın ile daha etkili şekilde mücadele edebilmek için sağlık alanında olağanüstü hal (OHAL) ilan edilmesini öngören yasa tasarısını onaylandı.

Tasarıya göre hükümet ülke genelinde veya belirli bölgelerde bazı özgürlükleri kısıtlayabiliyor, gerek görülen her türlü mal varlıklarına ve hizmetlere el koyabiliyor.

Tasarıda aynı zamanda COVID-19 nedeniyle ertelen yerel seçimlerin ikinci turunun haziranda yapılması öngörülüyor. Salgından etkilenen şirketlere 45 milyar avro yardım yapılması bekleniyor.

Tasarıda ayrıca, zorunlu haller dışında serbest dolaşımı sınırlandırmayı ihlal eden kişilere verilen para cezasının yükseltilmesi öngörülüyor. Buna göre 15 gün içerisinde kuralı iki kez ihlal eden kişiye 1500 avro, bir ay içerisinde 4 kez ihlal eden kişiye ise 3 bin 700 avro ve 6 ay hapis cezası verilecek.

Ülkede en fazla 2 ay sağlık alanında OHAL ilan edilmesine izin veren tasarının gelecek günlerde yürürlüğe girmesi bekleniyor.

Salı günü itibarıyla ülke genelinde serbest dolaşıma zorunlu haller dışında kısıtlama getirildi. Buna göre, halk sadece işe gitmek, zaruri market ihtiyaçlarını karşılamak, eczane veya hastaneye gitmek, köpeklerini dolaştırmak ve kısa süreli yürüyüş için sokağa çıkabiliyor.

Fransızların dışarı çıktıklarında, İçişleri Bakanlığının internet sitesinden sağladıkları ve mazeretlerini bildiren belgeyi yanlarında bulundurmaları, kontrol durumunda polise teslim etmeleri gerekiyor. Bu kurala uymayanlara 150 avro ceza veriliyor.

23 Mart 2020

Uzmanlar Fransa'da vaka sayısına dair bir şey söylemenin çok da anlamlı olmadığını, çünkü uzun süredir test yapılmadığını belirtiyorlar. Sadece hastanelerde ciddi vakalarda test yapılıyor. Bu nedenle gerçek vaka sayısına bir şey söylemek zor görünüyor.

Fransa'da toplam vaka sayısı 19. 856'ya; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 860'a yükseldi. Sağlık Bakanı Olivier Veran, düzenlediği basın toplantısında, yakın zamanda bu salgını yenmeyi umduklarını söyledi. Veran, hastanelerde alarm seviyesinin 2'ye çıkarıldığını söyledi.

Ülkede bugün, bir günde kaydedilen en yüksek ölüm ve vaka sayısına ulaşıldı. Veran, ülkenin kuzeyindeki Lille'de bir hastanede tedavi edilen doktorun koronavirüs sebebiyle yaşamını yitirdiğini açıkladı. Veran kendisine ulaşan bilgiye göre, ülkede ilk kez bir doktorun COVID-19'dan öldüğünü belirtti.

Avrupa Komisyonu, COVID-19'dan etkilenen şirketlerin kaybını telafi etmek için Fransa'nın hazırladığı 300 milyar euroluk yardım paketine onay verdi.

İran

19 Şubat 2020

İlk olarak Kum kentinde 2 kişi de virüs tespit edildi. Aynı gün Sağlık ve Tıp Eğitimi Bakanlığı her ikisinin de akşam üzeri öldüğünü belirtti.

Kum kentindeki üniversite hastanesinin yöneticisi, Mehr haber ajansına yaptığı açıklamada, "Yeni koronavirüsün teşhis edildiği iki İranlı, solunum hastalığından öldü" dedi.

20 Şubat 2020

Sağlık Bakanlığı tarafından 3 yeni vaka bildirildi. Bunlardan ikisi Kum'dan, biri Arak'taydı.

21 Şubat 2020

13 yeni vaka bildirildi. 7 vaka Kum, 4 vaka Tahran ve 2 vaka Gilan Eyaletinden. Aynı gün İran'da iki kişinin daha öldüğü bildirildi.

23 Şubat 2020

Teyit edilen vaka sayısı dört şehirde 43'e, ölüm sayısı sekize yükseldi. İslam Kültür ve Rehberlik Bakanlığı, tüm konserlerin ve diğer kültürel etkinliklerin bir hafta boyunca iptal edildiğini duyurdu.

Sağlık ve Tıp Eğitimi Bakanlığı ayrıca çeşitli şehir ve illerde üniversitelerin, yüksek öğrenim kurumlarının ve okulların kapatıldığını duyurdu.

Gençlik ve Spor Bakanlığı futbol maçları da dahil olmak üzere spor müsabakalarını iptal etmek için adımlar attı.

Savunma Bakanlığı ve Silahlı Kuvvetler Lojistiği, ilk COVID-19 test kitini oluşturdu.

Yönetim ve Planlama Teşkilatı, hükümetin virüsle mücadele için 5 trilyon rial tahsis ettiğini duyurdu.

Gürcistan ve İran karşılıklı olarak uçak seferlerini askıya aldı. Aynı gün Pakistan, Türkiye, Afganistan ve Ermenistan toprak sınırlarını İran'la kapattı. Türkiye, İran'dan gelen tüm uçuşları durdurdu.

24 Şubat 2020

İran milletvekili Ahmad Amirabadi Farahani, Kum kentinde 50'den fazla kişinin hayatını kaybettiğini iddia etti. İran Sağlık Bakan Yardımcısı İraj Harirchi ise düzenlediği basın toplantısında, Kum şehrinde toplam 12 ölü ve 47 etkilenen kişinin olduğunu söyleyerek iddiaları reddetti ve salgına karşı karantinaya gerek olmadığını vurguladı. Harirchi'nin toplantı sırasında terini silmesi ile dikkat çekti.

Irak, Kuveyt, Umman, Tacikistan, İran'a olan tüm uçuşları kısıtladı ve askıya aldı. Birleşik Arap Emirlikleri vatandaşlarının İran'a seyahat etmeleri yasaklandı. Ermenistan İran'a uçuşları askıya aldı ancak vatandaşlarını İran'dan getirmek için tarifeli seferler düzenledi.

İran'ın komşu ülkeleri Kuveyt, Irak ve Bahreyn, İran'dan gelenlerden ilk koronavirüs vakalarını kaydettiklerini açıkladı.

25 Şubat 2020

Sağlık Bakanı Yardımcısı İraj Harirchi, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında koronavirüse yakalandığını

duyurdu.

İran hükümeti, ABD'nin salgın söylentisi yaydığını açıkladı ve bu söylentiyi yayan herkesin cezalandırılacağını açıkladı.

26 Şubat 2020

İran Sağlık Bakanlığı 44 yeni teyit edilmiş vaka ve 4 yeni ölüm daha bildirdi.

Ancak İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, 26 Şubat 2020'de, salgından etkilenen bölgeleri karantinaya alma planının olmadığını, sadece bireylerin karantinaya alınacağını söyledi.

Ancak İran Sağlık Bakanlığı, Tahran'da ve o hafta salgından etkilenen bölgelerde Cuma namazlarının kılınmayacağını söyledi.

İran Siber Polisi ise, "koronavirüs hakkında yanlış ve sahte fotoğraf ve videoların yayılmasını durdurmak için" 118 kişinin ifadesinin alındığını, 24 kişinin de tutuklandığını duyurdu.

İran İdari ve İşe Alım İşleri Örgütü, devlet çalışanlarının uzaktan çalışmasına izin verilmesini kararlaştırdı.

Pakistan, biri İran'ı ziyaret ettiği bilinen iki kişiye COVID-19 teşhisi konduğunu açıklarken, Gürcistan, İran'dan dönen 50 yaşındaki bir erkekte ilk COVID-19 vakasını doğruladı. Kazakistan, 1 Mart 2020'den itibaren İran'a uçuşları durdurma kararı aldıklarını açıkladı.

27 Şubat 2020

İran Sağlık Bakanlığı 126 yeni teyit edilmiş vaka ve 7 yeni ölüm bildirdi.

İran Kadın ve Aile İşlerinden Sorumlu Başkan Yardımcısı Masoumeh Ebtekar ile İran Parlamentosu Ulusal Güvenlik ve Dışişleri Komitesi Başkanı Mojtaba Zolnour'a Koronavirüs teşhisi konuldu. Aynı gün İran'ın ilk Vatikan Büyükelçisi Hadi Khosroshahi öldü.

İran'ın Adli Sözcüsü Gholam Hüseyin İsmaili, "hapishaneye gönderilen insanların sayısını azaltmak ve bazı mahkumların geçici olarak erken serbest bırakılmalarına izin vermek de dahil olmak üzere bir dizi önleyici tedbiri aldıklarını" söyledi.

Estonya, İran'dan gelen bir kişide ilk COVID-19 vakasını doğruladı. Kuveyt ise Şubat ayında İran'ı ziyaret eden tam 43 kişi de COVID-19 vakasını doğruladı. Almanya, Norveç, İsveç ve İspanya da daha önce İran'a seyahat edenlerde Koronavirüs vakalarının pozitif olduğunu açıkladılar.

Rusya, Aeroflot ve Mahan Air tarafından işletilenler dışında İran'la uçuşları sınırlandıracağını ve İran vatandaşlarına vize vermeyeceğini açıkladı.

28 Şubat 2020

İran Sağlık Bakanlığı 143 yeni teyit edilmiş vaka ve 8 yeni ölüm bildirdi.

Yeni Zelanda ve Belarus, İran'dan seyahat eden kişilerde ilk COVID-19 vakalarını bildirdi. Yeni Zelanda, İran'dan seyahat edenlere geçici kısıtlamalar getirdi.

Dünya Sağlık Örgütü, İran'a beşinci test kitlerini gönderdi. DSÖ Acil Durumlar Programı Başkanı Michael Ryan, İran'daki ölüm oranının, açıklandığından daha fazla olabileceğini belirtti.

29 Şubat 2020

İran Sağlık Bakanlığı 205 yeni teyit vakası ve 9 yeni ölüm daha bildirdi. Ayrıca 50 kişinin de söz konusu hastalıktan iyileştiğini bildirdi.

Avustralya, doğrudan İran'dan gelen yabancıların yasaklandığını duyurdu ve Avustralya'ya girmeden önce iki hafta boyunca üçüncü bir ülkede kalmalarını istedi. Azerbaycan da iki Azeri vatandaşının İran'da enfekte olduğu doğrulandığı için İran sınırını kapattı.

Çinli tıp uzmanlar grubu, İran'a geldi.

1 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 385 yeni teyit edilmiş vaka ve 11 yeni ölüm daha bildirdi. Ayrıca 52 kişinin daha iyileştiğini ve iyileşenlerin sayısının 175'e çıktığını bildirdi.

2 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 523 yeni teyit edilmiş vaka ve 12 yeni ölüm bildirdi. Ayrıca 116 kişinin daha iyileştiğini ve toplam sayıyı 291'e çıkardıklarını açıkladı.

Aynı gün dini lider Ali Hamaney'in danışmanı Seçici Konsey üyesi Muhammed Mirmohammadi'nin hastalıktan öldüğü duyuruldu.

Hükümet, virüsün yayılmasını önlemek için 300 bin asker ve gönüllüyü harekete geçirmenin yanı sıra sokakları dezenfekte etmek için insansız hava araçlarının kullanılacağını açıkladı ve salgınla mücadele için mobil uygulama ve web sitesi hazırladı.

3 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 835 yeni teyit edilmiş vaka ve 11 yeni ölüm bildirdi. İran Parlamentosu'nun 23 üyesinin enfekte olduğu bildirildi. Koronavirüsün yayılmasını önlemek için 54 binden fazla mahkûm geçici olarak serbest bırakıldı.

4 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 586 yeni vaka ve 15 yeni ölüm daha bildirdi. Ayrıca 552 kişinin de iyileştiğini açıkladılar. Tayland, İran'dan seyahat eden kişilerin ülkeye girdikten sonra 14 gün boyunca karantinaya alınacağını açıkladı. Irak ve Azerbaycan, İran'dan gelen kamyonların girişine izin vermeyi durdurdu.

5 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 591 yeni vaka ve 15 yeni ölüm daha bildirdi. Ayrıca 739 kişinin iyileştiğini bildirdi.

İran Düzenin Maslahatını Teşhis Konseyi üyesi Mohammad Sadr'da Koronavirüs teşhisi konuldu. Kum Seminer Yorumlama Başkanı Akbar Dehghan, Tahran Seminerleri Yüksek Kurulu üyesi Ayetullah Mohsen Habibi, Eski Suriye Büyükelçisi Hüseyin Şeyhülislam'ın hastalıktan öldü.

Aynı gün hükümet yetkililerinin uluslararası seyahat etmeleri yasaklandı ve parlamento süresiz olarak askıya alındı.

İran Sağlık Bakanı, şehirlerarası seyahatleri sınırlamak için kontrol noktaları yerleştirileceğini, şehirlerarasındaki seyahati sınırlamak için gerekirse güç kullanabileceğini belirtti. 20 Mart'taki Nevruz tatilinin başlangıcına kadar okulların ve üniversitelerin kapatıldığını duyurdu.

Vatandaşlardan ayrıca banknot kullanmaktan kaçınmaları istendi.

İslam Devrimi Muhafız Kolordu Komutanı Büyük General Salami, "İran şu anda biyolojik savaşla meşgul ve kesinlikle savaşı kazanacak" dedi.

6 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı bin 234 yeni teyit edilmiş vaka ve 17 yeni ölüm daha bildirdi. Ayrıca 913 kişinin iyileştiğini bildirdiler.

7 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı bin 76 yeni teyit edilmiş vaka ve 21 yeni ölüm bildirdi. Milletvekili Fatma Rehber ile Ayetullah Reza Mohammadi Langroudi de virüsten öldü.

Rusya, İran'dan ziyaretçi girişini yasakladı.

8 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 743 yeni teyit edilmiş vaka ve 49 yeni ölüm bildirdi. Bakanlık 2 bin 134 kişinin de iyileştiğini açıkladı.

9 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 595 yeni teyit edilmiş vaka ve 43 yeni ölüm daha bildirdi. Ayrıca 260 kişinin daha iyileştiğini duyurdu.

İran Kriz Yönetimi Örgütü başkanı Esmail Najjar'ın hastalığa yakalandığı açıklandı. Eski milletvekili Muhammed Rıza Rahmani ve İslam Devrimi Muhafızları Kolordu'nun Siyasi Bürosu'nun eski başkanı Ferhad Tazari koronavirüsten öldü.

Hastalığın cezaevlerinde daha fazla yayılmasını önlemek için salgın nedeniyle yaklaşık 70 bin mahkûm geçici olarak hapisanelerden serbest bırakıldı.

İran'ın dini lideri Ali Hamaney her yıl Meşhed'de düzenlenen Yeni Yıl konuşmasını iptal etti.

İran, koronavirüsü diğer ülkelere yayma noktası olarak kabul edildi ve İran'a komşu devletlerinin tümü İran'la sınırlarını kapattı.

10 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 881 yeni teyit edilmiş vaka ve 54 yeni ölüm bildirdi. Ayrıca 337 kişinin iyileştiğini bildirdiler. Ölüm bilançosu 291'e yükseldi.

11 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı 958 yeni teyit edilmiş vaka ve 63 yeni ölüm bildirdi. Ayrıca toplam 2 bin 959 hastanın iyileştiğini duyurdu. İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, milletvekillerinin talebi üzerine Koronavirüsle mücadelenin başkanlığını üstlendi. İran'ın Birinci Başkan Yardımcısı Eshaq Jahangiri, Kültürel Miras, El Sanatları ve Turizm Bakanı Ali Asghar Mounesan ve Sanayi, Maden ve İş Bakanı Reza Rahmani'nin virüse yakalandığı açıklandı.

12 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı, bin 75 yeni teyit edilmiş vaka ve 75 yeni ölüm bildirdi. Ayrıca şimdiye kadar 3 bin 276 kişinin iyileştiğini kaydettiler.

İran'ın Dini Lideri Ali Hamaney'in Başdanışmanı Ali Akbar Velayati'nin Koronavirüs test sonuçları pozitif çıktığı açıklandı.

İran, 1960'lardan bu yana ilk kez virüs salgını ile mücadele etmek için Uluslararası Para Fonu'ndan 5 milyar dolarlık kredi talep etti. İran'ın dini lideri Ali Hamaney, virüs salgınının İran'a "biyolojik bir saldırı" olabileceğini söyledi.

13 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı, bin 289 yeni teyit edilmiş vaka ve 85 yeni ölüm bildirdi. Ayrıca şimdiye kadar 3 bin 529 kişinin iyileştiğini açıkladı. İslam Devrim Muhafız Gücü komutanı Nasır Şabani virüsten öldü.

İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, dünya liderlerine ABD yaptırımlarına uymama çağrısında bulundu. Ruhani, dünya liderlerine yazdığı mektupta yeni tip koronavirüse (COVID-19) karşı mücadele için bölgesel ve küresel ortak çalışmaya ihtiyaç olduğunu ifade etti. Koronavirüs krizinin tehlikeli ve büyük olduğuna işaret eden Ruhani, hiçbir ülkenin bunu tek başına yönetemeyeceğini belirtti.

Devrim Muhafızları tarafından sokakların, dükkanların ve halka açık yerlerin temizlenmesinin planladığı açıklandı. Ayrıca bin sabit ve mobil teşhis kliniği kurulacağı, ordunun sivil sağlık personeli ile birlikte çalışacağı, ordunun yataklarının hastalar için tahsis edileceği ve maske ve eldiven üreteceği bildirildi.

Instagram'da yetkililerin Koronavirüs salgını çalışmalarını eleştiren İranlı futbolcu Mohammad Mokhtari, İslam Devrim Muhafız Kolordusu tarafından tutuklandı.

14 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı, bin 365 yeni teyit edilmiş vaka ve 97 yeni ölüm bildirdi. Ayrıca şimdiye kadar 4 bin 339 kişinin iyileştiğini açıkladı.

Koronavirus ile mücadele komitesi üyesi Mino Mohraz'a da virüsün bulaştığı kaydedildi.

15 Mart 2020

İran Sağlık Bakanlığı, bin 209 yeni teyit edilmiş vaka ve 113 yeni ölüm bildirdi. Ayrıca şimdiye kadar 4 bin 590 kişinin iyileştiğini açıkladılar. Uzmanlar Meclisi üyesi Hashem Bathaie Golpayenagi'nin hastalığa yakalandığı kaydedildi.

16 Mart 2020

Hashem Bathaie Golpayenagi ve ekonomist Fariborz Raisdana virüsten öldü.

İran'da yeni tip Koronavirüs önlemleri kapsamında Kum'daki Fatıma-i Masume Türbesi ve Cemkaran Camisi ile Meşhed'deki İmam Rıza Türbesi ziyaretlere kapatıldı.

17 Mart 2020

Koronavirüs nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı 988'e, vaka sayısı 16 bin 169'e yükseldi.

İran Yargı Erki Sözcüsü Gulam Hüseyin İsmaili, ülkede koronavirüs tedbirleri kapsamında cezaevlerindeki 85 bin kişinin ev iznine çıkarıldığını açıkladı.

Hükümet, insanların sağlık genelgelerini görmezden gelerek seyahat edenleri, koronavirüsten "milyonlarca kişinin" ölebileceği konusunda uyardı.

18 Mart 2020

Şerif Teknik Üniversitesi'nde görev yapan bilim insanlarınca hazırlanan Koronavirüs raporunda, "karantina uygulanmaması ve insanların virüsle mücadele konusunda yetkililerin açıkladığı talimatları dikkate almaması durumunda virüs nedeniyle 3,5 milyon kişinin hayatını kaybedebileceği" belirtildi.

19 Mart 2020

Virüs nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı bin 284'e, vaka sayısı ise 18 bin 407'ye yükseldi. Son 24 saatte 149 kişinin öldüğü açıklandı.

Sağlık Bakanlığı Sözcüsü Kıyanuş Cihanpur, İran'da her 10 dakikada bir kişinin koronavirüs nedeniyle hayatını kaybettiğini, her bir saatte yaklaşık 50 kişinin koronavirüse yakalandığını söyledi.

22 Mart 2020

Radio Farda, "İran'ın çeşitli bölgelerinde yerel yetkililer tarafından yapılan açıklamalara dayanarak", 2 bin 372 civarında kişinin öldüğünü bildirdi.

Ancak, İran Sağlık Bakanlığı Halkla İlişkiler Ofisi Başkanı Kianoush Jahanpour ise Pazar günü yaptığı açıklamada, koronavirüs tarafından enfekte edilen toplam 21 bin 638 kişiden 7 bin 913 kişinin ölümcül hastalıktan kurtulduğunu, bin 685 kişinin ise maalesef hayatını kaybettiğini açıkladı.

23 Mart 2020

Bir sağlık bakanlığı sözcüsü, Pazartesi günü devlet televizyonuna verdiği demeçte, ülkede enfekte sayısının 23 bin 49'a ulaştığını, İran'ın son koronavirüsten ölüm bilançosunun bin 812'ye yükseldiğini söyledi.

İsrail

İsrail'deki korona virüs pandemisinin ilk vakası, Japonya'daki Diamond Princess gemisinde karantinadan döndükten sonra test yapılan bir kadında tespit edildi.

Bunun üzerine İsrail sonraki günleri de kapsayan bir dizi önlemler almaya başladı.

22 Şubat 2020

Seul'den gelen uçak Ben Gurion Uluslararası Havaalanı'na indi. Uçaktan sadece İsrail vatandaşlarının iniş yapmasına izin verildi.

İsrail dışındaki diğer ülke vatandaşlarının Güney Kore'ye geri dönmesine karar verildi.

23 Şubat 2020

Yine Diamond Princess'te yolculuk yapan ikinci kişiye yapılan test pozitif çıktı. Güney Kore'den gelen bir grup turiste temas eden 250 kadar İsrailli öğrenci karantinaya alındı. Aynı gün yurt dışına yaptığı seyahatten dönen bin 400 İsrailli de karantinaya alındı

27 Şubat 2020

İtalya'dan dönen bir çiftte virüs pozitif çıktı.

1 Mart 2020

Bir kadın askerin Korona virüse yakalandığı açıklandı.

2 Mart 2020

İsrail'de yapılan genel seçimlerde oy kullanacak olan karantina altındaki 5 bin 630 kişi için özel oy kabinleri

yapıldı. Karantinadaki 4 bin 73 vatandaş buralarda oy kullandı. Seçimden sonra da çok sayıda İsraili karantinaya alındı.

2 Mart 2020

3 yeni vaka doğrulandı. Ayrıca virüs tespit edilen oyuncak mağazası çalışanı ile temas eden okul müdür yardımcısında virüsün pozitif çıkması üzerine bin 150 öğrenci, iki haftalık bir karantinaya girdi.

7 Mart 2020

Sosyal demokrat olduğu bildirilen siyasi parti Yachad'ın toplantısında konuşan haham Rabbi Meir Mazuz, LGBT topluluğunu korona virüs salgını için suçladı. Karşıt gruplar hahamı "halkı LGBT topluluğuna karşı kışkırttığı" için özür dilemeye çağırdı.

9 Mart 2020

Başbakan Benjamin Netanyahu, İsrail'e giren herkesin zorunlu olarak 14 gün karantinaya alınacağını ilan etti.

11 Mart 2020

İsrail toplantıları 100 kişiyle sınırlamaya başladı.

12 Mart 2020

Tüm üniversitelerin ve okulların, ilkbahar tatili sonrasına kadar kapanacağı duyuruldu.

14 Mart 2020

Başbakan Benjamin Netanyahu yeni düzenlemeler ilan etti. Halkın "yeni bir yaşam tarzını benimsemeleri gerektiği"ni belirten Netanyahu, hastaların dijital olarak izleneceğini açıkladı.

15 Mart 2020

Adalet Bakanı Amir Ohana, aciliyeti olmayan mahkeme faaliyetlerinin dondurulacağını duyurdu. Böylece Başbakan Benjamin Netanyahu'nun yolsuzluk davası, 17 Mart'tan 24 Mayıs'a ertelenmiş oldu.

Sağlık Bakanlığı ise yeni düzenlemeler yayınladı. Bunlar arasında 10'dan fazla kişinin toplanmasının yasaklanması ve aralarında gündüz bakım merkezleri, özel eğitim, gençlik hareketleri ve okul sonrası programlar da dahil olmak üzere tüm eğitim kurumlarının kapatılması kararı da yer aldı.

Ayrıca alışveriş merkezleri, restoranlar, oteller, restoranlar, barlar, dans kulüpleri, spor salonları, havuzlar, plajlar, su ve eğlence parkları, hayvanat bahçeleri, hamamlar, güzellik ve masaj salonları, kongre salonları, halka açık tekneler ve teleferiklerin de kapatılmasına karar verildi.

Sadece paket servis yapan restoranlar ile süpermarket ve eczaneler açık bırakıldı.

Bu arada, Mescid-i Aksa ve Kubbet-üs-Sahra, "kutsal yerlerin kirlenmesini önlemek" gerekçesiyle kapatıldı.

Ayrıca İsrail hükümeti, Shin Bet güvenlik servisinin, koronavirüs teşhisi konan kişilerin hareketlerini cep telefonları aracılığıyla izlemesine izin verdi.

Önlemin amacının, "enfekte olmuş bireylerin teşhisten önceki iki hafta boyunca temas ettiği diğer kişileri belirlemek ve bu kişilere kendi karantinalarına girmeleri gerektiğini bildiren kısa mesajlar göndermek" olduğu açıklandı. Dijital takibin sadece 30 gün süreceği ve tüm kayıtların bu noktadan sonra silineceği bildirildi. Dijital takip kararına bazı kesimler tepkiyle gösterdi.

16 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, korona virüs hastaları için bir dizi deneysel tedaviyi onayladı.

Ayrıca kamu ve özel sektöre sınırlamalar getirdi. Kritik olmayan birimlerde çalışan tüm hükümet ve yerel yönetim çalışanlarına, İlkbahar Bayramı tatilinin sonuna kadar ücretli izin verildi.

10 çalışanı aşan özel sektör firmalarının işyerinde mevcut personeli yüzde 70 oranında azaltmaları istendi.

19 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 529'a çıkan İsrail'de henüz ölüm vakası bildirilmedi.

İsrail, koronavirüs önlemleri kapsamında Almanya, İspanya, Yunanistan, Hollanda ve Güney Kıbrıs'daki büyükelçiliklerini kapattığını açıkladı.

20 Mart 2020

İsrail'de Koronavirüsten ilk ölüm olayı açıklandı.

23 Mart 2020

İsrail Sağlık Bakanlığı, pazar günü yeni koronavirüs vakalarını açıkladı. Buna göre, ülkede enfeksiyondan etkilenenlerin sayısı 945'e çıktı. Bakanlık, 20 hastanın durumunun kritik olduğunu, 37'sinin ise hastalığı yendiğini bildirdi.

Mısır

Mısır, Çin'deki salgının genişlemesi üzerine 26 Ocak'ta bu ülkeyle tüm uçuşları durdurdu. Mısır sağlık bakanlığı, 14 Şubat'ta Kahire Uluslararası Havalimanı'nda bir Çin vatandaşında Korona virüs vakasının tespit edildiğini duyurdu. Mısırlı yetkililer vakayla ilgili olarak Dünya Sağlık Örgütü'nü bilgilendirdi ve hasta bir hastanede karantinaya alındı.

14 Şubat 2020

Kahire Havalimanı'nda bir Çinli de Korona virüs vakası tespit edildi.

6 Mart 2020

Mısır Sağlık Bakanlığı ve DSÖ 12 yeni Korona virüs vakasını doğruladı. Enfekte kişiler, Aswan'dan Luksor'a seyahat eden, Nil Nehri yolcu gemisindeki Mısırlı personeldi. Test sonuçlarına göre virüs, gemide yolculuk yapan Tayvanlı ve Amerikalı kadın turistlerden yayıldı.

7 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı yetkilileri, gemideki 45 kişinin testinin pozitif çıktığını ve geminin Luksor'daki bir rıhtımda karantinaya alındığını duyurdu.

8 Mart 2020

Korona virüsten ilk ölüm gerçekleşti. Hungada'da 60 yaşında bir Alman vatandaşı, virüsten öldü.

9 Mart 2020

DSÖ Mısır'da 56 teyit edilmiş vaka olduğunu açıkladı. Aynı gün Mısır Turizm Bakanı, bir otelde çalışan 3 ve kalan 3 kişi olmak üzere toplam 6 kişinin korona virüse yakalandığını açıkladı.

12 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, COVID-19 salgınından dolayı ikinci ölümün gerçekleştiğini ve toplam vaka sayısının 80 olduğunu bildirdi.

13 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, bir vakanın daha iyileştiğini ve 13 vakanın daha pozitif olduğunu test ederek toplam vakayı 93'e çıkardığını duyurdu. Aynı gün, Mısır'dan dönen ikinci bir Tunuslunun testi pozitif çıktı ve Tunus, sınırlarını kapatarak ve ülkeden gelen herkese karantina uygulayarak Mısır'ı bir salgın alanı listesine resmen ekledi.

16 Mart 2020

Havacılık Bakanı, tüm havaalanlarını kapatmaya ve tüm hava yolculuğunu askıya almaya karar verdi.

17 Mart 2020

Ülkede teyit edilmiş vaka sayısının 169, hayatını kaybedenlerin 4, iyileşenlerin sayısının ise 32 olduğu açıklandı.

19 Mart 2020

Teyit edilmiş vaka sayısı 210'a, ölü sayısı 6'ya çıktı.

22 Mart 2020

Sağlık ve Nüfus Bakanlığı, COVID-19 virüsü pozitif tespit edilenlerin sayısının her geçen gün arttığını açıkladı. Bakanlık, bu vakaların 15'inin Dünya Sağlık Örgütü'nün gözetiminde gerekli tıbbi bakımı aldıktan sonra karantina altında tutuldukları hastaneden ayrıldıklarını açıkladı. 56 vakanın ise iyileştiği bildirildi. Bakanlık ayrıca, 27 Mısır valiliğinden 24'ünde vakaya rastlandığını kaydetti.

23 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 327'ye, toplam ölüm sayısı ise 14'e çıktı.

Katar

Yaklaşık üç milyon nüfusa sahip Katar'da hükümet, korona virüsün 27 Şubat'ta ülkelerinde de yayıldığını doğruladı ve teşhis edilen ilk vakaların çoğunun İran ve diğer Körfez ülkelerinden gelenlerden oluştuğunu kaydetti.

Ülke, 17 Mart itibarıyla 439 onaylanmış Korona virüs vakasıyla, Körfez İşbirliği Konseyi'nde en kötü etkilenen ülke. Herhangi bir ölüm bildirmedi, ancak üniversiteleri, okulları, spor salonlarını ve sinemalar ile camileri kapatmanın yanı sıra MotoGP de dahil olmak üzere birçok kamu etkinliğini iptal etti.

Hükümet, korona virüsle mücadele için 23 milyar dolarlık bir teşvik ayırdığını duyurdu.

27 Şubat 2020

Korona virüsün Katar'a yayıldığı açıklandı.

9 Mart 2020

Tüm okulların ve üniversitelerin kapatıldığı duyuruldu. Bangladeş, Çin, Mısır, Hindistan, İran, Irak, İtalya, Lübnan, Nepal, Pakistan, Filipinler, Güney Kore, Sri Lanka, Suriye ve Tayland dahil 15 ülkeden giriş yasaklandı.

11 Mart 2020

Katar Halk Sağlığı Bakanlığı (MOPH), bir günde 238 yeni teyit edilmiş korona virüs vakası olduğunu ve ülkede toplam 262 vaka olduğunu açıkladı.

13 Mart 2020

Katar Halk Sağlığı Bakanlığı (MOPH), 58 yeni teyit edilmiş korona virüs vakası olduğunu ve toplam rakamın 320'ye ulaştığını duyurdu.

14 Mart 2020

Katar Halk Sağlığı Bakanlığı (MOPH), 17 yeni teyit edilmiş korona virüs vakası olduğunu açıkladı. Aynı gün Almanya, İspanya ve Fransa'dan gelenlerin ülkeye girişi yasaklandı. Halk Sağlığı Bakanlığı, ilk 4 vakanın da iyileştiğini duyurdu.

19 Mart 2020

Teyit edilmiş vaka sayısı 452'ye iyileşen hasta sayısının 4 olduğu kaydedilen Katar, henüz virüsten ölen vaka sayısı bildirmedi.

21 Mart 2020

Katar'da toplam 481'e ulaşan 11 yeni koronavirüs vakası bildirildi. Belediye ve Çevre Bakanlığı, koronavirüsün yayılmasını engellemek için tüm parkları ve halk plajlarını kapatmaya karar verdi.

22 Mart 2020

Halk Sağlığı Bakanlığı, 13 yeni teyit edilmiş koronavirüs vakası ve virüsten iyileşmiş olan 6 vakayı daha açıkladı. Katar'da 33 vakanın da iyileştiği bildirildi.

23 Mart 2020

Halk Sağlığı Bakanlığı Katar'ın COVID-19 salgını sürecinde tedaviye yardımcı olacak gönüllüler arandığını açıkladı. Kriz Yönetimi Yüksek Komitesi sözcüsü Lolwah Rashid AlKhatir, "COVID-19 vakalarının sayısı arttıkça Katar'ın sağlık sektörüne yardımcı olacak gönüllüler arıyoruz. Halk olarak birlikte durmalıyız ve bu süreç boyunca kamu ve özel sağlık sektörlerini desteklemek için çalışmalıyız" dedi.

Ticaret ve Sanayi Bakanlığı ise spor kulüpleri ile Lusail Marina, yemek kamyonları alanı, Doha Corniche, Al Khor Corniche ve Aspire Parkı'nda bulunan tüm restoran, kafe, yemek ve gıda araçlarının geçici olarak kapatılmasına karar verildiğini söyledi.

Irak

22 Şubat 2020

Dhi Qar bölgesinde şüpheli bir vaka bildirildi; yerel bir sağlık kurumu bunun pozitif olduğunu açıkladı ancak Irak Sağlık Bakanlığı tarafından reddedildi.

24 Şubat 2020

Necef'te ilk resmi vaka bildirildi. Bildirilen kişi, İran'da dini eğitim alan bir öğrenciydi.

29 Şubat 2020

Korona virüse yakalanan kişi sayısının 8 olduğu açıklandı.

1 Mart 2020

Irak Kürdistanı'ndaki ilk Korona virüs vakası doğrulandı.

3 Mart 2020

70 yaşındaki Iraklı İslam vaiz Rashid Abdulrahman, Koronavirüs'ün Irak'taki ilk kurbanı oldu.

4 Mart 2020

Ülkenin Sağlık Bakanlığı sözcüsü Saif Al-Badr Bağdat'ta ikinci bir ölüm olayı ile 32 virüs vakasını doğruladı.

6 Mart 2020

Virüsten ilk iyileşme haberi açıklandı.

9 Mart 2020

Basra'daki ilk ölüm, Irak'taki 7'inci ölüm ilan edildi.

10 Mart 2020

Babil ve Maysan'da iki yeni ölüm bildirildi. Iraklı yetkililer de Necef Valiliği'nin bir haftalığına yabancılara kapatıldığını duyurdu. Aynı gün 4 kişinin daha enfekte olduğu, onaylanmış vaka sayısının 71'e çıktığı bildirildi. Irak Sağlık Bakanlığı ise toplam 15 iyileşme açıkladı.

11 Mart 2020

Kerbela'da ilk ölüm olayı bildirildi.

12 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, ülkede 79 vaka kaydedildiğini açıkladı.

14 Mart 2020

Wasit Valiliği, İran'a seyahat yapmış olan bir çift ile 2 hastanın öldüğünü duyurdu. Irak'ta hayatını kaybedenlerin sayısının böylece 10'a çıktığı bildirildi.

15 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı 26 iyileşme ile toplam 110 vaka olduğunu kaydetti.

19 Mart 2020

Vaka sayısı 164'e, ölü sayısı 12'ye çıktı.

20 Mart 2020

Toplam vaka sayısının 208 olduğu ve toplam 17 ölümlü vaka olduğu bildirildi.

21 Mart 2020

6 yeni vaka bildirildi, böylece toplam rakam 214'e çıktı.

22 Mart 2020

Bağdat'ta üç yeni ölüm açıklamasıyla ölüm vakası 20'ye yükseldi.

23 Mart 2020

Irak Sağlık Bakanlığı üç ölüm ve beş iyileşme olduğunu bildirdi. Son vakalarla birlikte enfekte sayısı 366'ya yükseldi.

Suudi Arabistan

27 Şubat 2020

Koronavirüs salgını sebebiyle hükümet, umre ve Mescid-i Nebevi ziyaretlerinin geçici olarak askıya alındığını duyurdu.

Suudi Arabistan Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan ve resmi haber ajansı SPA'da yer alan açıklamada, söz konusu salgının önüne geçilmesi için Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) başta olmak üzere uluslararası örgütlerin ve devletlerin sarf ettiği çabaların destekleneceği kaydedildi.

Açıklamada ayrıca, virüsün tehlikeli bir şekilde yayıldığı ülkelerden Suudi Arabistan'a turistik vizeyle girişlerin ve Suudi Arabistan ile Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) üyesi ülkelerin vatandaşlarının ülkeye giriş çıkışlarında ulusal kimlik kartı kullanımının da askıya alındığı belirtildi.

Suudlu yetkililer ayrıca koronavirüse karşı alınan önlemler çerçevesinde Mescid-i Nebevi'de Hazreti Muhammed'in kabrinin yer aldığı Ravza-i Şerif ile Baki Mezarlığının bulunduğu alanın da kapatılacağını duyurdu.

2 Mart 2020

Ülkede ilk kez Koronavirüs vakası tespit edildiği duyuruldu. İran'dan dönen bir Suudi vatandaşında virüs tespit edildi.

4 Mart 2020

İran'dan dönen ilk vakanın görüldüğü vatandaşın arkadaşında da Koronavirüs tespit edildi.

5 Mart 2020

Suudi Arabistan Sağlık Bakanlığı 3 yeni koronavirüs vakası duyurdu; 2'si Kuveyt üzerinden İran'dan seyahat eden bir çift ile arkadaşının virüse yakalandığını duyurdu. Koronavirüse karşı koruma tedbirleri kapsamında, Kâbe'de tavaf bir süreliğine durdurularak, ilaçlama ve ayrıntılı temizlik yapıldı.

7 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı iki kadının virüse yakalandığını bildirdi. Ertesi gün 4 vaka daha açıklandı.

Suudi Spor Bakanlığı da tüm spor müsabakalarının seyircisiz yapılacağını duyurdu. Bakanlık ayrıca 23 Mart'tan 1 Nisan'a kadar düzenlenecek olan 2020 Suudi Olimpiyat'ın askıya alındığını duyurdu.

9 Mart 2020

Suudi Arabistan Eğitim Bakanlığı, Koronavirüs salgınına karşı önlem amacıyla ülke genelinde eğitime ara verildiğini duyurdu. Kararın kamu ve özel eğitim kurumlarını kapsadığı, okulların kapalı olduğu süre içinde de eğitimin sanal okullar üzerinden sürdürüleceği açıklandı.

Ülkenin doğusunda Şii nüfusun yoğunlukta olduğu Katif kenti de, koronavirüsün yayılmasını önlemek amacıyla karantinaya alındı. Karantinaya alınan Katif'te ihtiyati tedbirler artırılırken, bu kapsamda sağlık merkezleri, eczaneler, akaryakıt istasyonları ve güvenlik güçleri dışındaki devlet ve özel kurumlardaki çalışmalar da askıya alındı.

10 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı 5 vakayı daha açıkladı ve hastalığa yakalananların toplam sayısının 20 olduğunu bildirdi.

12 Mart 2020

Suudi Sağlık Bakanlığı, 17 yeni Koronavirüs vakasını duyurdu ve Krallık'taki toplamın 62 olduğunu kaydetti.

14 Mart 2020

Spor Bakanlığı, tüm spor müsabakalarının bir sonraki duyuruya kadar askıya alındığını ve tüm stadyumların, spor merkezlerinin ve spor salonlarının kapatılacağını duyurdu.

15 Mart 2020

Eczaneler ve süpermarketler hariç tüm alışveriş merkezleri, restoranlar, kafeler ve halka açık parkların kapatıldığını duyuruldu.

16 Mart 2020

Suudi Sağlık Bakanlığı 15 yeni vakayı duyurdu ve Suudi Arabistan'daki vaka sayısının 133 olduğunu bildirdi.

19 Mart 2020

Vaka sayısı 238'e çıkan ülkede henüz bir ölü sayısı bildirilmedi.

20 Mart 2020

Suudi Arabistan Sağlık Bakanlığı 70 yeni Coronavirüs vakası olduğunu duyurdu. Böylece ülkede hastalığa yakalananların sayısı 344'e çıktı. Bakanlık, enfeksiyona yakalananlar arasında 11 kişinin Fas, Hindistan, Ürdün, Filipinler, İngiltere ve İsviçre'den gelenler olduğunu bildirdi. Bu 11 vakanın havaalanlarından direk hastanelere ya da karantina bölgelerine götürüldüğünü açıkladı. Bakanlık, Riyad'da bir sağlık uzmanının da hastalığa yakalandığını kaydetti.

Ayrıca ülkede koronavirüsün yayılmasını sınırlamak için Mekke ve Medine'deki iki camii kapatıldı, yurt içi uçuşlar, tren, otobüs ile taksi hizmetleri 14 gün boyunca askıya alındı.

21 Mart 2020

Ülkedeki toplam vaka sayısı 392'ye ulaştı. Virüs bulaştığından endişe edenlerin veya bu konuda ve alınabilecek önlemler konusunda bilgi almak isteyenlerin 937 numaralı telefonda bakanlığın Coronavirüs için ayrılmış olan servise başvurabileceği açıklandı.

23 Mart 2020

Bakanlık ülkede virüse yakalananların sayısının 562 kişi olduğunu, bunların 19'unun iyileştiğini, diğerlerinin tedavisinin sürdüğünü açıkladı.

Birleşik Arap Emirlikleri

29 Ocak 2020

Birleşik Arap Emirlikleri'nde onaylanan ilk koronavirüsü vakası duyuruldu. BAE Sağlık Bakanlığı açıklamasında, Çin'in Wuhan kentinden gelen aile fertlerinde yeni tip koronavirüs tespit edildiği belirtildi.

31 Ocak 2020

Wuhan'dan Dubai'ye seyahat eden bir kişide beşinci koronavirüs vakası doğrulandı.

8 Şubat 2020

Bir Çinli ve Filipinli bir kadında koronavirüs tespit edildi.

16 Şubat 2020

Birleşik Arap Emirlikleri Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, ülke genelinde onaylanmış koronavirüsü vaka sayısını 9'a çıktığı duyuruldu.

28 Şubat 2020

Üst düzey bir bisiklet yarışı olan BAE Tour'a katılmak için ülkeyi ziyaret eden iki İtalyan teknisyende pozitif sonuç alındı. Tura katılan 612 kişi Abu Dhabi oteli ile Yas Adası'ndaki Crowne Plaza Abu Dhabi otelin de karantinaya alındı. 612 kişinin hepsi tarandı ve sonuçlar negatif çıktı.

Küresel bir iş ve seyahat merkezi olan gökdelenlerle dolu Dubai'de 15 Mart Pazar günü tüm sinema salonları, oyun salonları ve spor salonları Mart ayı sonuna kadar kapatıldı. BAE'nin başkenti Abu Dabi de dahil olmak üzere Mart sonuna kadar eğlence parkları ve müzeler kapatıldı.

3 Mart 2020

Sağlık ve Önleme Bakanlığı 6 kişinin daha hastalığa yakalandığını, toplam enfekte sayısının 27 olduğunu açıkladı.

6 Mart 2020

İslami İşler ve Bağışlar Genel Otoritesi tarafından yapılan açıklamada, imamların Kur'an'dan sadece kısa iki ayet okutarak namazı 10 dakikada bitirmesi istendi. İmamların ayrıca, kendilerine iletilen kısa hutbe metninin dışına çıkmamaları uyarısında bulunuldu.

7 Mart 2020

İki Çinli hasta iyileşti ve BAE'deki toplam kurtarılan vaka sayısı 7'ye çıktı. Aynı gün, ülkedeki toplam enfeksiyon sayısının 45'e çıktığı, 15 farklı millete mensup kişilere test yapıldığı bunlardan, Tayland, Çin, Fas ve Hindistan'dan 13 kişi, Suudi Arabistan, Etiyopya, İran'dan 2 kişi ve BAE'den 3 kişi de virüs tespit edildiği açıklandı.

9 Mart 2020

Sağlık ve Önleme Bakanlığı, 14 yeni koronavirüs vakası kaydedildiğini bildirdi. Virüs bulaşan kişi sayısı 59'a çıkarken, toplam 12 kişinin hastalığı yendiği duyuruldu.

14 Mart 2020

BAE, 17 Mart Salı günü itibarıyla Türkiye, Irak, Lübnan ve Suriye'ye yapılacak uçuşların askıya alındığını duyurdu.

15 Mart 2020

Toplam 12 yeni vaka doğrulandı. 3'ü Hintli, BAE, Filipinler, Güney Afrika, Avustralya, Çin, Lübnan, İngiltere, İtalya ve İran'lı birer vatandaşın koronavirüse yakalandığı açıklandı. Aynı gün virüsten kurtulan kişi sayısının toplam 26'ya ulaştığı bildirildi.

19 Mart 2020

Vaka sayısının 113'e çıktığı kaydedilirken henüz bir ölüm olayı bildirilmedi.

21 Mart 2020

Dubai'de 11 günlük bir sterilizasyon kampanyası başlatıldı. Aynı gün, 13 yeni, 7 iyileşme vakası bildirildi.

22 Mart 2020

Birleşik Arap Emirlikleri'nin havayolu Emirates'in yolcu ve transit uçuşlarının 25 Mart'tan itibaren askıya alındığı sadece temel malların ülkeye getirilebilmesi için kargo uçuşlarının yapılmaya devam edeceği açıklandı.

23 Mart 2020

Ülkede 45 yeni koronavirüs vakası ile toplam vaka sayısı 198'e çıktı. Virüsten hayatını kaybedenlerin sayısı ise 2 oldu. Hükümet insanlara evlerinden çıkmamaları için çağrıda bulundu. İçişleri Bakanlığı, kişilerin sadece acil bir durumlar için evlerinden çıkmalarını istedi. Alışveriş merkezleri ile balık, et ve sebze pazarlarının da iki hafta süreyle kapatıldığı bildirildi.

Lübnan

21 Şubat 2020

Kum'dan seyahat eden 45 yaşındaki bir kadında koronavirüs tespit edildi ve kadın Beyrut'taki bir hastaneye nakledildi.

26 Şubat 2020

İran'dan dönen ve ortamda bulunan bir kadın ile ertesi günü yeni İran'dan gelen 77 yaşındaki bir erkek ile Suriyeli bir kadında hastalık teşhis edildi.

29 Şubat 2020

Ülkede toplam 7 teyit edilmiş vaka üzerine hükümet tedbirler almaya başladı. Eğitim Bakanı Tarek al-Majzoub, 8 Mart'a kadar tüm eğitim kurumlarının kapatıldığını duyurdu. Karar, Beyrut Amerikan Üniversitesi, Lübnan Amerikan Üniversitesi tarafından "gereksiz ve katı" bir karar olarak değerlendirildi ancak üniversiteler karara uydu. Beyrut Amerikan Üniversitesi, pandemi konusunda bağımsız danışmanlık için uzman bir komite oluşturdu.

1 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, 3 yeni vakayı açıkladı. Toplam vaka sayısı 13'e çıktı.

4 Mart 2020

Onaylanan toplam vaka sayısı 15'e ulaştı.

10 Mart 2020

Koronavirüsten ilk ölüm kaydedildi.

11 Mart 2020

Rafik Hariri Üniversite Hastanesi 55 yaşındaki bir erkek koronavirüs nedeniyle öldü. Aynı gün 9 yeni vaka açıklanırken, bir hastanın tamamen iyileştiği bildirildi.

12 Mart 2020

Virüsten 3'üncü ölüm bildirildi.

13 Mart 2020

Lübnan'da hastalığa yakalananların toplam sayı 78'e ulaştı.

14 Mart 2020

Yeni 15 koronavirüs vakasıyla birlikte hastalığa yakalananların sayısı 93'e çıktı. Lübnan hükümeti koronavirüs salgının yayılmasına karşı aldığı tedbirler kapsamında 16 Mart Pazartesi gününden itibaren kara sınırlarını kapatma kararı aldı.

15 Mart 2020

6 yeni vaka tespit edilmesinin ardından toplam vaka sayısı 99 oldu. Lübnan hükümeti, tıbbi olağanüstü hal ilan etti. Hükümet, 18 Mart'tan başlayarak 2 hafta boyunca havaalanı, liman ve kara girişlerinin kapatıldığını duyurdu.

Camilerde cemaatle namaz kılınması yasaklandı. Lübnan Fetva Makamı, camilerin sadece ezan okunması için açık tutulacağını ancak cemaatle namaz kılınmanın askıya alındığını açıkladı.

Karar, Lübnan Başmüftüsü Abdullatif Deryan'ın ülkedeki İslam alimleri ve müftülerle yaptığı görüşmenin ardından alındı.

16 Mart 2020

Ülkede iki haftalık olağanüstü hal ilan edilirken, sokağa çıkma yasağı getirildi. Başbakan Hassan Diab başkanlığında yapılan kabine toplantısı sonrası Enformasyon Bakanı Manal Abdel Samad alınan kararları duyurdu. Olağan üstü halin 29 Mart tarihine kadar devam edeceğini belirten Samad, ayrıca, Beyrut uluslararası havalimanının 29 Mart tarihine kadar kapalı tutulacağını, bu süre içinde sadece diplomatlar ile ülkeye ithalat gemilerinin ülkeye girişine izin verileceğini söyledi.

19 Mart 2020

Vaka sayısı 149'a çıkan Lübnan'da 4 kişi virüsten hayatını kaybetti.

21 Mart 2020

Başbakan Hasan Diab televizyonda yaptığı bir konuşmada Lübnan halkını sokağa çıkma yasağına uymaya çağırdı. Diab, güvenlik güçlerinin sokağa çıkma yasağını titizlikle uygulayacağını da bildirdi.

23 Mart 2020

Toplam vaka sayısının 267'ye çıktığı Lübnan'da Emniyet Müdürlüğü, virüsle mücadele kapsamında Suriyeli mültecilerin kaldığı 72 kampın sterilize edildiğini bildirdi.

Emniyetin açıklamasında, Bekaa ve Cebel-i Lübnan kentlerinin yanı sıra ülkenin güney ve kuzey bölgelerinde polislerin, söz konusu mülteci kamplarını dezenfeksiyon işlerini belediyelerin koordinasyonu ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla yürüttüğü aktarıldı.

Bulgaristan**8 Mart 2020**

İlk vakalar 8 Mart'ta Plevne, Gobrava kentlerindeki 4 kişide görüldü. Hastalar birkaç gün önce ciddi solunum problemleri ile hastaneye başvurmuşlardı ve daha önce yurtdışına çıkmamış veya yurtdışına çıkmış kimselerle temas halinde bulunmamışlardır. Yetkililer, bu kişilerle temas halinde olduğu bilinen yaklaşık 40 kişiyi daha önce takip ettiklerini ve test etmeye başladıklarını söyledi

11 Mart 2020

Virüsten kaynaklı ilk ölüm gerçekleşti. Ölen kişi Sofya'da ikamet eden 66 yaşında bir kadındı, 10 Mart'ta acile kaldırılmıştı ve ülkede virüs teşhisi yapılan 6. kişiydi

Bulgaristan Türkiye'den koruyucu kıyafet ve maske yardımı aldı. İki ülke 50.000 adet yüksek koruyucu maske, 100.000 adet koruyucu ve güvenlik giysisi ve 100.000 adet gözlük alınması konusunda önceden anlaşmaya varmıştı. Gelen ürünleri, Sağlık Bakanı Yardımcısı Boyko Penkov sınır kontrol noktasından şahsen kabul etti.

13 Mart 2020

13 Mart itibarıyla vaka sayısı 23'e çıkan ülkede 13 Nisan'a kadar Acil Durum/Olağanüstü hal ilan edildi. Okullar, alışveriş merkezleri, sinemalar, restoranlar ve diğer iş yerleri kapatıldı. Tüm spor etkinlikleri askıya alındı. Sadece süpermarketlerin, gıda pazarlarının, eczanelerin, bankaların ve benzin istasyonlarının açık kalacağı açıklandı. Ayrıca İtalya, İspanya, İran, Güney Kore ve Çin'den gelenlerin 14 günlük zorunlu karantina altına alınacağı kararlaştırıldı. 13 kişi karantina ihlali yaptı, bu hastalar tedavi tesislerine geri döndüler. Ancak karantina ihlallerine karşı verilen para cezaları ve hapis cezaları yankı uyandırdı.

14 Mart 2020

10 yeni vaka gerçekleşti, toplam vaka sayısı 41 oldu. 1 ölüm daha gerçekleşti. Toplam ölü sayısı 2 oldu. Ölen kişi ilk ölüm vakasının eşi olan 74 yaşındaki bir erkekti.

15 Mart 2020

10 yeni vaka gerçekleşti, toplam vaka sayısı 51 oldu.

15 Mart'ta, koronavirüs hastalarının tedavisi sürecinde yer alan tüm sağlık görevlilerinin maaşlarını ayda 1.000 leva (566 \$) artırma kararı alındı.

Hızlı yayılan enfeksiyonu durduracak önlemlerle virüsün etkilediği işletmeler için likidite desteği sunacağını söylendi.

Kronik bir hemşire personeli sıkıntısı çeken Bulgaristan'ın hastaneleri, hastaları tedavi etmek için gönüllüleri işe almaya başladı.

16 Mart 2020

11 yeni vaka gerçekleşti, toplam vaka sayısı 62 oldu.

Bulgaristan Sağlık Bakanlığı, çeşitli ülkelerden vatandaşların 18 Mart'ta saat 00.00'dan itibaren ülkeye girmesinin yasaklandığını duyurdu. Bu ülkeler Çin, İran, Bangladeş, Hindistan, Maldivler, Nepal, Sri Lanka, İspanya, İtalya, Güney Kore, Fransa, Almanya, Hollanda, İsviçre ve İngiltere olarak sıralandı. Ayrıca Sırbistan, Kuzey Makedonya, Yunanistan ve Romanya ile bazı sınır geçişlerinde sıhhi kontrol birimleri kurulacağı açıklandı.

17 Mart 2020

Bansko kasabasında 81 yeni vaka görüldü.

18 Mart 2020

Bankso ülkede karantinaya alınan ilk bölge oldu.

Bulgaristan; Vietnam, Çin ve Hindistan'dan büyük ölçekli koruyucu ekipman ithalatı başladığını bildirdi.

Nikola Vaptsarov Deniz Harp Okulu öğrencileri de dahil olmak üzere birçok gönüllü krize yardımcı olabilmek için kayıt yaptırdı.

Sağlık bakanlığından yapılan açıklamaya göre 00:00'dan itibaren çeşitli ülkelerden gelen vatandaşların ülkeye giriş yapması yasaklandı.

21 Mart 2020

Şehir bahçelerinde, spor ve çocuk oyun alanlarında yürüyüş yasağı yürürlüğe gireceği belirtildi. Yürüyüşler sadece köpek sahibi vatandaşlar için izinli hale getirildi. Mağazalarda ve eczanelerde alışveriş saatlerinde kısıtlamalar da yapıldı.

Sırbistan

6 Mart 2020

Sırbistan'da ilk vaka 43 yaşında bir erkekte görüldü.

11 Mart 2020

Sırbistan İtalya, Çin, Güney Kore, İran ve İsviçre'den gelen turistler için sınırlarını kapattı. Bu tarihte ülkede biri Çin vatandaşı olmak üzere toplamda 4 vaka bulunuyordu.

Sırbistan 15 Mart'ta 16 Mart'ta başlayarak geçerli olacak şekilde OHAL ilan edildi.

15 Mart 2020

Doktorların tavsiyesi üzerine kendilerini izole etmeyen kişilere 3 yıla kadar hapis cezası verileceği ilan edildi.

16 Mart 2020

16 Mart Pazartesi itibariyle eğitime ara verildi ve okullar uzaktan eğitim verecek şekilde yıl sonuna kadar kapatıldı.

16 Mart'tan itibaren ülkede virüs tedavisi gören kişilerin asker gözetiminde korunacağı duyuruldu. Vaka bulunan ülkelere gelenlerin 14-28 gün karantinada kalması gerektiği istendi ve polisin gözetim yapabileceği kararlaştırıldı.

16 Mart'ta 26 Nisan'da yapılacak genel seçimler ertelendi

17 Mart 2020

Sırbistan koruma tedbiri olarak gece sokağa çıkma yasağı getirdi. Yasağın her gün akşam 8'den itibaren olacağı bildirildi. Ayrıca, 65 yaş üstü insanların (kırsal alanlarda 70 yaş) hiç şekilde evlerini terk etmelerine izin verilmeyeceği uyarısı yapıldı.

20 Mart 2020

Sırbistan 20 Mart tarihinde sabah 8'den itibaren karayolundan ülkeye yolcu giriş yasağı koyduğunu açıkladı. Ayrıca 20 Mart öğleden sonra şehirlerarası otobüs ve tren seferlerini askıya aldı.

Norveç hükümeti Sırbistan'ın konavirüsle mücadele etmesi için 5 milyon euroluk finansal yardımda bulundu.

21 Mart 2020

Ülke içindeki tüm toplu taşıma seferleri durduruldu ve sokağa çıkma yasağının saatleri 20.00-05.00'da 17.00-05.00'a genişletildi. Tüm catering servisleri kapıda ödeme koşuluna bağlandı.

Polonya

19 Şubat 2020

12 kişi “koronavirüs ile bağlantılı olarak” hastaneye kaldırıldı, ayrıca 13 kişi evde karantina altına alındı ve 1000’inin sağlık hizmetleri tarafından izleneceği belirtildi.

27 Şubat 2020

47 kişi virüs şüphesiyle hastaneye kaldırıldı, 55 kişi evde karantina altına alındı ve 1570 vatandaşın sağlık hizmetleri tarafından izleneceği belirtildi.

11 Mart 2020

Tüm eğitim kurumları tatil edildi. Müzeler, sinemalar ve tiyatrolar kapatıldı.

14 Mart 2020

Halka açık toplantılara ancak 50’den fazla kişi yoksa izin verilir kararı çıkarıldı.

15 Mart 2020

Sınırlar tüm yabancılara kapatıldı.

Başbakan Mateusz Morawiecki, 16 Mart tarihinde yabancıların pazardan ülkeye girmesini yasaklayacak ve vatandaşlarına koronavirüsün yayılmasını önlemek amacıyla 14 günlük karantina uygulayacaklarını açıkladı.

15 Mart’ta alışveriş merkezleri ve bazı dükkanlar, restoranlar, barlar ve kumarhaneler kapatıldı.

18 Mart 2020

Polonya Dışişleri Bakanı, ülkenin Çin’den binlerce test kiti ve 20.000 maske, 5.000 koruyucu kıyafet, 5.000 medikal gözlük, 10.000 tek kullanımlık eldiven, 10.000 galos olmak üzere koruyucu malzeme alacağını bildirdi.

21 Mart 2020

Koronavirüs salgını nedeniyle görev yükü ağırlaşan Polonya polisi, “Lütfen ikinci bir karara kadar tüm suçlara ara verin” çağrısında bulundu. Polonya Emniyeti’nin resmi twitter hesabından yapılan paylaşımda COVID-19 salgınının oluşturduğu panik havası nedeniyle polis memurlarının görev yükünün ağırlaştığı belirtildi. Açıklamada mizahi bir şekilde, “Suçlardan uzak durarak yaptığınız iş birliğini takdirle karşılayacağız” ifadelerine yer verildi. Polisin mesajı twitter üzerinde 2 binden fazla kez paylaşıldı, 10 binden fazla beğeni aldı. Diğer yandan ülkede güvenlik güçleri, internet üzerinden koronavirüsle ilgili yanlış bilgi yayanlar hakkında işlem başlattığını duyurdu.

23 Mart 2020

Morgan Stanley Polonya ekonomisi için üçüncü ve dördüncü çeyrekte resesyon öngörüsünde bulundu.

Letonya

1 Ocak 2020

Letonya Dışişleri Bakanlığı seyahat tavsiyelerini güncelleyerek yolcuları Hubei’ye seyahat etmemeleri uyarısında bulundu. Ayrıca Çin’den dönen ve seyahatleri ve koronavirüs enfeksiyonu semptomları yaşayan kişilerin sağlık hizmetlerini çağrırmaları gerektiğini bildirdi.

11 Şubat 2020

Letonya Çin’e koruyucu kıyafet, maske, solunum cihazı ve diğer salgın önleme ve kontrol malzemeleri bağışında bulundu.

2 Mart 2020

Letonya Sağlık Bakanlığı Letonya’daki ilk COVID-19 vakasını doğruladı. Virüsün pozitif çıktığı kişi Milano’dan

Riga'ya Münih üzerinden gelen bir kadındı. Ertesi gün, durumu önemli ölçüde iyileştikten ve tekrarlanan bir test negatif çıktıktan sonra, Letonya Bulaşıcı Hastalıklar Merkezi'nden taburcu edildi.

Letonya hükümeti çeşitli anti-koronavirüs önlemleri için Sağlık Bakanlığına ilave 2,6 milyon euro ayırdı.

8 Mart 2020

Letonya Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi, Letonya'daki ikinci bir hastanın COVID-19 için pozitif çıktığını bu kişinin Milano-Riga uçuşunda Cervinia'daki bir kayak merkezinden dönen bir kadın olduğunu duyurdu.c

12 Mart 2020

Hükümet olağanüstü hal ilan etti. 13 Mart'tan 14 Nisan'a kadar 200'den fazla kişiyle büyük kamu toplantılarının yasaklandığını ve okulların uzak öğretime geçeceğini açıkladı.

13 Mart 2020

Hükümet, devlete ait ALTUM kalkınma bankası aracılığıyla "finansal araçlar" (vergi tatilleri veya hastalık izni ücreti gibi) olarak sağlanan koronavirüsten etkilenen işletmeler için 1 milyar euro destek açıkladı.

Maliye Bakan Letonya'nın 2008 mali krizine kıyasla kendisini iyi bir finansal konumda bulunduğunu belirtti. Tarım Bakanı Kaspars Gerhards gıda kıtlığı beklenmediğini ve iç gıda üretiminin nüfus ihtiyacını fazlasıyla karşılayabileceğini açıkladı.

Acil durum tedbirlerinin bir listesi 14 Mart'ta yürürlüğe girdi:

Acil durum, acil durumun geçerliliği sırasında COVID-19'un yayılmasını kısıtlamak amacıyla, kararın alındığı andan itibaren 14 Nisan 2020 tarihine kadar ülke genelinde ilan edildi.

Sağlık Bakanlığı, acil durumlarda faaliyetleri koordine etmekten sorumlu bir makam olarak atandı.

Sorumlu makamlar, yetkileri doğrultusunda ortak makamlar olarak kabul edildi.

Karara göre acil durumlarda:

Devlet ve yerel yönetim kurumları, yerinde hizmetlerin mümkün olduğunca uzaktan sağlanmasını değerlendirecek ve temin edecektir.

Okul öncesi eğitim kurumlarına katılmak için veliler, çocuk ve ailenin COVID-19'dan etkilenen herhangi bir ülkeyi ziyaret etmediğini ve temas halinde olmadığını bildirerek, 13 Mart 2020 tarihinde okul öncesi eğitim kurumuna yazılı bir beyanda bulunacaklardır. COVID-19'dan etkilenen kişilerle ve ebeveynlerin çocuk bakımı sağlama konusunda başka herhangi bir olasılığı yoktur.

Yerinde öğrenim, 13 Mart 2020 tarihinden itibaren merkezi devlet sınavları dışında uzaktan eğitim verilerek tüm eğitim kurumlarında sona erdirilecektir.

Öğrenme, kültürel, spor mesleki ve ilgili eğitim programlarının (eğitimler, yarışmalar ve provalar) tamamı kesintiye uğrayacaktır.

200'den fazla kişiyi ilgilendiren tüm halka açık etkinlikler, toplantılar, gösteriler ve 13 Mart 2020 tarihinden itibaren iptal edilecek ve yasaklanacaktır.

Turizm hizmet sağlayıcıları, Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi'nin web sitesinde yayınlanan bilgilere göre, geri dönüşten sonra özel önlemler gerektiren COVID-19 etkilenen ülke ve bölgelere turizm gezilerini ertelemeyi ve planlamamayı teklif etmelidir.

COVID-19'dan etkilenen, iade edildikten sonra özel önlemler alınması gereken ülke ve bölgelere yapılacak iş gezileri ve misyonlar, Merkezin web sitesinde yayınlanan bilgilere göre mümkün olduğunca iptal edilecek, ertelenecek ve planlanmayacaktır.

Hastalıkların Önlenmesi ve Kontrolü.

Akut solunum yolu enfeksiyonu semptomları olan kişilerin, diğer insanların sağlığı için potansiyel riskler içeren işlerde kullanılmamasına dikkat edilmelidir (477 sayılı "Diğer İnsanların Sağlığına Potansiyel Risk İçeren İşlerle İlgili Yönetmelik uyarınca ve Zorunlu Sağlık Denetimlerinin Yapılması için Prosedürler", 24 Temmuz 2018).

Sağlık kurumları, sosyal bakım kurumları ve gözaltı merkezleri, temel işlevleri yerine getirmek amacıyla kurum başkanının izni dışında üçüncü şahısların ziyaretlerini kısıtlayacaktır.

Kanunda belirtilen mahpusların hakları, Cezaevi İdaresi Başkanının kararına göre sınırlanabilir.

Bireylerin yurt dışı seyahatlerinden kaçınmaları istenecektir.

COVID -19'dan etkilenen ülke veya bölgeden dönen kişiler ve irtibat kişileri aşağıdakiler de dahil olmak üzere özel önlemleri alacaktır:

Sağlık durumu, vücut sıcaklığını günde iki kez (sabah ve akşam) ölçerek, o ülke veya bölgeden ayrıldıktan sonra 14 gün boyunca gözlemlenecektir.

113 Akut solunum yolu enfeksiyonu belirtileri (rinit, öksürük, boğaz iltihabı, artan vücut ısısı, solunum problemleri) durumunda derhal çağrılacaktır.

İkamet yerine (evde karantina) kendi kendine tecrit yapılacak ve aile hekimi ve diğer tıp doktorları ile iletişim ve işbirliği sağlanacaktır.

Sağlık durumu gözlemlenecektir.

Diğer kişiler, diğer insanlarla doğrudan temasları azaltmaya çalışarak enfeksiyon riskine maruz kalmayacaktır (misafir kabul etmemek, halka açık yerlerden, kurumlardan kaçınmak ve özel ziyaret yapmamak vb.);

Bireyler ikamet yerinde kalır ve işe, halka açık yerlere, çok sayıda insanın bulunduğu yerlere gitmemeli, toplu taşımayı mümkün olduğunca kullanmamalıdır.

Temel mal veya gıda alımı için aşağıdaki seçeneklerden biri kullanılacaktır:

Tedarikçi ile temastan kaçınarak ev tedariki;

Kapıda bırakan akrabaların yardımıyla yiyecek veya eşya tedariki;

Sosyal hizmet uzmanıyla doğrudan temastan kaçınılarak, yerel yönetimin sosyal hizmetinin yardımına başvurulur;

14 Mart 2020

Başbakan 14 Mart'ta 17 Mart uluslararası seyahatinin kapatılacağını açıkladı, ancak bunun Avrupa Birliği içindeki özel seyahatleri, vatandaşları veya mal akışını etkilemeyeceğini açıkladı. Ayrıca, düzenlenen kamu etkinlikleri yasaklanarak diğer toplantıların da 50 katılımcıyı aşamayacağı uyarısında bulundu.

17 Mart 2020

Letonya, ülkeye giriş yapan neredeyse tüm yabancıları durdururken, hava, demiryolu, deniz ve karayolu ile yapılan tüm uluslararası seyahatler iptal edildi. Letonya ve Letonya'da ikamet haklarına sahip yabancılar ülkeye girebiliyor.

18 Mart 2020

Letonya Başbakanı Krišjānis Kariņš, diğer ülkelerdeki koronavirüs ile ilgili duruma dayanarak, olağanüstü halin 14 Nisan'a kadar uzatılmasının mümkün olduğunu söyledi.

19 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 80'e ulaştı.

Letonya Ulusal Hastanesinin Başhekimisi Baiba Rozentāle, yabancı ülkelerden geri dönen insanların öz izolasyonda kalmasının önemini vurguladı ve Letonya'daki COVID-19 ile durumun şu anda istikrarlı olmasına rağmen "fırtına öncesi sessizlik" yorumunu yaptı ve insanları uyardı. Sağlık çalışanları, sağlık görevlileri, polis, öğretmenler, eczacılar, satış görevlileri, haber gazetecileri insanlar tarafından pencerelerden alkışlandılar.

20 Mart 2020

Saeima şehrinin bağımsız yardımcısı Artuss Kaimins twitter'da COVID-19 testinin olumlu çıktığını ve 15 ve 16 Mart'ta tanıştığı herkesten özür dilediğini ve onları test etmeye çağırdığını açıkladı. Bundan sonra Kaimiņš ile temas halindeki diğer parlamento üyeleri ve bakanlar teste tabi tutuldu.

Danimarka

Ocak ayı sonundan Şubat başı başına kadar birçok Danimarka vatandaşı Çin'den Danimarka'ya getirildi. Gelen Danimarka vatandaşları karantinaya alındı ve test edildi. Test sonucunda hiçbirinin enfeksiyona yakalanmadığı görüldü.

27 Şubat 2020

Roskilde Zelanda Üniversite Hastanesi'nde COVID-19 testi pozitif çıkan kişi Danimarka'nın ilk vakası oldu. Korona testi pozitif çıkan kişinin 24 Şubat'ta İtalya'daki Lombardiya'da kayak yapmaktan Danimarka'ya döndüğü tespit edildi ve evde karantina alındı.

29 Şubat 2020

Aarhus Üniversitesi Hastanesi Dermatoloji Bölümü çalışanının Almanya'da konferansa katıldıktan sonra korona testi pozitif çıktı. Hafif semptomları olan kişi evde karantinaya alındı. Virüsü aynı konferansa katılan sonrasında koronavirüs pozitif tespit edilen İtalyan bir kişiden aldığı düşünülmektedir.

1 Mart 2020

28 Şubat'ta test edilen kişiyle temas halinde olan evde karantinaya alınan bir bireyde koronavirüs pozitif çıktı.

2 Mart 2020

Yurtdışında enfekte bir kişiyle temasta oldukları için 122 kişi karantina altına alındı.

3 Mart 2020

COVID-19 riski yüksek bir bölgeye seyahat eden tüm sağlık çalışanlarının Danimarka'ya döndükleri tarihten itibaren iki hafta boyunca evde kalmasını istendi.

4 Mart 2020

3 vaka daha teyit edildi, toplam teyit edilen vaka sayısını 8'e yükseldi. Faroe Adaları'ndaki vaka, Fransa'daki bir konferanstan eve dönen hafif semptomları olan bir kişiydi. Tüm yeni vakalar evde karantinaya alındı.

5 Mart 2020

İki yeni vaka daha tespit edildi. Vakalardan biri, Hollanda'nın Amsterdam kentinde bir doğum günü partisinde enfekte olmuş eski Danimarkalı milli futbolcu Thomas Kahlenberg'di. Bu sebeple Danimarkalı kulüpler Brøndby ve Lyngby ve Hollandalı kulüp Ajax'ı Kahlenberg ile yakın zamanda tanışan oyuncu ve antrenörlerinden bazılarını karantinaya alındı. 27 Şubat'ta enfekte olduğu teyit edilen ilk Danimarkalı, tamamen iyileştiği ilan edildi.

6 Mart 2020

Biri Faroe Adaları'nda (bu takım adalar için ikinci vaka) olmak üzere 8 yeni teyit edilmiş vaka ile toplam vaka sayısı 18'e ulaştı. Güney Kore'deki gibi araçtan inmeden kişinin test edilmesi olanağı sağlandı.

7 Mart 2020

23 teyit edilmiş vaka oluştu. Danimarka'da kaynağın bilinmediği kişiden kişiye yayılma yoktu.

8 Mart 2020

Kuzey Zelanda Hastanesi Hillerød'a zatürreye benzeyen semptomlarla başvuran bir hasta dahil olmak üzere 31 teyit edilmiş vaka oldu. Danimarka'da vaka görülen bölge sayısı 5'e ulaştı.

9 Mart 2020

Toplam hasta sayısı 36'ya ulaştı. Güney Kore, İran, İtalya ve Çin'e ziyaret edenlerin 2 hafta boyunca huzurevleri, hastahaneleri, okulları, kreşleri ziyaret etmeme talimatı verildi ve mümkünse işe gitmemeleri istendi.

10 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 90'a ulaştı. Toplu taşıma içindeki insan yoğunluğunu azaltmak için otobüs ve tren sefer sayıları artırıldı, yolcu sayısı kısıtlandı.

11 Mart 2020

Toplam hasta sayısı 262'ye ulaştı. Bir vakanın huzurevi çalışanı olması sebebiyle huzurevindeki yaşlılar kendi odalarında izole edildi, yakından takip edildi ve testler yapıldı. Ciddi solunum yolu hastalığı veya nefes darlığı belirtileri ile hastaneye yatırılan kişilerin COVID-19 enfeksiyonu için muayene edileceği duyuruldu. Güney Kore, İran, İtalya ve Çin yüksek riskli yerlerden gelen ve bu bölgelere giden uçaklar iptal edildi.

12 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 615'e ulaştı. Yeni vakalardan ikisi izole edilen huzurevi sakiniydi. Eski futbolcu Thomas Kahlenberg'in, tamamen iyileştiği ilan edildi. İlk vakaların çoğu İtalya'nın kuzeyindeki kayak tatilinden dönen insanlarla ilgili iken, daha sonra keşfedilen birçok vaka Avusturya'nın Tirol kentindeki kayak tatilinden dönen insanlarla ilgili. Kalp hastalığı öyküsü olan 80 yaşında bir erkek, kalp krizi geçirip Kuzey Jutland Bölgesinde öldükten sonra koronavirüs test sonucu pozitif çıktı. Tüm şehirlerarası tren seferleri daha önceden koltuk rezervasyonu olan kişilerle sınırlandırıldı.

13 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 674'e ulaştı. Kamu sektöründe zorunlu olmayan görevlerde çalışan herkese iki hafta evde kalma izni verildi. Devlet, özel sektöre çalışanları evden çalışmalarına izin vermeye çağırdı. Tüm orta öğretim eğitim kurumları, üniversiteler, spor salonları, kütüphaneler, kültür merkezleri 2 hafta boyunca kapatıldı. Yetkililer, yurtdışında bulunan (yurt dışında yaşayan Danimarkalılar hariç) tüm Danimarkalıların Danimarka'ya olabildiğince çabuk dönmelerini tavsiye etti. Malların nakliyesi, ziyaret için önemli bir nedeni olan kişiler, Danimarka'dan ayrılan yabancılar hariç tüm Danimarka sınırları 13 Nisan'a kadar kapatıldı. Sanayi, Ticaret ve Mali İşler Bakanlığı, bankaların şirketlere borç vermesi için fazladan 200 milyar Danimarka Kronu (30 milyar dolar) bütçe ayrıldığı açıkladı. Hükümetin şu anda daha fazla düzenleyici müdahalenin gerekli olup olmadığını görmek için iş grupları ve sendikalarla görüşmelerde bulunduğunu söyledi.

14 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 801'ye ulaştı.

15 Mart 2020

26 yeni vaka ile toplam vaka sayısı 827'e ulaştı. En az bir milyon vatandaşı olan ülkeler arasında Danimarka, kişi başına altıncı en yüksek pozitif koronavirüs vakasına sahip oldu. Hükümet koronavirüsün yayılmasını önlemek amaçlı, özel şirketlerin personel sayısını azaltmayacağına söz vermesi şartıyla 9 Haziran'a kadar personel maaşlarının %75'ini karşılayacaklarını söyledi.

16 Mart 2020

71 yeni vaka ile toplam hasta sayısı 898'e ulaştı. Ölümlü vaka sayısı 1 olarak belirlendi. İlköğretim kurumları ve kreşler iki hafta boyunca kapatıldı. Belediyeler, ebeveynlerin evde kalamayacağı ve bakamayacağı çocuklar için (ayrıca büyükanne ve büyükbabaların torunlara bakmaması için) sınırlı günlük bakım hizmeti verdi.

17 Mart 2020

62 yeni vaka ile toplam vaka sayısı 960'a ulaştı. Ölümlü vaka sayısı 4 olarak belirlendi.

18 Mart 2020

Toplam hasta sayısı 977'e ulaştı

19 Mart 2020

Toplam hasta sayısı 1206'ya ulaştı.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.255'ye; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 9'a çıktı.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.326'ya; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 13'e çıktı.

22 Mart 2020

Danimarka İlaç Ajansı, ülke hastanelerinin el dezenfektanı, yüz maskeleri ve koruyucu siperlikler gibi temel koruyucu ekipmanların yetersiz kaldığı konusunda hükümeti uyardı.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.395'ye; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 13 oldu. Başbakan Mette Frederiksen yaptığı basın açıklamasında; okullar, anaokulları, gece kulüpleri, barlar, kafeler, restoranlar, tiyatrolar, kiliseler, kütüphaneler, eğlence tesisleri, AVM'ler, kuaförler, dövmeçiler, masaj merkezleri 13 Nisan'a kadar kapalı olacağını söyledi. Kritik olmayan rollerdeki kamu sektörü çalışanlarının evde kalacağını, on kişiden fazla kişinin toplantı yapamayacağını belirtti. Danimarka Sağlık Otoritesi Genel Müdürü, epidemiologların salgının yaklaşık bir ay içinde zirveye ulaşmasını beklediğini söyledi.

Norveç

26 Şubat 2020

Norveç Halk Sağlığı Enstitüsü, bir önceki hafta Çin'den döndükten sonra bir kişinin koronavirüs testinin pozitif çıkmasıyla Norveç'in ilk vakasını duyurdu. Hasta Tromsø'daki evinde gönüllü bir tecrit geçirdi.

28 Şubat 2020

Üç kişinin daha koronavirüs taşıdığı duyuruldu. İki Oslo'da yaşıyordu ve İtalya'dan gelmişti. Diğerisi ise Barum'da yaşıyordu ve İran'dan gelmişti. Hepsisi evde gönüllü olarak tecrit edildi.

29 Şubat 2020

Kuzey İtalya'dan gelen iki kişide daha koronavirüs tespit edildi ve tecrit altına alındı.

1 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 15 olarak tespit edildi.

2 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 19'a ulaştı. Enfekte olan bir kişinin temas ettiği 100 kişi şüpheli olarak belirlendi.

3 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 25'e ulaştı. Devlet gelecekte 1 milyon kişi enfekte olacak kötü senaryosuna hazırlanmaya başladı.

4 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 33'e ulaştı.

5 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 56'ya ulaştı.

6 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 86'ya ulaştı.

7 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 113'e ulaştı.

8 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 147'e ulaştı.

9 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 169'a ulaştı.

10 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 192'ye ulaştı.

11 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 277'ye ulaştı.

12 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 489'a ulaştı. İki hafta boyunca okullar, anaokulları, fitness merkezleri, kuaför salonları vb. kapatıldı. Spor ve kültürel etkinlikler durduruldu, restoranlara kısıtlamalar getirildi.

13 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı sabit kaldı. Norveç, En az bir milyon vatandaşı olan ülkeler arasında, milyon kişi başına dünyanın en yüksek üçüncü koronavirüs vakasına sahip ülke oldu. Oslo havaalanından Norveç'e ziyaret yasağı getirdi.

14 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 750'ye ulaştı.

15 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 907'ye ulaştı.

16 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 1077'e ulaştı. Geçici olarak işten çıkarılanların 20 günlük ücretleri ödenmesine karar verildi.

17 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 1169'a ulaştı.

18 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 1308'e ulaştı.

19 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 1631'e ulaştı.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.742'ye; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 7'ye ulaştı.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.926'ya; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 7'ye ulaştı.

22 Mart 2020

Dışişleri Bakanlığı, yurt dışına seyahat eden tüm Norveçlilerin reiseregistrering.no'ya kayıt olmalarını istedi.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 2132'ye; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 7'ye ulaştı.

Norveç Kalkınma Bakanı, yoksul ülkelere yardım etmek için BM başışçı yardım fonunu başlatmayı önerdi.

Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı Göçmenlik Yönetmeliği'nde salgın süresince mevsimlik işçilerin ikamet izinlerini yenilemelerini ve art arda altı aydan fazla Norveç'te kalmasını mümkün kılacak şekilde değişiklik yapılmasını istedi.

Finlandiya

27 Ocak 2020

Finlandiya Dışişleri Bakanlığı vatandaşlara Hubei eyaletine gereksiz yere seyahat etmekten kaçınmalarını tavsiye etti.

28 Ocak 2020

Ertesi gün Fin havayolu şirketi Finnair, Mart ayı sonuna kadar Nanjing ve Beijing Daxing'e beş haftalık rotaları askıya aldığını açıkladı.

28 Ocak 2020

Wuhan'dan seyahat eden Çinli bir kadın hastahaneden yardım isteyince koronovirüs testi yapıldı ve pozitif ıktı. Finlandiya böylece ilk koronovirüs vakasını teyit etmiş oldu

30 Ocak 2020

Sağlık yetkilileri 24 kişiye kadar virüs bulaşmış olabileceğini tahmin etti ve ülkede kalan 21 kişi karantinaya alındı.

26 şubat 2020

Milan'a seyahat eden Finli bir kadın Finlandiya'nın ikinci vakası olarak kayıtlara geçti.

27 şubat 2020

Finlandiya Hükümeti, koronovirüs salgını sebebiyle ek harcamalar için 8,9 milyon avro bütçe ortaya koyduklarını açıkladı.

2 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 6'ya ulaştı. Teşhis edilenlerden biriyle yakın temasta olan 130 kişi karantinaya alındı.

3 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 7'ye ıktı.

4 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 7 oldu.

5 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 12'ye ulaştı.

6 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 12 oldu.

7 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 19'a ulaştı.

8 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 19 oldu.

9 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 30'a ulaştı.

10 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayış 40'a ulaştı.

11 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 40 oldu.

12 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 40 oldu.

13 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayış 109'a ulaştı. Vatandaşlara hafif semptomlar için evde kalmaları ve Halk Sağlığı Merkezlerine gitmemeleri söylendi.

14 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 109 oldu.

15 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 210'a ulaştı.

16 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 267'ye ulaştı. Ülkede OHAL ilan edildi. 13 Nisan'a kadar kreş hariç tüm okullar, tiyatrolar, kütüphaneler, müzeler kapatıldı. Kritik sektörlerde çalışanların yıllık izinleri iptal edildi. Halka açık bir toplantıya en fazla 10 kişi katılmasına izin verildi, sağlık tesislerine ziyaret kısıtlandı. Özel sektör ve kamuda sağlık tesislerinin kapasitelerinin artırılması kararlaştırıldı. Sınırların kapatılması için hazırlıklara başlandı ve Finlandiya'ya gelen her kişinin 2 hafta karantinaya alınmasına karar verildi.

17 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 272'ye ulaştı.

18 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 319'a ulaştı.

19 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 359'a ulaştı.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 450'ye ulaştı.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 521'e ulaştı ve ilk ölümlü vaka gerçekleşti.

Helsinki bölgesinin %33'ü ve tüm ülkede işgücünün %20'sinin yurt dışından gelmesine rağmen 26 Mart'tan itibaren sınırlardaki trafiğe sınırlama getirildi.

22 Mart 2020

Kültür Vakfı Mütevelli Heyeti tarafından kararlaştırıldığı üzere, sanat sektörünün krize dayanmasına yardımcı olmak için 500.000 Euro'yu içeren fon oluşturuldu. Ocak ayında alınan başvurulara göre toplam 13,5 milyon Euro akademik ve sanatsal hibeler için ödeme yapılacağı belirlendi.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 626'ya ulaştı ve ilk ölümlü vaka gerçekleşti. Gece kulüpleri ve barların kapanabileceği söylendi.

İsveç

31 Ocak 2020

Wuhan'dan dönen bir vatandaşın COVID-19 virüsü pozitif çıkması, İsveç'in ilk vakası oldu. Korona testi pozitif çıkan kişi evde gönüllü olarak tecrite başladı.

9 Şubat 2020

Jönköping'deki Çin Fener Festivali iptal edildi.

17 Şubat 2020

Dışişleri Bakanlığı, Çin'in Hubei eyaletine yapılan tüm seyahatlerin yanı sıra Hong Kong ve Makao dışında Çin'in geri kalanına zorunlu olmayan seyahatlere gidilmemesi tavsiyesinde bulundu.

26 Şubat 2020

İtalya seyahatinden dönen bir kişide koronavirüs tespit edildi.

27 Şubat 2020

İşveren örgütü Almega, üyelerine korona risk alanlarını ziyaret etmeleri halinde iki hafta boyunca evde çalışmalarını tavsiye etti. İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu kişinin sağlık güvencesi varsa karantina ödeneği alabileceğini söyledi.

29 Şubat 2020

Biri İtalya'dan dönen olmak üzere 5 yeni vaka daha tespit edildi.

1 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 12'ye çıktı.

2 Mart 2020

İsveç Dışişleri Bakanlığı İran'a gezi yapılmamasını tavsiye etti, İran'a giden İsveç uçuşları iptal edildi.

3 Mart 2020

İskandinav Havayolu Şirketi SAS, virüsün yayılmasını önlemek amacıyla Kuzey İtalya'ya yapılan tüm uçuşları durdurdu.

4 Mart 2020

İsveç Halk Sağlığı Kurumu COVID-19 testini sadece yurtdışında risk altında olanların dışında bilinen bir neden olmadan zatürre vakalarının da test edilmesini istedi.

5 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 24'e ulaştı.

6 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 35'e ulaştı. Riksbank Valisi Martin Flodén, İtalya'ya yaptığı geziden sonra koronavirüsü taşıdığı tespit edildi. İsveç Dışişleri Bakanlığı Güney Kore'deki Daegu şehrine, Gyeongbuk eyaletine ve Kuzey İtalya'ya yapılan tüm seyahatlerin durdurulmasını istedi.

8 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 137'ye ulaştı. Göteborg Hisings Backa'da bir okul öncesi kurumda, enfekte olmuş bir kişinin bulunması nedeniyle iki hafta boyunca kapatıldı.

9 Mart 2020

Sağlık birimleri Kuzey İtalya ve yüksek riskli alanları ziyaret eden tüm personelin 14 gün boyunca kendini karantinaya almasını istedi.

10 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayı 203'e ulaştı. Sağlık kuruluşları ve huzurevlerine yapılan ziyaretler kısıtlandı.

11 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 248 oldu. Stockholm bölgesi sadece risk gruplarından ve sağlık personeli ile hastaneye yatırılan hastaları semptomlarla test etmeye karar verdi. 500 kişiden fazla toplantılar yasaklandı. Kendini hasta hissedenlerin evde oldukları süre için hastalık maaşı ödenmesine karar verildi.

12 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 461'e ulaştı.

13 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayı 620'ye ulaştı.

14 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 775 oldu. Dışişleri Bakanlığı 14 Nisan'a kadar yurtdışı seyahatlerinin durdurulmasını istedi.

16 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 992'ye ulaştı. İlk kez ölümlü üç vaka görüldü. Şirketleri ve işçileri yeni koronavirüsün yayılmasından korumak için 28 milyar euroya kadar bir dizi ekonomik önlem açıkladı. Geçici işten çıkarmalar olmaması için olabildiğince çok firmanın bu ödenekten faydalanmasını sağlayacakları söylendi. İsveç'teki işverenler normalde hastalık izninin ilk iki haftası için ödeme yapmaktadır. Fakat Nisan ve Mayıs aylarında devlet bunun yerine ilk günden ödeme yapacağını açıkladı.

Hükümet şirketlerin vergi ödemelerini erteleyecekleri söyledi. Hükümete göre, kaç şirketin önlemlerden faydalandığına bağlı olarak, salgının maliyetinin 300 milyar İsveç Kronu olabileceği dile getirildi.

17 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 1059'a ulaştı.

18 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 1167'ye ulaştı.

19 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 1259'a ulaştı. Ölümlü vaka sayısı 11 oldu.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.623'e, ölümlü vaka sayısı 16'ya ulaştı. İsveç Halk Sağlığı Ajansı, şüpheli her vakayı test etme aşamasını geçtiklerini, semptomları yoğun görülen kişileri ve sağlık personelini test edeceklerini açıkladı.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.746 'ya, ölümlü vaka sayısı 20'ye ulaştı.

22 Mart 2020

Başbakan Stefan Löfven basın açıklamasında kısıtlamaların virüsün yayılmaması için gerekli olduğunu ve dayanışma ile bu süreci atlatacaklarını söyledi. Ayrıca "Komşularınızın alışveriş yapmasına yardım edin, yerel restoranı desteklemek için paket servisi olan bir öğle yemeği alın, büyükannenizi görmekten kaçının- bunun yerine onu her gün bir sohbet için arayarak sosyal dayanışmayı büyütün." Açıklamasında bulundu.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1.906 'ya, ölümlü vaka sayısı 21'ye ulaştı.

Estonya

27 Şubat 2020

İran vatandaşı Letonya'dan Tallinn'e giden bir otobüste hasta hissetmesi üzerine kendine bir ambulans çağırdı ve gittiği hastaneden yapılan test üzerine korona testi pozitif çıktı. Böylece İran vatandaşı Estonya'nın ilk korona vakası oldu. Ayrıca bu kişinin Türkiye üzerinden Riga'ya uçtuğu bilinmektedir.

5 Mart 2020

İtalya'dan Riga'ya seyahat eden birinde daha koronavirüs tespit edildi.

6 Mart 2020

İtalya'dan Riga'ya seyahat eden uçaktaki 5 kişide koronavirüs tespit edildi ve toplam vaka sayısı 10 oldu. Tallinn'deki Kristiine Lisesi, Kuzey İtalya'dan dönen bir öğrencinin, yolculuktan sonra kendini iyi hissetmemesine

rağmen ebeveynleri tarafından okula gönderilmesinin ardından iki hafta boyunca kapatıldı. Öğrenci ve ailesi koronavirüs pozitif çıktı. Okuldaki 850 öğrencinin hepsinin evde kalması söylendi.

10 Mart 2020

İki tanesi Kuzey İtalya'dan, bir tanesi de Fransa'dan gelen üç kişiye daha koronavirüs teşhisi kondu.

12 Mart 2020

İlk yerel enfeksiyon vakaları ortaya çıktı. Toplam onaylanmış vaka sayısını 27'ye ulaştı.

13 Mart 2020

Toplam vakaların sayısı bir gecede 79'a ulaştı.1 Mayıs 2020'ye kadar olağanüstü hâl ilan etti. Tüm okullar ve üniversiteler kapatıldı, tüm kamu toplantıları spor ve kültürel etkinlikler yasaklandı. Sınırlara sağlık kontrol ekipleri yerleştirildi.

14 Mart 2020

853 kişi test edildi ve toplam enfekte sayısı 115'e çıktı.

15 Mart 2020

Onaylanan vaka sayısı 171'e ulaştı. Hastalığın geniş yayılımı nedeniyle test kriterleri değiştirildi, böylece sadece daha ciddi semptomları olan kişiler, risk altındaki gruplar, sağlık çalışanları ve hayati hizmetler sunan kişiler test edilmesine karar verildi. Tallinn-Stockholm arası feribot seferleri iptal edildi.

16 Mart 2020

Enfekte olan teyit sayısı 205'e ulaştı.

17 Mart 2020

Enfekte olduğu teyit edilen sayısı 225'e ulaştı. Toplam 1.625 numune test edildi. Estonya vatandaşları, oturma izni olanlar, yük taşımacılığı yapan nakliye işçilerinin geçişi hariç sınırlar kapatıldı, tüm uçuşlar iptal edildi.

18 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 225'e ulaştı.

19 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 267'ye ulaştı. Hükümet Üyeleri, GSYİH'nın yaklaşık %7'sini denk gelen 2 milyar euroluk tedbir paketine onay verdiler. Mart-Mayıs dönemi için hükümet, tüm iş göremezlik izni başvuruları için ilk üç günlük hastalık iznini telafi etmeye kara verdi. Hükümet, Mart-Nisan aylarında koronavirüs nedeniyle iptal edilen kültürel ve sportif etkinliklerin doğrudan maliyetlerini 3 milyon euro'ya kadar telafi edeceğini söyledi. İşsizlik Sigortası Fonu'nun Denetim Kurulu, mevcut koronavirüs salgını nedeniyle zorluk çeken şirketlerde işten çıkarılmayı önlemek için fonun iki aylık bir süre içinde çalışanların maaşlarının %70'ini ödeyeceği konusunda anlaşta.

Çoğunlukla 60 yaş üzeri ve kronik hastalığı olanların test edilmesine karar verildi.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 283'e, ulaştı.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 306 'ya ulaştı.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 326'ya ulaştı.

Litvanya

Aralık 2019'da Vilnius Havaalanı, virüslerden korunmaya hazırlanmaya başladı.

25 Ocak 2020

Ulusal Halk Sağlığı Merkezi uzmanları Litvanya'daki her üç havaalanında Çin'e giden ve Çin'den gelen yolculara danışmanlık hizmeti verdi.

26 Şubat 2020

Litvanya, COVID-19'un yayılmasına karşı önleyici bir tedbir olarak olağanüstü hâl ilan etti.

28 Şubat 2020

İtalya'nın Verona kentinden Kaunas'a gelen kişi Litvanya'da görülen ilk korona vakasını oldu. Seimas tesisindeki tüm halka açık etkinlikleri 30 Nisan'a kadar iptal edildi.

10 Mart 2020

İtalya'nın Cortina d'Ampezzo kentinde bir kayak merkezine giden bir çiftte korona tespit edildi.

12 Mart 2020

100'den fazla katılımcının halka açık tüm kapalı etkinliklerinin iptal edildi, müzeler, sinemalar ve spor salonları kapatıldı. Anaokulları, devlet okulları ve üniversiteler de dahil olmak üzere tüm eğitim kurumları uzaktan eğitime geçme önerisiyle kapatıldı.

13 Mart 2020

Madrid'den ve İtalya'dan gelen 3 kişide daha korona tespit edildi.

15 Mart 2020

3 yeni vaka ile toplam koronavirüs taşıyan hasta sayısı 9'a yükseldi.

16 Mart 2020

Enfekte olan teyit sayısı 14'e yükseldi. Litvanya karantina altına alındı. Tüm halka açık ve kapalı toplantılar yasaklandı; marketler, eczaneler ve veteriner eczaneleri hariç tüm dükkanlar ve işletmeler kapatıldı. Uluslararası yolcu uçakları ve demiryolu seferleri iptal edildi.

Litvanya Hükümeti, koronavirüsün işletmeler için olumsuz etkisini azaltmak için 5 milyar euro değerinde bir ekonomik önlem paketini onayladı.

17 Mart 2020

Enfekte olan teyit sayısı 17'e yükseldi. Enfeksiyon tespit edilen bir vakanın Güney Afrika ziyaretinden İstanbul aktarmalı dönen bir kişi olduğu bildirildi. Vilnius'ta üç, Kaunas'ta üç mobil test tesisi kuruldu.

18 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 25'e ulaştı.

19 Mart 2020

Koronavirüs taşıyan kişi sayısı 14'e ulaştı.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 105'e, ölümlü vaka sayısı 1'e ulaştı.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 143'e, ölümlü vaka sayısı 1'e ulaştı.

Sağlık Bakanı, yurt dışından dönen vatandaşların belirlenen belediye binasında izole edilecekleri açıklandı.

Cumhurbaşkanı Gitanas Nasuğda yaptığı basın açıklamasında, Güney Koreli Cumhurbaşkanı'ndan koronavirüs krizinin nasıl yönetileceği konusunda tavsiye almak üzere Litvanya'ya bir uzman göndermesini isteyeceğini, bununla beraber test kitleri sorununu çözmek için 20 Mart'ta ABD'ye ait Vilnius merkezli tıbbi ve bilimsel ekipman üreticisi ile sözleşme imzaladığını söyledi.

İtalya

İtalya, Çin'de COVID-19 vakalarının görülmesinin ardından Ocak ayının sonlarına doğru İtalya, Leonardo da Vinci – Fiumicino Havalanı ile Milano - Malpensa Havaalanında tıbbi ekipler bulundurmak, termal kameralarla yolcuları gözlemlmek gibi aktif önlemler aldı. Bu aşamada henüz İtalya'da tespit edilen bir vaka bulunmamaktaydı.

31 Ocak 2020

İlk COVID-19 vakasının 23 Ocak 2020 tarihinde İtalya'ya gelmiş olan ve 28 Ocak 2020 tarihinde de Roma'ya intikal etmiş olan Çinli bir çiftte rastlandığı teyid edildi. Çinli çift hastaneye kaldırıldı.

İtalya Bakanlar Kurulu, Sivil Savunmanın başındaki Angelo Borrelli'yi COVID-19 Acil Durumu İçin Özel Komiser olarak atadı.

İtalyan Hükümeti Çin'den gelen ve Çin'e giden tüm uçak seferlerini iptal etti. İtalya'ya inen tüm uluslararası yolcuların termal kameralarla ateş kontrolleri yapılmaya başlandı.

İtalya Başbakanı Guiseppe Conte, İtalya'nın bu tür önleyici tedbirler alan ilk AB ülkesi olduğunu ilan etti.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

1 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

2 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

3 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

4 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

5 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

6 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

7 Şubat 2020

Wuhan'dan gelen bir İtalyan vatandaşında virüse rastlandı. Bu şekilde İtalya'daki vaka sayısı 3 oldu, ölen sayısı halen 0 kişidir.

8 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

9 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

10 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

11 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

12 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

13 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

14 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

15 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

16 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

17 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

18 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

19 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

20 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

21 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

22 Şubat 2020

Hükümet, İtalya'nın kuzeyindeki Veneto ve Lombardiya bölgelerinde yer alan 11 belediyenin dışarıya kapatılması ve bölgede yaşayan 50.000 kişinin üstündeki bir kitlenin karantina altına alınmasını öngören bir karar yayımladı. Bu kararın ihlali halinde, 206 Euro para cezasından başlayarak hapis cezasına varan yaptırımlar getirilirken İtalyan ordusuna bölgenin kapatılması kararını uygulama sorumluluğu verildi.

Aynı zamanda Lombardiya bölgesindeki 10, Veneto bölgesindeki 1 ve Emilia Romagna bölgesindeki 1 belediyenin sınırları içinde kalan okullar kapatıldı.

Kamuya açık tüm faaliyetler ve ticari faaliyetlerin bir bölümü iptal edildi.

Dini ayinler iptal edildi.

En fazla etkilenen yerlerin istasyonlarına uğrayan tren seferleri iptal edildi.

Hastalığın yayılmasını önlemek amacıyla belirti gösteren kişilerin doğrudan hastanelere gitmeleri yerine 112 acil numarası ile bağlantı kurmaları yöntemi getirildi.

Sağlık Bakanlığı, vatandaşların güncel bilgilere ve şüpheli vakalara ulaşabilmesi için bir web sitesi ve bir direkt telefon hattı oluşturdu.

İtalya içinde ve dışına yapılacak eğitim gezileri iptal edildi.

Lombardiya, Veneto, Trentino Alto-Adige, Piyemonte ve Emilia-Romagna bölgelerindeki üniversitelerin 23 Şubat - 1 Mart arasında kapatılmasına karar verildi.

Başbakan Giuseppe Conte, Lombardiya ve Veneto bölgelerindeki tüm spor müsabakalarını askıya aldı.

Veneto bölgesinde Venedik Karnavalının son 2 günü iptal edildi. Ayrıca Piyemonte'deki Ivrea Karnavalının son 3 günü iptal edildi.

Milano'daki ve Venedik'teki tiyatrolar bir sonraki emre kadar kapatıldılar.

2020 Milano Moda Haftasında Pazar günü yapılacak Giorgio Armani moda gösterisi canlı olarak internetten

yayınlandı.

112 ve 118 acil telefon hatlarına ek olarak değişik bölgeler için değişik acil numaraları tanımlandı.

300 göçmeni taşıyan bir kurtarma gemisi (Okyanus Vikingi) 14 gün karantinaya alındı.

Pozalo, Sicilya, Trenitalia ve İtalo gibi İtalya'nın büyük yüksek hızlı tren işleten firmalarına, yolculara kullan-at tipi eldivenler, maskeler, dezenfektan dağıtımaları zorunluluğu getirildi.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 9 ve toplam ölen sayısı 0 kişidir.

23 Şubat 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 76 ve toplam ölen sayısı 2 kişidir.

24 Şubat 2020

Karantina altındaki Lodi ve Veneto bölgelerine 500 ek polis memuru yollandı.

Karantina haricindeki bölgelerde kullanılmak üzere ücretsiz yeni acil hatları tanımlandı.

Basilikata valisi salgından etkilenen kuzey bölgesinden gelenlerin zorunlu olarak karantinaya alınmasını karar altına aldı.

Sağlık Bakanlığı COVID-19 şüphesi taşıyanların tahlillerini yapmak için 31 laboratuvarın görevlendirildiğini açıkladı.

DSÖ yürütme komitesi üyesi ve önceden İtalyan Ulusal Sağlık Enstitüsü Başkanlığı yapmış olan Walter Ricciardi İtalya ile uluslar arası sağlık örgütleri arasındaki ilişkileri düzenlemesi için özel danışman olarak atandı.

Venedik'te çekimleri süren Tom Cruise'un oynadığı Görevimiz Tehlike Filminin çekimleri durduruldu.

IBM, Enel, Luxottica, PwC ve Vodafone gibi büyük şirketler çalışanlarını evden çalışmaya gönderdiler.

Bazı merkezler, ziyaretçileri termal kameralarla kontrolden geçirmeye başladılar.

İtalya'nın pek çok bölgesinde okullar ve üniversiteler 2 günle haftanın tamamı arasında öğretime ara verdiler.

Duruşmalar bir sonraki emre kadar durduruldu.

Bazı vatandaşlar Kırmızı Bölgedeki karantina uygulamasını, arka yolları kullanarak, ihlal ettiler.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 124 ve toplam ölen sayısı 2 kişidir.

25 Şubat 2020

Lombardiya ve Veneto'da ehliyet sınavları askıya alındı.

Kırmızı Alarm Bölgelerindeki kontrol noktalarının sayısı 15'den 35'e çıkartılırken personele yardım amacıyla ordu mensupları da bu kontrol noktalarında görevlendirildi.

İtalya Basketbol Federasyonu tüm şampiyonluk karşılaşmalarını askıya aldı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 229 ve toplam ölen sayısı 6 kişidir.

26 Şubat 2020

Üniversitelerin bir kısmı dersleri online olarak devam ettirme kararı aldı (Istituto Tecnico Economico Enrico Tosi in Varese, Istituto Comprensivo di Pianoro in Bologna ve Liceo Attilio Bertolucci in Parma gibi)

Fuar ve sergiler askıya alındı.

Artan maske ve dezenfektan fiyatları için soruşturma açıldı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 322 ve toplam ölen sayısı 11 kişidir.

27 Şubat 2020

Okulların bir kısmı 2 günlüğüne kapatıldı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 400 ve toplam ölen sayısı 12 kişidir.

28 Şubat 2020

Sağlık Bakanı hastalık belirtisi göstermeyenlerden alınan sonuçların açıklanmayacağını, bu tür kişilerin evde yalıtım içinde kalacağını ve sonuçları negatif olana kadar da bunlara test yapılmaya devam edileceğini bildirdi.

Üniversiteler, kapalı kalma sürelerini uzattılar.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 650 ve toplam ölen sayısı 17 kişidir.

29 Şubat 2020

Çeşitli karşılaşma ve gösterimler faaliyetlerini ileri bir tarihe ertelemeye devam etti.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 888 ve toplam ölen sayısı 21 kişidir.

1 Mart 2020

Bakanlar Kurulu bir karar yayımlayarak İtalya'yı 3 ana bölgeye ayırdı;

Kırmızı Alan (tüm nüfusun karantina altında tutulduğu bölgeler)

Sarı Alan (sosyal etkinlik ve spor karşılaşmaları ile okulların, tiyatroların, klüplerin sinemaların kapalı tutulduğu bölgeler)

Kamusal alanlarda önlemlerin alındığı ve toplu taşımada dezenfeksiyon uygulamalarının yapıldığı bölgeler.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 1.128 ve toplam ölen sayısı 29 kişidir.

2 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 1.689 ve toplam ölen sayısı 35 kişidir.

3 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2.036 ve toplam ölen sayısı 52 kişidir.

4 Mart 2020

İtalya Hükümeti tüm okul ve üniversitelerin 2 hafta boyunca ülke genelinde kapatılması kararı aldı.

Hükümet aynı zamanda tüm spor müsabakalarının 3 Nisan tarihine kadar kapalı kapılar ardında seyircisiz yapılmasına karar verdi.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 2.502 ve toplam ölen sayısı 80 kişidir.

5 Mart 2020

Emilya-Romagna Bölgesi Sağlık Bakanı Raffale Donini'nin COVID-19 testi pozitif çıktığı için bölge valisi, Sergio Venturiyi acil durum komiseri olarak atadı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3.089 ve toplam ölen sayısı 107 kişidir.

6 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 3.858 ve toplam ölen sayısı 148 kişidir.

7 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 4.636 ve toplam ölen sayısı 197 kişidir.

8 Mart 2020

Hükümet, 7 Mart'tı 8 Mart'a bağlayan gece Lombardiya ve Veneto, Emilia-Romagna, Piyemonte ve Marche'deki diğer 14 bölgeyi kapatma kararını içeren bir kararnameyi kabul etti.16 milyon kişinin yaşadığı bölgeye ilişkin olmak üzere kararname, bölgeye tüm giriş çıkışları yasaklarken öncekinde olduğu gibi ihlalleri 3 aya kadar hapisle cezalandırıyordu. Giriş-çıkışlar ancak acil durumlarda geçerli olabileceken kararname aynı zamanda tüm spor salonlarının, yüzme havuzlarının, spa ve sağlık merkezlerinin kapatılmasını, alışveriş merkezlerinin hafta sonları kapatılmasını, diğer ticari faaliyetlerin ise ancak müşterilerle en az 1 metrelik mesafeyi sağlamayı garanti altına alıyorsa çalışabilmesini zorunlu kılıyordu. Ayrıca kararnameyle müzeler, kültür merkezleri, kayak merkezleri, sinemalar, tiyatro ve pub'lar, dans okulları, ganyan bayileri, diskolar ve benzeri kapatılıyordu. Sivil ve dini törenler, cenaze törenlerini de içerecek şekilde yasaklanırken kapalı alanda olsa dahi tüm kültür, dini, eğlence faaliyetleri yasaklanıyordu.

Kararnameyle mahkum ziyaretlerinin de kısıtlanmasının ardından pek çok cezaevinde isyanlar çıktı, Modena'da 9 hükümlü ve Rieti'de 3 tanesi hayatını kaybederken Foggia cezaevinden 76 mahkum firar etti.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 5.883 ve toplam ölen sayısı 234 kişidir.

9 Mart 2020

Başbakan Conte, tüm ülkenin karantinaya alındığını duyurdu.

Bolonya'da mahkumlar Dozza hapishanesini ele geçirdiler.

Hükümet tüm spor karşılaşmalarının en az 3 Nisan'a kadar iptal edildiğini açıkladı (yasak, uluslararası müsabakalara katılacak İtalyan klüplerini ya da ulusal takımlar için geçerli değil).

Başbakan Conte akşam saatlerinde, önceden sadece kırmızı bölgede uygulanan kuralların bundan sonra tüm ülke için geçerli olacağını duyurdu ve bunu konu alan yeni kararnameyi imzaladı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 7.375 ve toplam ölen sayısı 366 kişidir.

10 Mart 2020

Başbakan Conte karantinayı tüm ülke sathına yaymanın yanı sıra yolculuk ve toplanma yasaklarını genişletti.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 9.172 ve toplam ölen sayısı 463 kişidir.

11 Mart 2020

Başbakan Conte süpermarketler ve eczaneler haricinde karantina bölgesindeki tüm ticari faaliyetleri durdurdu. Hükümet acil önlemler için 25 milyar euro'luk bir kaynak tahsis etti. 25 milyar euro'luk paketin 3,5 milyar euro'luk (3,85 milyar dolar) kısmı sağlık sektörünün acil ihtiyaçlarına, 10 milyar euro'luk (11 milyar dolar) kısmı ise aile ve KOBİ'lere ayrılacak.

Akşam saatlerinde Başbakan Conte, bakkaliye ve ecza hizmetleri haricinde tüm ticari ve perakende faaliyetlerin tüm ülkede durdurulduğunu duyurdu. Başbakan aynı zamanda Domenico Arcuri'nin Acil Durum Atanmış Komiseri olduğu bilgisini verdi. Arcuri, Komiser Borelli ile ortak olarak ve yoğun bakım teçhizatı dağıtımını güçlendirmek için çalışmakla görevlendirildi.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 10.149 ve toplam ölen sayısı 631 kişidir.

12 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 12.462 ve toplam ölen sayısı 827 kişidir.

13 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 15.113 ve toplam ölen sayısı 1.016 kişidir.

14 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 17.660 ve toplam ölen sayısı 1.268 kişidir.

15 Mart 2020

Avellino ilindeki Ariano Irpino ve Salerno ilindeki dört belediyeye (Atena Lucana, Caggiano, Polla ve Sala Consilina) artırılmış karantina kuralları uygulanmaya başlandı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 21.157 ve toplam ölen sayısı 1.441 kişidir.

16 Mart 2020

İtalya'da 1 gün içinde açıklanan en yüksek ölüm sayısı gerçekleşti. İtalya Sivil Savunma Başkanı Angelo Borelli, virüsten hasta olanların sayısının 24.700 ve ölenlerin de 1.800 kişiyi aştığını ve karantina süresince 2.000 kişiye yakın hastanın hastalığı atlattığını bildirdi.

Ulusal Alerji ve Bulaşıcı Hastalıklar Enstitüsü Başkanı Dr. Anthony Fauci, hastalığın kendi gelişimine bırakıldığını, bunun da vaka sayısının artmasına sebep olduğunu bildirdi. Dr. Fauci alınan önlemlerin başarılı olması halinde gelişime yön verilebileceğini aktardı.

Bologna Medicina belediyesinin bulunduğu bölgeye, virüsün bölgede çok hızlı yayılması nedeniyle, tüm giriş ve çıkışlar yasaklandı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 24.747 ve toplam ölen sayısı 1.809 kişidir.

17 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Sandra Zampa Güney Afrika'dan 1,5 milyon adet maske ve solunum cihazı ithal edildiği bilgisini verdi. Agnelli Ailesi, Hükümete salgın için 10 milyon euro'luk bir bağış yaptığını duyurdu. Ayrıca Fiat ve Ferrari şirketleri 150 solunum cihazı ile yaşlılara gıda ve sağlık gereçleri dağıtacak bir filo hediye etti.

Küba, hastalıkla mücadelede yardımcı olmaları için doktor ve hemşirelerden oluşan bir ekibi İtalya'ya gönderdi.

Rusya ordusu sağlık gereçleri gönderirken ABD'li bir evanjelik misyoner grubu Cremona hastanesi otoparkında

bir sahra hastanesi kurdu.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 27.980 ve toplam ölen sayısı 2.503 kişidir.

18 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 31.506 ve toplam ölen sayısı 2.503 kişidir.

19 Mart 2020

Solunum cihazı açığı had safhaya ulaştığı için yetkililer, hayvanlar için kullanılan solunum cihazlarının insanlar için de kullanılması konusunu tartışılmaya başlandı. Bir İtalyan doktor, İtalyan sağlık sisteminin çöküşe çok yakın olduğunu bildirdi.

COVID-19 ölümlerinden en fazla etkilenen şehir olan Bergamo da, ölüm vakalarına yetişemedikleri için şehrin belediye başkanı Giorgio Gori orduyu göreve çağırıldı. Bu tarihte gerek bu şehirde gerekse de ölüm vakalarıyla baş edilemeyen diğer şehirlerde ordu, polis güçlerine yardımcı olmaya başladı ve ordu kamyonları ile taşınan cesetler krematoryumlarda yakılmaya başlandı.

Bu tarihte toplam vaka sayısı 35.713 ve toplam ölen sayısı 2.978 kişidir. Hastalıktan en çok etkilenen bölge olan Lombardiya'da hasta sayısı 18.000 civarındadır.

20 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 41.035 ve toplam ölen sayısı 3.407 kişidir.

Ölenlerin en yoğun olduğu bölge, %68 ile Lombardiya bölgesi ve sonra da %16,4 oran ile Emilia-Romagna oldu. Yaşamını kaybedenlerin ortalama yaşı 78,5, kadınlarda ortalama yaş 82. İlk bulgunun ortaya çıkmasıyla yaşamı yitirmeye kadar geçen süre ortalama 8 gün; ilk bulgudan hastaneye yatışa kadar geçen ortalama süre 4 gün ve hastaneye yatıştan sonra yaşamını kaybetme süresi 4 gün.

Sağlık Bakanı, serbest dolaşımın engellenmesi için sıkı önlemler içeren kararlar aldı. Buna göre açık havada yapılan spor ve koşular, bu faaliyetler kişisel bazda ve kişilerin evlerinin yakınında gerçekleşmiyorsa, yasaklandı. Bunlara ek olarak kişilerin tatiller, hafta sonları ve bayramlar da dahil olmak üzere asıl ikametgahlarının haricindeki evlerine gitmeleri yasaklandı.

21 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 47.021 ve toplam ölen sayısı 4.032 kişidir.

Daha önceden sağlık sektörü yetkilileri, sendikalar, belediyeler ve bölgesel valiler tarafından talep edildiği halde işadamları tarafından karşı çıkılan ve bu nedenle de yürürlüğe konulamamış olan temel sektörlerde yer alanlar haricindeki tüm işyerlerinin kapatılması uygulaması başlatıldı.

22 Mart 2020

Bu tarihte toplam vaka sayısı 53.578 ve toplam ölen sayısı 4.827 kişidir.

İtalya'da toplam ölen sayısı, Çin'i aştı. Ülkede COVID-19 teşhisiyle ölenlerin sayısının hızlı bir artış gösterdiği bugünlerde Hükümet 22.03.2020 tarihinde bir Yönetmelik yayımladı. Buna göre çok acil sayılabilecek işler ya da sağlık konuları haricinde farklı belediyelerin bölgelerine yapılacak seyahatler, bu iş için kamu taşımacılığının ya da özel araçların kullanılması, belediyelerin sınırlarını geçerek yolculuk etmek yasaklandı. Önceden alınan kararlar uyarınca, dışarıda olanların belgeleri polis tarafından kontrol edilmekte, işlerini görmek haricinde parklarda olan ya da tarihi mekanlarda olanların para cezasına çarptırılması uygulaması devam ettirilmekte ve süpermarketler, eczaneler, bankalar, postaneler haricindeki işyerlerinin kapalı kalmasına uygun hareket edilmekte, acil uyarınca, acil nitelikli işler, acil durumlar ya da sağlık nedenleri haricinde kişilerin kamu ya da özel ulaşım araçlarıyla seyahat etmeleri yasaklandı.

İngiltere

29 Ocak 2020

British Airways Çin anakarasından tüm geliş ve gidiş seferlerini askıya aldı.

30 Ocak 2020

İngiltere hükümeti, 31 Ocak 2020 tarihinden itibaren Wuhan'dan vatandaşlarını tahliye etmeye başlayacaklarını duyurdu.

31 Ocak 2020

İki kişinin enfekte olduğu açıklandı.

10 Şubat 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların sayısı 4'e yükseldi.

İngiltere hükümeti salgının "ciddi ve halk sağlığı için çok yakın bir tehdit olduğunu" duyurdu.

Kamu Sağlığı Birimi (Public Health England) geliştirdiği virüs tanı testini ülke genelindeki laboratuvarlara dağıttı.

10 Şubat itibariyle test yapılan laboratuvarların bulunduğu şehir sayısı 13'dür.

23 Şubat 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların sayısı 9'a yükseldi.

Diamond Princess gemisinden tahliye edilen yolcularda 4 vaka tespit edildi.

25 Şubat 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların sayısı 13'e yükseldi.

İtalya'da virüsün en çok yayıldığı Lombardy ve Veneto bölgesine seyahat edilmemesi, hali hazırda bu bölgelerde bulunmuş olan vatandaşların da kendilerini karantinaya almaları istendi.

Bu bölgelerden gelen çocukların bulunduğu okullar ise kapatıldı.

26 Şubat 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalandığı bildirilen kişi sayısında değişiklik olmadı.

Virüs testi yapılacak kişilerin kapsamı genişletildi. Bu tarihe kadar sadece salgının, yaygın olarak görüldüğü Çin, Güney Kore ve Kuzey İtalya gibi ülkelerden gelenlere test yapılıyordu.

Alınan karar ile 8 hastanede yoğun bakım servisinde solunum güçlüğü çeken herkese test uygulanmasına karar verildi ve ayrıca grip benzeri semptomları taşıyan herkese test yapılması için 100 sağlık ocağı görevlendirildi.

28 Şubat 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların sayısı 16'ya yükseldi.

Diamond Princess gemisindeki İngiltere vatandaşlarından birisi virüs nedeniyle hayatını kaybetti.

03 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 39'a yükseldi.

Başbakan virüsün yayılımı ile mücadele etmek için Aksiyon Planı açıkladı.

05 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 89'a yükseldi ve 1 kişi hayatını kaybetti.

İngiltere virüs ile ilgili nedenlerden dolayı İngiltere'de hayatını kaybeden ilk vakanın ileri yaşta ve sağlık sorunları olan bir İngiliz kadın vatandaş olduğunu açıkladı.

11 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 373'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 6'ya yükseldi.

İngiltere Sağlık Bakanı test sonucunun pozitif olduğunu açıkladı:

Virüsle mücadele için yaklaşık 37 milyar dolar tutarında bir destek paketi açıklandı. Bu paketin 6,5 milyar doları sadece acil destek için ayrılmış durumda. Paket içinde yer alan önlemler arasında

Küçük işletmeler için hastalık izinlerinde maaş ödemelerinde devlet desteği sağlanması,

Kısa vadede ulusal sağlık sisteminin tüm finansal ihtiyaçları limit gözetilmeksizin finanse edilmesi,

Hastalık nedeniyle karantina vb. şekilde çalışılmaması durumunda çalışanların hak kazandıkları sosyal güvenlik ödemeleri hızlandırılması,

Vergi borcu yapılandırması ve ödeme sürelerinin uzatılması,

Özellikle belirli sektörlerdeki küçük firmaların emlak vergisi oranları sıfırlanması; tek seferlik ve yaklaşık 3.900 dolar tutarında nakit destek sağlanması gibi uygulamalar yer almaktadır.

Para politikası ayağında ise Merkez Bankası aynı gün 0,50 puan indirimle giderek faizleri 0,25 düzeyine çekti. Piyasaya sağlanan likiditenin artırılması için de bankaların sermaye yeterlilik oranlarında da indirimle gidildi.

Ayrıca KOBİ'lere finansman desteğinin sürdürülmesi amacıyla bankalara daha düşük maliyetle kredi imkânı da getirildi.

Ulusal Sağlık Servisi (NHS) laboratuvarlarında yapılan test sayısının günde 1500'den 10.000'e çıkardıklarını duyurdu.

Mayıs ayında yapılması planlanmış olan tüm seçimlerin ertelenmesine karar verildi.

12 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 460'a çıktı.

Başbakan virüs ile ilgili mücadele planı kapsamında acil olarak toplantı düzenledi.

Hükümetin baş sağlık danışmanı tarafından 10 ya da 14 hafta içinde ülke içinde virüs yayılımının en uç noktaya ulaşacağını beklendiğini duyurdu.

13 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 594'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 8'e çıktı.

Sağlık yetkilileri tarafından virüs ile ilgili sağlık önlem planı açıklandı. Ancak plan genel olarak virüsün yayılmasını engellemek yerine, yayılmasını yavaşlatmayı ve en yüksek risk grubundaki korumayı ön görüyor. Ancak farklı üniversiteler tarafından yapılan modeller, bu senaryoda çok fazla can kaybının (250.000) olacağını ve ulusal sağlık sisteminin kapasitesini (sadece yoğun bakım ünitelerinin bile 8 kat artırılması gerektiğini) aşacağını gösteriyor.

15 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1144'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 21'e çıktı.

NHS tarafından kamu hastanelerinin kapasitelerinin yetersiz olması nedeniyle virüsle mücadelede özel hastaneler ile işbirliği yapılmasının planlandığı duyuruldu.

Özel hastanelerden virüs ile ilgili rahatsızlıklar için hazırda daha fazla yatak bulundurmalarını istedi.

16 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1395'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 35'e çıktı.

Boris Johnson 16 Mart 2020 tarihinde yaptığı konuşmada herkesin gereksiz sosyal temastan kaçınmasını, mümkünse evden çalışması ve kafe/restoranlardan uzak durması çağrısında bulundu.

16 Mart Pazartesi günü alınan yeni önlemler:

Ateş veya öksürük belirtisi gösterenlerin yalnız yaşıyorlarsa 7 gün, bir başkasıyla birlikte yaşıyorlarsa 14 gün boyunca evde kalmaları isteniyor.

Koronavirus belirtileri gösteren birisiyle yaşayanların da aynı şekilde, 14 gün boyunca evde kalmaları ve mümkünse market ve benzeri ihtiyaçlarını gidermeleri, başkalarından yardım istemeleri isteniyor.

Ayrıca hafta sonundan itibaren yüksek risk grubundaki ve ciddi sağlık problemleri olan kişilerin 12 hafta boyunca evde kalmaları sağlanacak.

İngiltere Hükümeti henüz tüm okulları kapatmadı ve kalabalık organizasyonları ertelemedi.

Ayrıca medikal ekipman sıkıntısının öngörülmediği duyuruldu. Bununla birlikte firmalardan ellerindeki stokları muhafaza etmeleri istendi.

Hükümet daha fazla suni solunum cihazı ve parçalarının üretilmesi, kontrollerinin sağlanması ve eğitim verilmesi gibi konularda destek verebilecek firmalara ihtiyaç olduğunu duyurdu.

Hükümet 75 yaş ve üzerinelilerden televizyon lisans ücreti alınmaması konusunda BBC ile anlaşma yaptı.

17 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1547'ye; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 55'e çıktı.

Virüsle mücadele için yaklaşık 400 milyar dolar (330 milyar pound) düzeyinde yeni bir finansman paketi açıklandı. Paket İngiltere GDP'sinin yaklaşık 15 i düzeyinde ve bu anlamda şu ana kadar açıklanan en büyük finansman paketi olma özelliğine sahip.

Ayrıca hükümet yetkilileri havayolu şirketlerinin ve havaalanlarının da destekleneceğini duyurdu. Eğlence ve konaklama sektörünün nakit yardım talebinde bulunabileceklerini ve pandemik sigortası yaptırmış olanların da tazminat talep edebilecekleri belirtilmektedir. İlave olarak mağaza, kafe ve diğer hizmet sektörü işletmeleri de önümüzdeki 12 ay boyunca vergi muafiyetinden yararlanabileceklerdir. İhtiyacı olan konut kredisi (Mortgage) borçlularına da 3 ay öteleme imkânı getirilmiştir.

Hükümet işletmelere ayrıca işten çıkarmalara gidilmemesi talebinde bulundu.

Acil Eylem Planındaki kararları hayata geçirebilmek için gerekli yasal düzenlemelere imkân veren Coronavirus Yasası Parlemantoya sunuldu.

İki yıl geçerliliği olan yasa tasarısında Birleşik Krallık'daki 4 farklı hükümete (Galler, İngiltere, İskoçya ve Kuzey İrlanda) gerekli olduğunda kullanılmak üzere bazı yetkiler tanımaktadır:

Sağlık çalışanlarının ve sosyal hizmet görevlilerinin sayısının artırılması için yakın zamanda emekli olmuş sağlık personeline emeklilik kazanımlarında ve diğer haklarında herhangi bir kayıp olmadan işlerine geri dönme hakkı tanınıyor.

Mesleklerine belirli nedenlerle ara vermiş olan çalışanlara veya sosyal hizmet dalındaki öğrencilere de geçici olarak çalışma imkânı veriliyor.

Virüsle mücadele de gönüllü olarak çalışmak isteyen diğer sektör çalışanları için ücretsiz izin alarak işlerine 4 haftaya kadar ara verme imkânı getiriliyor. Bu süreçteki ücret kayıpları ve harcamaları ise ülke genelinde kurulmuş bir fondan karşılanıyor.

Virüsle mücadelede doğrudan görev alan çalışanların üzerindeki yüklerin azaltılması için

Farklı branşlardan sağlık personelinin de virüsle mücadele eden sağlık personeline katılması amaçlanıyor. Bu amaçla akıl sağlığı problemi yaşayan hastalarla ilgilenmesi gereken doktor sayısına ilişkin düzenlemede esneklik getirilerek iki doktorun kontrolünde olan bu hastalar eğer klinik koşulları izin veriyorsa tek doktor gözetiminde tutulabilecek.

Sağlık çalışanları başta olmak üzere ilgili olabilecek meslek gruplarının üzerindeki idari yükümlülükler kaldırılıyor.

Genel sağlık hizmetlerini yetersiz kalacağı gözetilerek yerel otoritelere de acil ihtiyaç sahiplerine öncelik tanıyarak bakım ve diğer destek hizmetleri verme imkânı getiriliyor.

Bürokratik işlemler azaltılıyor.

Virüsün kontrol altına alınması ve yavaşlatılması için gerekli olmayan sosyal organizasyonların sayısının azaltılması ve kolluk kuvvetine karantinaya alma sürecinde yetki veriliyor.

Hayatını kaybedenlere ve yakınlarına verilecek hizmetin seviyeli bir şekilde sürdürülebilmesini teminen cenaze hizmetlerinin kapasitesinin artırılması ve insanlara destek sunulması için ilk günden itibaren yasal hastalık ödeneğinin talep edilebilmesi ve gıda endüstrinin desteklenmesi ön görülüyor.

Hükümet kafe ve restoranların salgın süresince al-götür şeklinde veya sadece evlere servis yaparak hizmet verebilmelerine yönelik bir düzenleme yayınlayacaklarını duyurdu.

Sokakta yaşayanların, salgın boyunca kendini korumaları ve izole etmelerini sağlamak için, kullanılmak üzere 3,2 milyar tutarında acil destek fonu oluşturuldu.

18 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 1954'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 55'e çıktı.

İngiltere daha önce yayınladığı Coronavirus yasasının kapsamında eylem almaya ve nasıl uygulanacağına ilişkin alt detayları yayınlamaya başladı.

Tüm okulların Cuma öğleden sonradan itibaren bir sonraki bildirim kadar kapatıldığı duyuruldu. Ancak sağlık, polis, gıda gibi kilit çalışanların ve risk grubundakilerin çocukları için istisna getirildi.

İşyerlerine ve çalışanlara yönelik virüs salgını ile ilgili rehber yayınlandı. Rehber hem sağlık tedbirlerini ve farklı durumlarda izlenmesi gereken adımları hem de daha önce yayınlanan destek paketinden nasıl yararlanılabileceğine ilişkin detayları içeriyor.

Yatak kapasitesini arttırmak için acil olmayan tüm operasyonlar 15 Nisan'dan itibaren 3 ay boyunca ertelendi. Böylelikle 30.000 ilave yatak kapasitesi yaratıldı.

Hükümet virüsten etkilenen kiracılara ve mal sahiplerine yönelik, salgın sürecinde ödeme güclüğü nedeniyle evden zorla tahliye edilmesini engelleyici tedbirler içeren yeni bir düzenleme yayınladı.

Hastane işlemlerinde doktorların daha hızlı işlem yapabilmesi için bazı bürokratik işlemler azaltıldı.

Hükümet yetkilileri, virüsten etkilenen İngiliz vatandaşlarının ülkeye dönmelerini sağlamak için havayolu şirketleri ile çalışmalarını sürdürdüğünü açıklayarak, yurt dışındaki vatandaşlarından internet sayfalarını sürekli takip etmelerini istedi.

Bazı marketler kritik ürünlerin satışına limit getirdi. Ayrıca yaşlı ve ihtiyacı olanlara öncelik verileceği belirtildi.

Bazı telefon şirketleri virüs salgını devam ettiği sürece Ulusal Sağlık Servisini (NHS) online hizmetlerine erişim için data ücretlendirmesine tabi olmayacağını duyurdu.

Günlük test kapasitesi 25.000'e yükseltildi. Aynı zamanda İngiltere'nin vücutta üretilen antikordardan daha önce kimin corona virüsünü taşıdığını tespit edebilmesini sağlayan testlerden yüzbinlerce almayı planladığı duyuruldu.

19 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 2630; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 130'e çıktı.

İngiltere daha önce yayınladığı koronavirus yasasının nasıl uygulanacağına ilişkin alt detayları yayınlamaya devam ediyor.

Bu çerçevede hastanede acil bakıma ihtiyacı olmayanların tedavilerinin evde sürdürülebilmesini sağlamak için daha önce virüs ile ilgili ayrılan 2,9 milyar poundun evde bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi için ayrıldığını duyurdu.

Daha önce okul yemeklerinden ücretsiz yararlanan çocukların, okullar kapatıldıktan sonra da yemek hizmeti almaya devam edebilmelerine yönelik plan yayınlandı.

Savunma Bakanlığı ilave 10.000 askeri personelin kamu hizmetinin devamına destek olabilmesi için hazırda bekletildiğini duyurdu. Ayrıca sağlık görevlilerine destek olabilmek için 150 askerin oksijen tanklarının nasıl kullanılacağı konusunda önümüzdeki haftadan itibaren eğitim almaya başlayacağını duyurdu.

Hükümet yetkilileri enerji sektörü yetkilileri ile virüsten etkilenenlerin veya risk grubunda yer alanların enerji hizmetlerinden yararlanmaya devam edebilmesi için uygulanacak adımlar konusunda anlaştıklarını duyurdu ve planın detaylarını yayınladı.

Başbakan sözcüsü yaptığı açıklamada Londra'ya geliş ve Londra'dan gidişlerde her hangi bir yasağın şu an için söz konusu olmadığını, Londra içinde de taşıma hizmetlerinin sıklığının düşürülmesine rağmen devam edeceğini duyurdu.

İngiltere Merkez Bankası ikinci kez indirimine giderek faizleri 0,25 düzeyinden 0,10'a düşürdü. Böylelikle faizler 325 yıllık banka tarihinin en düşük seviyesine inmiş oldu. Banka ayrıca hükümetin borçlanma maliyetini açıklamak için hükümet ve özel sektör tahvil alım limitini 200 milyar pound arttırdı.

Whatsapp ve Facebook üzerinden yaşlı veya yüksek risk grubundaki insanlara alışveriş, ilaç alma, mektup gönderme ve hatta köpeklerini gezdirmek için yardımcı olmak amacıyla gönüllü grupları oluşmaya başladı.

Martin Lewis isminde bir iş adamı tarafından vakıflara Coronavirüsten etkilenenlere destek olmaları için 1 milyar pound bağışlandı.

Virüsten hayatını kaybedenlerin sayısındaki artışın sonuçlarını yönetebilmek için geçici olarak bir taşınabilir morg ağının oluşturulacağı duyuruldu.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 3277'ye; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 144'e çıktı.

İngiltere hükümeti, koronavirüse karşı çalışanlara yönelik yeni ekonomik önlemlerini açıkladı. Bu çerçevede çalışanların ücretlerinin ödenebilmesi için yeni korona İstihdam Koruma Programı oluşturuldu.

İşe gitmeyen çalışanların maaşları, üst sınırı maaşın yüzde 80'i ve 2.500 pound olmak üzere hükümet tarafından ödeniyor.

Haziran ayının sonuna şirketlerin önümüzdeki çeyrek dönem KDV ödemeleri erteleniyor. Böylelikle ekonomiye 30 milyar pound enjekte edilmesi ön görülüyor.

Bireylerin gelir vergisi ödemeleri erteleniyor.

Şirketlere işleri sekteye uğradığı için verilecek kredilere 12 ay boyunca faiz uygulanmıyor.

Sosyal güvenlik ödemeleri önümüzdeki 12 ay boyunca 1000 pound arttırılıyor.

Ayrıca Londra'daki büyük bir hastane koronavirüs hastalarının akın etmesiyle 'kritik duruma' geçtiğini açıkladı.

Ülke çapında cafeler, publar, barlar, restoranlar, gece kulüpleri, sinemalar, spor salonları ve benzeri yerlerin ertesi gün itibarıyla kapanacağı ve bu kararın 28 günde bir gözden geçirileceğini açıkladı. Eve sipariş hizmetleri ise çalışmaya devam ediyor.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 3983'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 177'ye çıktı.

Hükümet daha önce aldığı kararlar çerçevesinde okulların kapatılması, uzaktan eğitim ve kilit sektörlerde çalışanların çocuklarına verilmeye devam edecek eğitimler konusunda rehber yayınladı.

Uluslararası ticaret departmanı tarafından salgın nedeniyle tedarik zincirlerinde veya üstlenmiş olduğu projelerde sıkıntı yaşayan firmalar için danışmanlık ve yönlendirme hizmetinin nasıl verileceğine ilişkin rehber yayınladı.

Galler de ulaşım sağlık çalışanları için ücretsiz hale getirildi.

Risk grubunda bulunan vatandaşlara mektup ve SMS gönderilerek 12-16 hafta evde kalmaları istendi.

22 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 5018'e; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 233'e çıktı.

Çalışanlar, iş verenler ve iş yerlerine yönelik olarak; Koronavirüsü hakkında çalışanların nasıl bilgilendirilmesi, hastalık izninin nasıl alınacağı, Korona İstihdam Koruma Programı ve hükümet tarafından sağlanan nakit desteklerin detayına ilişkin rehber yayınladı.

Yaşanan tıbbi ekipman sıkıntısının yönetilebilmesini teminen sağlık çalışanları için bir yardım hattı açılarak, nerede malzeme kıtlığı olduğunu belirtebilecekleri bir sistem kuruldu.

Mağazalar yavaş yavaş kapanmaya başladı. McDonald's ve Nando'nun ardından Costa Coffee firması da tüm İngiltere'de mağazalarını kapatarak, iki hafta boyunca sadece sağlık çalışanlarına al-götür kahve hizmeti vereceklerini açıkladı.

Ayrıca hükümet toplu mekanların kapanmasına ilişkin genelgenin uygulanmasında yerel yönetimlere sorumluluk veren bir genelge yayınladı.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bu tarihe kadar enfeksiyona yakalananların toplam sayısı 5687'ye; hayatını kaybedenlerin sayısı ise 281'e çıktı.

İngiltere'de virüsün yayılmasına dair daha da önlemler sıkılaştırıldı. Bu çerçevede gıda, ilaç gibi zorunlu alış-veriş ve egzersiz dışında evden çıkmak yasaklandı. Elektronik gibi hayati olmayan ürünler satan tüm mağazaların

kapatılmasına karar verildi. Düğün, arkadaş ve aile buluşmaları ve benzeri ikiden fazla kişinin bir araya geldiği etkinlikler yasaklandı.

Hükümet demiryolu sektörünün hizmetinin devam etmesini teminen, tren işletmecilerine geliri ve maliyet riskini geçici olarak hükümete devretmelerine imkân tanıyan anlaşma hükümlerini devreye sokma imkanı tanıdı. Söz konusu anlaşma bilet bedellerinin iadesinin devlet tarafından karşılanmasına imkân veriyor.

Avustralya

21 Ocak 2020

Wuhan şehrinden gelen bir kişide ilk virüs vakası tespit edildi.

29 Ocak 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 7'ye yükseldi.

Yeni Zelanda ile birlikte Wuhan şehrindeki vatandaşları için tahliyeye başlandı.

Ayrıca Avustralya'lı bilim adamları aşi çalışmaları kapsamında virüsü laboratuvar ortamında geliştiren ilk ekip oldular.

01 şubat 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 12'ye yükseldi.

Avustralya vatandaşi olmayanların Çin'den ülkeye girişini yasaklayacağını duyurdu.

07 şubat 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 15'e yükseldi.

243 Avustralya vatandaşının tahliyesi tamamlandı ve Christmas adasında karantina altına alındılar.

17 şubat 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 15'e yükseldi.

Tahliye edilen ve 14 gün karantinaya alınan vatandaşları koronavirüs testlerinin negatif sonuç vermesinin ardından evlerine döndüler.

Avustralya  st Sağlık Komitesi tarafından koronavirus için bir acil durum planı onaylandı.

20 şubat 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalandığı bildirilen kişi sayısında değişiklik olmadı.

Diamond Princess yolcu gemisindeki 180 Avustralya vatandaşi da 14 gün karantina altına alındı ve bazılarının test sonuçlarının pozitif olduğu açıklandı.

27 şubat 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 23'e yükseldi.

Avustralya Başbakanı koronavirus n çok yakında küresel bir salgına d n seceğini aıkayarak Acil Müdahale Planı'nı hayata geçirdi.

Çin'e seyahat yasağı 7 Mart'a kadar uzatıldı.

01 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan sayısı 25'e yükseldi; 1 kişi hayatını kaybetti.

Hayatını kaybeden kişinin Diamond Princess yolcu gemisinden tahliye edilen ve testi pozitif çıkan 78 yaşındaki Avustralya vatandaşi bir kadın olduğu açıklandı. Ülkede virüse bağlı ilk kayıp oldu.

02 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 27'ye yükseldi.

Bir tanesi kardeşi İran'dan gelen bir kadında ve diğeri de bir doktor olmak üzere virüsün topluma yayılmaya başladığına ilişkin 2 vaka bildirdi (Community Transmission).

06 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 57'ye; hayatını kaybeden kişi sayısı 2'ye yükseldi.

16 yaşındaki bir öğrencinin testinin pozitif çıkmasının ardından ilk okul kapatma kararını aldı.

07 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 62'ye yükseldi.

Bir doktorda testin pozitif çıkmasının ardından ilgili kliniği kapatma kararı alındı.

08 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 74'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 3'e yükseldi.

80'li yaşlarda bir kişinin daha hayatını kaybettiği duyuruldu.

11 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 112'ye yükseldi.

Yaklaşık 1,5 milyar dolarlık bir sağlık harcama paketi duyuruldu.

12 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 122'ye yükseldi.

Avustralya hükümeti tarafından 12 Mart 2020 tarihinde 17,6 milyar dolar tutarında (%1,2 GDP) (11 milyar dolar Haziran ayına kadar) tutarında 4 aylık bir finansal destek paketi açıklandı.

Paket ile işletmelerin yatırımları için destek sağlamak, nakit akışlarına destek sunmak, talebi desteklemek için hane halkına finansal destek sunmak, virüsten önemli derecede etkilenmiş bölgelere yardımda bulunmak hedeflenmektedir.

Yatırım destek paketi çerçevesinde işletmelerin vergilendirilebilir gelirden düşülen harcama tutarlarının üst limiti 30 Haziran 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 3 katına çıkartılarak bu imkândan yararlanabilen firmaların kapsamı da genişletildi. İlave olarak hükümet 15 ay boyunca geçerli olmak üzere varlıkların yıpranma oranlarında artış içeren bir yatırım teşvikini hayata geçiriyor. Böylelikle firmaların %99'una tekabül eden ve 9,7 milyondan fazla kişiye istihdam sağlayan işletmeler bu desteklerden yararlanabiliyorlar.

Ek olarak KOBİ lere yönelik olmak üzere ve vergi matrahına tabi olmayan bir nakit transferi de söz konusu paketin içinde yer almaktadır. Yine küçük işletmelere yönelik olarak stajyer ve yeni işe başlayanların maaş ödemeleri için 30 Eylül'e kadar geçerli olma üzere % 50 oranında bir ücret sübvansiyonu sağlanmaktadır.

İç talebi geliştirmek amacıyla, düşük gelirli hane halkına tek seferlik ve vergiye tabi olmayan nakit transferi sağlanmaktadır. Ayrıca virüsten görece olarak daha çok etkilenen bölgelere kullanımı yerel otoriteler tarafından belirlenmek üzere kaynak transferi yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu kaynak, hem özellikle turizm bölgelerinde yerel yönetim tarafından alınan vergi ve diğer ücretlerden muafiyet tanınmasını ve yerli turizmin geliştirilmesini hem de yeni ihracat pazarları ve tedarik zinciri bulunması amacıyla destek sağlanması amacıyla kullanılacaktır.

Ayrıca virüsten etkilenen kişilerin durumlarının kişi bazında değerlendirilerek belli vergi muafiyetleri getirilmesine imkân tanınmıştır.

Maliye politikası ayağında alınan bu önlemlere ilave olarak Avustralya Merkez Bankası da piyasaya likidite sağlamak amacıyla faizlerde %0,5 puan indirimine gitmiştir.

13 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 140'a yükseldi.

Avustralya İç İşleri Bakanı'nın da testinin pozitif çıktığı duyuruldu.

14 Mart 2020 (Vaka sayısı 197, Hayatını Kaybeden Kişi Sayısı 3)

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 197'ye yükseldi.

Kültürel ve sportif faaliyetler de dahil olmak üzere çok gerekli olmadıkça 500 kişiden fazla kişinin katıldığı organizasyonlar ertelendi.

Hükümet ayrıca vatandaşlarına denizaşırı seyahat etmemeleri çağrısında bulundu.

15 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 249'a yükseldi.

Ülke dışından gelen tüm yolcuların 14 gün karantina altına alınacakları ve aksi durumda duruma göre değişen miktarlarda para veya hapis cezası uygulanacağı duyuruldu.

Büyük yolcu gemilerinin ülkeye demirlemesi 1 boyunca yasaklandı.

Ayrıca ülke vatandaşlarına "sosyal mesafe-social distancing" uygulamaları çağrısında bulunuldu.

Ülkede ayrıca turistik bölgelerde kamu yetkilileri tarafından maske dağıtılıyor.

16 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 298'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 5'e yükseldi.

Victoria'da acil durum ilan edildi.

19 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 510'a hayatını kaybeden kişi sayısı 6'ya yükseldi.

Başbakan vatandaşları ve oturma izni olanlar hariç herkese sınırlarını kapattığını açıkladı.

Tanzanya'da acil durum ilan edildi.

Avustralya Merkez Bankası piyasadaki likidite sağlamak üzere bir dizi yeni karar aldı. Bu bağlamda faizlerinde indirim giderek ülke tarihinin en düşük seviyesi olan 0,25 puana çekti. Ayrıca bankalar aracılığıyla şirketlere kullanılmak üzere 90 milyar dolar düzeyinde ve 3 yıllık yeni bir kredi programını devreye aldığını duyurdu.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 709'a yükseldi.

Avustralya İstatistik Ofisi, virüsün ekonomiye etkilerinin güncel olarak izlenebilmesi için yeni veriler yayınlamaya başlayacağını duyurdu. Bu bağlamda ilk olarak perakende sektörü satış cirosunun Şubat ayındaki değerine ilişkin ön veri yayınlandı.

Ticari bankalar küçük işletmelerin kredi geri ödemelerinin 6 ay ötelenebilmesine imkan veren bir paket üzerinde anlaştı.

22 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 1081'e hayatını kaybeden kişi sayısı 7'ye yükseldi.

Hükümet yaklaşık 66,4 milyar Avustralya doları düzeyinde ikinci bir destek paketini devreye aldı. Böylelikle ülkenin ayırdığı kaynak tutarı 189 milyar Avustralya Doları düzeyine ulaştı.

Yeni destek paketi iş arayanlara yönelik gelir desteğinin artırılması, KOBİ 'lere, kar amacı gütmeyen organizasyonlara ve Avustralya havayolu şirketleri ve havaalanlarına hibe verilmesinin de içinde yer aldığı yeni önlemler içeriyor.

23 Mart 2019

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 1396'ya yükseldi.

Ülkedeki tüm bar, gazino, ibadethane, kapalı spor merkezleri, gece klüpleri kapatıldı. Kafeler ise sadece al-götür şeklinde hizmet veriyor.

Hollanda**25 Şubat 2020**

Dışişleri Bakanı İtalya'nın kuzeyinde yer alan ve virüsten etkilenen bölgelere seyahat edilmemesi çağrısında bulundu. Ayrıca Lombardiya, Veneto, Emilia-Romagna, Roma ve Lazio bölgelerine seyahat eden vatandaşlardan dikkatli olmaları istendi.

Hollanda da bu tarih itibarıyla öksürük ve hapşırma gibi şikayetleri olan veya riskli bölgeleri ziyaret etmiş vatandaşlar test edilmeye başlanmıştı.

27 Şubat 2020

İtalya'dan gelen 56 yaşındaki bir vatandaşta ilk vaka bildirildi.

06 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 82'ye yükseldi; virüsle ilgili ilk can kaybı yaşandı.

Hayatını kaybeden kişinin COVID-19 tanısı konulan 86 yaşındaki bir vatandaş olduğu belirtildi.

09 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 265'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 3'e yükseldi. Başbakan, o gün itibarıyla vatandaşlardan sadece artık el sıkışmalarını istedi.

10 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 321'e yükseldi.

Bazı bölgelerde daha sıkı tedbirler alınmaya başlandı. Profesyonel futbol maçları, dans festivalleri, karnaval geçişleri ve konserler ertelendi.

12 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 503'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 5'e yükseldi. Mart sonuna kadar uygulamaya alınacak yeni kararlar açıklandı.

Virüs salgını nedeniyle sıkıntı yaşayan firmaların gelir, ticari kazanç ve benzer diğer vergi ödemelerinin erteleneceği duyuruldu.

Küçük firmalara mevcut KOBİ Kredi Garanti Sistemi kapsamında sağlanan finansmanın kapsamı genişletildi. Bu çerçevede daha önce %50 olan devlet garanti oranı %75'e çıkartıldı.

Konser ve spor müsabakaları gibi büyük organizasyonlar ile 100 kişiden fazla kişinin katılımını gerektiren tüm toplantılar yasaklandı.

Ayrıca insanlara evden çalışmaları tavsiyesinde bulunuldu.

Müzeler kapatıldı.

Üniversitelerde 1 Nisan 2020 tarihine kadar sadece online olarak eğitime devam edilmesi kararlaştırıldı.

13 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 614'e yükseldi.

Çin, İran, İtalya, Hong Kong ve Güney Kore'den gelen tüm uçuşlar iptal edildi. Diğer ülkelerdeki vatandaşlarının tahliyesi için bir plan olmadığı, seçeneklerin değerlendirildiği belirtildi. İtalya'daki vatandaşlarının da kara yolu ile ülkelerine dönmeleri tavsiye edildi.

15 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 959'a; hayatını kaybeden kişi sayısı 12'ye yükseldi. Hükümet virüsle mücadele için ülke genelinde geçerli önlem paketi açıklandı.

Bu çerçevede;

Okullar ve kreşler ile kafeler, mağazalar, restoran, spor kulüpleri saunalar vb. yerler 6 Nisan'a kadar kapatıldı.

Ancak okullar ve günlük bakım merkezleri sağlık çalışanlarının, toplu taşıma hizmeti verenlerin ve acil servis çalışanlarının çocukları için bakım hizmeti vermeye devam etmekte.

Oteller hizmet vermeye devam ediyor.

Alışveriş de dahil olmak üzere vatandaşlardan 1,5 metrelik sosyal mesafayı muhafaza etmeleri istendi.

16 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 1135'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 20'ye yükseldi. Ülke tarihinde 1970'lerdeki petrol krizinden itibaren ilk kez Başbakan tarafından ulusa sesleniş konuşması

yapıldı. Başbakan 3 olası senaryo olduğunu belirtti. İlk senaryoda virüsün en yüksek seviyede kontrol edilerek en az riskli insanlara yayılmasının sağlandığını ve bunu gerçekleştirmek için seferberlik içinde olmaları gerektiği, ikinci senaryoda virüsün kontrol edilmeden çok hızlı şekilde yayılacağını ve bunun da sağlık sistemini büyük bir yük altında bırakacağını ve özellikle riskli gruptakiler için tehlike arz edeceğini, üçüncü ve en istenmeyen senaryoda ise ülkenin tamamen ve neredeyse 1 yıl boyunca tecrit altında kalacağını söyledi.

Hollanda da kayıtlı bir Alman şirketi olan Curetis, hızlı bir tanı kiti geliştirdiğini açıkladı.

Duruşmaların çoğu ertelendi, hükümet iltica başvurularının artık kabul edilmeyeceğini duyurdu.

Kızılhaç evlerinde karantina altında olanlar için bir yardım hattı açtı.

Okullar, kafeler ve işyerleri 6 Nisan'a kadar kapatıldı.

17 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 1413'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 24'e yükseldi. İtalya ve İspanya'da sağlık çalışanlarını desteklemek için başlatılan alkış hareketinden esinlenilerek Hollanda da katılım sağlandı.

Dışişleri Bakanı vatandaşlara yurt dışına seyahat etmemeleri çağrısında bulunarak, seyahat tavsiyelerini bir düzineden fazla yeni ülkeyi daha içerecek şekilde güncelledi.

Hükümet, salgından etkilenen işletmelere yönelik yardım paketini genişleteceğini duyurdu. Bu çerçevede mevcut düzenleme ile sağlanan ve doğrudan çalışanlara ödenen ücret sübvansiyonu oranı %75'den %90'a çıkartıldı. Geri kalan tutar işveren tarafından ödenmeye devam ediyor.

Ayrıca küçük firmalara mevcut KOBİ Kredi Garanti Sistemi kapsamında sağlanan finansmanın kapsamı genişletildi.

Sosyal İşler Bakanlığı tarafından, 17 Mart 2020 tarihi itibarıyla çalışma saatlerinin düşürülmesi için başvuran işyeri sayısının 54 binden fazla olduğu açıklandı.

İlaç sıkıntısı yaşanmasının önüne geçmek ve sağlık sistemini hafifletmek için Sağlık Bakanlığı tarafından eczanelerin, ilaç dükkanlarının ve toplu satış yapan yerlerin müşteri bazına sattıkları ilaç adedine sınırlama getirildi. Ayrıca ülke vatandaşlarında hafif semptomlar için doktora başvurmamaları istendi.

Telekom şirketleri KPN ve Vodafone ziggo ödemeli TV kanallarının ve iş dünyasına yönelik bazı hizmetlerin salgın boyunca ücretsiz yapılmasına karar verdiler.

Amsterdam Uluslararası Belgesel Film Festivali (IDFA) salgın boyunca yüzlerce filmi ücretsiz olarak bazılarını da sadece küçük bir ücret karşılığında erişime açtığını duyurdu.

Kamu sağlığı Enstitüsü başkanı toplu bağışıklık (herd immunity) geliştirebilmek için toplumun %50-60'ından fazlasının virüsü kapmış ve buna karşı bağışıklık geliştirmiş olması gerektiğini açıkladı.

Daha önce 6 Nisan 2020 tarihine kadar tamamen kapatılan restoranların ve diğer gıda ve içecek sağlayıcılarının, sadece evlere servis yapmaları ve ürünleri masada servis etmemeleri şartıyla açılmalarına izin verildi.

18 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 1705'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 43'e yükseldi. Eurovision şarkı yarışması iptal edildi.

Bir hemşirenin nöbetten döndüğünde tüm rafların boşalmış olduğuna ve 5 gündür taze ekmek bulamadığına ilişkin tweet atması üzerine, lokal bir süpermarket sahibi tarafından sağlık çalışanlarının ihtiyaçlarını gönderecekleri bir e-posta hesabı açıldı ve böylelikle sabah ilk önce sağlık çalışanlarının ihtiyaçlarının paketlenip ayrılacağı duyuruldu.

Parlamentoda sokağa çıkma yasağı için yapılan oylama çoğunluk oyuyla reddedildi.

Polis, coronavirüs bahane edilerek hükümet görevlisi rolünde kişilerin bilgilerini talep eden e-postalara karşı halkı uyardı.

Kiliseler, sağlık çalışanlarında destek vermek amacıyla ülke çapında başlatılan hareketten esinlenerek 3 hafta boyunca her Çarşamba akşamı aynı saatte 15 dakika boyunca çan çalmayı kararlaştırdılar.

Hollanda hastanelerinde ileride medikal maske ve koruyucu ekipman eksikliği yaşanabileceği tahmin ediliyor. Bu kaygılar nedeniyle KLM'nin Çin'deki ortakları China Eastern Airlines, China Southern Airlines ve Xiamen Airlines Hollanda'ya on binlerce maske bağışladılar. İlk sevkiyatta 80 bin maske ve 50 bin eldiven getirildiği belirtildi. Hükümet koruyucu ekipmanların sağlık çalışanlarına verileceğini duyurdu. Ayrıca Adalet Bakanı

ülkenin çeşitli hapisanelerinden 100 mahkûmun maske yapmaya başlayacaklarını ve bu şekilde haftada 50 bin maske üretilmesinin planladığını duyurdu.

Nijmegen ve Utrecht'deki üniversite hastanelerinde sağlık çalışanlarına üzerinde virüsten korunma amaçlı olarak daha önceki çalışmalarda gripe karşı bağışıklık sistemini güçlendirdiği görülmüş olan tüberküloz aşısı denenmesine karar verildi. Öncelikle 500 çalışana tüberküloz aşısı diğer 500 çalışan da plasebo niteliğinde aşı yapılarak, aşının korunma üzerindeki etkisi test edilecek. Fayda sağlaması halinde ülke genelindeki tüm çalışanlara bu aşı yapılacaktır.

19 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 2051'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 58'e yükseldi.

Bir önceki gün parlamentoda yapılan bir konuşma sırasında yorgunluktan yere düşen Sağlık Bakanı Bruno Morris, coronavirüs salgını ile mücadele etmeyi en üst seviyede profesyonel olarak spor yapmaya benzeterek, fiziksel olarak bu kriz ile mücadele etmeye gücünün yetmediğini belirtti ve istifa etti.

Hollanda Grand Prix ertelendi.

Selfservis satış yapan Makro ve Sligro gibi mağazalar salgın boyunca mağazalarını geçici olarak tüm müşterilerine açtıklarını duyurdu.

Hollanda Başbakanı bir hastaneyi ve süpermarketi ziyaret ederek çabalarından dolayı teşekkür etti.

Hollanda yoğun bakım servisleri birliği önümüzdeki hafta 500 ile 1000 arasında yeni vaka beklediklerini ve buna hazırlıklı olmak için şu an tedavi görmekte olan hastaları daha az etkilenen bölgelerdeki hastanelere sevk edeceklerini açıkladı.

Cezaevindeki bir mahkûmda ilk vaka tespit edildi.

Ekonomi Bakanı Eric Wiebes, herkesin alışveriş yapabilmesi teminen süpermarketlerden gerekli düzenlemeleri yapmalarını ve yaşlı kesim için ayrı bir saat ayırmalarını istedi.

Rabobank, ABN Amro, ING ve Triodos ihtiyaç duyan ve salgından önceki finansal durumları iyi olan küçük firmaların 2,5 milyon Euroya kadarki ödemelerinin 6 aya kadar erteleyebileceklerini duyurdu.

Hollanda kan bankaları, yeni bir kan testi kullanarak virüsün ne kadar yaygın olduğunu ve toplumun ne kadar bağışıklık geliştirdiğini ölçmek için, yapılan kan bağışları üzerinden tüm ulus çapında tarama yapılacağını ve gelişimi görmek için bunun birkaç haftada bir tekrarlanacağını duyurdu. Günde ortalama 2000 kişinin kan bağışı yaptığını ve bunun da toplumu temsil etmek için iyi bir gösterge olduğu belirtiliyor. Tüm örneklerin testlerinin 2 hafta içinde tamamlanması hedefleniyor.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 2460'a; hayatını kaybeden kişi sayısı 76'ya yükseldi.

Hollanda Kralı Willem-Alexander, beraberlik ve dayanışmanın önemine vurgu yapan 10 dakikalık bir konuşma gerçekleştirdi. Konuşmasında sağlık işçilerine ve çocuklara özel yer ayırdı. Ayrıca virüsün önlenemeyeceğini ancak bu durumdan kaynaklanan yalnızlığın önlenebileceğini belirtti. Bu çerçevede komşu destek çemberlerine ve yardım hatlarına katılınmasını, öğrencilerin de özellikle kritik alanlarda görev yapan vatandaşların çocuklarının bakımına yardım edebileceklerini belirtti.

21 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 2994'e; hayatını kaybeden kişi sayısı 106'ya yükseldi.

Hollanda hükümeti, coronavirüs salgını nedeniyle evden eğitime katılacak yoksul ailelerin çocuklarına ücretsiz tablet ve dizüstü bilgisayar vereceğini açıkladı. Bu destek hükümet ve belediyeler tarafından okula gidemeyen çocukların gereksinimini karşılamak için ayrılan 2,5 milyon Euro tutarındaki bütçeden karşılanıyor.

Hollanda'nın ikinci büyük kenti Rotterdam'ın belediye yönetimi de, kriz nedeniyle şehirdeki işletmelere finansal destek kararı aldı. Önümüzdeki 3 aylık dönemde Rotterdam'daki girişimciler, emlak, reklam, atık ve kanalizasyon gibi vergilerden muaf olacak. İşletmeciler, 3 ay boyunca elektrik faturası da ödemeyecek. Hollanda'nın başkenti Amsterdam Belediyesi de, işletmeciler için benzer düzenlemeleri hayata geçirmişti.

Çin'den beklenen 690 bin maskenin geldiği ve doğrudan ihtiyaç duyulan sağlık merkezlerine aktarılacağı, ayrıca Mayıs ayı sonuna kadar milyonlarca adet maskenin Çin'den tedarik edilmiş olacağı açıklandı.

22 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 3631'e hayatını kaybeden kişi sayısı 136'ya yükseldi.

Rotterdam Belediye Başkanı, halkın evde kalma çağrısına uyduğunu ancak yine de bunun istenilen düzeyde gerçekleşmediğini belirterek, hükümetten bu kararların uygulanabilmesini sağlamak için belediyelere daha fazla kaynak ayırmalarını istedi. Belediyelerin bu talebinin Pazartesi gerçekleştirilecek kabine toplantısında gündeme gelmesi bekleniyor.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre bugüne kadar enfeksiyona yakalanan kişi sayısı 4204'e hayatını kaybeden kişi sayısı 179'a yükseldi.

Amerikan ilaç grubu Johnson & Johnson tarafından Hollanda-Leiden de yürütülen çalışmalar neticesinde geliştirilecek aşının testinin, Hollanda'nın test süreci ile ilgili kurallarının katı olması nedeniyle ve bu konuda bir gecikme yaşanmaması için ABD veya İngiltere'de gerçekleştirilmesinin beklenildiği bilgisi paylaşıldı.

Yeni Zelanda

31 Ocak 2020

Virüsü taşıdığından şüphelenilen ilk vaka bilgisi paylaşıldı.

28 Şubat 2020

İlk virüs vakası bildirildi. Virüsün İran'dan gelen ve Bali üzerinden ülkeye giriş yapan bir yolcуда olduğu tespit edildi. Yeni Zelanda Sağlık Bakanı aynı uçaktaki herkesin sağlık otoriteleri ile iletişime geçmesini istedi.

Ayrıca İran ile uçuşlara kısıtlama getirildi.

14 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 6'ya yükseldi.

Yeni Zelanda Başbakanı ülkeye giren herkesin kendisini 14 gün boyunca karantina altına almasını istedi. Ayrıca 30 Haziran'a kadar ülkeye giren tüm büyük yolcu gemilerinin demirlemesi yasaklandı.

16 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısında bir değişiklik olmadı.

500 den fazla sayıda kişinin bir araya geldiği organizasyonlar yasaklandı.

Air New Zealand uzun mesafe uçuş kapasitesini %85 ve personel sayısını ise %30 azaltacağını duyurdu.

17 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 11'e yükseldi.

Yaklaşık 7,3 milyar USD (12,1 milyar Yeni Zelanda Doları) GDP sinin %4'ü düzeyinde bir harcama paketi açıkladığını duyurdu.

Paket kapsamında sunulan ücret sübvansiyonları ile evden çalışmayan ancak kendini karantina altına alması veya yakınlarına bakması gerekenler için maaş desteği sağlanmaktadır. Tüm işverenler için geçerli (kendi işinde çalışanlar da dahil) karar kapsamında bir işverenin alacağı destek miktar azami 90 bin dolar (150.000 Yeni Zelanda Doları) düzeyindedir.

30 Haziran'a kadar tam zamanlı işçiler haftalık 349 dolar, part time işçiler ise 208 dolar tutarında destek alacaklar.

Şirketlere ve istihdama yönelik toplam destek tutarı toplam 5,2 milyar dolar (8,7 milyar NZ Doları) düzeyinde.

Sağlık sektörüne ayrılan kaynak ile ise hastaların virüs geçmesini takip etmekle görevli birimlerin kaynaklarının artırılması, yoğun bakım kapasitesinin geliştirilmesi ve temel sağlık hizmeti veren doktorlara parasal destek

sağlanması amaçlanmaktadır. Desteğin bütçe maliyeti ise yaklaşık 298 milyon dolardır. (500 milyon Yeni Zelanda Doları)

Ayrıca düşük gelirli ailelere ve sosyal yardım sektörüne yönelik destekler de mevcuttur. Pakette ayrıca ticari kazançların vergilendirme usullerinde de değişikliğe gidilmektedir. Bütçeye maliyeti 1,8 milyar dolar (2,8 milyar Yeni Zelanda Doları) tutarında olması öngörülen destek ile firmaların nakit akışlarının rahatlatılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca tedarik zincirlerini ve ulusal havayolu şirketi Air New Zealand hariç olmak üzere havacılık sektörünü desteklemek için de yaklaşık 360 milyon USD (600 milyon YZ doları) ayrıldı.

YZ göçmenlik merkezinin hükümetin karantina kararlarına uymadıkları için 2 turiste 14 günlük zorunlu karantina uygulamasının ardından Sağlık Bakanı David Clark, aynı gün self-izolasyon kurallarına uymayan turistlerin sınır dışı edileceğini duyurdu.

18 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 20'ye yükseldi.

Dışişleri ve Ticaret Bakanı denizaşırı seyahat etmekte olan tüm vatandaşların Yeni Zelanda'ya dönmesi çağrısında bulundu.

Anzak Günü kutlamalarının iptal edildiği açıklandı.

19 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısında bir değişiklik olmadı.

Vatandaşları ve oturma izni olanlar hariç herkese sınırlarını kapattığını açıkladı.

Okullar, iş yerleri, süpermarketler ve toplu taşıma hariç olmak üzere 100 kişiden fazla kişinin katıldığı kapalı mekân organizasyonları yasaklandı.

Victoria Üniversitesi salgından etkilenen YZ vatandaşlarına 6 Temmuz'da başlayacak ikinci 3 aylık eğitimin ücretsiz verileceğini duyurdu. Normalde eğitimin öğrenci başına 3000 YZ doları olduğu belirtiliyor. Bu karar hali hazırda öğrenci olanları kapsamıyor.

20 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 39'a yükseldi.

Hükümet yarısından fazla payına sahip olduğu ulusal hava yolu şirketi Air New Zealand'ın %30 dan fazla personelinin işini yitirebileceğine ilişkin açıklamasının ardından, havayolu şirketinin kritik kabul edilen ulusal ve uluslararası bölgelerdeki uçuşlarına devam edebilmesi için 900 milyon dolar düzeyinde bir borç anlaşmasını devreye aldığını duyurdu.

Havuz ve kütüphaneler ile dinlenme ve eğlence merkezleri kapatıldı.

23 Mart 2020

DSÖ verilerine göre enfeksiyona yakalanan toplam kişi sayısı 102'ye yükseldi.

Yeni Zelanda, önlemleri sıkılaştırmada da en geriden gelen ülkelerden biri olarak görülüyor. Hali hazırda 3. Seviye alarm seviyesinde olan ülkede insanların evde kalması talimatı verildi ve toplu taşıma sadece anahtar sektörlerde çalışanlar için açık hale getirildi.

Çarşamba gecesinden itibaren alarm düzeyinin en üst seviye olan 4'e çıkartılarak 4 hafta geçerli olacağı duyurulan daha sıkı tedbirlerin uygulamaya başlanacağı duyuruldu Bu çerçevede eczane, süpermarket gibi kritik alanlarda hizmet vermeyen tüm işyerleri ile okullar kapatılıyor, seyahat sınırlaması getiriliyor, sağlık hizmetleri yeniden önceliklendiriliyor ve ürünler karneye bağlanıyor.

Brezilya

26 Şubat 2020

Brezilya Hükümeti Sağlık Bakanlığı tarafından 26 Şubat Çarşamba günü São Paulo'da ilk COVID-19 vakasının görüldüğünü bildirildi. Bu aynı zamanda Latin Amerika'daki ilk COVID-19 vakasıdır.

Latin Amerika'daki ülkeler arasında en çok COVID-19 vakası Brezilya'da görülmesine rağmen virüse karşı tedbir alınması konusunda ülke yetkilileri eleştirilmekte ve yetersiz bulunmaktadır. Federal cumhuriyet olan

Brezilya'nın 26 eyaleti ve federal Bölgesi toplam 5,570 adet belediyeden oluşmaktadır. Bundan dolayı da her eyalet kendi içinde bazı önlemler almıştır. Bununla birlikte bazı genel tedbirler mevcuttur.

29 Şubat 2020

Ülkede ikinci bir vaka tespit edildi. Hasta, Milano'dan gelen 32 yaşında bir erkekti. Ayrıca 91'i São Paulo'dan olmak üzere 17 eyaletten 207 şüpheli vaka bilgisi geldi.

4 Mart 2020

Enfekte olan hasta sayısının 5 olduğu doğrulandı.

5 Mart 2020

Rio de Janeiro ve Espírito Santo eyaletlerinde ilk vakaların doğrulanmasıyla, enfeksiyona yakalanan hasta sayısı 8'e çıktı.

6 Mart 2020

Onaylanan vaka sayısı 13 oldu. Bahia eyaleti ilk vakasını doğruladı. Brezilyalı bilim insanları hastalığa karşı tani ve aşılara katkıda bulunmak amacıyla COVID-19'un bir laboratuvarında yetiştirildiğini duyurdular. Resmi bir açıklamada, Başkan Jair Bolsonaro "paniğe kapılmak için hiçbir neden yok" dedi.

7 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı 6 yeni vakayı onayladı. Vaka sayısı 19'a yükseldi.

8 Mart 2020

6 yeni vaka ile birlikte koronavirüse yakalanan hasta sayısı 25 oldu.

9 Mart 2020

Rio de Janeiro eyaletinde 5 yeni koronavirüs vakası doğrulandı ve toplam sayı 30'a yükseldi.

10 Mart 2020

Brezilya 4 yeni vakayı doğruladı. Rio Grande do Sul ilk vakasını doğruladı ve toplam vaka sayısı 34'e yükseldi.

14 Mart 2020

Brezilya seyahat kısıtlamaları getirmemekle birlikte Sağlık Bakanlığı, yurt dışından gelen tüm yolcuların en az yedi gün boyunca evde kalmasını ve koronavirüs semptomları geliştirmeleri durumunda tıbbi yardım almalarını önerdi.

16 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı hastalıkla mücadeleyi güçlendirmek için federal bütçeye 10 milyar R \$ (2,1 milyar \$) onayını istedi ve ayrıca hastaları tedavi etmek için 2.000 yoğun bakım ünitesine ihtiyaç duyulacağını bunun için ek bütçe eklenerek gerekli işlemlerin yapılmasını talep etti.

Times gazetesi tarafından duyurulan haber göre; Brezilya'da uygulanan önlemlerden biri de mahkum ziyaretlerinin iptal edilmesidir. Ancak bu durum hapisanelerde büyük bir tepkiye neden oldu. Yarı açık hapisanelerden kaçmaya çalışan mahkumlar olduğu belirtildi. Bu uygulama hem mahkumlar hem de mahkûm yakınları için zorlayıcı bir önlem olarak görüldü.

17 Mart 2020

Resmi açıklama yapan Brezilya Sağlık Bakanı Luiz Henrique Mandetta, koronavirüs salgını ilerledikçe sosyal bir etkileşimi önlemek için daha kısıtlayıcı tedbirlerin gerekli olabileceğini söyledi. Mandetta, resmi rakamlara yansımayan birçok koronavirüs vakası olabileceğini ve sayıların artacağını bildirdi.

18 Mart 2020

Hükümet, Ulusal Güvenlik Bakanı Augusto Heleno'nun COVID-19 testinin pozitif olduğunu bildirdi ve enerji bakanı Bento Albuquerque için de testin pozitif çıktığı duyuruldu. Bakanların son yapılan ABD gezisinden sonra enfekte olduğuna dair görüşler bulunmakta.

19 Mart 2020

Hükümet COVID-19'dan ölen sayısını 9 olarak duyurdu ve 647 onaylı vaka bildirildi.

20 Mart 2020

Hükümet COVID-19'dan ölen sayısını 11 olarak duyurdu ve 977 onaylı vaka bildirildi. Brezilya Senatosu, salgınla mücadelede ek federal fonların kullanılabilceğini ve süreci takip etmek amacıyla milletvekilleri ve senatörlerden oluşan yeni bir komisyonun kurulduğunu, bu komisyonun iki ayda bir ekonomi bakanıyla birlikte toplanacağını duyurdu.

21 Mart 2020

Hükümet COVID-19'dan ölen sayısını 18 olarak duyurdu ve 1.128 onaylı vaka bildirildi. São Paulo eyaleti valisi 24 Mart-7 Nisan tarihleri arasında 15 günlük karantina uygulanacağını açıkladı.

22 Mart 2020

Hükümet COVID-19'dan ölen sayısını 25 olarak duyurdu ve 1.604 onaylı vaka bildirildi. Brezilya Cumhurbaşkanı Jair Bolsonaro, ülkenin sağlık sisteminin önümüzdeki ay çökeceğini, ülkedeki ölüm sayısının yüzde 39 arttığını ve vakaların 1.500'ü aştığını doğrularak sağlık bakanlığı ile çelişen açıklamalarda bulundu.

23 Mart 2020

Gün itibari ile ölen sayısı 25 ve 1640 onaylı vaka bulunmakta.

Şili

Şili'de ilk vaka 3 Mart'ta tespit edildi. Ancak hükümetin aldığı ilk önlem 13 Mart'ta 500 kişiden fazla olan etkinliklerin iptali şeklinde gerçekleşti.

3 Mart 2020

Sağlık Bakanı Şili'deki ilk koronavirüs vakasını doğruladı ve böylece Şili Latin Amerika'da Brezilya ve Arjantin'den sonra vaka bildiren üçüncü ülke oldu.

4 Mart 2020

Bölge sekreteri (Seremi) Marlenne Durán, ülkedeki ikinci COVID-19 vakasını doğruladı. Aynı gün, Sağlık Bakanlığı Santiago'da üçüncü bir vakayı doğruladı.

5 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı Santiago'da dördüncü bir vakayı doğruladı.

6 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı Santiago'da beşinci vakayı doğruladı.

7 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı altıncı vakayı doğruladı ve aynı günün ilerleyen saatlerinde, Puerto Montt'tan 20 yaşındaki bir kadının da enfeksiyona yakalandığı bildirildi.

8 Mart 2020

3 vaka daha doğrulandı.

9 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı 3 yeni vaka bildirdi.

10 Mart 2020

4 yeni vaka daha doğrulandı ve toplam vaka sayısı 17'ye ulaştı.

11 Mart 2020

6 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 23'e ulaştı.

12 Mart 2020

11 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 34'e ulaştı. Bu yeni vakalar özellikle Las Condes, Vitacura ve Lo Barnechea komünlerinde rapor edildi.

13 Mart 2020

9 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 43'e ulaştı. Cumhurbaşkanı Sebastián Piñera, 500'den fazla kişinin katıldığı etkinliklerin ve toplanmaların yasaklandığını açıkladı.

14 Mart 2020

18 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 61'e ulaştı. 83 yaşındaki İngiliz vatandaşına yapılan COVID-19 testi pozitif çıkınca yaklaşık 1.300 yolcu karantinaya alındı.

15 Mart 2020

14 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 75'e ulaştı. Öğrencilere yönelik açıklama yapıldı. Eğitimde enfekte ve yayılma durumunun artmaması için sınırlayıcı önlemler alındı. 14 günlük karantina ve herhangi bir pozitif vaka tespit edilirse okulların kapatılacağı duyuruldu. Bu önlemlerin gerektiğinde komünler ve bölgeler için de genişletileceği belirtildi.

16 Mart 2020

Bir günde 81 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 156'ya ulaştı. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre pandeminin 4. evresine geçildi. Şili Cumhurbaşkanı Sebastian Pinera;

18 Mart'tan itibaren 14 gün boyunca sınırların kapatılacağını duyurdu.

Yabancıların ülkeye girişlerinin durdurulduğunu, fakat kargo veya diğer taşımacılık faaliyetlerinin devam edeceğini bildirildi. 18 Mart'tan itibaren yerleşik olmayan tüm yabancılara sınırlar kapatılacak. Ayrıca ülkede 50 veya daha fazla kişinin herhangi bir etkinlik amacıyla toplanması da yasaklandı.

Şili ayrıca, COVID-19 salgını ile mücadele etmek için Santiago'nun başkentinde ve diğer 20 şehirde ilkokul, ortaokul ve üniversite düzeyinde dersleri askıya aldı.

17 Mart 2020

45 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 201'e ulaştı.

18 Mart 2020

37 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 238'e ulaştı. Cumhurbaşkanı Pinera, virüsün yayılmasını önlemek için 90 günlük bir önlemler dizisi yayınladı.

19 Mart 2020

103 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 537'ye ulaştı.

20 Mart 2020

Hükümet 92 yeni vaka olduğunu duyurdu ve toplam vaka 434'e ulaştı.

21 Mart 2020

103 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 537'ye ulaştı. Sağlık Bakanı Şili'deki ilk ölümü doğruladı.

22 Mart 2020

95 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 632'ye ulaştı. 22 Mart Pazar günü hükümet tarafından açıklanan önlemler arasında ülke çapında sokağa çıkma yasağı uygulanacağı, Puerto Williams kasabasının karantinaya alındığı, Chillan kasabasında ve tüm Chiloe Adası'nda düzenlemelerin sıklaştırılması kararları yer aldı.

23 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı toplam vaka sayısının 746'ya yükseldiğini ve 2 ölüm olduğunu duyurdu.

Peru

Peru özellikle diğer Latin Amerika ülkelerine bakıldığında COVID-19 için daha ağır tedbirler alan bir ülke oldu. 6 Mart'ta Peru'da ilk teyit edilen vaka açıklandı.

10 Mart 2020

Ülkedeki 11 vakadan 7'sinin Peru'daki bilinen ilk vaka ile ilişkili olduğu söylendi.

11 Mart 2020

Küresel salgın nedeniyle, Peru hükümeti 30 Mart'a kadar ihtiyati tedbir olarak devlet okulları ve özel okullardaki dersleri iptal etmeye karar verdi.

12 Mart 2020

Başkan Martín Vizcarra, 11 Mart'ta ilk ve ortaokullarda, bir sonraki gün de üniversite ve mesleki eğitim kurumlarında derslerin askıya alındığını duyurdu.

13 Mart 2020

Peru hükümeti, 16 Mart'tan itibaren 30 gün boyunca ülkeden Avrupa ve Asya'ya olan ve Avrupa'dan Peru'ya olan tüm uçuşları askıya alma kararı aldı.

15 Mart 2020

Peru hükümeti COVID-19 nedeniyle 15 Mart'ta ulusal olağanüstü hal ilan etti. Olağanüstü hal kapsamında; Önleme, kontrol, gözetim ve sağlık müdahale sistemini güçlendirmek için 100 milyon S / (yaklaşık 28,3 milyon ABD Doları) Sağlık Bakanlığına transfer edilecek,

Peru'daki devlet okulları ve özel okullar 30 Mart'a kadar tatil edilecek ve bu tedbir üniversiteler ve teknik enstitüler için de geçerli olacak,

Çin, Fransa, İspanya ve İtalya'dan 16 Mart'tan önce 14 günlük bir süre için gelen yolcular için ev izolasyonu zorunlu olacak,

Eğitim Bakanlığı, eğitim merkezlerinde önleyici eylemleri güçlendirmek için sıhhi kitlerin satın alınması için 165 milyon S / (yaklaşık 46,7 milyon ABD Doları) tahsis edecek,

300'den fazla vatandaşa yapılan tüm toplantı ve faaliyetler yasaklanacak,

Optimum sağlık koşullarını ve su teminini garanti eden temizlik faaliyetlerini yoğunlaştırmak için devlet üniversitelerine ve diğer devlet tarafından işletilen kuruluşlara ek bütçe transferleri yapılacaktır.

Sağlık acil durumunun azaltılması için harekete geçmeye devam edecek olan Bakanlar Kurulu başkanlığında çok sektörlü bir komisyon kurulacak,

Ekonomik faaliyetlerden etkilenebilecek mikro, küçük ve orta ölçekli şirketlere 30 Haziran'a kadar verilen yeminli vergi beyannamesinin süresi uzatılacak,

İlaç ve tıbbi malzeme ithalatı için tarifeler düzenlenecek,

Diğer Devlet Başkanları ile halk sağlığı sorunuyla ilgili kriterlerin değiş tokuş edilmesi ve kararların standartlaştırılması amacıyla video konferans koordinasyon toplantıları düzenlenecek,

16 Mart Pazartesi gününden itibaren Avrupa ve Asya'ya gidiş-dönüş uçuşları askıya alınacak,

Yeni koronavirüsün önlenmesi için gerekli mallar olarak sınıflandırılan ilaçların ve tıbbi malzemelerin ve aletlerin ithalatında CIF tarife oranının sıfıra indirimi yapılacak,

Savunma Bakanlığı, limanlarda, havaalanlarında ve Ekvador, Bolivya ve Şili sınırlarında bakım kontrolünü içeren tüm bilgileri izlemek için bir komuta merkezi kuracak,

Ülke genelinde dokuz şehirde olası koronavirüs vakalarından alınan örneklerin analizi merkeze ulaştırılacak, Yurtdışındaki Peruluların geri dönebilmesi için düzenleme yapılacak,

Peru'da yaşamayan fakat orada bulunanların uçuşlarının yeniden planlanamaması nedeniyle karantina süresi boyunca konaklama ayarlanacak,

Peru hükümeti 14 Mart'ta Peru limanlarındaki tüm kurvaziyer gemilerinin 30 gün boyunca yanaşmasını askıya alan bir kararname oluşturacak

Peru Sağlık Bakanlığı, uluslararası giriş limanlarında (ticari faaliyetleri aksatmamak için) sağlık taramaları gerçekleştirecek,

COVID-19 semptomlarını gösteren vakalar için Sağlık Bakanlığı özel hattı (113 özel COVID-19 hattı) hizmet sunacak

18 Mart 2020

Akşam 8:00'den sabah 5:00'e kadar sokağa çıkma yasağı uygulamasına geçildi. Gece sokağa çıkma yasağını getirmelerinin nedeni genç insanların akşamları dışarı çıkmasını engellemek olduğu bildirildi.

19 Mart 2020

Hükümet COVID-19'dan ölen sayısını 3 olarak ve vaka sayısını 234 olarak bildirdi.

20 Mart 2020

COVID-19 vaka sayısı 263'e çıktı. Sağlık Bakanı istifa edeceğini bildirdi. Cumhurbaşkanı ayrıca tüm vatandaşların karantinaya saygı göstermesi ve yasalara uygun hareket etmesi halinde, olağanüstü halin 15 günlük karantina sonunda kaldırılabilceğini söyledi.

22 Mart 2020

Peru Yerel Sağlık Bakanlığı (MINSA), Peru'da 22 Mart 2020 Pazar günü saat 13:00 itibarıyla bildirilen beş ölümlerle birlikte 363 doğrulanmış COVID-19 vakasına olduğunu açıkladı. Peru Hükümeti tüm uluslararası seyahatleri kapattı ve Peru içindeki iç seyahatleri kısıtladı.

23 Mart 2020

Hükümet COVID-19'dan ölen sayısını 5 ve vaka sayısını 363 olarak bildirdi.

Panama

10 Mart 2020

Ülkedeki ilk COVID-19 vakası 10 Mart'ta doğrulandı ve ilk ölüm vakasından sonra, Kuzey ve Orta Panama ve San Miguelito bölgelerindeki tüm okulların ve üniversitelerin geçici olarak kapatıldığı duyuruldu.

15 Mart 2020

Panama Sağlık Bakanlığı Panama'da 55 onaylanmış COVID-19 vakası açıkladı. Alınan tedbirler:

Okullar 7 Nisan'a kadar kapatıldı

Fuarlar, konserler ve spor etkinlikleri gibi halka açık etkinlikler askıya alındı

Ülke genelinde 50'den fazla kişinin toplanacağı tüm etkinlikler askıya alındı

Panama Hükümeti, COVID-19'un yayılmasını azaltmak için gelişmiş tarama ve karantina önlemleri uygulamaya başladı.

16 Mart 2020

Hükümet 16 Mart tarihinden geçerli olmak üzere aşağıdaki tedbirleri aldı.

Restoranlar, barlar, kulüpler, kumarhaneler ve çocuk parkları ile plajları içeren tüm halka açık eğlence alanları kapatıldı.

Yiyecek dağıtım hizmetleri, marketler ve eczanelerin sosyal mesafe ve kapasite sınırları ile çalışmaya devam edeceği duyuruldu.

Seyahat edenlerin ellerini sabun ve su ile yıkamak veya alkol bazlı dezenfektanla temizlemek gibi sağduyulu önlemler almaları önerildi. Göz, burun ve ağza kirli ellerle dokunmaktan kaçınılması ve öksürürken veya hapşırırken burnun ve ağzın bir mendille kapatılması önerildi.

16 Mart tarihinden itibaren, sadece Panama vatandaşları ve sakinlerinin ülkeye girebileceği ve tüm yurt dışından gelenlerin 14 günlük zorunlu ev karantinasına girmesi gerektiği duyuruldu.

Sağlık Bakanlığı personeli tarafından ülke dışından gelenlerin ateşlerine bakılması ve bu kişilere son 30 günde Almanya, Çin, İtalya, Güney Kore, İran, İspanya veya Fransa'ya gidip gitmediklerinin zorunlu hale getirildi.

13 Mart itibarıyla tüm yolcu gemisi yolcularının Panama'ya inmeleri yasaklandı.

Yolcuların inmeleri gerekiyorsa, 14 günlük karantinaya tabi olacakları söylendi

Almanya, Çin, İtalya, Güney Kore, İran, İspanya veya Fransa'dan gelenlerin hiçbir hastalık belirtisi yoksa bile, 14 gün boyunca günlük olarak izleneceği ve halka açık yerlere gitmesinin yasaklanacağı duyuruldu.

18 Mart 2020

Panama, koronavirüsün yayılmasıyla mücadele etmek için ülke çapında sokağa çıkma yasağı ilan etti. Güvenlik Bakanı Juan Pino sokağa çıkma yasağının saat 9:00'dan itibaren geçerli olacağını söyledi. Sadece polis, itfaiye, sağlık hizmeti, kanal, göç ve sanitasyon çalışanları hariç bu yasağın sabah 05:00'e kadar devam edeceğini duyuran Pino, sokağa çıkma yasağını ihlal etmenin para cezası veya hapis cezasıyla cezalandırılabilceğini söyledi.

19 Mart 2020

19 Mart'ta hükümet, gelen tüm uluslararası uçuşların 22 Mart tarihinden itibaren 30 gün süreyle askıya alınacağını duyurdu.

21 Mart 2020

Ülke çapında toplam 245 vaka doğrulandı.

23 Mart 2020

Ülke çapında toplam vaka sayısı 313'e yükseldi ve ölüm sayısı 3 oldu.

Arjantin

Latin Amerika'daki ilk COVID-19 ölüm vakası 7 Mart'ta Arjantin'de gerçekleşti.

3 Mart 2020

Buenos Aires'te ilk COVID-19 vakası doğrulandı.

5 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, yakın zamanda Kuzey İtalya'dan dönen Buenos Aires'te yaşayan 23 yaşındaki bir erkekte ikinci bir vakayı doğruladı.

7 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, sağlık sorunları olan ve Paris'e seyahat etmiş 64 yaşındaki vatandaşın koronavirüsten öldüğünü açıkladı. Bu Latin Amerika'da koronavirüs nedeni ile gerçekleşen ilk ölümdü.

8 Mart 2020

Ülkede vaka sayısı 12'ye yükseldi.

9 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı Buenos Aires, San Luis, Chaco (2) ve Río Negro'da beş yeni vakayı doğruladı ve toplam vaka sayısı 17'ye yükseldi.

10 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, vaka sayısının 19 olduğunu bildirdi.

11 Mart 2020

İki yeni vaka doğrulandı toplam vaka sayısı 21'e yükseldi.

12 Mart 2020

Buenos Aires'te ve Buenos Aires, Chaco ve Córdoba illerinde on yeni vaka doğrulandı (toplam vaka sayısı 31'e ulaştı). Ülkedeki ilk virüs hastası taburcu edildi.

13 Mart 2020

Ülkede virüse bağlı ikinci ölüm, bugün Mısır, Türkiye ve Almanya'ya seyahat eden ve altta yatan başka sağlık sorunları olan 61 yaşındaki bir erkek oldu. Daha sonra aynı gün, üç yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 34'e ulaştı.

14 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı, Buenos Aires'te ve Buenos Aires, Chaco ve Santa Fe illerinde 11 yeni vakayı doğruladı ve toplam vaka sayısı 45'e çıktı.

15 Mart 2020

Alınan tedbirlere gelince; 15 Mart Pazar günü Arjantin Cumhurbaşkanı Alberto Fernandez bir basın toplantısı yaparak yerleşik olmayan tüm yabancılara sınırlarını kapattığını duyurdu. Bununla birlikte aşağıdaki önlemleri açıkladı:

Sınırlar 16 Mart - 28 Mart tarihleri arasında 15 gün kapalı olacaktır,

65 yaş üstü bireylerin evlerinde kalması gerekmektedir.

Anaokulları, ilkokul, ortaokullar ve üniversiteler 16 Mart - 28 Mart tarihleri arasında 15 gün kapalı olacaktır.

Ek olarak, yolcu gemilerinin yakıt ikmali yapmasına izin verilmesine karşı yolcuların inişine izin verilmeyecek, uçak yolculukları iptal edilecektir.

18 Mart 2020

Buenos Aires Şehri (10), Buenos Aires Eyaleti (6), Chaco (1), Córdoba (1) ve Entre Ríos (1) 'de 19 yeni vaka doğrulandı ve toplam vaka sayısı 97'ye ulaştı. Daha sonra, üç vaka daha doğrulandı ve toplamı 100'e çıkardı.

19 Mart 2020

19 Mart'ta hükümet, 20 Mart - 31 Mart tarihleri arasında zorunlu karantina ilan etti. Bu süre zarfında, tüm Arjantinlilerin evlerinde kalması ve sadece zorunlu hallerde dışarı çıkabilecekleri bildirildi. Başkan, yetkililerin vatandaşların uymasını sağlamak için sokaklarda devriye gezeceğini söyledi. Toplam vaka sayısı 128'e yükseldi.

20 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı COVID-19 vaka sayısının 158 olduğunu doğruladı.

21 Mart 2020

Hükümet COVID-19'dan ölen sayısını 4 ve toplam vaka sayısını 225 olarak bildirdi.

23 Mart 2020

Sağlık Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Şu anda Arjantin'de vakaların çoğu yurt dışından gelenlerden kaynaklı" dendi. Ülke çapında toplam vaka sayısı 266'ya yükseldi ve ölüm sayısı 4 oldu.

El Salvador**14 Mart 2020**

Ulusal olağanüstü hal ilan eden Cumhurbaşkanı Nayib Bukele, 30 gün boyunca;

Havaalanının-ticari uçuşlar dahil-tamamen kapatılacağı

Zorunlu olmadıkça tüm kamu çalışanlarının evlerine gönderileceği

Diplomatların veya ülkede daimi ikamet etmeyen tüm yabancı ziyaretçilerin ülkeye girişinin yasaklanacağı

El Salvadorluların 30 gün süresince karantinada kalma zorunluluğu olacağı

"Kör noktalar" aracılığıyla ülkeye girmeye çalışanların hapse atılacakları

Okulların 21 gün kapalı kalacağı

Barlar, gece kulüpleri ve spor salonlarının iki hafta kapalı kalacağı

Tüm toplu taşıma birimlerinin günde üç kez dezenfekte edileceği ve tüm çalışanların maske takmasının zorunlu olacağı

Latin Amerika'nın en büyük hastanesinin yapımına başlanacağı
Özel sektörde çalışan 60 yaş üstü, hamile, hasta, engelli gibi durumları olan çalışanların eve gönderileceği
Gıda, ilaç veya tıbbi malzeme ile ilgili olmayan tüm özel sektör çalışanlarının evlerine gönderileceği ve ücretli izin uygulamasında bulunan şirketlere devlet yardımı yapılacağı duyuruldu
El Salvador 21 günlük karantinaya alınmıştır.

18 Mart 2020

Hükümet Meksika ve ABD uçuşlarını askıya aldığını açıkladı. İlk COVID-19 vakasını bildirdi. El Salvador Amerika'da en geç COVID-19 vakası bildiren ülke oldu.

19 Mart 2020

Başkan Nayib Bukele 19 Mart'ta hükümetin otelleri hastanelere dönüştürmek gibi önlemler alacağını söyledi.

20 Mart 2020

Hükümet ikinci COVID-19 vakasını da bildirdi. Toplam vaka sayısı 2 olarak bildirildi.

22 Mart 2020

Hükümet, insanların evde kalmasını gerektiren 30 günlük bir karantina tedbirini açıkladı.

ABD

21 Ocak 2020

İlk koronavirüs vakasının Washington eyaletinde tespit edildiği açıklandı.

25 Ocak 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 2).

27 Ocak 2020

3 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 5).

31 Ocak 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 6).

Amerikan vatandaşları ya da daimî sakinleri hariç, son 14 gün içinde Çin'e seyahat eden yabancı uyruklu kişilerin Amerika Birleşik Devletleri'ne girişi askıya alındı.

1 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 7).

2 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 8).

3 Şubat 2020

3 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 11).

6 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 12).

11 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 13).

13 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 14).

14 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 15).

21 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 16).

22 Şubat 2020

19 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 35).

24 Şubat 2020

Trump yönetimi Kongreden koronavirüs ile mücadelede acil durum fonu olarak 1,25 milyar dolar istedi.

25 Şubat 2020

18 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 53).

27 Şubat 2020

6 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 59).

28 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 60).

29 Şubat 2020

6 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 66).

Amerika Birleşik Devletleri seyahat kısıtlamalarını açıkladı.

Trump yönetimi, İtalya ve Güney Kore'deki virüsten en çok etkilenen bölgeler için "seyahat etmeme" uyarısı olarak bilinen en üst düzey uyarısını yayımladı. Hükümet ayrıca İran'a yapılan tüm seyahatleri yasakladı ve son 14 gün içinde İran'ı ziyaret eden herhangi bir başka ülke vatandaşının ülkeye girişini yasakladı.

1 Mart 2020

3 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 69).

İlk ölüm vakası açıklandı.

2 Mart 2020

20 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 89).

1 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 2).

3 Mart 2020

14 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 103).

4 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 6).

Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi (Centers for Disease Control and Prevention) Koronavirüs testi için tüm federal kısıtlamaları kaldırdı.

4 Mart 2020

22 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 125).

3 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 9).

5 Mart 2020

34 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 159).

2 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 11).

6 Mart 2020

74 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 233).

1 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 12).

7 Mart 2020

105 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 338).

2 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 14).

8 Mart 2020

95 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 433).

3 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 17).

9 Mart 2020

121 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 554).

4 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 21).

10 Mart 2020

200 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 754).

5 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 26).

11 Mart 2020

271 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 1025).

2 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 28).

13 Mart'tan itibaren geçerli olmak üzere Avrupa'dan (Schengen Bölgesi'ndeki 26 ülkeden) gelen tüm seyahatler 30 gün boyunca askıya alındı, İngiltere ve İrlanda'nın bundan muaf tutulduğu açıklandı.

Sağlık sigortası sektörünün COVID-19 tedavileri için tüm sigorta primlerinden feragat ettiği ve sigorta kapsamının genişletilmesini kabul ettiği açıklandı.

Trump, antiviral tedavileri çok hızlı gerçekleştirebilmek için bürokraside azalmaya gideceklerini belirtti.

Geçen hafta imzaladığı 8,3 milyar dolarlık fonla Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleriyle diğer kamu kurumlarının virüsle mücadelesine yardımcı olunacağını, aşı, tedavi ve tıbbi malzeme tedariğinin destekleneceğini bildirdi.

Trump, Küçük İşletmeler İdaresine COVID-19'dan etkilenen firmalara sermaye ve likidite sağlamasına yönelik talimat verdiğini belirtti. Düşük faizli kredilerin virüs kaynaklı geçici ekonomik sıkıntıların üstesinden gelmeleri için küçük işletmelere yardımcı olacağını, söz konusu idarenin salgından etkilenen eyaletlerde kredi sağlamaya başlayacağını ve Kongre'den bu program için 50 milyar dolarlık ilave kaynak artırımına gitmesini istediğini söyledi.

Trump, acil durum yetkisini kullanarak, salgından olumsuz etkilenen kişiler ve işletmeler için faiz veya ceza uygulanmaksızın vergi ödemelerinde ertelemeye gidilmesi için Hazine Bakanlığına talimat vereceğini belirterek, "Bu ekonomiye 200 milyar dolardan fazla ilave likidite sağlayacaktır" diye konuştu.

Trump, çalışanların maaşları üzerinden yapılan vergi kesintilerinin hafifletilmesi için Kongre'ye çağrıda bulundu.

12 Mart 2020

287 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 1312).

2 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 30).

COVID-19 salgınıyla mücadele amacıyla alınan önlemler kapsamında Amerikan Profesyonel Basketbol Ligi'nde (NBA) sezonun kalan tüm maçları süresiz ertelendi.

Amerikan Birinci Futbol Ligi'nde (MLS) bütün karşılaşmalar, COVID-19 salgını nedeniyle 1 ay askıya alındı.

13 Mart 2020

562 yeni vaka onaylandı (toplam vaka sayısı: 2160)

COVID-19 salgını nedeniyle ülke genelinde "ulusal acil durum" ilan edildi.

50 milyar dolara kadar acil durum fonu erişime açıldı.

Tüm eyaletlerin "acil durum operasyon merkezleri" kuracağı açıklandı.

Testlerin sayısının arttırılacağı söylendi.

Bir sonraki hafta sonuna kadar 1,4 milyon testin hazır olacağı, bunların 500 bininin hafta başında hazır bulunacağı aktarıldı.

5 milyon testin de 1 ay içinde hazır olacağı dile getirildi.

Trump, ABD'lilere ücretsiz yeni tip koronavirüs (COVID-19) testi yapılmasına ve ücretli hastalık izni almalarına imkân tanıyan yasa tasarısını desteklediğini duyurdu.

14 Mart 2020

511 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 2174).

7 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 47).

Başkan yardımcısı Pence, ABD Savunma Bakanlığı Pentagon'un tüm personel ve ailelerinin 11 Mayıs'a kadar Amerika içinde seyahatlerine kısıtlama getirildiğini açıkladı.

15 Mart 2020

777 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 2951).

10 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 57).

16 Mart 2020

823 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 3774).

12 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 69).

Minnesota'da, restoran, bar ve diğer halka açık yerlerin geçici olarak 27 Mart'a kadar kapatılması kararı alındı.

Georgia Valisi Brian Kemp, tüm eyalet okullarının 18 Mart'tan 31 Mart'a kadar kapatılması kararını imzaladı.

17 Mart 2020

1284 yeni vaka onaylandı (toplam vaka sayısı: 5656)

ABD Gıda ve İlaç Dairesi FDA, özel şirketlerin koronavirüs test kitlerini doğrudan halka satışa sunmaya başlamalarına izin vereceğini açıkladı.

ABD Maliye Bakanı Steven Mnuchin, Başkan Donald Trump yönetiminin koronavirüs salgınının etkileriyle mücadele kapsamında hazırladığı ve Kongre'ye sunduğu ekonomik tedbirlerin ABD ekonomisine 1 trilyon dolar enjekte edeceğini tahmin ettiklerini söyledi.

Başkan Donald Trump ülkeye seslenerek 10 kişilik toplantılardan dahi uzak durulması çağrısında bulundu ve tüm sosyal aktivitelerin 15 günlüğüne askıya alınmasını istedi.

Başkan Donald Trump'ın Corona ile mücadele kapsamında oluşturulan Görev Gücü'nün basın toplantısında yaptığı açıklamanın ardından Beyaz Saray virüsün yayılmaması için alınacak önlemler konusunda bir dizi uyarıda bulundu.

Yayınlanan bildiriye, "Hastaysanız işe gitmeyin, dışarı çıkmayın", "Çocuklarınız hastaysa okula göndermeyin", "Ailede birine Corona teşhisi konulduysa dışarı çıkmayın", "Yaşlı ya da kronik bir rahatsızlığınız varsa dışarı çıkmayın" gibi uyarılar yer aldı.

San Francisco Belediye Başkanı London Breed, halktan 7 Nisan tarihine kadar sokağa çıkışlarını kısıtlandırmalarını istedi. Alınan önlemler kapsamında barlar, kafeler ve mağazaların da kapalı olacağı, bu süre zarfında sadece bankalar, gıda marketleri ve benzin istasyonlarının açık olacağı duyuruldu.

ABD'nin başkenti Washington DC Belediye Başkanı Muriel Bowser Corona ile mücadele kapsamında restoran, bar, gece klübü, sinema ve spor salonları gibi kamuya açık yerlerin en az 2 hafta boyunca kapalı kalması talimatını verdi.

Alınan kararlar kapsamında başkentte 50'den fazla kişinin bir araya gelmesi de yasaklandı.

Koronavirüs salgını nedeniyle UBER şirketi, aynı yönde seyahat eden kişilerin aynı araca binip seyahat etmesini sağlayan UBER Pool sisteminin kullanımını askıya aldığı açıkladı.

ABD'de McDonald's ve Starbucks koronavirüsle mücadele kapsamında restoranlarında yemek ve içecek servisine son verdiklerini, bundan sonra bir süre yalnızca paket servis hizmeti vereceklerini duyurdu.

18 Mart 2020

1776 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 6437).

23 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 108).

California Eyaleti 1 milyar dolarlık salgınla mücadele bütçesini onayladı. Söz konusu bütçe hastanelerin yatak kapasitelerinin artırılması, gözlem altındaki ve karantinaya alınan kişilere yardım edilmesi ve evsiz kişilere konaklama imkânı sağlanmasında kullanılacak.

Las Vegas'ın da bulunduğu Nevada eyaletinin valisi Steve Sisolak, kumarhaneler ve barlar, sinema salonları,

spor salonları gibi temel öncelik taşımayan işyerlerinin bir ay süreyle kapatılması talimatı verdi.

ABD Başkanı Donald Trump twitter hesabından Kanada ile olan sınırlarını kapatacaklarını söyledi. Twitter'dan "Karşılıklı rıza ile, Kanada ile olan Kuzey Sınırımımızı geçici olarak zorunlu olmayan trafiğe kapatacağız. Ticaret etkilenmeyecek" açıklamasını yaptı.

ABD'nin Florida eyaleti genelinde koronavirüs salgınıyla mücadele için üç saha hastanesi kuruluyor.

Başkan Donald Trump, ABD-Kanada sınırının gerekli olmayan trafiğe kapatılacağını açıkladı. Trump twitter üzerinden paylaştığı mesajda, iki ülkenin, aralarındaki sınırı gerekli olmayan trafiğe geçici olarak kapatma konusunda anlaşmalarını açıkladı. Bu adımla ilgili ayrıntıların daha sonra açıklanacağını belirten Trump, iki ülke arasındaki ticaretin bundan etkilenmeyeceğini de vurguladı.

Başkan Donald Trump yönetimi, Koronavirüsün ekonomik etkileriyle mücadele kapsamında Kongre'den 45,8 milyar dolarlık ilave ödenek talep etti. Bu paranın, hızla yayılan virüse karşı bazı bakanlıklar ve resmi dairelerin çalışmalarına destek sağlamada kullanılacağı belirtildi. Bu talebin, yönetimin daha önce istediği 1 trilyon dolarlık teşvik paketinden ayrı olduğu belirtildi. Beyaz Saray'ın ayrıca, ABD-Meksika sınırındaki 13 göçmen karantina tesisi için 800 milyon dolar istediği kaydediliyor.

ABD Savunma Bakanlığı Pentagon, Koronavirüsü testleri pozitif çıkan ordu mensuplarının sayısının 49'a yükseldiğini açıkladı. Bir gün önce bu sayı 36'ydı.

Başkan Donald Trump, koronavirüs salgınıyla mücadelede özel sektörden katkı alınması ve hükümete gerekli teçhizatın üretimini hızlandırma imkânı veren Savunma İmalat Yasası'nı devreye sokacağını açıkladı.

Başkan Donald Trump'ın New York'a bin yataklı askeri hastane gemisi göndereceği açıklandı.

ABD Senatosu, Koronavirüsüyle mücadele kapsamında 100 milyar doların üzerinde destek içeren bir tasarıyı onayladı. Ücretsiz virüs testi, ücretli hastalık izinlerinin artırılması, ilave gıda yardımları ve diğer bazı acil düzenlemeleri içeren tasarı Temsilciler Meclisi'nden geçen 14 Mart günü geçmişti. Tasarı böylece imza için Başkan Donald Trump'ın masasına gitti.

19 Mart 2020

2988 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 9425).

42 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 150).

Trump ve yardımcısı Mike Pence'in liderliğinde oluşturulan Koronavirüsü Görev Gücü'nün günlük basın brifingi sırasında açıklama yaptı. Koronavirüsüne karşı aşı geliştirilmesi çalışmaları devam ederken daha önce başka hastalıkların tedavisi için geliştirilen ilaçların Korona tedavisinde kullanılabileceğini söyledi. Trump, Koronavirüsüne karşı aşı geliştirilene kadar ABD Gıda ve İlaç Dairesi'nden (FDA) virüse karşı tedavi geliştirme sürecini hızlandırmalarını istedi.

ABD Dışişleri Bakanlığı ülke vatandaşlarından uluslararası seyahatten kaçınmalarını istedi. En üst seviyedeki seyahat uyarısında yurt dışında bulunan ABD vatandaşlarından da derhal ülkeye dönmeleri istendi. Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamasında, "Yurt dışında bulunan vatandaşlar buldukları ülkelerde belirsiz süre kalmaya hazır değilse derhal ülkelerine dönmek için gerekli düzenlemeleri yapmalı" ifadeleri kullanıldı.

20 Mart 2020

4835 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 14.260).

California Valisi Gavin Newsom, eyalet genelinde yaşayan 40 milyon kişiyi kapsayacak "Evde kalın" talimatı yayımladı. Buna göre eyalet genelindeki tüm alışveriş merkezleri, mağazalar ve dükkanların kapatılması kararı verilmiş oldu.

Koronavirüsü salgını sebebiyle Haziran ayında ABD'nin Maryland eyaletinde bulunan Camp David'de yapılması planlanan G7 Zirvesi'nin iptal edileceği, Başkan Trump'ın liderlerle Nisan ve Mayıs aylarında video-konferans yöntemiyle görüşeceği belirtildi.

New York Valisi Andrew Cuomo, zaruri işlerde görev almayan çalışanların tamamının evde kalmak zorunda olduğunu, sadece zaruri iş yerlerinin açık kalacağını söyledi. Cuomo, "Herkesin güvende olması gerekiyor, yoksa hiç kimse güvende olamaz" dedi.

Trump, koronavirüsle mücadele kapsamında Savunma Üretimi Yasası'nı hayata geçirdiğini söyledi. Tedbir, ABD hükümetinin maskelerin, solunum cihazlarının ve diğer gerekli ekipmanların üretimini hızlandırmasına imkân vermeyi amaçlamaktadır.

ABD Başkanı Donald Trump yaptığı açıklamada, ABD ve Meksika'nın yeni koronavirüsün yayılmasını sınırlamak amacıyla ortak sınırlarında zorunlu olmayan seyahatleri kısıtlayacağını söyledi.

ABD Başkanı Donald Trump düzenlediği basın toplantısında, federal öğrenci kredilerine yönelik faiz ve ödemeleri en az 60 gün süreyle geçici olarak askıya aldıklarını açıkladı.

21 Mart 2020

Amerika'da 5 eyalette valilikler vatandaşlara yönelik "Evde kalın" talimatı yayımladı. Bu eyaletler New York, California, Illinois, New Jersey ve Connecticut. Bu 5 eyaletin özellikle ekonomik anlamda önde gelen eyaletler olmasına dikkat çekiliyor. Ekonomik Analiz Dairesi verilerine göre koronavirüs salgını nedeniyle evde kalın talimatı verilen eyaletlerin, ekonomik büyüklüğü 6,4 trilyon dolar civarında.

ABD Ordusu Mühendisler Birliği, hızla yayılan koronavirüsle mücadeleye yardımcı olmak için New York'taki 10.000'den fazla odayı (mümkün olduğunca otel ve üniversite yurt odalarını) tıbbi bakım birimlerine dönüştürmeyi planladığını açıkladı.

Vali Mike Parson Missouri'de yakında 10'dan fazla kişiden oluşan toplanmaların, gıda marketleri, eczaneler, dini kurumlar ve diğer "toplumun temel taşları" hariç tutularak koronavirüs salgınıyla mücadele etmek amacıyla yasaklanacağını açıkladı. Vali, yeni emrin hafta sonu yayımlanacağını söyledi.

Koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında özel şirketler tarafından üretilen test kitlerinin kullanılması da gündemdedi. Bu kapsamda Amerika Gıda ve İlaç Dairesi FDA, California'daki Cepheid adlı ABD'li bir firma tarafından geliştirilen ve 45 dakika içinde sonuç veren testin kullanımına onay verdi.

22 Mart 2020

7123 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 26.757).

80 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 340).

ABD İç Güvenlik Bakanı Chad Wolf yaptığı açıklamada ABD içinde koronavirüs salgını sırasında seyahati durdurma planlarının olmadığını söyledi.

New York Belediye Başkanı Bill de Blasio Korona krizinin Amerika'da 1929'da başlayan ve dünyaya yayılan, "büyük buhran" olarak nitelenen ekonomik bunalımdan sonraki en büyük kriz olduğunu söyledi. Blaiso, Amerikan ordusuna da sağlık sisteminin çökmesini engellemek adına yardım çağrısı yaptı. New York Belediye Başkanı, 10 gün içinde daha fazla solunum cihazı alamamaları durumunda ölmemesi gereken insanların öleceğini söyledi.

Başkan Donald Trump Ford, General Motors ve Tesla gibi otomobil üreticilerinden solunum cihazı üretimi için 'hızla' düğmeye basmalarını istedi. Trump yazdığı twitter mesajında "Otomobil sektörü yöneticileri başlayın, ne kadar iyi olduğunuzu görelim" ifadelerini kullandı.

New York, California, Illinois, Connecticut ve New Jersey'in ardından Ohio ve Louisiana da "evde kalın" talimatı yayımladı. Böylece ülke nüfusunun yaklaşık üçte birine yakını, yetkililerce yayınlanan "evde kalın" emirleriyle yeni haftaya başlayacak.

23 Mart 2020

8454 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 35.211).

131 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 471).

ABD Başkanı Trump, koronavirüs salgınının en yoğun görüldüğü New York, Washington ve California eyaletlerinde toplumsal olay ve doğal afet durumlarında yarı zamanlı görev yapan ulusal muhafızları harekete geçirdiklerini duyurdu.

ABD Merkez Bankası (FED), Koronavirüsü salgını nedeniyle ağır darbe alan ekonomiye destek için olağanüstü bir karar aldı. Daha önce 700 milyar dolarlık Hazine tahvili ve ipotek destekli menkul kıymet alımı yoluyla parasal genişleme yapacağını açıklayan FED, bugün bu alımların sınırsız olacağını açıkladı. Banka ayrıca, kamu tahvillerinin yanı sıra ipotek destekli menkul kıymetler dışında özel tahvilleri de satın alacağını açıkladı. FED bu adımla, borçlanma maliyetlerini düşük tutmayı ve zor durumdaki piyasalara kredi akışının canlı kalmasını sağlamayı hedefliyor. FED ayrıca, krediye erişemeyen küçük işletmelere kredi temin etmek için de bir mekanizma hazırlığında olduğunu açıkladı.

ABD'de kamu sağlığı hizmetlerinden sorumlu yetkili Jerome Adams, Koronavirüsü salgınıyla ilgili bugüne kadarki en sert uyarısını yayımladı. Adams, Amerikan halkını krizin bu hafta içinde "kötüleceği" yönünde uyardı.

ABD Savunma Bakanı Mark Esper ve Genelkurmay Başkanı Orgeneral Mark Milley Koronavirüsü salgınıyla mücadele kapsamında atılan adımlara ilişkin basın toplantısı düzenledi. Esper, yeni tip koronavirüs (COVID-19)

salgınının öngörüldüğü şekilde yayılmaya devam etmesi durumunda Amerikan ordusunun harbe hazırlık durumunun etkileneceğini ifade etti. Esper bazı eyaletlerde ulusal muhafızların görevlendirilmesi konusunda “Bu önlemler iddia edildiği gibi sıkı yönetime yönelik değil” dedi. Trump, dün Anayasanın 32’nci maddesi kapsamında Ulusal Muhafızları aktifleştirdiğini açıklamıştı. Esper, Pentagon’un ABD Başkanı Donald Trump’ın talimatıyla şu anda kadar 50 eyalette valiliklere lojistik destek sağlamak üzere 7 bin Ulusal Muhafız askerini görevlendirdiğini söyledi. Esper, “Bazılarının yanlış olarak iddia ettiği üzere bu adım, sıkıyönetim kanunu çerçevesinde atılmış değil. Bizim Ulusal Muhafızlarımızın görevi, seyyar test merkezleri kurmak, yiyecek dağıtmak, kötü durumda olan insanları korumak ve eyalette plan ve koordinasyon konularında yardım etmektir.” ifadelerini kullandı.

Senato’da Amerikan ekonomisine 1 trilyon doların çok üzerinde bir destek sağlaması öngörülen teşvik paketi yine Senato’dan geçemedi. Kongre’de iki parti liderleri ve yönetim yetkilileri arasında üzerinde günlerdir müzakereler yürütülen paket dün de prosedürel engelin aşılması için gereken 60 senatörün desteğini alamamıştı. Paketin genel kurulda oylamaya sunulabilmesi için 100 üyeli Senato’nun 60 üyesinin desteğini alması gerekiyor. Bugün yapılan oylamadaysa destek sayısı 49’da kaldı, 46 senatör de karşı oy kullandı. Dev teşvik paketi, Koronavirüsü salgını yüzünden ekonomik zarara uğrayan Amerikalılar ve işletmelere destek sağlamaya yönelik düzenlemeler içeriyor. Yardım paketi, Koronavirüsünün ekonomik etkilerini bertaraf edebilmelerine yardım için Amerikan işletmelerine doğrudan ödemeler yoluyla ABD ekonomisini canlandırmayı amaçlıyor. Demokratlar, paketin büyük işletmelere gereğinden fazla fayda sağladığını savunarak, bunun yerine toplum sağlık merkezleri, klinikler, bakımevleri, maskeler, solunum cihazları, kişisel koruyucu ekipmana federal hükümetten daha fazla fonun ayrılmasını, eyalet ve yerel yönetimlere daha fazla yardım yapılmasını istiyor.

Kanada

15 Ocak 2020

Kanada Halk Sağlığı Kurumu, Kanada’nın Koronavirüs (COVID-19) ile mücadelesi için Acil Durum Operasyon Merkezi’ni etkinleştirdi.

17 Ocak 2020

Kanada Sınır Hizmetleri Ajansı (CBSA), virüsün farkındalığını artırmak için Montreal, Toronto ve Vancouver havaalanlarına bilgilendirici tabelalar koydu ve Çin’in merkezinden gelen yolcular için elektronik danışma merkezlerine sağlık taraması sorusu ekledi.

22 Ocak 2020

Kanada, Çin’den Montréal, Toronto ve Vancouver’daki büyük havaalanlarına dönenler için Koronavirüs (COVID-19) ile ilgili tarama şartlarını uygulamaya başladı.

23 Ocak 2020

Sağlık Bakanı, beş veya altı kişinin virüs belirtileri açısından izlendiğini söyledi.

26 Ocak 2020

Kanada, Wuhan, Çin’de bulunma öyküsü olan biriyle ilgili ilk koronavirüs vakasını açıkladı.

İlk vakanın açıklanmasının ardından Kanada, salgın nedeniyle Çin’e zorunlu olmayan seyahat edilmemesi uyarısı yaptı.

27 Ocak 2020

Başbakan, Ocak ayının sonundan bu yana toplanan koronavirüs üzerine bir Vaka Müdahale Grubu topladı.

28 Ocak 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 2).

29 Ocak 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 3).

Dışişleri Bakanı, Çin’de virüsten etkilenen bölgelerdeki Kanadalıların ülkelerine geri getirilmesi için bir uçak gönderileceğini açıkladı.

Çin’e uçuşlar yasaklandı.

1 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 4).

2 Şubat 2020

Kanada Silahlı Kuvvetleri, halen Wuhan'da bulunan Kanada vatandaşlarının tahliyesine yardımcı olmak için bir uçak kaldırmayı planladığını açıkladı.

4 Şubat 2020

Kanada Hükümeti Çin'e yaklaşık 16 ton kişisel koruyucu ekipman gönderdi.

5 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 5).

7 Şubat 2020

2 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 7).

9 Şubat 2020

Kanada, virüsten etkilenen bölgelerden dönenler için koronavirüs tarama zorunluluğunu 10 havaalanında uygulamaya başladı.

10 Şubat 2020

Kanada Hükümeti koronavirüs salgını ile ilgili küresel mücadeleye katkıda bulunmak amacıyla hızlı bir araştırma fonu yarışması başlattı.

11 Şubat 2020

Salgının kontrol altına alınması çabalarını desteklemek amacıyla Dünya Sağlık Örgütü'ne 2 milyon dolar katkıda bulundu.

15 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 8).

21 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 9).

25 Şubat 2020

2 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 11).

27 Şubat 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 12).

28 Şubat 2020

2 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 14).

29 Şubat 2020

2 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 16).

1 Mart 2020

4 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 20).

2 Mart 2020

4 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 24).

3 Mart 2020

3 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 27).

4 Mart 2020

3 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 30).

5 Mart 2020

3 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 33).

Başbakan, salgına federal yanıt verebilmek için Kabine Komitesi oluşturdu. Başbakan Yardımcısı başkanlığında ve Hazine Kurulu Başkanı başkan yardımcılığında toplanan komite, hükümetin koordinasyonunu ve virüsün sağlık üzerindeki, ekonomik ve sosyal etkilerini sınırlamaya hazır olmasını sağlamak için düzenli olarak toplanmaktadır.

6 Mart 2020

12 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 45).

Kanada Hükümeti, koronavirüs araştırmalarını finanse etmek için 27 milyon dolarlık bir program açıkladı ve 47 araştırma projesinin desteklenmesi kararı aldı. Araştırma alanları ikiye ayrıldı. İlki virüsün tıbbi araştırma boyutunu, diğeri ise toplumsal ve siyasal boyutunu içeriyor. Toplumsal önlemler şu hususları incelemeye dönük: Bireylerin ve toplulukların hastalığı nasıl anladığını ve ona nasıl tepki verdiğini incelemek ve yanlış bilgi, damgalanma ve korku ile mücadele stratejileri geliştirmek.

Kanada Hükümeti, Kanadalıların sağlık ve güvenliğini için halk sağlığı önlemlerine 1 milyar dolardan fazla para harcıyor. Salgına anında müdahaleyi desteklemek için, sınır ve seyahat önlemleri ile Sağlık Bakanlığı Operasyon Merkezi ve Ulusal Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nın sürekli işlemesi dahil olmak üzere ilk eylemleri desteklemek için 50 milyon dolar tahsis edildi. Buna ek olarak, Kanadalıların ülkelerine geri gönderilmelerini desteklemek için 7,1 milyon dolar sağlandı.7 Mart 2020

6 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 51).

8 Mart 2020

6 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 57).

9 Mart 2020

5 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 62).

10 Mart 2020

15 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 77).

Koronavirüs ile ilgili ilk ölüm vakası açıklandı.

11 Mart 2020

16 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 93).

1 milyar dolardan fazla COVID-19 Yanıt Fonu kuruldu. Bu fon, salgına yanıt vermek için halihazırda devam etmekte olan önlemlerin yanı sıra, virüsün Kanada'daki yayılmasını sınırlamak ve ekonominin ve küçük işletmelerinin üzerindeki olası daha geniş etkilerine hazırlanmak için yeni yatırımları içermektedir.

Kanada vatandaşı veya daimî göçmen oturumu bulunmayan tüm yolcuların ülkeye girişi yasaklandı. Bu yasaktan hava yolu şirketlerinin uçuş personeli, ABD vatandaşları, diplomatlar, Kanada vatandaşlarının yakın aile üyeleri muaf tutuldu.

Tüm Kanadalıların, bir sonraki duyuruya kadar ülke dışında zorunlu olmayan seyahatlerden kaçınmaları istendi. Kanada'ya gelenlerin giriş yaptıktan sonra 14 gün boyunca kendilerini tecrit etmeleri önerildi.

Uluslararası uçuşların tamamı Montreal, Toronto, Calgary ve Vancouver havalimanlarına aktarıldı.

12 Mart 2020

10 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 103).

13 Mart 2020

35 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 138).

14 Mart 2020

38 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 176).

15 Mart 2020

68 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 244).

16 Mart 2020

60 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 304).

17 Mart 2020

120 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 424).

3 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 4).

British Columbia Üniversitesi, Simon Fraser Üniversitesi, Trinity Western Üniversitesi ve Victoria Üniversitesi, dönemi çevrimiçi olarak tamamlayacaklarını açıkladı.

British Columbia eyaleti, koronavirüs nedeniyle bir halk sağlığı acil durumu ilan etti.

18 Mart 2020

145 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 569).

4 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 8)

British Columbia eyalet yönetimi, koronavirüs salgınına karşı eyalet çapında olağanüstü hal ilan etti.

Kanada ve ABD zorunlu olmayan seyahatleri durdurma konusunda anlaşığı ve iki ülke arasındaki ticari seyahatlerin ise devam edeceği açıklandı.

Sınırlar uluslararası seyahatlere geçici olarak kapatıldı.

Başbakan, ekonomiyi istikrara kavuşturmak için yeni bir dizi ekonomik önlem açıkladı. Kanada Hükümeti'nin COVID-19 Ekonomik Müdahale Planının bir parçası olarak alınan bu önlemler, Kanadalı işçilere ve işletmelere doğrudan 27 milyar dolara kadar destek sağlayacak. Buna ek olarak, hükümet vergi erteleme yoluyla Kanadalı işletmelerin ve hane halklarının likidite ihtiyaçlarını karşılamak için 55 milyar dolar destek açıkladı. Birleştirildiğinde, bu önlemler 82 milyar dolarla Kanada'nın GSYİH'sinin yüzde üçünden fazlasını oluşturuyor.

Trudeau "İşsiz kalacağım, gelirim düşecek diye korkmayın. Siz sadece sağlığınıza dikkat edin. Para bulmak bizim işimiz. 83 milyar \$ ayırdık" diye açıklama yaptı.

Düşük gelirli Kanadalılara 15 haftaya kadar iki haftada iki haftada 900 dolara kadar acil durum yardımı, evde kalmak zorunda olan ve ücretli hastalık iznine erişimi olmayan işçilere gelir desteği sağlanacak.

19 Mart 2020

121 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 690).

1 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 9)

Trudeau, hala yurtdışında olan Kanadalılarla ilgili hükümetin konsolosluk hizmetleri hakkında kısa mesajla bilgi göndermek için ulusal telekomünikasyon şirketleriyle birlikte çalıştığını açıkladı.

Ülkeye geri dönmek isteyen semptom taşımayan Kanadalılara yönelik bir destek programı üzerinde çalıştıklarını açıkladı. Yurtdışındaki Kanadalılar için yeni COVID-19 Acil Kredi Programı, yurtdışındaki kişilerin Kanada'ya dönmelerini ve giderek zorlaşan süreçte diğer ihtiyaçlarını karşılamaları için 5.000 dolara kadar acil kredi başvurusunda bulunmalarına olanak sağlayacak.

Kanadalıları ülkelerine getirmek için West Jet ve Air Canada ile görüşmelerin sürdüğünü de sözlerine ekledi.

20 Mart 2020

156 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 846).

1 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 10)

Emekli doktorlar ve hemşirelerin hastanelerde yardımcı olacakları duyuruldu.

Kanada ve ABD, Kanada-ABD sınırında herhangi bir yerden geçmeye çalışan düzensiz göçmenleri iade edecekleri karşılıklı bir düzenleme duyurdu.

Kanada'nın ihtiyacı olan şeyleri Kanada'da hızlıca üretebilmesini sağlamak amacıyla Koronavirüs (COVID-19) ile mücadele kapsamında bir eylem planının başlatıldığı açıklandı.

21 Mart 2020

125 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 971).

2 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 12)

Maskeler ve solunum cihazlarını üretmek için endüstrinin seferber edileceği açıklandı.

Özel bir Air Canada uçuşu Montreal'e indi ve 444 Kanadalıyı Fas'tan Kanada'ya getirdi.

22 Mart 2020

260 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 1231).

1 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 13)

Kanada Olimpiyat Komitesi ve Kanada Paralimpik Komitesi, Olimpiyat oyunlarının bir yıl ileri ertelenmedikçe takımlarını Tokyo'ya göndermeyeceklerini belirten ortak açıklama yaptı. Böylece Kanada, koronavirüs salgını nedeniyle Tokyo Olimpiyatlarını boykot edeceğini açıklayan ilk ülke oldu.

West Jet, Kanadalıların eve dönmelerine yardımcı olmak için Pazartesi'den Çarşamba'ya 30'dan fazla uçuş planlandığını duyurdu.

23 Mart 2020

199 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 1430).

5 yeni ölüm vakası açıklandı (toplam ölüm sayısı: 18)

Ontario Eyaleti Başbakanı Doug Ford, yeni koronavirüs salgını karşısında Ontario'daki tüm zaruri olmayan işyerlerinin kapatılmasını emretti. Ford, emrin 24 Mart 23:59'da hayata geçeceğini ve en az 14 gün süreceğini açıkladı. Hazırlık için bu işyerlerine 36 saat uyum sağlama ve hazırlık yapma şansı verildiğini ifade etti.

Trudeau federal hükümetin, çiftçiler ve tarım üreticileri için 5 milyar Kanada doları (3.4 milyar ABD doları) kredi vereceğini açıkladı.

Ottawa ve 10 eyalet Kanadalıları evde kalmaya çağırması ve bazı durumlarda toplanmalara sınır koymasına rağmen Trudeau çok fazla insanın hala tavsiyeyi göz ardı ettiğini söyledi. Trudeau yaptığı açıklamada uyarıları dinlemeyip dışarıda olanlara yönelik olarak "Yeter artık, eve gidin ve orada kalın. Hepimizin ihtiyacı olan şey bu" diye tepki gösterdi. "Her yerde kendilerini yenilmez sanan insanların fotoğraflarını görüyoruz. Yenilmez değilsiniz" diye ekledi. "İnsanları riskler konusunda daha fazla bilinçlendirerek ya da onları kurallara uymaya zorlayarak bu durumu kontrol altına alacağız" şeklinde konuştu.

Federal ve eyalet yetkilileri yaptığı açıklamalarda, kendi kendini tecrit etmek veya büyük gruplardan kaçınma tavsiyesini görmezden gelenlerin para cezasına çarptırılacağını ve hatta tutuklanabileceğini söyledi.

Ayrıca, eyaletler federal hükümetin Ottawa'nın insanların hareketine katı sınırlar koymasına izin veren Acil Durumlar Yasası kapsamında neler yapabileceğini tartışacağını söyledi.

Yetkililer geçtiğimiz hafta, yasayı kullanmanın son çare olacağını dile getirmiştir. Trudeau, "her seçeneğin masada olduğunu" söyledi.

Ekonomiye yardımcı olmak için daha fazla adım atıldığını söyleyen Trudeau, Ottawa'nın çiftçilere 173 milyon Kanada doları değerinde federal kredi erteleyeceğini ve aşı araştırma ve üretimine 192 milyon Kanada doları yatırım yapacağını söyledi.

Meksika

22 Ocak 2020

Sağlık Bakanlığı, Koronavirüsün (COVID-19) Meksika için tehlike oluşturmadığını belirten bir açıklama yaptı.

29 Şubat 2020

2 vaka tespit açıklandı.

1 Mart 2020

2 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 4).

2 Mart 2020

1 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 5).

5 Mart 2020

Koronavirüs, Ulusal Valiler Konferansı (Conago) toplantısında ele alındı.

9 Mart 2020

2 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 7).

10 Mart 2020

İtalya'daki bir turdan dönen bir dans şirketinin 40 üyesi karantinaya alındı.

12 Mart 2020

4 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 11).

13 Mart 2020

5 yeni yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 16).

UNAM ve Tec de Monterrey dahil olmak üzere birçok üniversite uzaktan eğitime geçti.

Yetkililer, Uluslararası Guadalajara Film Festivali'nin iptal etmeyi düşündüklerini açıkladılar.

Meksika turizmi için önemli etkinliklerden olan Tianguis Turístico Eylül ayına ertelendi. Birçok önemli spor etkinliği de iptal edildi.

14 Mart 2020

10 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 26).

Eğitim Bakanlığı okullardaki tüm etkinliklerin iptal edildiğini açıkladı.

Eğitim Bakanlığı, daha önce 6 ile 17 Nisan tarihleri arasında planlanan Paskalya tatilinin önleyici bir önlem olarak 20 Mart'tan 20 Nisan'a kadar uzatılacağını duyurdu.

Aynı gün ülkenin öğrenci sayısı bakımından üçüncü büyük üniversitesi olan Nuevo Leon Otonom Üniversitesi 17 Mart'ta başlamak üzere bir sonraki duyuruya kadar dersleri askıya aldı.

15 Mart 2020

15 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 41).

Mexico City belediye başkanı Claudia Sheinbaum, Mexico City'de Koronavirüsün (COVID-19) yayılmasını önlemek için 100 milyon Meksika pesosu (4,4 milyon ABD Doları) ekstra harcama yapacağını belirtti.

16 Mart 2020

12 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 53).

17 Mart 2020

29 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 82).

18 Mart 2020

11 yeni vaka (toplam sayı: 93).

Meksika hükümeti tıbbi ve laboratuvar ekipmanı ve dezenfeksiyon malzemeleri ve solunum cihazı satın almak için 3,5 milyar Meksika pesosu (yaklaşık 146 milyon ABD doları) tahsis edeceklerini açıkladı.

Ford, Honda ve Audi Meksika'daki üretim tesislerini kapattı.

19 Mart 2020

25 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 118).

20 Mart 2020

46 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 164).

21 Mart 2020

39 yeni vaka açıklandı (toplam vaka sayısı: 203).

2 ölüm vakası açıklandı.

Japon otomobil üreticisi Nissan, COVID-19 salgını nedeniyle Meksika'daki 2 tesiste 25 Mart-14 Nisan tarihlerinde üretime ara verileceği belirtildi.

Rusya

31 Ocak 2020

Rusya'da kamu bankalarından olan VTB geçici olarak çalışanlarının Çin ve diğer Asya ülkelerine olan seyahatlerini durdurdu.

Vatandaşların kişisel hijyene önem vermesi, birbirleriyle öpüşmemesi ve sarılmaması tavsiye edildi.

2 Şubat 2020

Rusya Demiryolu İşletmesi Çin ile gerçekleşen yolcu treni seferlerini askıya aldığını duyurdu.

3 Şubat 2020

Rusya'nın ikinci büyük gıda işletmesi Magnit Çin'den yaptığı meyve sebze alımını durdurduğunu açıkladı.

Rusya Çin'den gelen yolcu seferlerini sınırladığını duyurdu.

6 Şubat 2020

Kremlin Rusya'da gerçekleşen etkinliklere katılan insanların vücut sıcaklarını önlem amaçlı termal kameralarla ölçmeye başladı.

9 Şubat 2020

Chelyabinsk bölgesinde Çin'den gelen insanlara karşı yerel halkın başlattığı "etten duvar" örme girişimlerine karşı bölgesel bir karantina merkezi kurulmasına karar verildi.

10 Şubat 2020

Rusya'nın silah ihracatçısı firması Rosoboronexport Çin'e teslim edilecek S-400 hava savunma sistemlerinin tarihinde gecikme olabileceğini duyurdu.

12 Şubat 2020

Rusya'da ilk iki iyileşen vakadan biri olan Çin vatandaşı bir kişi iyileşmesinin ardından hastaneden taburcu edildi.

19 Şubat 2020

Çin'de bulunan 144 Rus vatandaşı 2 haftalık karantina sürelerinin başlatılması için uçakla Rusya'ya getirildi.

20 Şubat 2020

Rusya Maliye Bakanı Anton Siluanov Koronavirüs'ün Rusya ve Çin arasındaki ticareti günlük 1 milyon Ruble (15.68 milyon \$) azalttığını duyurdu.

Diamond Princess isimli kruiz gemisinde bulunan 2 Rus vatandaşında virüse rastlanmasıyla enfekte olan Rus vatandaşı sayısı 3'e çıkmış oldu.

Çin vatandaşlarının ülkeye girişi yasaklandı.

21 Şubat 2020

Moskova Belediye Başkanı Sergei Sobyenin tarafından Çin'den gelen 2500 kişinin karantina altında tutulduğu ve yüz tanıma teknolojisi ile denetlendiği açıklandı.

24 Şubat 2020

Rusya'da demirli bulunan neredeyse 25 Ukrayna vatandaşının bulunduğu gemi Ukrayna'daki halk engeli sebebiyle Ukrayna'ya yanaştırılmadı.

26 Şubat 2020

Başbakan Yardımcısı Tatiana Golikova tarafından 1 Mart itibarıyla Rusya ve Güney Kore arasındaki uçuşların durdurulacağı duyuruldu.

Golikova, 28 Şubat'tan itibaren İran vatandaşlarına vize verilmeyeceğini söyledi ve İtalya'yı ziyaret etmeyi planlayan Rus vatandaşlarını İtalya'ya ziyaretlerini ertelemeleri konusunda uyardı.

Daha öncesinde duyurulan ve süresi dolan önlemlerin süresi ise 1 Nisan tarihine kadar uzatıldı.

Rusya'daki Çin Maslahatgüzarlığı Rus şehirlerinde Çin vatandaşına benzetilerek taciz edilen kişilere yönelik durumların kontrol edilmesi ve önlenmesi yönünde talepte bulundu.

Kanarya Adalarında bulunan Tenerife şehrinde bir İtalyan doktorun Koronavirüs testinin pozitif çıkması dolayısıyla bölgede bulunan 2 Rus vatandaşı karantina altına alındı.

27 Şubat 2020

Rusya Ulaştırma Bakanlığı tarafından Fransa'nın Nice şehri ile Moskova arasındaki tren seferlerinin 4 Mart'tan itibaren durdurulacağı açıklandı.

Moskova'da yetkililer 88 kişinin karantina kurallarını ihlal ettiğini ve konu ile ilgili önlem alındığını duyurdu.

Başbakan Yardımcısı Tatiana Golikova tarafından Rusya'nın Koronavirüs aşısı için 5 adet prototip geliştirdiği açıklandı.

Rusya Federal Turizm Ajansı vatandaşlarına İran, İtalya ve Güney Kore'ye yapacakları seyahatleri Koronavirüs endişelerini geçene kadar ertelemeleri tavsiyesinde bulundu.

28 Şubat 2020

Yetkililer daha önce karantina kurallarını ihlal ettiği saptanan 88 yabancı ülke vatandaşının sınır dışı edildiğini açıkladı.

İran'dan Azerbaycan'a geçen bir Rus vatandaşında Koronavirüs tespit edilmesiyle Rus vatandaşları arasında Koronavirüs tespit edilen kişi sayısı 4'e yükseldi. Bu aynı zamanda Azerbaycan'daki ilk vaka oldu.

Rusya İran vatandaşlarının ülkeye girişini yasakladı. Aynı zamanda 1 Mart'tan itibaren Güney Kore Vatandaşlarının da girişinin yasaklanacağı duyuruldu.

2 Mart 2020

Ekonomi Bakanı Maxim Reshetnikov Koronavirüs'ün Rusya ekonomisi üzerinde yaratacağı etkinin ilk başta tahmin edilenden çok daha büyük olacağını söyledi.

İtalya'dan döndükten sonra karantina altına alınan Rus vatandaşı David Berov'un Koronavirüs testlerinin pozitif çıkmasıyla Berov, Rusya sınırları içerisindeyken Koronavirüs'e yakalanan ilk Rus vatandaşı olarak kayıtlara geçti. Moskova'daki eğitim kurumları büyük çaplı etkinliklerini ve yüzme derslerini ertelediğini duyurdu.

3 Mart 2020

Moskova metrosu girişlerinde vatandaşların ateşleri ölçülerek kontrollere başlanıldı.

4 Mart 2020

Birleşik Arap Emirlikleri'nde bulunan 2 Rus vatandaşında Koronavirüs tespit edildi.

Rusya eldiven, maske, steril kıyafet ve sargı bezi gibi tıbbi malzemelerin ihracını geçici olarak durdurdu.

Gazprom çalışanlarının yurt dışı seyahatlerini askıya aldı.

5 Mart 2020

Rusya her yıl gerçekleşen St. Petersburg Uluslararası Ekonomi Forumunu ertelediğini duyurdu.

Olası bir afet durumu için Rus yetkililer tarafından bir acil durum planı hazırlandı.

Yetkililer ülkede ortaya çıkan 7. vakayı teyit etti. Hastanın 29 Şubat'ta Rusya'ya gelen ve 2 Mart'ta hastaneye başvuran bir İtalyan vatandaşı olduğu açıklandı.

Sağlık Bakanlığı'nın tavsiyesi üzerine Rusya'da bulunan işletmeler sırayla yurt dışı seyahatlerini ertelemeye başladı.

İtalyan bir değişim öğrencisinin bölgede olması sebebiyle St. Petersburg'da bir yurttan yaşayan üniversite

öğrencileri karantina altına alındı.

6 Mart 2020

Rusya son 24 saatte 6 yeni vakada virüs tespit edildiğini söyledi.

Rus yetkililerin ülke genelinde 51 binden fazla virüs testi yaptığını açıkladı.

Diamond Princess isimli kruz gemisinden alınıp Rusya'nın uzak doğusunda karantina altında tutulan 7 Rus vatandaşı karantından çıkarıldı.

Moskova Belediye Başkanı Sergei Sobyenin Acil Durum ilan etti. Çin, Güney Kore, İran, İspanya, İtalya, Almanya ve Fransa'dan gelen Rus vatandaşlarının kendilerini evlerinde karantina altına almasını istedi.

7 Mart 2020

Rusya'nın 4 yeni vaka ilan etmesiyle toplam vaka sayısı 17'ye yükseldi. Toplam 17 vakanın içerisinde 3 vaka ise bu tarihe kadar tamamen iyileşti.

8 Mart 2020

Moskovalı yetkililer kişisel karantina kurallarına uymayan kişilerin 5 yıla kadar hapis cezası ile yargılanacağını duyurdu.

9 Mart 2020

3 yeni vaka teyit edildi. Bu 3 vakanın da İtalya bağlantılı olduğu açıklandı.

10 Mart 2020

Rus yetkililer vatandaşların toplu taşımadan, AVM ziyaretlerinden ve kalabalık ortamlardan uzak durmalarını tavsiye etti.

11 Mart 2020

DSÖ Koronavirüsü 114 ülkede 112 binden fazla kişide görülmesi sebebiyle pandemi ilan etti.

Rusya İtalya, Almanya, Fransa ve İspanya ile olan uçuşlarını durdurdu.

Teyit edilen Koronavirüs vakası sayısı 20'den 28'e yükseldi.

Moskova 10 Nisan'a kadar 5 binden fazla kişinin katıldığı her türlü etkinliği yasakladı. Yasağın spor, eğlence ve diğer alanlardaki tüm aktiviteleri kapsadığı söylendi.

Rusya Savunma Bakanlığı 22-23 Nisan'da gerçekleşmesi planlanan Moskova Uluslararası Güvenlik Konferansının iptal edildiğini duyurdu.

12 Mart 2020

Ülkenin Koronavirüs kriz merkezi verilerine göre 6 yeni vaka tespit edilirken toplam vaka sayısı böylelikle 34'e çıkmış oldu.

Virüs endişesi sebebiyle Avrupa ve Rusya arasında planlanan Mars görevi 2 yıllığına ertelendi.

Karantina kurallarını ihlal eden 100 Çinli öğrencinin ülkeden sınır dışı edileceği açıklandı.

13 Mart 2020

Tespit edilen 11 yeni vaka ile toplam vaka sayısı 45'e yükseldi.

Rusya tüm Avrupa ile uçuşların sınırlandıracağını duyurdu.

İsrail'de bulunan 2 Rus turistte koronavirüs tespit edildi.

St. Petersburg ve Leningrad şehirlerini kapsayan bölgede binden fazla kişinin katılacağı etkinlikler iptal edildi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in çevresinde olan gazetecilerin kendilerini kötü hissetmeleri durumunda kamusal etkinliklere katılmamakta serbest oldukları açıklandı.

Polonya Devlet Başkanı Andrzej Duda'nın daha önce Rusya'da yapılması planlanan etkinlikler için Rusya'ya gelmeyeceği duyuruldu.

İtalya'da virüsün her geçen gün daha vahim bir salgına dönüşmesi sebebiyle Rusya sınırlarını tüm İtalyan vatandaşlarına ve İtalya'yı ziyaret etmiş olan yabancılara kapattığını açıkladı.

14 Mart 2020

Tespit edilen 14 yeni vaka ile test sonuçları pozitif çıkanların sayısı Rusya'da 59'a yükseldi.

Hastanelere ziyaretçi alınmaması konusunda karar alındı.

Başbakan Mikhail Mishustin tarafından Rusya'nın Polonya ve Norveç ile olan sınırlarının yabancılara kapatıldığı açıklandı.

Virüsün yayılma endişesi sebebiyle Moskova bölgesinde tüm okullarda derslere devam zorunlu olmaktan çıkarıldı.

Yetkililerce özel okulların uzaktan eğitime geçmesi tavsiye edildi.

15 Mart 2020

Rusya vaka sayısını 63 olarak güncelledi.

Moskova Belediye Başkanı Sergei Sobyenin yetkililerin vaka sayısını düşük gösterdiğine dair iddiaları reddetti.

Ülke çapında 104 bin virüs testinin yapıldığı ve 14 binden fazla kişinin izlemeye alındığı açıklandı.

Rus Ortodoks Kilisesi sözcüsü kiliselerin kapatılmayacağını ve dini etkinliklerin iptal edilmeyeceğini açıkladı.

Rusya Demiryolları tren seferlerinin Moskova-Berlin ve Moskova-Paris için durdurulduğunu duyurdu. Daha önce de tren seferleri Ukrayna, Moldova ve Letonya ile karşılıklı olarak iptal edilmişti.

16 Mart 2020

Diplomatik personel, havayolu çalışanı ve belli başlı meslek grupları haricindeki tüm yabancıların ve herhangi bir devlet vatandaşlığı bulunmayan kişilerin ülkeye girişi 18 Mart'tan 1 Mayıs'a kadar yasaklandı.

Vaka sayısı 93'e çıkarak bir önceki güne göre %47 artış gösterdi.

10 Nisan'a kadar 50'den fazla kişinin bir arada katılacağı tüm etkinlikler iptal edildi. Aynı zamanda yaşlı insanlara evde kalmaları tavsiye edildi.

21 Mart ve 12 Nisan arasında kapsayacak biçimde, tüm okul ve üniversitelerde eğitime ara verildi.

Murmansk isimli şehirde gerçekleşen satranç turnuvasına katılan bir İrlanda vatandaşının virüs şüphesiyle hastanede tutulacağı duyuruldu.

ABD, İngiltere, Avrupa Birliği Ülkeleri, Ukrayna, Beyaz Rusya ve AB üyesi olmayan tüm Avrupa ülkelerinden Rusya'ya yakın zamanda giriş yapmış kişiler ve bu kişilerin yakınlarının 2 haftalık bireysel karantina sürecine girmeleri gerektiği açıklandı.

İlgili tarihten itibaren St. Petersburg bölgesinde tüm koronavirüs testlerinin ücretsiz yapılacağı duyuruldu.

Rusya Yükseköğretim ve Bilim Bakanlığı yükseköğretim kurumlarının Pazartesi'den itibaren uzaktan eğitime geçmesini tavsiye etti.

Rusya komşusu Beyaz Rusya ile olan sınırını kapattı.

Moskova bölgesinde hastanede karantina altında tutulan bir kadın karantinadan kaçtı. Evinde yakalanan kadın karantina alanına geri götürüldü.

17 Mart 2020

Başbakan Mikhail Mishustin tarafından virüsün ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasını amaçlayan 300 milyar Rublelik (4.05 milyar \$) bir ekonomi destek paketinin hazırlandığı açıklandı.

Ukrayna Rusya ile olan sınırlarını kapattı.

Rusya Federal Hava Taşımacılığı Ajansı virüsün Rus Havayolu Sektöründe 100 milyar Rublelik (1,4 milyar \$) bir zarar oluşturabileceğini açıkladı.

Rusya Enerji Bakanlığı tüm yurtdışı ve yurtiçi iş gezilerinin askıya alındığını açıkladı.

Yetkililer son iki haftada Avrupa'da bulunmuş olan herkesi test yaptırmaya davet etti.

10 Nisan'a kadar tüm futbol, hokey ve basketbol maçlarının ertelendiği açıklandı.

18 Mart 2020

Rusya'da mahkumların, öğrencilerin ve askeri personelin başta maske olmak üzere azalmakta olan tıbbi malzemelerin üretim sürecine katılması kararlaştırıldı.

Uygulamanın bizzat Başbakan Mikhail Mishustin'in talebi üzerine başlatılacağı duyuruldu.

19 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 147 oldu.

Şimdiye kadar virüs kaynaklı vakalarda ilk ölüm gerçekleşti. Toplamda 8 hasta tamamen iyileşti.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin taşınabilir bir koronavirüs test cihazının önümüzdeki ayda üretilip sağlık personelinin kullanımına sunulacağını, bu cihazın Rusya finansmanı ile Japon uzmanlar tarafından geliştirildiğini ve başka bir örneği olmadığını açıkladı.

23 Mart 2020

Rusya Moskova'dan belli şehirlere olan uçuşlar ve birtakım charter seferler hariç Dünya'nın her yerine ve her yerinden olan bütün uçuşları yasakladı.

Moskova Belediye Başkanı Sergei Sobyenin 65 yaş üstü bütün vatandaşların dışarı çıkma yasağına uymasını istedi. Vatandaşların bu yasağı uymaları karşılığında ise 4 bin Ruble ödül alacaklarını duyurdu.

Azerbaycan

28 Şubat 2020

28 Şubat'ta Azerbaycan'da ilk vakaya rastlandı.

Çin ve İran vatandaşlarının Azerbaycan'a girişi geçici olarak durduruldu. Aynı zamanda bu ülkelerin vatandaşlarına yönelik vize işlemleri askıya alındı.

4 Mart 2020

4 Martta 2 yeni vakaya daha rastlanmasıyla toplamdaki vaka sayısı 3 oldu.

Azerbaycan İran ile olan sınırını süresiz olarak kapattı.

5 Mart 2020

Yeni tespit edilen vaka sayısı 3 olurken toplamdaki vaka sayısı 6'ya yükseldi.

14 Mart 2020

14 Mart'ta ülkedeki düğün, ibadet gibi topluluk gerektiren aktivitelerin yanında sinema, tiyatro, müze, spor merkezi gibi yerlerdeki etkinliklerin gerçekleştirilmesi de yasaklandı.

Gürcistan ile olan sınır 10 günlüğüne kapatıldı.

15 Mart 2020

Türkiye ile olan sınırlar kapatıldı.

Vaka sayısı ise bu tarih itibarıyla toplamda 25'e çıktı.

17 Mart 2020

Rusya ile karşılıklı olarak vatandaşların giriş çıkışları durduruldu.

Çin, İran, Fransa, Almanya, Kazakistan ve Ukrayna ile uçuşlar karşılıklı olarak durduruldu.

Toplam vaka sayısı 3 yeni vakanın da eklenmesiyle 28 oldu.

19 Mart 2020

19 Mart'ta 10 yeni vakanın tespit edilmesiyle test sonuçları pozitif çıkan hasta sayısı toplamda 44'e yükseldi.

Ülkede ilk defa virüs dolayısıyla 1 hasta hayatını kaybetti. Şimdiye kadar toplamda 7 hasta iyileşti.

20 Mart 2020

Belli devlet birimlerinin 29 Mart ve 29 Nisan arasında ücretli izne çıkarılacağı, eğitim kurumlarının da 19 Nisan'a kadar kapalı tutulacağı duyuruldu.

21 Mart 2020

9 kişinin daha testleri pozitif çıktı. Kamusal alandaki kısıtlamalar ve çalışma saatlerinin azaltılması gibi kuralla kafeleri, restoranları ve oyun salonlarını da kapsayacak şekilde genişletildi.

22 Mart 2020

12 yeni vakanın ortaya çıkması ve virüsün ilk defa ülke içinde insandan insana bulaştığının tespit edilmesiyle AVM ve birtakım eğlence mekanları 1 aylığına kapatıldı.

Gürcistan**26 Şubat 2020**

Gürcistan'da ilk vaka 26 Şubat tarihinde tespit edildi.

50 yaşında bir erkek olan ilk vakanın İran'dan Azerbaycan'a geçtiği, buradan da karayoluyla Gürcistan'a ulaştığı bildirildi.

İran'la uçuşlar bu tarihte durduruldu.

28 Şubat 2020

İtalya'dan dönen 31 yaşındaki bir Gürcü vatandaşında ikinci vaka tespit edildi.

Ek olarak 29 kişi tedbir amaçlı hastanelerde kontrol altına alındı.

Çin'den canlı akvaryum hayvanları ithalatı durduruldu.

29 Şubat

Gürcistan Çin ile olan doğrudan uçuşları 2 aylığına durdurduğunu açıkladı.

5 Mart 2020

5 Mart'ta 5 yeni vakanın eklenmesiyle toplam sayı 9 oldu.

Gürcistan Ulusal Hastalık Kontrol Merkezi Başkanı Amiran Gamkrelidze tarafından yapılan açıklamaya göre söz konusu 5 hastanın da İtalya'ya seyahat etmiş ve buradan dönen kişiler olduğu saptandı.

12 Mart 2020

Gürcistan Devlet Başkanı Salome Zourabichvili televizyonda halka seslenerek sakin ve tedbirli olunması yönündeki önerilerini ilettiler.

15 Mart 2020

Bu tarih itibarıyla toplamda 33 vakanın virüs kaynaklı hastalığa yakalandığı yetkililerce teyit edildi.

Aynı zamanda 637 kişinin karantina altında tutulduğu ve 54 kişinin hastanelerde kontrol altında olduğu duyuruldu.

16 Mart 2020

Hükümet sözcüsü Irakli Chikovani birçok önlem ve öneriyi duyurdu.

Ülkedeki kafe ve restoranlarda take-away (al götür) uygulamasına geçildi.

Takip eden 2 hafta boyunca hiçbir başka ülke vatandaşının ülkeye alınmayacağı açıklandı.

Ülkede şimdiye kadar 1 kişi tamamen iyileşti.

Ukrayna**27 Ocak 2020**

Ukraynalı charter havayolu SkyUp Çin'in Hainan bölgesine yaptığı uçuşları durdurduğunu duyurdu.

4 Şubat 2020

Ukrayna Uluslararası Havayolları Hainan bölgesine yaptığı tüm charter uçuşları durdurduğunu açıkladı.

Slovenya sınırında bulunan Ukrayna vatandaşlarının ülkeye getirilip karantina altına alınması sağlandı.

3 Mart 2020

Ukrayna ülkedeki ilk koronavirüs vakasını duyurdu. Virüs tespit edilen kişinin İtalya'dan Romanya'ya, bu ülkeden de karayolu ile Ukrayna'ya giriş yaptığı açıklandı.

12 Mart 2020

İlgili tarihte biri Polonya biri İtalya bağlantılı olmak üzere 2 yeni vakanın daha tespit edildiği duyuruldu. Polonya bağlantılı 71 yaşındaki kadın hasta sonradan hayatını kaybetti.

16 Mart 2020

Chernivtsi Oblast ve Kiev şehirlerinden 2'şer kişi olmak üzere toplamda 4 yeni vaka tespit edildi.

17 Mart 2020

17 Mart'ta Chernivtsi Oblast şehrinde bir önceki vakalarla kontak halinde olan 7 kişide daha Koronavirüs tespit edildi. Bunların içinde 33 yaşında bir kadının da bulunduğu bildirildi.

19 Mart 2020

19 Mart itibarıyla toplam vaka sayısı 16'ya çıktı.

21 Mart 2020

6 yeni vakanın tespit edilmesiyle ülkedeki hasta sayısı 47'ye yükseldi.

23 Mart 2020

Ülkedeki vaka sayısı 73'e yükseldi.

Ermenistan

1 Mart 2020

Ermenistan'da ilk vaka 1 Mart'ta ortaya çıktı.

16 Mart 2020

16 Mart'ta ülkede OHAL ilan edildi.

Tüm eğitim kurumları geçici olarak kapatıldı. 20 kişiden fazla kişiden oluşan grupların toplanması yasaklandı.

2020 yılında yapılması planlanan anayasa referandumunu ileri bir tarihe ertelendi.

Ülkede şimdiye kadar 1 kişi tamamen iyileşti.

19 Mart 2020

Toplam vaka sayısı 19 Mart itibarıyla 122'ye ulaştı.

21 Mart 2020

Ermenistan Sağlık Bakanı Arsen Torosyan ülke çapında 600'den fazla insanın karantina altında olduğunu, bu sayının ise ülkede karantina kapasitesini aşmak üzere olduğunu söyledi.

Buradan hareketle, vatandaşlarını kişisel karantinaya riayet etmeleri konusunda uyardı.

23 Mart 2020

Bu tarih itibarıyla toplamda 235 vaka kayıtlara geçti.

Kazakistan

13 Mart 2020

13 Mart'ta Kazakistan'da Almanya'dan yeni dönen 2 kişide olmak üzere ilk koronavirüs vakalarına rastlandığı

duyuruldu.

15 Mart 2020

15 Mart'ta Özbekistan'da ortaya çıkan vaka sebebiyle bu ülke ile olan sınırlar kapatıldı.

17 Mart 2020

17 Mart'ta 17 yeni vakanın eklenmesiyle toplam vaka sayısı 27'ye çıkmış oldu.

Ülkede yapılması planlanan Nevruz kutlamaları iptal edildi.

19 Mart 2020

19 Mart itibarıyla toplam vaka sayısı 44'e çıktı.

20 Mart 2020

Bu tarih itibarıyla vaka sayısının 53'e çıkmasıyla Almatı ve Nur Sultan şehirlerinde karantina uygulamasına geçildi.

Özbekistan

15 Mart'ta ilk vakaya rastlandı.

Vakanın Fransa'dan dönen bir Özbekistan vatandaşı olduğu açıklandı. Tespit edilen vaka ile temasta bulunan kişiler listelenip karantina altına alınması planlandı.

Ülkede 18 Mart'ta 3 yeni vakanın eklenmesiyle birlikte toplam vaka sayısı 13 oldu.

19 Mart itibarıyla toplam vaka sayısı 23'e ulaştı.

Moldova

İlk koronavirüs vakasına 7 Mart'ta rastlandı.

İtalya'dan Moldova'ya gelen 48 yaşındaki kadın hasta uçakta semptomların olduğu tespit edildikten sonra ülkeye girişinin akabinde acilen hastaneye kaldırıldı.

10 Mart'ta 2 yeni vakaya rastlanmasının ardından tüm okul ve üniversiteler 2 haftalığına tatil edildi.

12 Mart'ta 8 kişi karantina altına alındı.

Ülkede 18 Mart itibarıyla tespit edilen vaka sayısı toplamda 30 oldu. Şimdiye kadar 1 kişi tamamen iyileşti, 1 kişi ise hayatını kaybetti.

19 Mart'ta toplam vaka sayısı 36 oldu.

Beyaz Rusya

Beyaz Rusya'da ilk vaka teşhisi 28 Şubat'ta gerçekleşti.

Virüs testi pozitif çıkan hastanın İran uyruklu olduğu ve ülkeye Azerbaycan üzerinden geldiği açıklandı.

18 Mart itibarıyla toplam vaka sayısı 36 olarak açıklanmış olup şimdiye kadar 3 vaka tamamen iyileşti.

19 Mart'ta toplam vaka sayısı 51'e ulaştı. Toplamda 5 hasta tamamen iyileşti.

Koronavirüs Tedavi Sürecinde Meydana Gelen Gelişmeler

Koronavirüs Tedavi Sürecinde Meydana Gelen Gelişmeler

COVID-19 salgını ortaya çıktıktan sonra farklı ülkelerde aşı ve ilaç geliştirme çalışmalarına başladı. Bugün (19 Mart 2020) itibariyle de Çin ve ABD’de iki farklı aşı için insanlar üzerinde klinik deneylere başlanılmış durumda.

Aşı geliştirilmesinde RNA veya DNA bazlı farklı teknolojilerin kullanıldığı ve bu nedenle de etkilerinin ve uygulamaya alma sürelerinin de farklı olabileceği belirtilmektedir. Öte yandan aşının kullanıma alınabilmesi için genellikle önce hayvanlar sonra da insanlar üzerinde denenmesi gerekiyor. Normal şartlar altında bir aşının geliştirilmesinin 2 yıl ile 5 yıl arasında zaman aldığı ancak hem mevcut virüsün SARS ile %80-90 aralığında benzerlik taşıması hem de küresel düzeyde yürütülen çalışmalar neticesinde COVID-19 için bu sürecin 1-1,5 yıl arasında bir zamanda tamamlanabileceği tahmin ediliyor. 18 Mart 2020 tarihinde WHO tarafından yapılan açıklamada da genetik diziliminin açıklanmasından 2 ay sonra testlere başlanması çok büyük bir başarı olarak nitelenmektedir.

Bugün itibariyle Çin, İsrail, İngiltere, Kanada, Belçika, Almanya, Rusya, Fransa, ABD’nin de aralarında bulunduğu birçok ülkedeki yaklaşık 35 araştırma merkezi ve ilaç firması virüsün genetik kodunun tespitinde ve aşı konusunda ilerleme kaydettiklerini açıkladı ve bunlardan 4 tanesi de klinik öncesi olarak adlandırılan ve hayvanlar üzerinde gerçekleştirilen testlere başladı.

Genellikle aşı üretiminde virüslerin tamamının ya da bir kısmının canlı veya zayıflatılmış olarak enjekte edilmesi suretiyle bağışıklık sisteminin kazandırılması amaçlanmaktadır. Ancak “geleneksel” olarak tarif edilen bu uygulamalar aşı enjekte edildikten sonra hastalığın daha çok gelişmesine ya da SARS için hayvanlar üzerinde gerçekleştirilen testlerde görüldüğü gibi karaciğerde zarara yol açabilmektedir.

COVID-19 için gerçekleştirilen aşı çalışmalarının bazıları geleneksel yöntemleri izlemekte iken, bazı firmalar yeni geliştirilen teknikler ile çalışmalarını yürütüyorlar.

16 Mart 2020 tarihinde Amerika’nın Seattle eyaletinde insanlar üzerinde klinik testlerine başlanan ve Moderna, Inc. tarafından üretilen mRNA-1273 isimli aşı da geleneksel olmayan yöntemle geliştirilen aşılarından biri.

Laboratuvar ortamında geliştirilen ve RNA molekülü üzerinden geliştirilen aşının insan hücresinin virüsün dış çeperinde bulunanlara benzeyen küçük proteinler üretmesini sağlayarak virüsün insan hücresinin içine girmesini engellemesi ve böylelikle bağışıklık sistemini geliştirmesi hedefleniyor. 28 gün ara ile iki doz uygulanacak aşının içeriğinin hiçbir yan etki barındırmadığından emin olunarak daha geniş çaplı ilerleme sağlanmasının hedeflendiği açıklanmaktadır. ABD Ulusal Sağlık Enstitüsü tarafından finanse edilen çalışmalar Kaiser Permanente Washington Araştırma Enstitüsü tarafından şu an itibariyle 45 sağlıklı ve genç denek ile yürütülmektedir.

18 Mart 2020 tarihinde Çin yetkilileri de hali hazırda aynı anda 5 aşı üzerinde çalıştıklarını ve bunlardan bir tanesi için gönüllüler üzerinde yapılan klinik deneylere başladıklarını, diğer aşılar için de Nisan sonu itibariyle klinik test aşamasına geçmiş olacaklarını duyurdu.

Genellikle insanlar üzerinde başlanan klinik testlere, hayvanlar üzerinde gerçekleştirilen ve klinik öncesi olarak adlandırılan aşamanın tamamlanmasından sonra geçilirken, COVID-19 salgınının boyutu ve yol açtığı sonuçlarının ciddiyeti nedeniyle bazı firmalar hayvanlar üzerinde gerçekleştirilen klinik öncesi ve klinik testleri eş zamanlı yürütüyor.

Bu firmalardan biri ABD’de insan üzerinde ilk aşı denemesini yapan Moderna, Inc., iken bir diğeri de Pensilvanya merkezli Inovio Pharmaceuticals. Inovio Pharmaceuticals’ın DNA molekülü üzerinden geliştirmeyi planladığı aşının insanlar üzerindeki ilk aşı testlerine de Nisan ayında başlanacağı belirtilmektedir.

Nisan sonunda klinik testlerine başlanması planlanan ve RNA molekülünü baz alan bir diğeri aşı (BNT162) geliştirme programı ise ABD’li ilaç üreticisi Pfizer ile sahibi bir Türk vatandaşı olan Alman BioNTech firması tarafından yürütülmektedir. 17 Mart 2020 tarihinde yapılan açıklamada her iki şirket aşı geliştirilmesi ve dağıtımı konusunda birlikte çalışacaklarını duyurdu.

Pfizer ile geliştirilen aşının Çin hariç olmak üzere tüm dünya pazarına satışının yapılacağına ilişkin anlaşma yaptığı belirtilen BioNTech, aynı zamanda Shanghai Fosun Pharmaceutical ile de deneysel koronavirüs aşısının geliştirilmesi ve Çin'de satışı için 16 Mart 2020 tarihinde bir iş birliği anlaşması imzaladı.

Fransız ilaç firması Sanofi Pasteur de Amerikan Biyomedikal İleri Araştırma ve Geliştirme Merkezi (BARDA) ile ortak çalışmalara başladıklarını ve 6 ay içinde ilk aşı örneğinin geliştirilerek 1-1,5 yıl içinde insanlar üzerinde test etmeye başlamayı planladıklarını duyurdu.

Daha önce SARS ve Grip'e karşı ilaç geliştiren Sanofi firması da DNA üzerindeki değişikliklerle virüse karşı bir aşı geliştirmeyi planlıyor.

Kanada merkezli Medicago firması da 13 Mart 2020 tarihinde SARS-CoV-2 gen yapısının ortaya çıkmasından 20 gün sonra virüs benzeri bir yapıyı üreterek aşı örneğini oluşturmayı başardıklarını belirterek, klinik öncesi aşamaların tamamlandıktan sonra bitki bazlı olan ilk aşı örneğinin Temmuz - Ağustos civarında insanlar üzerinde denemelerine başlamayı öngörüyor.

New York merkezli Regeneron Pharmaceuticals of Tarrytown firması aşı konusunda önemli ilerleme kaydettiği belirtilen şirketlerden bir diğeri. Geçen sene Ebola virüsüne karşı çalışmalarıyla ön plana çıkan şirketin geliştirdiği ve damardan verilen ilacın Ebola virüsüne yakalanan kişilerin hayatta kalma şanslarını oldukça arttırdığı belirtilmekte.

Bu firma geleneksel yöntemlerle virüsün kendisini kullanarak vücudun antikor üretmesini amaçlayan bir aşı üzerinde çalışıyor. Esas olarak yapılan çalışmalar koronavirüsün dış yüzeyindeki yapısal proteinleri (spike protein) bloke ederek vücuttaki hücrelere yerleşmesini engellemeyi hedefliyor.

Bu nedenle şirket, çalışmaların başarılı bir sonuç vermesi halinde üretilen ilacın hem aşı gibi hastalığa karşı koruyucu olarak hem de hali hazırda enfekte olmuş kişilerin tedavisinde kullanılabileceğini belirtmektedir.

Aşı konusunda çalışmalar yürüten şirketlerden bir diğeri ise İngiliz ilaç şirketi GSK. (GlaxoSmithKline plc.). Şirketin Çinli bir biyoteknoloji şirketi ile işbirliği yaparak aşılarda bağışıklık tepkisini güçlendirecek adjuvan madde teknolojisi üzerinde çalıştığı belirtilmektedir.

Öte yandan aşı geliştirme sürecinde gerçekleştirilen klinik testler ise genellikle üç aşamada yürütülmekte. İlk olarak daha küçük sayıda gönüllü bireyler üzerinde test yapılarak geliştirilen aşının mevcut haliyle herhangi bir yan etkisinin olup olmadığı test edilmektedir.

İkinci ve üçüncü aşamalarda yapılan testler ise sırasıyla yüzlerce ve binlerce insan üzerinde gerçekleştirilmekte ve bu nedenle aşının kullanıma alınma süreci bu testlerin sonucuna göre değişebilmekte veya üretilen örnek hiç kullanıma sunulmamaktadır.

Klinik test sürecini özel COVID-19 için belirsiz kılan unsur ise daha önce geleneksel olmayan bir yaklaşım izlenerek RNA veya DNA gibi genetik moleküllerden üretilen ve sağlık otoriteleri tarafından onaylanarak kullanıma alınan bir aşının bulunmaması.

Daha da önemlisi 1960'lı yıllarda solunum sistemini etkileyen bir virüs için benzer yöntemlerle geliştirilen aşılarda klinik testlerinde, aşı olan çocukların virüse yakalandıktan sonra daha ciddi boyutta hastalık belirtileri göstermiş olmaları. SARS için benzer yöntemlerde geliştirilen aşı çalışmalarında da hayvanlar üzerinde benzer bir sürecin gözlemlendiği belirtiliyor.

Bu nedenlerle COVID-19 için aşı geliştirme çalışmalarının hızlı ilerlemesi umut verici olmakla birlikte, büyük bir titizlikle yürütülmesi gerektiği ve taşıdığı belirsizlikler de salgın ile ilgili geliştirilecek politikalarda göz önünde tutulmalıdır.

İlaç

Hastalığın tedavisi amacıyla yeni ilaç geliştirme çalışmaları devam ederken, araştırmaların büyük bölümü ise, daha hızlı sonuç vereceği için, başka hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaçları COVID-19 hastalığının tedavisi için uygun hale getirmeye yoğunlaşmakta.

Nitekim mevcut ilaçların virüsün yol açtığı hastalığın tedavisindeki rolünün araştırılmasına yönelik hali hazırda 60'ı aşkın sayıda farklı çalışma yürütülmektedir.

Ayrıca son yapılan bir araştırmada da, 24 tanesi ABD Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) tarafından onaylanmış olan 69 farklı ilacın ve bunların deneysel bileşiminin COVID-19 hastalığının tedavisinde etkili olabileceği bulunmuştur. Listede ise şizofreni, parkinson, hipertansiyon ve diyabet gibi çok farklı hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaçlar mevcut.

Nitekim şu ana kadar mevcut ilaçlar ve bunların farklı kullanımları ile COVID-19 vakalarının tedavisinde umut verici sonuçlar alınmaya da başlanmıştır.

Özellikle sıtma için kullanılan ve söz konusu listede de yer alan klorokin ile Gilead Science tarafından üretilen Remdesivir'in hastalığın tedavisinde olumlu sonuçlar vermiş olduğu görüldü. Ayrıca HIV tedavisinde kullanılan ve lopinavir/ritonavir isimli iki ilacın kombinasyonundan oluşan ve Kaletra (ayrıca Aluvia) ismiyle bilinen ilaç ile tedavide de olumlu sonuçlar alındı.

Fransa'nın Marsilya Üniversite Hastanesinde yapılan testlerde sıtmayı önlemek ve tedavi etmek için kullanılan ve patentsiz olduğu için ucuz ve piyasada yüksek miktarda bulunan klorokin ilacının koronavirüs tedavisinde etkili olduğu açıklandı.

Benzer şekilde Avustralya'daki Queensland Klinik Araştırma Merkezi tarafından sıtma ve HIV tedavisinde kullanılan iki ilahtaki etken maddelerin kombinasyonunun koronavirüsü laboratuvar tüplerinde etkisiz hale getirdiği ve hali hazırda bazı hastalarda da denenen ilacın hastalığı tedavi ettiği için büyük ölçekteki klinik testlerine başlamayı planladıkları belirtiliyor.

Hindistan sağlık yetkilileri tarafından yapılan açıklamada da domuz gribi, sıtma ve HIV için üretilen anti-viral ilaçların kombinasyonu ile uyguladıkları tedavinin sonuç verdiği ve üstelik tedavi olan hastalardan birinin kritik seviyede kronik akciğer rahatsızlığı olduğu belirtildi.

Daha önce ebola hastalarının tedavisinde başarılı sonuç vermeyen Remdesivir'in ise özellikle Amerika'da denenen bazı hastaların tedavisinde olumlu sonuçlar verdiği görüldü.

Şu ana kadar görece olarak daha ucuz ve kolay erişilebilir olması nedeniyle en iyi alternatif olan olarak görülen sıtma ilacının (hidroksiklorokin/klorokin) klinik testleri ABD, Fransa ve Avustralya'da devam etmektedir.

Benzer şekilde Remdesivir'in de Çin ve Amerika'da klinik testlerine farklı tarihlerde başlanılmış olup halen devam etmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü 18 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklamada da Remdesivir; Kaletra (Aluvia); Klorokin/Hidroksiklorokin ve lopinavir ve ritonavir'in beta interferonu ile karıştırılmasından oluşan başka bir ilaç için 10 ülkede geniş çaplı klinik testlere başlanıldığını duyurdu. Öte yandan aynı gün The New England Journal of Medicine dergisinde yayınlanan bir makalede Kaletra için Çin'de yürütülen klinik çalışmalarda başarı sağlanmadığı açıklansa da yine aynı çalışmada bunun nedenleri arasında bu klinik çalışmaların dizayn yapısı ve test için seçilen hastaların etkisi olabileceği de belirtilmektedir.

Çin hükümet yetkilileri tarafından aynı tarihte yapılan bir açıklamada da hali hazırda sürdürülen tedavilerde sıtma tedavisinde kullanılan klorokinofosfat ile geniş spektrumlu farklı bir anti-viral ilaç olan Favipiravir'in tedavilerde iyileşme sürecini kısaltarak önemli başarı sağladığı belirtilmekte. Japon Sağlık Bakanı tarafından açıklamada ilacın hastalık ilerlemeden ve daha hafif belirti gösteren hastalarda kullanıldığında başarılı olduğu belirtilmekte.

Ayrıca ileri seviyede olan COVID-19 hastaları için de iyileşmesine katkı yapacak ve hali hazırda eklem romatizması ve kireçlenme tedavisinde kullanılan Kevzara ve Actemra adlı ilaçların tedavi gücüne ilişkin çalışmalar ise seri bir şekilde devam etmektedir. Kevzara ilacı için 2. ve 3. aşama klinik testlere başlanıldığı, Actemra için de ABD de testlere başlanılmasının FDA tarafından onaylandığı açıklandı.

Ayrıca yine ABD’de yüksek tansiyon hastalarının kan basıncının düşürülmesinde kullanılan losartan isimli ilacın COVID-19 ‘un tedavisinde kullanılması için klinik testlere başlanmıştır.

Öte yandan ilaç konusunda Belçika ve Hollanda’da araştırma yürüten laboratuvarların da virüs için antikor geliştirmeyi başardıkları ve gerekli aşamalardan geçildikten sonra COVID-19 için antiviral bir ilaç üretilmesinin mümkün olabileceği belirtiliyor.

İngiltere’de de sağlık departmanı Oxford üniversitesi tarafından geliştirilen bir ilacın da değerlendirmelerine başlamaya hazırlandıklarını duyurdu. Aynı zamanda hükümet yetkilileri tarafından koronavirüsü aşısının hayvanlar üzerindeki denemelerine gelecek hafta başlanması bekleniyor. İnsanlar üzerindeki denemelerinin ise normal zamanından öne çekilebileceği belirtiliyor.

Ayrıca 18 Mart 2020 tarihinde Hollanda’nın Nijmegen ve Utrecht’deki üniversite hastanelerinde sağlık çalışanlarının üzerinde virüsten korunma amaçlı olarak daha önceki çalışmalarda gripe karşı bağışıklık sistemini güçlendirdiği görülmüş olan tüberküloz aşısının denenmesine karar verildi.

Öncelikle 500 çalışana tüberküloz aşısı diğer 500 çalışana da plasebo niteliğinde aşı yapılarak, aşının korunma üzerindeki etkisi test edilecek.

Fayda sağlaması halinde ülke genelindeki tüm çalışanlara bu aşı yapılacak.

Türkiye

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, 23 Mart 2020 tarihinde yaptığı konuşmasında, Hacettepe Üniversitesi bünyesinde kurulan Aşı Enstitüsünün koronavirüse karşı aşı geliştirilmesi için Türkiye’de 6 üniversite ve merkez ile (Hacettepe, Erciyes, Ankara Üniversitesi, Kanser Araştırma Enstitüsü, TÜBİTAK MAM, Acıbadem) ile iletişime geçtiğini ve bu konudaki finansal desteğin de Maliye Bakanlığı tarafından sağlanacağını belirtti.

Kaynakça

- <https://www.sciencealert.com/who-says-a-coronavirus-vaccine-is-18-months-away>
- <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---18-march-2020>
- <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/18/when-will-a-coronavirus-vaccine-be-ready>
- <https://www.nature.com/articles/d41586-020-00798-8>
- <https://www.cnn.com/2020/03/16/first-human-trial-for-coronavirus-vaccine-begins-monday-in-the-us.html>
- <https://www.haberturk.com/cin-in-istanbul-baskonsoosu-cui-wei-haberturk-e-aciklamalarda-bulundu-2617743>
- <https://tr.euronews.com/2020/03/17/koronavirus-salg-n-na-kars-as-ve-tedavi-cal-smalar-nda-one-c-kan-firmalar-hangileri>
- <https://www.nature.com/articles/d41586-020-00798-8>
- <https://www.aa.com.tr/en/health/pfizer-biontech-jointly-work-on-coronavirus-vaccine/1769465>
- <https://www.dw.com/tr/koronavir%C3%BCs-a%C5%9F%C4%B1s%C4%B1nda-rekabet-k%C4%B1z%C4%B1C5%9F%C4%B1yor/a-52806163>
- <https://www.scientificamerican.com/article/sanofi-announces-it-will-work-with-hhs-to-develop-coronavirus-vaccine/>
- <https://tr.euronews.com/2020/03/17/koronavirus-salg-n-na-kars-as-ve-tedavi-cal-smalar-nda-one-c-kan-firmalar-hangileri>
- <https://www.biospace.com/article/medicago-successfully-produces-a-viable-vaccine-candidate-for-covid-19/>
- <https://tr.euronews.com/2020/03/17/koronavirus-salg-n-na-kars-as-ve-tedavi-cal-smalar-nda-one-c-kan-firmalar-hangileri>
- <https://www.nbcnews.com/health/health-care/here-are-3-drugs-development-fight-coronavirus-2-vaccines-one-n1163191>
- <https://www.dw.com/tr/koronavir%C3%BCs-a%C5%9F%C4%B1s%C4%B1nda-rekabet-k%C4%B1z%C4%B1C5%9F%C4%B1yor/a-52806163>
- <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/18/when-will-a-coronavirus-vaccine-be-ready>
- <https://tr.euronews.com/2020/03/18/frans-z-ilac-devi-sanofi-koronavirusu-s-tma-ilac-m-zla-ortadan-kald-rabiliriz>
- <https://www.dailymail.co.uk/news/article-8115879/COVID-19-Australian-researchers-CURE-coronavirus.html>
- <https://tr.euronews.com/2020/03/19/koronavirusle-mucadele-icin-hangi-ulkeler-asi-ve-ilac-uzerinde-calisyor-covid-19-tedavi>
- <https://www.timeturk.com/favipiravir-nedir-favipiravir-ilaci-koronavirus-tedavisinde-kullanilacak/haber-1395090>
- <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/18/japanese-flu-drug-clearly-effective-in-treating-coronavirus-says-china>
- <https://www.mcclatchydc.com/news/coronavirus/article241333236.html>
- <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-usa-treatments/two-generic-drugs-being-tested-in-u-s-in-race-to-find-coronavirus-treatments-idUSKBN2161QQ>
- <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/19/what-is-coronavirus-is-there-a-cure-mortality-rate-covid-19>
- https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2001282#article_citing_articles
- <https://www.nbcnews.com/health/health-news/experimental-drug-holds-promise-treating-coronavirus-n1158316>
- <https://tr.euronews.com/2020/03/14/belcikal-bilim-insanlar-koronavirusu-etkisiz-hale-getirdiklerini-acikladi>
- <https://tr.euronews.com/2020/03/19/koronavirusle-mucadele-icin-hangi-ulkeler-asi-ve-ilac-uzerinde-calisyor-covid-19-tedavi>
- <https://nltimes.nl/2020/03/18/tb-vaccine-help-fight-coronavirus-experiment-starts-two-dutch-hospitals>
- <https://www.independentturkish.com/node/151336/sa%C4%9Flik/bilim-insanlar%C4%B1-koronavir%C3%BCse-kar%C5%9F%C4%B1-test-edilecek-69-ila%C3%A7-tespit-etti>
- <https://www.nytimes.com/2020/03/22/science/coronavirus-drugs-chloroquine.html>
- <https://www.statnews.com/2020/03/18/who-to-launch-multinational-trial-to-jumpstart-search-for-coronavirus-drugs/>
- <https://www.genengnews.com/virology/coronavirus/catching-up-to-coronavirus-top-60-treatments-in-development/>
- <https://www.amerikaninnesi.com/a/actemra-ilacinin-agir-corona-vakalarinda-denenmesi-onaylandi/5341565.html>

Türkiye’de Koronavirüsün Kronolojisi

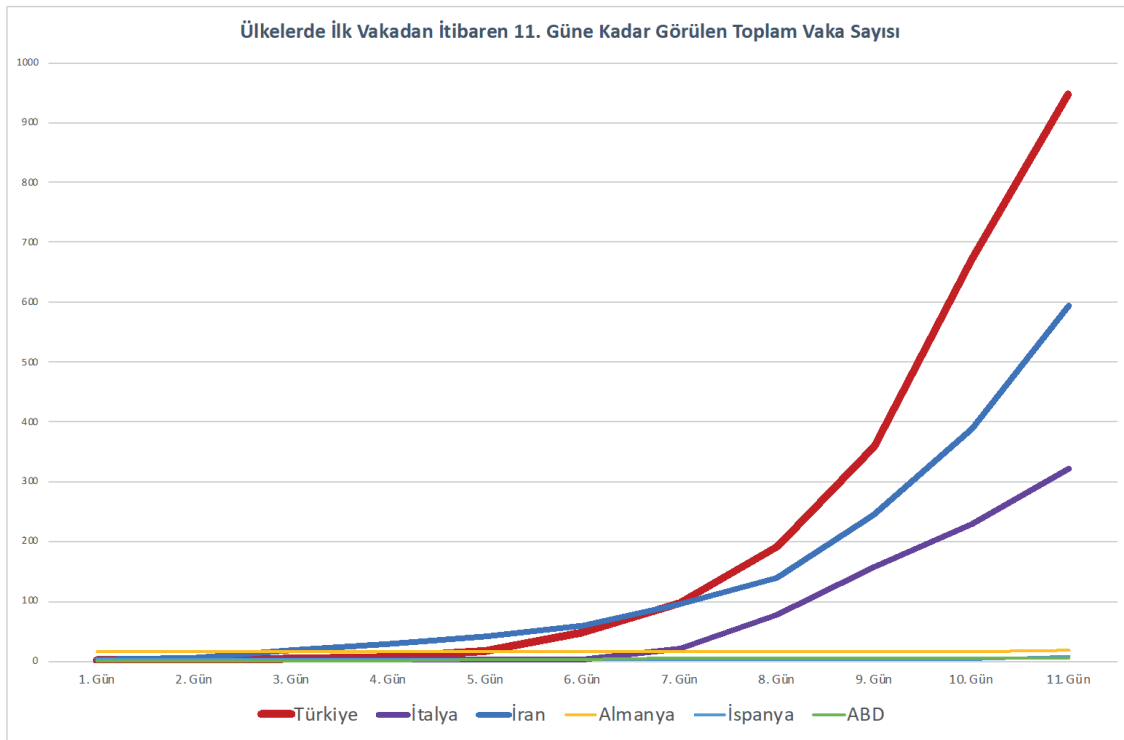
(23 Mart 2020’ye kadar)

Türkiye’de Koronavirüs

Vaka sayısı henüz diğer ülkelerin bugün sahip olduğu vaka sayıları ile karşılaştırılmayacak kadar az olmakla birlikte, aşağıdaki tablo ve grafikte ilk 11 gün mukayesesi yapıldığında maalesef Türkiye’de ilk vakadan itibaren salgının daha hızlı yayıldığı görülüyor.

	1. Gün	2. Gün	3. Gün	4. Gün	5. Gün	6. Gün	7. Gün	8. Gün	9. Gün	10. Gün	11. Gün
Türkiye	1	1	5	6	18	47	98	191	359	670	947
İtalya	3	3	3	3	3	4	21	79	157	229	323
İran	2	5	18	29	43	61	95	139	245	388	593
Almanya	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	18
İspanya	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	9
ABD	1	1	1	1	2	2	5	5	5	5	6

Bizden yaklaşık 1 ay kadar önce salgına yakalanan İtalya ve İran’ın bugün vaka sayısına bakıldığında, daha yüksek bir “ilk 11 gün” vaka trendine sahip oluşumuz nedeniyle, ülkemizde “salgının önlenmesine yönelik tedbirler”in **çok daha hızlı ve kapsamlı** uygulanması gerektiği ortadadır.

Buna karşın, otoritelerce alınan tedbirlerin riskin gerisinden geldiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bazı alanlarda çok önemli derecede etkileri olduğu tahmin edilen gecikmeler yaşanmıştır. Otoritelerce ilk vakaların yurt dışı kaynaklı olduğu söylenmesine rağmen umreden dönen 20 binden fazla kişinin izolasyonu konusunda ciddi bir plansızlık olduğu görülmüştür. Keza, okulların ve camilerin kapatılması, spor müsabakalarının ertelenmesi gibi kitleleri etkileyebilecek konularda da tereddüt ve gecikmeler yaşandığı görülmüştür. Bizden önce bu salgını yaşayan ülke deneyimleri bilindiği halde, sınırlı sayıdaki test kitinin ihraç edildiği ortaya çıkmıştır. İlk vakadan itibaren piyasada koruyucu sağlık ve hijyen malzemelerinde kontrolsüz hareketler meydana gelmiştir (kıtlık, aşırı fiyat artışları vb).

Bugün hala alınan tedbirlerin yetersiz ve gecikmeli olduğu görülmektedir. Hala alınan tedbirlerde “salgının kısa

bir süre içinde kontrol altına alınabileceği” yaklaşımının etken olduğu anlaşılmaktadır. Başta sağlık personelinin korunması, motive edilmesi, ailelerinin desteklenmesi ve korunması olmak üzere, geniş kitlelerin (binlerce esnafın, küçük ve orta boy işletmenin, işçilerin) ilk günden itibaren karşı karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal zorlukların telafisi amacıyla alınan tedbirler, ortaya çıkan hasarı karşılamaktan çok uzaktır.

Tedbirler yetersiz kaldıkça salgın büyüyecek, salgın büyüdükçe izolasyon süresi ve kapsamı genişleyecek, daha sert ve kapsamlı tedbirlere gerek duyulacak ve toplumun büyük bir bölümü telafisi güç bir ekonomik ve mali güçlük içerisinde kalacaktır.

Kronoloji

Corana-19 henüz bilinmezken Çin, Hubei eyaletindeki 11 milyon nüfuslu bir liman kenti olan Wuhan’daki bazı olağandışı zatürre vakaları görüldüğüne dair WHO’yu uyardı. Enfekte olanların bir kısmı Huanan Deniz Ürünleri Toptancı Pazarı’nda çalışmaktaydı. Sağlık uzmanları, büyüyen alarmın ortasında virüsü tanımlamaya çalışırken, enfeksiyon sayısı 40’ı aştı. Çinli yetkililer, bu enfeksiyonların 2002-03’te Çin’de ortaya çıkan ve dünya çapında 770’den fazla insanı öldüren şiddetli akut solunum sendromu (SARS) virüsünün tekrarlaması olasılığını reddetti. Yetkililer WHO’ya göre 2019-nCoV olarak adlandırılan, SARS ve soğuk algınlığı içeren koronavirüs ailesine ait yeni bir virüs tespit ettiklerini açıkladı.

6 Ocak 2020

Çin’deki bu gelişmeler üzerine Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda Operasyon Merkezi kuruldu

10 Ocak 2020

Çin’in Hubei Eyaleti’nin başkenti Wuhan’dan önce bölgeye ardından da dünyaya yayılan yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınının ardından Sağlık Bakanlığı 26 kişilik Yeni Koronavirüs Bilim Kurulu oluşturdu

14 Ocak 2020

İlk Koronavirüs Rehberi hazırlandı ve kamuoyu ile paylaşıldı

21 Ocak 2020

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ekipleri, Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan “gizemli hastalık” nedeniyle İstanbul Havalimanı’ndan bu ülkeye sefer yapan hava yolu ve yer hizmetleri şirketlerini önlem almaları konusunda uyardı.

22 Ocak 2020

Çin’deki bir hava yolu firması tarafından yapılan Wuhan-İstanbul uçuşları durduruldu.

Türkiye’nin koronavirüsle mücadelede herhangi bir ilaç problemi olmadığı açıklandı.

Termal kameralar havaalanlarında devreye sokuldu.

Sağlık Bakanı: “Bu konuda özellikle bizde şu anda herhangi bir hastanın, hatta riskli hastanın olmadığını altını çizmek istiyorum. Özellikle Huan kentinden bizim hava yolu şirketlerimizin seferi yok. Ama Çin hava yollarının haftada 3 defa olan seferini biliyoruz. Ama bizim hudut güvenliğimizin ilk günden itibaren özel bir gayreti var. Özellikle havaalanında denetleme merkezimiz var, karantina odalarımız var. Dünya Sağlık Örgütü termal kamerayı şu anda Türkiye için önermiyor. Ama bu anlamda termal kamera dahil bütün hazırlıklarımızı yaptık. Tedirgin olunmaması, bu anlamda tedbirlerin alındığını, şu an Türkiye için herhangi bir riskin olmadığını özellikle belirtmek istiyorum.”

24 Ocak 2020

Sağlık Bakanlığı Havaalanlarına termal kameralar kurdu.

Bakanlık ayrıca Çin’den gelen yolcuları ilave taramalara tabi tutmaya ve koronavirüs enfeksiyonunun belirtilerini gösteren herkesi karantinaya almaya karar verdi.

Sağlık Bakanı, virüsün Koronavirüs ailesinden ve daha önce insanlarda görülmemiş yeni bir alt tip olduğunu belirtti.

Bu nedenle ciddiyetle ele alınması gereken bir halk sağlığı sorunu olarak konunun gündemlerinde olduğunu,

havalimanları başta olmak üzere tüm hazırlıkları bu süreçte tamamladıklarını aktaran Bakan Koca, “Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), bu virüsle ilgili ‘uluslararası kamu sağlığı acil durumu’ ilan etmek için erken olduğunu bildirdi. Ancak biz, virüsün farklı ülkelere yayılması üzerine, çarşamba günü bakanlığımızda Bilim Kurulunu toplayarak risk değerlendirme toplantısı yaptık ve kurulun tavsiyeleri doğrultusunda önlemlerimizi hayata geçirmeye başladık. Hastalıkla ilgili gelişmeleri ve yayılımını uluslararası kuruluşlarla iş birliği içerisinde yakından takip ediyoruz. Bu çerçevede tanı, önlem, olası vakada uygulanacak prosedürler, korunma ve kontrol önlemleri ile ilgili bir rehber hazırlayarak bugün yayımladık” diye konuştu.

Fahrettin Koca, liman ve havalimanlarında 365 gün 24 saat sağlık personeli bulundurduklarını ifade ederek, Çin’den gelen tüm uçuşlar için bulaşıcı hastalık kontrol önlemlerini devreye koyduklarını ayrıca karantina odaları ve negatif basınçlı sedyelerin ihtiyaç halinde kullanılmak üzere hazır olduğunu bildirdi.

“Çarşamba gecesinden itibaren Çin’den gelen uçuşlarla ülkemize giriş yapan yolcuların, uçaktan inişte termal kameralarla taramasına başladık. Şu ana kadar havalimanındaki taramalarda herhangi bir şüpheli vakaya rastlamadık”.

Bakan, İstanbul Büyükçekmece’de bulantı, baş ağrısı ve halsizlik şikayetiyle hastaneye başvuran Çin uyruklu bir kişinin, Wuhan’dan geldiğinin öğrenilmesi üzerine tedbiren diğer hastalardan izole edildiğini aktardı.

Bakan ayrıca “Son birkaç haftada Çin’e seyahat etmiş olanlarda veya şüpheli bir temas sonrasında ateş, öksürük veya nefes darlığı şikayetleri ortaya çıkarsa, vakit kaybedilmeden bir sağlık kuruluşuna başvurmasını öneriyoruz.” dedi.

27 Ocak 2020

Bakan Aksaray’da 12 kişinin virüs şüphesiyle gözetim altına alınmasının ardından bir açıklama yaptı ve “şu ana kadar kesin koronavirüs tanısı alan hiçbir hastamız olmadı. Şüpheli hastamız oldu. Bu vakalarımızda ağırlıklı olarak H1N1 pozitif olarak sonuçlandı. Aksaray’da 12 kişiden 1 kişinin ateş, bulantı ve ishal yakınmasıyla ve Çin’den 1 hafta önce gelmiş olmasıyla arkadaşlarımız şüphelendi.” dedi.

29 Ocak 2020

Bakan Koca, “Geçen çarşambadan itibaren Dünya Sağlık Örgütü önermediği halde havaalanlarında termal kameralar ile karantina odaları, negatif basınçlı ambulans ve 25 hastanemizde karantina odalarından takibi yapılmak üzere hazırlıklarla geldik.” dedi.

Bulaşıcı hastalık kontrol ve önleme yöntemlerini oluşturdukları Bilim Kurulu’nun yaklaşımları ve önerileri doğrultusunda hızla devreye soktuklarını anlatan Koca, bugüne kadar çıkan sonuçları ve hastaların durumuyla ilgili bilgileri şeffaf bir şekilde aktarmaya çalıştıklarını kaydetti.

Ayrıca “Çin’den Türkiye’ye gelmek isteyen vatandaşlarımızda herhangi bir hastalık bulgusunun olmadığını biliyoruz. Hastalık bulgusu olmayan vatandaşlarımızdan Türkiye’ye gelmek isteyenlerin de olduğunu biliyoruz. Bu anlamda yaklaşık 35 kişinin müracaatı olduğunu ve hazırlıklarımızı bu çerçevede yapıp ambulans uçağa dönüştürülen bir uçakla onları almayı planlıyoruz. Yine Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda enfeksiyon hastalıkları uzmanları ve sağlık ekibinden oluşan bir grup Çin’e giderek gerekli muayeneleri yaptıktan sonra yine Bilim Kurulunun önerisiyle alınacak tedbirlerle o vatandaşlarımızı Türkiye’ye getirmeyi düşünüyoruz. Türkiye’ye getirdikten sonra da yine muayeneleri yapılarak 14 günlük zaman diliminde karantinaya alınmasını Bilim Kurulu öneriyor.” dedi.

31 Ocak 2020

Bakan Koca Koronavirüs Bilim Kurulu toplantısı sonrası açıklamalarda bulundu:

Dünya Sağlık Örgütü’nün herhangi bir uyarıyı bildirmeden ve dünyanın birçok ülkesi bu virüsü tehdit olarak algılamadan önce, Türkiye olarak önlemleri adım adım hayata geçirdiklerine işaret eden Koca, 31 Aralık tarihinde Çin’in Wuhan kentinde ilk vaka görüldükten yaklaşık 10 gün sonra, Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü ile Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’nün gerekli tedbirleri devreye almaya başladığını bildirdi.

Bakanlıkta ivedilikle Bilim Kurulu oluşturduklarını, bugün Bilim Kurulunun dördüncü toplantısını gerçekleştirdiklerini aktaran Koca, açıklamanın ardından toplantıya devam edeceklerini söyledi.

Bakan Koca şu ifadeleri kullandı: “Çin’den gelen tüm uçuşlar için bulaşıcı hastalık kontrol önlemlerini devreye soktuk. Havayolu şirketleri, tur operatörleri ve turizm şirketlerine yönelik bilgilendirmelerimizi yaptık. Çin’den gelen uçuşlarla ülkemize giriş yapan yolcuları, uçaktan inişte termal kameralarla tarıyoruz. Şu ana

kadar 11 bin yolcu tarandı ve herhangi bir şüpheli yolcuya rastlanmadı. Ayrıca karantina odalarımız, negatif basınçlı sedyelerimiz, koruyucu ekipman ve malzemelerimiz tüm illerimizde ihtiyaç halinde kullanılmaya hazır olduğunun altını çizmek istiyorum. Yani yeterli koruyucu ekip ve malzeme bulduğumuzu, bütün illerimizde hassasiyetle takip ettiğimizin altını çiziyorum. Bugüne kadar farklı illerden şüpheli görülen 68 kişiden numune alınarak, Ulusal Viroloji Laboratuvarımızda analiz edildi. Şu ana kadar Türkiye’de kesin olarak yeni koronavirüs tanısı alan hastamız olmadı. Toplamda 34 Türk vatandaşımız, 7 Azeri, 7 Gürcü ve 1 Arnavut vatandaşı, sağlık kontrollerinin ardından uçağa alınacak. Tekraren ifade edeyim, vatandaşlarımızın hiçbirinde ve diğer vatandaşlarda herhangi bir hastalık belirtisi yok. Buna rağmen en uç ihtimalleri de düşünerek, yolcuları özel izolasyonla getiriyoruz. Sağlık ekibimiz oraya vardığında her yolcu için gerekli tetkikleri yapacak, yol boyunca tahliye prosedürlerimiz sıkı şekilde uygulanacak. Uçak indiğinde de ekiplerimiz dahil olmak üzere 14 gün gözlem altında tutulacak. Dolayısıyla en ufak bir ihtimali bile elimine edilerek, bu süreçte kimsenin şüphesi ve endişesi olmayacak şekilde tedbirleri aldığımızı ifade etmek istiyorum.”

1 Şubat 2020

Çin’in Wuhan kentinde yaşayan 42 Türk vatandaşı özel olarak hazırlanan uçakla Türkiye’ye getirilerek karantinaya alındı. Toplam 49 yolcu, 14 gün boyunca Ankara’da ismi açıklanmayan bir hastanede karantina altında tutuldu.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Bilim Kurulu Toplantısı’ndan sonra açıklamalarda bulundu ve Çin’in Wuhan kentinden Türkiye’ye yola çıkan uçakta bulunanlarda herhangi bir virüs bulgusuna rastlanmadığını belirtti.

“Aileleriyle birlikte 32 Türk vatandaşı, 6 Azerbaycan, 3 Gürcistan ve 1 Arnavutluk vatandaşı olmak üzere uçaktaki 42 yolcu sağlık ekiplerimiz tarafından kontrol edildi ve hastalık tespit edilmedi. THY uçuşlarını durdurma kararı almıştı. Şu ana kadar 13 bin yolcu tarandı. Herhangi bir şüpheli yolcuya rastlanmadı. Farklı illerden bildirilen toplam 70 vaka idi, şimdi 88 şüpheli kişiden alınan numuneler analiz edildi. Türkiye’de kesin olarak yeni “Koronavirüs” tanısı alan hastamız olmadı” ifadelerini kullandı.

2 Şubat 2020

Fahrettin Koca, “Yarın okullar açılıyor. Ailelerimizin tedirgin olmasını gerektirecek bir durum olmadığını belirtmek isterim” dedi.

Alanında uzman bilim adamlarından oluşan Kurul’un yaklaşık 20 gündür çalışmalarına devam ettiğini belirten Koca, gelişmeler doğrultusunda her gün alınan tedbirlerin gözden geçirildiğinin altını çizdi.

Koca, Bakanlığın Bilim Kurulunca yapılan öneriler doğrultusunda tüm tedbirleri titizlikle hayata geçirdiğini ifade ederek, yeni koronavirüs hastalığının tanı, tedavi ve korunma önlemlerini içeren rehberin dünyada koronavirüse karşı bilgilendirme amacıyla ilk hazırlanan rehber kitapçıklardan biri olduğunu söyledi.

Koca, rehberin hem Dünya Sağlık Örgütü hem Çin hem de diğer ülkelere gelen verilere göre sürekli olarak güncellendiğini ve Bakanlığın internet sitesinde erişime açık olduğunu belirtti.

Her gün düzenli olarak toplanan Bilim Kurulu’nun gelişmeleri yakından takip ettiğini hatırlatan Koca, yeni bilgiler ışığında oluşan görüş ve önerilerin hayata geçirildiğinin altını çizdi.

Şüpheli görülen, gözetim altına alınan kişilerin numune örneklerinin sürekli çalışıldığını vurgulayan Koca, «Dün itibarıyla çalışılan 18 numune oldu. Bugüne kadar toplam çalışılan örnek ise 103 oldu.» diye konuştu.

Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ateş Kara, “Bizim ülkemiz için maskeyi takmamızı gerektirecek bir durum söz konusu değil. Dışarıya çıktığımızda, dolaşırken veya herhangi bir toplu alana geçerken de maske takmamızı gerektirecek özel bir durum yok” dedi ve virüsün girişini önlemeye dönük çalışmalar yapıldığını belirtti.

3 Şubat 2020

Çin ile yapılan uçuşlar durduruldu.

Bilim Kurulu toplantısının ardından açıklama yapan Koca; Japonya, Tayvan, Tayland, Hong Kong, Singapur, Güney Kore ve Malezya’dan gelen yolcuların, 4 Şubat’tan itibaren termal kamera kontrolünden geçirileceğini, Çin’den gelen tüm uçuşların da 5 Şubat itibarıyla durdurulacağını açıkladı. Çin’den Türkiye’ye getirilen yolcuların da ilk test sonuçlarının negatif çıktığını belirtti.

4 Şubat 2020

Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilimsel Kurul Üyesi Prof. Dr. Alpay Azap, “Koronavirüsten korunmak için bu maskelere ihtiyaç olmadığı gibi, bu maskeleri gereksiz kullanmak yalancı güven duygusuna sebep olur. Maske takan kişi korunuyorum zannederek, el yıkama ya da diğer hijyen, korunma yöntemlerini ihmal edebilir” dedi.

5 Şubat 2020

5 Şubat'tan itibaren Çin'den gelen tüm uçuşlar durduruldu.

Sağlık Bakanı Koca, "15 yaş altında genelde görülmediğinden okullarda tedirgin edecek yaklaşım içinde olunmaması gerektiğini ifade etmek isterim" dedi.

"Kişilerin hasta ise kalabalık ortamlara girerken maske takması önerilmektedir. Bunun dışında ayrıca maske kullanılmasının gerekli olmadığını özellikle ifade etmek istiyorum. Burada özellikle özel birtakım solunum maskelerini kullanmaya gerek yoktur. Ayrıca son dönemde maske gibi koruyucu ürünlere talebin çok arttığını biliyoruz. Piyasada maskelerde fiyatların giderek arttığını da gözlemliyoruz. Bu konuda özellikle İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna ve Bakanlığımıza yoğun şikayetlerin yapıldığını görüyoruz. Ticaret Bakanlığımızla da iletişim halindeyiz. Vatandaşlarımıza Tüketici Hakem Heyetlerine başvurmalarını öneriyoruz. Bakanlık olarak Ticaret Bakanlığıyla birlikte bu konunun yakın takipçisiyiz. Şu dönemde özellikle tanı kitiyle ilgili Bakanlık olarak bir çalışma içindeyiz. Tanı koymak üzere geliştirilen bir yerli kit üzerinde çalışılıyor." dedi.

6 Şubat 2020

Yurtdışından gelen tüm yolcular termal kamera kontrolünden geçirilmeye başlandı.

7 Şubat 2020

Sabiha Gökçen Havaalanına 3 adet termal kamera yerleştirildi.

Bakan Koca, Çin'den getirilen 61 kişinin ikinci numunelerinin de test sonuçlarının negatif olduğunu belirtti.

Bakan Koca ayrıca 17 Havalimanında yurtdışından gelen yolcuların termal kameralarla denetlenmesi sonucunda herhangi bir bulguya rastlanmadığını belirtti.

Bakan, Çin'den canlı cansız hayvan, hayvansal ürünler ve yan ürünlerinin ithalatının geçici olarak durdurulduğunu açıkladı.

Bakan, Türkiye'ye çalışmaya gelmiş olan Çinli vatandaşların 14 gün boyunca işlerinden izinli sayılması için Çin büyük elçiliği ve çalışma bakanlığına yazı gönderilerek aynı zamanda iletişim bilgilerinin de il sağlık müdürlüklerine verilmesi ve sağlık bakanlığının izniyle çalışmaya başlamalarının takip edilmesini istedi.

11 Şubat 2020

Geliştirilen yerli tanı kitiyle 90-120 dakikada yeni koronavirüs test sonuçlarına ulaşabildiği açıklandı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Koronavirüs tespitinde üretilen yerli kitin 90-120 dakikalık sürede sonuç verdiğini belirterek, "Geçen hafta bu kit kullanılmaya başlandı. Bu kitin doğruluğu yüzde yüze yakın. Vatandaşların aldığı tedbirler sayesinde mevsimsel grip vakalarının sayısında düşüş olduğunu gözlemliyoruz" dedi.

Daha hızlı sonuç veren yerli kit üzerinde çalışmaların sürdüğünü hatırlatan Bakan Koca, "Bu kit geçen hafta tamamlandı. Ortalama test sonucunu verdiği süre 90 ile 120 dakikaya düşebildi. Bu kitin doğruluğu yüzde yüze yakın. Daha önceki kitin maliyeti 4'te bir oranına indi. Yüz lira iken 25 liraya kadar inen bir maliyet söz konusu oldu." dedi.

Yurt dışından getirilen vatandaşların genel durumuna ilişkin konuşan Bakan Koca, "Yolcularımızdan 3. kez alınan numunelerin sonucu negatif çıktı. 10. günleri tamamlandı. Cuma günü 14. günleri tamamlanacak. Bilim Kurulumuzun önlemleri doğrultusunda seyahat esnasında güvenli yaklaşımda bulunan sağlık personeli ve uçuş mürettebatımızın hastaneden 20. günü tamamladıktan sonra çıkartılmalarına, evde yine sağlık personeli tarafından 14 güne tamamlanmasına karar verildi. Sabah mürettebat ve sağlık personeli taburcu edildi. Evlerinde gözetim altında kalmış olacaklar" diye konuştu.

12 Şubat 2020

TBMM'deki açıklamasında Bakan Koca, Korona için üretilecek tanı kitini ihraç etmeyi planladıklarını belirtti.

14 Şubat 2020

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca Ankara'da Çin'den getirilen 42 kişinin karantina süreciyle ilgili açıklamalarda bulundu: "Bugün çıkan sonuçların negatif olduğunu yani herhangi bir virüsün olmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz" dedi.

17 Şubat 2020

COVID-19 için yerli tanı kiti geliştirilmeye başlandığı duyuruldu.

Ulusal Viroloji Laboratuvarı Sorumlusu Doç. Dr. Gülay Korukluoğlu, Türkiye'nin koronavirüs teşhisini

hızlandırmayı amaçlayan yerli tanı kitini Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve uluslararası güvenilirlik kriterlerine uygun olarak oluşturduğunu bildirdi.

Uluslararası literatürdeki teşhis verilerini dikkate aldıklarını vurgulayan Korukluoğlu, Türkiye'nin hali hazırda sahip olduğu benzeri virüslerle ilgili yöntem ve testleri geliştirmek için yurt dışından da gerekli enzim temini yapılarak yerli kit oluşturulması sürecini yürüttüklerini anlattı.

Korukluoğlu, neticede hasta olduğundan şüphelenen şahıslardan alınmış kan örnekleri üzerinde yapılan "PCR" denilen moleküler testten 90 dakikada sonuç alabildiklerini ifade etti.

21 Şubat 2020

İran'ın virüs tespit edilen bölgelerinden yolcuların Türkiye'ye girmesine izin verilmedi. Sağlık Bakanı, aldıkları tedbirlerle bugüne kadar virüsü Türkiye'den uzak tutmayı başardıklarını ancak İran'da görülmesinin yeni bir durum olduğunu belirterek, İran sağlık bakanı ile de bir görüşme yaptıklarını söyledi. Tıbbi yardım malzemesi ve yeni geliştirilen tanı kiti ile yardıma hazır olduğunu kaydeden Bakan Koca, Ağrı Gürbulak, Van Kapıköy, Hakkâri Esendere ve buna ilave olarak Iğdır'dan özerk Nahçıvan bölgesine açılan Dilucu Sınır Kapısı'nda tedbirlerin artırıldığını bildirdi. Bakan Koca, hudutlarda 24 saat sağlık personeli bulundurulduğunu ve gelen yolcuların taramadan geçirilerek, belirti taşıyanların sınırdan alınmadığını açıkladı. Ayrıca İranlı yolculardan sağlıklı olduklarına dair belge istenmeye başladığını belirten Bakan Koca, Türkiye'de 21 Şubat itibarıyla henüz bir vakaya rastlanmadığının altını çizdi. Sağlık sisteminin bu durumla baş edebilecek güçte olduğunu belirten Koca, yeteri kadar antiviral ilaç ve medikal malzeme gibi ihtiyaçların depolandığını, tedarik zincirinin sağlam olduğunu ve bu noktada endişe edilmemesi gerektiğini vurgulayarak, 20 Şubat'tan itibaren sınır kapılarına termal kameralar yerleştirildiğini belirtti. Bilim Kurulunca Enfeksiyon Rehberi Hazırlandı.

23 Şubat 2020

Virüsün İran'da da görülmesi üzerine Türkiye ile İran arasındaki kara hudut kapıları kapatıldı.

25 Şubat 2020

Sağlık Bakanı Türkiye'de koronavirüsü olmadığını belirtti.

23 Şubattan itibaren İran'la kara, demir ve havayoluyla geçişler durdurulduğunu açıkladı.

İran'dan gelecek olan yolcuların 14 gün boyunca karantina altında kalacaklarını söyledi.

Klinik Mikrobiyoloji Derneği Başkanı ve aynı zamanda Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'nda yer alan Prof. Dr. Alpay Azap, "Türkiye'de henüz tespit edilmiş bir vaka yok ama olacaktır, tıpkı İran, İtalya, Güney Kore'deki gibi" dedi.

Virüsün ilk ortaya çıktığı Çin'de salgının azaldığını, başka bölgelerde ise arttığını söyleyen Azap, "Önümüzdeki birkaç ay içinde dünyanın pek çok ülkesinde yayılacağını öngörüyoruz" dedi ve telaşa kapılmadan ama tedbiri elden bırakmadan yapılması gerekenleri tek tek gözden geçirdiklerini belirtti.

Vatandaşların alması gereken tedbirleri anlattı.

26 Şubat 2020

Bakan Koca, İran'dan getirilen 142 kişide hastalık belirtisi olmadığını, testlerinin de negatif çıktığını belirterek, Türkiye'de bu tarihe kadar hastalığın görülmediğini ancak bunun görülmeyeceği anlamına gelmediğini söyledi. Çabalarının, virüsün ülkeye girişini engellemeye yönelik olduğunu vurgulayan Bakan Koca, Bilim Kurulu'nun görüşünün ise İran sınırında sahra hastanelerinin kurulması ama İranlıların ülkeye alınmaması, Türk vatandaşlarına ise 14 günlük izolasyon ve karantina dönemi veya evde gözlem uygulanması olduğunu bildirdi. Uygulamanın nasıl yapılacağını gelen kişilere anlatarak sürecin devam ettirileceğini anlatan Bakan Koca, Tahran'dan gelen yolcuların da günlük muayenelerinin yapıldığını herhangi bir yolculuda bulguya rastlanmadığını sözlerine ekledi. Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Canan Ağ COVID-19 aşısının üretilme aşamasının uzun bir süreç olduğunu ve önümüzdeki yıl içerisinde üretilbileceğini belirtti.

27 Şubat 2020

Sağlık Bakanı İran sınırına gitti.

Gözlem altında tutulan 60 kişiden üçünün soğuk algınlığı belirtisiyle hastaneye sevk edildiğini Meşhed ve Kum kentlerinden yolu geçen 10 kişinin ise ayrı üniteye tutulduğunu söyleyen Bakan Koca, Doğubeyazıt Hastanesi'nde toplam şüpheli sayısının 18 olduğunu açıkladı. Belirti görülmeyen kişilerin ise Bilim Kurulu önerisiyle sağlık personelinin yakın takibi şartıyla ev ortamında gözetim altında tutmak istediklerini kaydeden Bakan, Gürbulak sınır kapısında kurulan hastanede gözlem altına alınacakların sayısının 120-130 olabileceğini belirtti.

Dünya genelinde Koronavirüs vakalarında yaşanan hızlı artış karşısında Parlamento'nun etkin çalışmasını sağlamak amacıyla 6 CHP, 2 HDP ve 1 İyi Parti milletvekilinin imzası ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'na bir dilekçe ile başvuruldu ve Komisyon 3 Mart 2020 Salı günü saat 15.30'da olağanüstü toplantıya çağrıldı.

Yapılan bu başvuru 2 Mart 2020 tarihinde Komisyon Başkanı Şenel Yediyıldız imzalı bir yazı ile reddedildi

29 Şubat 2020

Kum ve Meşhed geçmişi olanlar ise karantınada ve hastanede gözlem altına alındı.

Sağlık Bakanlığınca, virüsün Türkiye'ye girişini önlemek için kara hudut kapılarına sahra hastaneleri kuruldu.

Kara hudut kapılarından gelen Türk vatandaşları Sahra hastanelerinde gözlem altına alınmaya başlandı.

Koronavirüs için Referans hastaneleri belirlendi.

Başka ülkeler üzerinden gelen yabancı ülke vatandaşlarından son 14 gün içinde Çin'e seyahat edenler gözlem altına alınmaya başlandı.

Sağlık Bakanlığınca karantina uygulanmasına kararı verilen kişiler, Türkiye'nin her bölgesinde hazırlanan ve içinde başka hasta olmayan hastanelerde 14 gün boyunca takibe alındı.

Karantina uygulaması altındaki kişilere ait numuneler Ulusal Viroloji Referans Laboratuvarı'nda test edilmeye başlandı.

Virüsün İran'da görülmesi ve ölümlerin gerçekleşmesi üzerine havalimanlarından İran vatandaşları alınmazken, Türk vatandaşları ise Türkiye'de 14 gün gözlem altında tutulmaya başlandı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca yaptığı açıklamada, Türkiye ile İtalya, Güney Kore ve Irak arasında gidiş-geliş tüm yolcu uçuşlarının tedbiren durdurulduğunu açıkladı.

2 Mart 2020

Sağlık Bakanı, bugüne kadar 940 şüpheli vaka görüldüğünü ve testlerin negatif çıktığını belirtti.

Son 14 günde ülkeye dönenlerin ise sorumlu davranması gerektiğini bildiren Bakan, Çin, İran, Irak, Güney Kore ve İtalya'dan gelenlerin başka bir ülke üzerinden gelseler dahi ülkeye alınmayacağını belirtti.

28 Şubat gününden itibaren Umreden gelip sağlık muayenesinden geçen 13 bin 834 vatandaş olduğunu bunların arasında mevsimsel grip bulunan 9 kişi olduğunu ve Türkiye'den gönderilen ekibin uçakta gelirken muayene ve takiplerinin yapıldığı bilgisini veren Bakan açıklamasında; "Bugün bununla ilgili bir kararı yayımlayacağız. Son 14 günü, özellikle bu 5 ülkede geçirmiş olan öğrenci veya çalışanların, Aile Hekimlerine veya sağlık kuruluşlarına müracaat etmeleri halinde süreci 14 güne tamamlamak üzere izinli saymayı bugün kararlaştırdık" dedi.

Diğer bir deyişle bu kişilere rapor verileceğini söyleyen Bakan Koca açıklamasında; "Bu yazı, bugün Aile Hekimlerine ve sağlık kuruluşlarına gitmiş olacak" diye konuştu.

Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Recep Öztürk; koronavirüsle ilgili merak edilenleri anlattı. Özellikle koronavirüsün 50 yaşından büyük insanları öldürmeye başladığını ifade eden Öztürk; asıl öldürücü etkiyi 70 yaşından büyük kişilerin hissettiğini belirtti.

Bilim Kurulunca yeni hazırlanan Bilgilendirme Broşürü 81 ile dağıtıldı.

5 Mart 2020

Bakan Fahrettin Koca Singapur'a giden THY uçağındaki yolcuda Korona tespit edildikten sonra uçağın geriye boş geldiğini ve mürettebatın 14 gün gözetim altında tutulacağını belirtti.

Sağlık Bakanı, umreden gelenlerin testten geçirildiğini ve herhangi bir vakanın tespit edilmediğini söyledi.

8 Mart 2020

Bakan Koca, "Türkiye sıkı önlemlerle bugüne dek bu listeye girmemeyi başardı. Komşularımız ve Avrupa önlemlerde yavaş kaldı. Yurt dışından gelenlerimiz kurallara uymalı." açıklamasını yaptı.

9 Mart 2020

Sağlık Bakanlığınca 2.000 şüpheli vakadan numune alındığı ve hepsinin temiz çıktığı belirtildi.

Yurt dışından gelenlerin 14 gün boyunca evden çıkmaması istendi ve herhangi bir sağlık kurumundan rapor alınabileceğini söylendi.

Hastalığın henüz Türkiye'de görülmemesine rağmen bu hastalıktan uzak kalınamayacağı ve hastalık görülmesi halinde vatandaşlara bulaşmasını önlemek ve tedavi protokollerini uygulamak üzere tüm hazırlıkların yapıldığı belirtildi.

Alınacak tedbirlerle ilgili 81 ilde hastanelerin belirlendiği ifade edildi.

Tehdidin yurt dışından geldiği belirtilerek yurt dışına çıkılmaması uyarısı yapıldı.

10 Mart 2020

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, olası bir Korona virüsü salgınında okulların tatil edilip edilmemesiyle ilgili olarak Milli Eğitim Bakanı ile görüşeceklerini bildirdi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, kamu personelinin yurtdışı kongrelerine çıkmamasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı'nın kararıyla ilgili olarak, "Kamu personelinin yurtdışına çıkmaması, eğer çıkmak zorunda ise nereden niçin alacaklarıyla ilgili bir önerge" ifadelerini kullandı.

Avrupa ile ilişkilerin sıkı olması ve bu ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının yoğunluğu nedeniyle tehlikenin daha büyük olduğuna işaret eden Bakan Koca, Avrupa yönünden giriş çıkışların kolay olması sebebiyle de tehlikenin yüksek olduğunu belirtti.

"Bu salgının Türkiye'de olma ihtimali çok yüksek ancak henüz tespit edilebilmiş değil. Vaka ülkemizde görülebilir ve bulaşıcılığını önlememiz gerekiyor" diyen Bakan Koca, Deniz giriş ve kara hudut kapılarında önlemleri aldığını, YÖK ve Milli Eğitim bakanlığı ve KYK'nın Çin'den gelen öğrencilerle ilgili ne yapılması gerektiğini belirten bilgilendirmelerin yapıldığını söyledi.

Bakan Koca, "31 Ocakta Wuhan kentinden getirilen 32 yolcu, 6 Azerbaycan, 3 Gürcü,1 Arnavutluk vatandaşı mürettebatla birlikte 61 kişi 14 gün izolasyonda kaldılar testlerinin negatif çıkmasıyla taburcu edildiler. Üzerinde çalışılan 2 bin 900 tetkik sayısı var. Mevsimsel gribe karşı ne önlem alıyorsanız Korona virüse karşı da aynı önlemleri almalısınız. Karantina için baştan 25 hastaneyi belirledik sonrasında bu sayıyı 101'e çıkardık bütün illerde olmak üzere. Gerektiğinde 2. ve 3. basamak hastanelerde nasıl davranılması gerektiğiyle ilgili algoritma geliştirildi, gerektiğinde evde izole edilmesi gereken hangi hasta grubu olacağıyla ilgili bir algoritma da geliştirildi" diye konuştu.

Bakan Koca, kamu personelinin uluslararası kongrelere katılımına ilişkin olarak, "Yabancı katılımlı uluslararası kongrelerin yapılmaması, ulusal kongrelerle ilgili sınırlama, kısıtlama getirilmesini düşünüyoruz. Bilim Kurulu'nda görüşeceğiz" dedi.

Yurtdışına satılan tanı kitlerinin sayısına ilişkin soruya Bakan Koca, "Şu an 300 bin talep var. Bunların bir kısmı gönderildi. Şu an hepsini göndermek istemiyoruz" cevabını verdi.

Koca, okulların tatil edilip edilmemesi ile ilgili Milli Eğitim Bakanı ile görüşüleceğini aktardı.

11 Mart 2020

Türkiye'de ilk vaka görüldü. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, yaptığı açıklamada, Avrupa üzerinden gelen bir hastanın test sonuçlarının pozitif çıktığını belirtti.

İlk vakaya rastlanmasının ardından bazı yeni tedbirler de uygulamaya sokuldu.

Bu tarihten sonra yaşanan gelişmeler ve alınan önlemler şunlar:

1. Türk Tabipler Birliği, koronavirüs nedeniyle 15 Mart mitingini iptal etti.
2. İstanbul Kadir Has Üniversitesi eğitime ara verdiğini duyurdu.
3. Bahçeşehir Üniversitesi derslere online devam edileceğini açıkladı.
4. Boğaziçi Üniversitesi de bahar tatilini, 16-29 Mart'a çekti.
5. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, sosyal medyada koronavirüsle ilgili asılsız paylaşımlarda bulunduğu iddia edilen hesaplar hakkında soruşturma başlattı.
6. TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü, İstanbul-Sofya tren seferlerine geçici olarak ara verildiğini duyurdu.

Sağlık Bakanlığı Korona Virüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Ateş Kara, hastanın yurtdışında virüsü aldığını, Türkiye içerisinde çok fazla temasının olmadığını belirterek, "O temaslara ulaşip izolasyona aldığımızı ve 14 gün kadar da karantinada tutacağımızı söyleyebiliriz" dedi.

Korona Virüs Bilim Kurulu, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın katılımıyla toplandı.

Toplantı sonrası bir açıklama yapan Bakan Koca, "60-65 yaş üstünün mümkün mertebe dışarı çıkmamalarını belirtmek istiyoruz" dedi.

Koca, okulların tatil edilmesiyle ilgili olarak ise "Okul tatili konusu önümüzdeki günlerde gündeme gelebilir, bugün gündemimize gelmedi. Korona virüsü salgınının seyri de okulların tatil edilmesini belirler" diye konuştu.

Avrupa'ya seyahat ederken virüse yakalanan bir Türk erkeğinin ülkenin ilk Koronavirüs vakası olduğu açıklandı. Hasta açıklanmayan bir hastanede karantinaya alındı ve hastanın aile üyeleri gözlem altında tutulduğu belirtildi.

Bilim Kurulunca Yeni Bilgilendirme Rehberi hazırlandı.

Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Ateş Kara, Türkiye'de Korona virüs saptanan ilk kişinin son durumuyla ilgili açıklamalar yaptı. Söz konusu kişinin yakınlarıyla birlikte gözlem altında olduğunu belirten Kara, panik yapılmaması çağrısında bulundu ve sigara içenlerin daha fazla risk altında olduğunu belirtti.

Bu ilk vakayı Türkiye'ye getiren uçaktakilerin karantinaya alınıp alınmaması konusunda Bakanlıkla görüş ayrılığı yaşandığına ilişkin sorular üzerine Prof. Ateş Kara, uçtakiler ve hasta vatandaşın yakınları hakkında "Açıkçası onlar hakkında bir şey söylemem doğru değil, belki bunu Bakan Bey veya Sağlık Bakanlığı açıklayabilir" dedi.

12 Mart 2020

İlk ve orta okullar ile liselerin, 16 Mart itibarıyla iki hafta tatil edilmesine, öğrencilerin 23 Mart'tan itibaren bir hafta süreyle evden internet ve televizyon kanalları üzerinden eğitimlerine devam etmesine karar verildi.

Kamu kurumlarında hamileler, yasal süt izni kullananlar, engelliler, yönetici pozisyonundakiler hariç 60 yaş ve üzerindeki 16 Mart'tan itibaren 12 gün idari izinli sayıldı.

Üniversiteler, 16 Mart tarihinden itibaren 3 hafta süreyle tatil edildi.

Spor müsabakalarının Nisan ayı sonuna kadar seyircisiz oynanması kararlaştırıldı.

Kamu görevlilerinin yurt dışına çıkışı izne tabi oldu.

Erdoğan'ın yurt dışı programları bir süre ertelendi.

Bakanlıklar ve kamu kurumları kendi tedbirlerini açıkladı

Kurumlarca alınan bazı kararlar şunlar:

- Cumhurbaşkanlığı'na genelge yayınlandı. Koronavirüs nedeniyle kamu görevlilerine yurt dışı yasağı getirildi.
- Üniversitelerdeki idari ve akademik personele tatil olmayacak. Koronavirüsün Türkiye'deki seyrine göre bu konu yeniden değerlendirilecek.
- Üniversitelerde 16 Mart'ta başlayacak tatil süresince online ve uzaktan eğitimle ders yapılmayacak.

- Üniversitelerdeki tatil süresince konferans, panel, sergi, toplantı, çalıştay, kongre gibi etkinlikler de düzenlenmeyecek.
- Eğitim Bilişim Ağı kullanımında bütün operatörlerden ücretsiz 3 GB internet erişimi sağlanacak.
- Haftalık ders programları yapılandırılarak, EBA ile internet üzerinden, TRT ile televizyondan gerekli telafi eğitim desteği sunulacak.
- Öğrencilerin sınavları dahil hiçbir şekilde mağdur olmamaları için gereken her türlü senaryo hazırlandı.
- Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm ana sınıf ve kreşlerin de koronavirüs önlemleri kapsamında tatil edildi.
- 11 ve 12. sınıflar haricindeki diğer sınıfların tamamı EBA'dan eğitim alabilecek.
- Öğretmenler ara tatilde okullarda bulunmayacak.
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının tedbirleri kapsamında tüm özel sağlık hizmeti sunucularında zorunlu olan Biyometrik Kimlik Doğrulama Sistemi uygulaması geçici süreyle askıya alındı.
- Özel kreş, gündüz bakımevleri ile özel çocuk kulüpleri 16 Mart'tan itibaren bir sonraki açıklamaya kadar tatil edildi.
- Karargahlarda askerlerin çarşı izinleri geçici süreyle durduruldu.
- Adalet Bakanlığı ceza infaz kurumlarında koronavirüs testi pozitif çıkan tutuklu ve hükümlü bulunmadığını, son dönemde yurt dışına çıkmış yabancı, Türk vatandaşı ziyaretçilerin tutuklu ve hükümlülere ziyaret etmesine izin verilmediğini açıkladı.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da 81 il valiliğine koronavirüs tedbirlerini içeren genelge gönderdi. Halkın toplu olarak bulunduğu alanlar, Bilim Kurulunca belirlenen şekilde, sık periyotlarla temizlenecek ve dezenfekte edilecek. İnsan sirkülasyonunun yoğun olduğu yerler ve binalar ile toplu taşıma araçlarına dezenfektanlar yerleştirilecek.
- Din İşleri Yüksek Kurulu, koronavirüs görülen ülkelerde yüksek risk grubundaki Müslümanların cuma namazı yerine evlerinde öğle namazı kılacaklarını, kamu sağlığını korumakla yetkili otoritelerce karar alınması halinde karantina bölgesindekilere cuma namazının farz olmadığını bildirdi.
- MEB'e bağlı özel kurslar 16-30 Mart'ta tatil olacak.
- Destekleme ve Yetiştirme Kursları kapsamında ülke genelinde bu hafta sonu yapılacak dersler iptal edildi.
- 21-22 Mart'ta yapılacak açık öğretim kurumları sınavlarını erteleme kararı alındı.
- Kültür ve Turizm Bakanlığınca, tüm sanatsal etkinlikler Nisan ayı sonuna kadar ertelendi.
- AK Parti'nin Kızılcahamam kampı ile MHP'nin Antalya kampı ertelendi.
- Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) Korona virüs bahanesiyle haksız fiyat artışı ve stokçuluk yapan firmalar hakkında inceleme başlattı.

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, Korona virüsü salgınına karşı tedbir olarak İBB'ye bağlı Şehir Tiyatroları, müzeler ve İSMEK'lerin ay sonuna kadar kapatıldığını açıkladı. İmamoğlu, "Yakında 40 araca çıkaracağımız 30 civarında araçla dezenfekte çalışmalarına devam ediyoruz. Başta cami, cemeveleri ve bütün ibadethanelerde, ihtiyaç duyulan kamu alanlarına, tiyatro, sahneler gibi insanların toplu buldukları alanlarda, toplam 800 bin metrekarelik kapalı alanın dezenfekte çalışmasını yürütüyoruz" bilgisini paylaştı.

Adana Büyükşehir Belediyesi ekipleri toplu taşıma araçlarından müzeler, istasyondan bankamatiklere kadar vatandaşların yoğun olarak kullandığı mekanlarda ve araç gereçlerde ilaçlama yaptı.

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, basın toplantısı düzenleyerek okulların tatil edilmesi sonrası tüm okullarda dezenfeksiyon çalışması yapılacağını açıkladı. Haftalık ders programlarının yapılandırılarak, EBA, internet ve TRT ile televizyondan gerekli telafi eğitim desteği sunulacağını, eğitimin aksamaması için ne tür tedbirler gerekiyorsa fazlasıyla almış durumda olduklarını söyledi.

Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Tefrik Özsü, Türkiye'de ilk pozitif vakanın tespit edilmesiyle birlikte test kriterlerinin de değiştiğini söyleyerek "Eskiden son 14 gün içinde riski yüksek ülkelere gelmiş olan ve belirtileri gösteren kişilere test yapıyorduk. Artık hangi ülke olduğu fark etmeksizin son 14 gün içinde gelmiş ve belirtileri göstermiş olmak yeterli. Ayrıca bu kişilerle teması olmuş kişiler de teste tabi tutulacak. İlerleyen günlerde bu kriter daha da genişletilebilir ve yurt dışına çıkmış olma şartı da aranmayabilir.

Yani artık daha çok kişiye test yapma gündemimize girmiştir” dedi.

Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ateş Kara, “Birinci kural tedbirimizi alalım, ama asla panik olmayalım. Sağlık sistemimiz çok iyi çalışıyor. Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu’nun önerilerini uyguluyor. Sağlık Bakanlığı’na güveni sağlayalım” dedi.

Bilim Kurulu üyelerinin yaptığı diğer açıklamalar ise şu şekilde:

- “Vakaları saklamak mümkün değil. Türkiye’ye girmiş olsaydı, acillere çok başvuru olurdu, çok ciddi yoğun bakım yatışı görülürdü.”
- “Bizim tanı kitlerimiz birkaç ülkede uygulanıyor. Bu testleri geliştirip “hadi uyguluyoruz” demiyoruz. Dünya Sağlık Örgütü, düzgün çalıştığını onaylıyor. Ondan sonra kullanıyoruz.”
- “Çin çok iyi izolasyon yaptı. İlk vakayı gördüğünde hastalığı tanıyamıyordu, nasıl ilerleyeceğini bilmiyordu. Buna rağmen izolasyon uyguladı. Tarayıp erken yakaladı. Şehirleri kapattı ve yayılmayı kesti. 60 milyon nüfuslu bir eyalette vaka sayılarını sınırlı sayıda tutmayı başardı.”
- “Her basamağa göre senaryomuz var.”
- “Bakanlık çok şeffaf. Doğru bilgi Sağlık Bakanlığı’nın sayfasında var.”

13 Mart 2020

Artan dezenfektan ve kolonya ihtiyacının yerli üretim ile karşılanması için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı talebiyle, benzin türlerine yüzde 3 etanol karıştırılması zorunluluğu 13 Haziran’a ertelendi.

TBMM yerleşkesine, Korona virüsü önlemleri kapsamında, grup toplantıları da dahil iki hafta ziyaretçi kabul edilmeyecek.

Korona virüs testi yapan hastane listesi “Bulaştırmacılığı yüksek riskli hastalıklar referans hastane listesi” adıyla yayınlandı.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Korona virüse karşı alınan tedbirler doğrultusunda, belediyede çalışan 12 yaşından küçük çocuğu olan annelerin işlerini aksamaması şartıyla idari izinli sayılacağını duyurdu.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, twitter hesabından, Korona virüsü tedbirleri kapsamında okulların tatil edilmesinden dolayı 12 yaşından küçük çocuğu olan ebeveynlerin belediye tarafından idari izinli sayılacağını açıkladı.

Ankara, Bursa, Kayseri gibi pek çok kentte belediye koronavirüs önlemleri kapsamında su borcu olanların sularının kesilmeyeceği açıklaması yaptı.

Hastanelere ziyaretçi kısıtlaması getirilerek, mesai saatleri içinde ziyaretçi kabul edilmemesi kararlaştırıldı.

Açık ve kapalı tüm cezaevlerindeki görüşlerle ceza infaz kurumları arasındaki nakiller iki hafta süreyle ertelendi.

Almanya, Fransa, İspanya, Norveç, Danimarka, Belçika, Avusturya, İsveç ve Hollanda’ya uçuşlar 17 Nisan’a kadar durduruldu. Daha önce Çin (3 Şubat), İran (23 Şubat), Irak, İtalya ve Güney Kore ile (29 Şubat) kapılar kapatılmıştı. Toplam sayı 14 oldu.

“Yerel yönetimlerde çalışan personelin zorunlu olmadığı sürece yurt dışına çıkmaması, eğer çıkmışsa Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu tarafından alınan tedbirler kapsamında vatandaşlarımızın 14 gün işe başlamadan evlerinde dinlenmeleri gerekiyor” açıklaması yapıldı.

Çevre Bakanlığı temizlik önlemleri ile ilgili Whatsapp Hattı kurulduğunu açıkladı.

Vaka sayısı gün içinde önce 2’ye sonra 5’e yükseldi.

Milli Eğitim Bakanı, “özel öğretim kursları, rehabilitasyon merkezleri ve sürücü kursu gibi kurumlar da 16-30 Mart’ta tatil olacak” dedi.

“Milli Eğitim Bakanlığınca, 16-20 Mart’ta öğretmenlerin meslekle ilgili çalışmalarını yapmış sayılarak karşılığında haftada 15 saat ek ders ücretinden yararlandırılacağı bildirildi.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 21-22 Mart’ta yapılacak açık öğretim kurumları sınavlarını erteleme kararı aldı.

Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Din İşleri Yüksek Kurulu, koronavirüs nedeniyle cuma namazı ile ilgili açıklama yaptı. Açıklamada yüksek risk grubunda bulunanların cuma yerine evlerinde öğle namazı kılabilecekleri kaydedildi.

İzmir’de Nisan ayında yapılması planlanan 25. İzmir Kitap Fuarı ve şair Gülten Akin’ı anmak için düzenlenen “İncelikler Tarihi Gülten Akin Sempozyumu” da koronavirüs nedeniyle ertelendi.

Tarım ve Orman Bakanlığı “Egzotik ve pet hayvanların ülkeye girişi durdurulmuştur” açıklamasında bulundu. Adalet Bakanı Abdülhamit Gül ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan birlikte basın toplantısı yaptılar.

Sağlık Bakanı:

“Mesai saatleri içerisinde ziyaretçi kabul edilmeyecek, mesai saatleri dışında sadece bir kişiye izin verilecek. İlaçlarını raporla alan yaşlılarımız rapor süresi dolduğunda hastaneye tekrar başvurmadan ilacını doğrudan alabilmesi hususunda, Aile ve Çalışma Bakanlığımız ile bu konuyla ilgili görüşüldü ve önümüzdeki bir iki gün içinde bu konu ile ilgili bakanlık bir yaklaşımı devreye sokmuş olacak.

Bugün bu anlamda bir genelge de yayınlanmış oldu. Mart ve nisan aylarında düzenlenecek ulusal ve uluslararası bilimsel açık ya da kapalı toplantı, kongre, konferans gibi etkinlikleri geçici bir süreyle ertelemiş oluyoruz.

Alo 184 Sabim Danışma Hattı’nı da korona enfeksiyonuna özel bir danışma hattına dönüştürüyoruz.

Bunu Sabim Korona Danışma Hattı şeklinde kurmaya başladık.

Bu süreçte arandığında ateş ve öksürük bulgusunun olup olmadığı, yaş durumu, nefes darlığı gibi şikayetlerle geliştirilen bir algoritma var.

Dolayısıyla vatandaşımız herhangi en ufak bir tereddüt anında hemen sağlık kuruluşlarına başvurmamalı.

Bu aşamada yurt dışına kesinlikle çıkmamalarını istiyoruz.

İlk 2 vakamızın belli bir odağa bağlı olduğunu söylemiştim. Aynı temas çevresi, aynı aile içinde 3 yeni tanı daha koyduğumuzu söylemek zorundayız. 5 vakanın tamamı doğrudan bağlantılı. Sonraki 4 vaka ilk tespitinin hemen ardından izole edilen kişilerdir.

Tedbir alır, yayılmayı önlersek hayat normale döner.

Bu dönemde 4-5 hafta son derece önemli ve bu dönemde tedbirlere sarılınması gerekir”

Adalet Bakanı:

Hastalık belirtisi olanların ceza infaz kurumuna alınmayacağını, bu kişilerin sağlık muayenesinden geçirilip tedavileri yapıldıktan sonra ceza infaz kurumuna alınacağını bildirdi.

Açık ve kapalı tüm cezaevlerindeki görüşlerin iki hafta süreyle ertelendi, iş yurtları kapsamında dışarıda çalışan hükümlülerin diğer hükümlülerden ayrılması kararlaştırıldı. Cezaevlerindeki ve çocuk eğitim evlerindeki aile görüş odalarının kullanılması da iki hafta süreyle ertelendi.

Ceza infaz kurumundaki tüm personelin ve infaz kurumuna girenlerin ateşlerinin ölçüleceğini söyleyen Bakan Gül, ceza infaz kurumundan bir başka ceza infaz kurumuna nakillerin de güvenlik ve hastalık durumları dışında iki hafta süreyle ertelendiğini kaydetti.

Duruşma ve diğer adli işlemlerden ivedi özelliği bulunmayanların ertelenmesi hususunun yargı mensuplarının takdirine sunulması ve bu keyfiyetin Hakimler ve Savcılar Kurulu tarafından adli mercilerle, makamlarla, yargı mensuplarıyla paylaşılması da Bilim Kurulumuzun önerisi olarak ortaya çıkmıştır, dedi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı:

“Hava yolu taşımacılığında, 3 Şubat’tan itibaren Çin’le, 23 Şubat’tan itibaren İran’la, 29 Şubat’tan itibaren de Irak, İtalya ve Güney Kore’yle yapılan uçuşlara yasaklama getirmiştik.

Sadece kendi vatandaşlarını almak üzere uçakların boş gelmesine müsaade edilmektedir.

Şimdi de Almanya, Fransa, İspanya, Norveç, Danimarka, Belçika, Avusturya, İsveç ve Hollanda’ya uçuşlar yarın sabah 08.00’den itibaren 17 Nisan tarihine kadar durdurulacaktır.

Dün okulların tatil edildiğinin açıklanmasıyla birlikte otogarlarda yolcu yoğunluğu yaşanmaya başlandı. Vatandaşlarımızın mağdur olmaması için D2 ve B2 belge sahibi araçların da sefer yapmalarına izin verdik. 13, 14 ve 15 Mart’taki Ankara-İstanbul ve İstanbul-Ankara Yüksek Hızlı Tren seferlerine de ilave seferler koyduk. Gemiler, liman demir sahasında Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne kontrol ediliyor.

Prof. Dr. Eyüpoğlu, sigara içenlerde Koronavirüs'ün etkilerinin daha fazla hissedilebileceğini kaydederek tütün ve tütün ürünleri sigara, nargile kullanımının solunum yollarının savunma mekanizmalarını bozduğunu, COVID-19 dahil pek çok solunum yolu enfeksiyonunun gelişimini kolaylaştırdığını ifade etti. Koronavirüs'e karşı etkin bir ilaç olmadığını tekrarlayarak, "Elimizde var olan bu tip viral enfeksiyonlar bu tip enfeksiyonlarda kullandığımız ilaçları kombine ediyoruz" dedi.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi ve Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ateş Kara, Türkiye'de ortaya çıkan iki Korona vakası ile ilgili açıklamalar yaptı. Kara, hastaların son durumu ve yapılan tedavi ile ilgili bilgiler verdi ve "Bazı HIV ilaçlarının ve bazı sıtma ilaçlarının bir miktar etkili olduğunu biliyoruz" açıklamasını yaptı.

Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Firdevs Aktaş, 2 kişide korona virüsüne rastlanmasına ilişkin, "Bu hastalar çok yakından izleniyor. Bu hasta belirtilen hastanın yakın çevresinden biri. Bu beklenen bir şeydi, izlemenin nedeni de temaslarını izliyorduk. Bunlar içerisinde çıktı" dedi.

Bütün sağlık kurumlarının donanımlı ve bütün sağlık çalışanlarının alarmda olduğunu vurgulayan Tefvik Özlü, "Türkiye koronavirüse hazır durumda. Yaza giriyoruz, zaman kazandık. Umuyoruz ki yaz gelmesiyle birlikte bu koronavirüs de diğer koronavirüsler gibi kendisini sınırlayacak, bitecek diye umut ediyoruz." dedi.

14 Mart 2020

Bağdat'tan havalanan yolcu uçağı, dün saat 20.30 sıralarında Ankara Esenboğa Havalimanına iniş yaptı. Burada yapılan kontrolde uçakta, Türkiye'den Bağdat'a çalışmaya giden Türk inşaat işçilerinin olduğu anlaşıldı. Önce işçilerin uçaktan inmelerine izin verilmedi.

Polisler uçağın çevresinde güvenlik önlemi aldı.

Yapılan görüşmelerin ardından işçilerin Ankara'da hastanede gözlem altına alınmasına karar verildi.

Tunceli'de 22 Mart Pazar günü yapılması planlanan Nevruz kutlaması, koronavirüs salgını nedeniyle iptal edildi. Alışveriş Merkezi ve Yatırımcıları Derneği (AYD), koronavirüs tedbirlerini görüşmek üzere toplantı yaptı. AVM'lere 12:00 - 20:00 saatleri arasında geçerli olacak esnek çalışma saati uygulaması için tavsiye kararı aldı. İletişim Başkanı Fahrettin Altun, son bir haftada yeni tip koronavirüs ile ilgili CİMER'e 4 bin 415 başvuru geldiğini açıkladı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca, Türkiye genelinde on binlerce yaşlı ve engellinin kaldığı özel ve resmi bakım kuruluşlarına yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınıyla mücadele kapsamında, alınması gereken önlemleri içeren rehber yollandı.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nda özel tiyatrolarla yaptığı toplantı sonrasında özel tiyatrolara koronavirüs nedeniyle destek paketi sunacaklarını açıkladı.

Edirne'de cuma günleri kurulan ve Yunanistan ile Bulgaristan'dan gelen turistlerin de yoğun olarak alışveriş yaptığı Ulus Pazarı, koronavirüs önlemleri kapsamında kapatıldı.

AKP'nin yapılması planlanan Merkez Karar ve Yönetim Kurulu (MKYK) ile Merkez Yürütme Kurulu (MYK) toplantıları ertelendi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile telefon görüşmesi gerçekleştirirken, iki ülke arasında koronavirüs tedbirleri kapsamında kara ve hava yolu ulaşımının geçici süreyle durdurulması kararı alındığı belirtildi.

İçişleri Bakanlığı, Türkiye ve Gürcistan'ın yarından itibaren Sarp Sınır Kapısı'nı karşılıklı olarak geçici süreyle yolcu trafiğine kapatacağını duyurdu.

Koronavirüs tedbirleri kapsamında verilen 12 günlük idari izin kararı sağlık emekçileri için iptal edildi.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koronavirüs tedbirlerinin yer aldığı genelge yayınladı. Genelgede yurt dışından gelip hastalık şüphesi bulunanlara 14 güne kadar istirahat raporu düzenlenmesi; iş göremezlik ödeneğinin SGK tarafından karşılanması gibi düzenlemeler yer aldı.

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, "Yeni tip koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında dün uçuş yasağı tedbiri kararı alınan 9 Avrupa ülkesinde bulunan Türk vatandaşı öğrenci ve turistlerimiz 17 Mart 2020 Saat 24:00'a kadar ülkemize dönüş yapabilecek" açıklamasını yaptı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, "Sizi 184'ten arayıp bilgilendiriyor, ondan sonra geliyoruz. SABİM-184'ten size telefon gelmemişse test amacıyla geldiğini söyleyenleri içeri almayın. Kötü niyetlilere karşı da tedbirli olalım" ifadelerini kullandı.

Sağlık Bakanı gece saatlerinde Umre'den dönen vatandaşlardan birinde korona virüsü testinin maalesef pozitif çıktığını duyurdu. Böylece vaka sayısı 6'ya yükselmiş oldu.

Sağlık Bakanı yeni vakalardan endişeli olduklarını ve ziyaretçi kabul etmemelerini belirtti.

Sağlık taramasından geçmiş olmanın sıfır risk anlamına gelmeyeceğini hatırlattı.

15 Mart 2020

Umre'den dönen bir kişide Korona virüs çıkması üzerine Umre'den dönenler karantinaya alındı.

Ankara ve Konya'da Umreden dönen vatandaşlar, yapılan sağlık taramasının ardından boşaltılan öğrenci yurtlarına yerleştirilerek 14 günlüğüne karantinaya alındı.

O yurttan kalan öğrenciler de gece saat 03.00'te uykularından uyandırılarak panik halinde başka yurtlara götürüldü.

CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel, koronavirüs tedbirleri kapsamında, yapılması planlanan TBMM grup toplantısını iptal ettiklerini duyurdu.

Türkiye Buz Pateni Federasyonu, yeni tip koronavirüs (COVID-19) önlemleri kapsamında faaliyetlerine ara verdi.

Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Kasapoğlu, Umreden dönen 10 bin kişinin yeni tip Koronavirüs'e (COVID-19) karşı önlemler kapsamında Ankara ve Konya'daki yurtlarda karantinaya alındığını dile getirdi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, "Umreden daha önce dönenler tıpkı şimdi dönenler gibi sağlık taramasından geçirildi, şüphelilerin testleri yapıldı. Umre ziyaretçileri virüse karşı tedbirlerini seyahatlerinde sağlık ekiplerimizin verdiği eğitimle aldı. İlk 14 günü henüz doldurmamaları takip ediyoruz." açıklamasını yaptı.

TBMM'de AKP ve CHP'den sonra MHP, İYİ Parti ile HDP'de de salı günü yapılması planlanan TBMM grup toplantılarının iptal edildiği açıklandı.

Diyanet İşleri Başkanlığından Umreden dönen vatandaşlarla ilgili açıklama yapıldı:

"Sağlık Bakanlığımız tarafından dün gecedan itibaren Umreden dönen tüm yolcular tedbir amaçlı Ankara ve Konya'daki Kredi ve Yurtlar Kurumuna ait öğrenci yurtlarında karantina mantığıyla ayrı odalara yerleştirilmeye başlanmıştır. Şüpheli bulunanlar ise hastaneye kaldırılarak testleri yapılmaktadır."

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, yeni tip koronavirüse (COVID-19) ilişkin, Bakanlık bünyesinde 24 saat hizmet veren bir koordinasyon ve destek merkezi kurduklarını bildirdi.

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı kütüphanelerin, 16-30 Mart arasında hizmete kapatılacağı ve tüm etkinliklerin iptal edileceği bildirildi.

Ankara Valisi Umreden dönen ve koronavirüs önlemleri kapsamında yurtlarda gözetim altında tutulacak yurttaşların sayısının 1800 olduğunu açıkladı. Şahin, 1700 kişinin daha geleceğini belirtti.

CHP Genel Merkezi, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını önlemleri kapsamında dezenfekte edildi.

Çankaya Köşkü'nde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın başkanlığında koronavirüs toplantısı yapıldı. İlgili bakanların da bizzat ya da videokonferansla katıldığı toplantıda; Almanya, İspanya, Fransa, Avusturya, Norveç, Danimarka, İsveç, Belçika ve Hollanda'dan Türkiye'ye uçuşların bu gece itibarıyla durdurulması kararlaştırıldı. Açıklamada, bu ülkelere geçici ziyarette bulunanların ya da öğrencilerin yarın 17.00'ye kadar konsolosluklara başvurmaları istendi.

İçişleri Bakanlığı, koronavirüs tedbirleri kapsamında pavyon, diskotek, bar, gece kulüplerinin faaliyetlerini gece yarısından itibaren geçici olarak durdurdu.

İstanbul'da bazı öğrenci yurtları karantina bölgesine dönüştürüleceği için boşaltıldı.

Sağlık bakanı Fahrettin Koca yeni vaka sayısının 12 olduğunu açıkladı. Böylelikle toplam **vaka sayısı 18'e yükseldi**

Bakan Koca, "Umreden dönen tüm yolcular, Ankara ve Konya'daki öğrenci yurtlarında karantina mantığıyla ayrı odalara yerleştirilmektedir. Şüpheli bulunanlar gelir gelmez hastaneye kaldırılıp, testleri yapılmaktadır. Umreden daha önce dönenler tıpkı şimdi dönenler gibi sağlık taramasından geçirildi. Şüphelilerin testleri yapıldı. Umre ziyaretçileri virüse karşı tedbirlerini ise seyahatlerinde sağlık ekiplerimizin verdiği eğitimle aldı. Ülkede ilk 14 Günü henüz doldurmamaları takip ediyoruz." açıklamasını yaptı.

16 Mart 2020

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, Mart ayı sonuna kadarki tüm sürücü kursu sınavlarının ertelendiğini bildirdi.

Adalet Bakanı Gül, koronavirüs tedbirleri kapsamında 60 yaş üstü hâkim ve savcılarının idari izinli sayılacağını bildirdi. Cezaevlerinde pozitif korona vakasına rastlanmadığını açıklayan Bakan Gül, denetimli serbestlik kapsamında hükümlülerin toplu olarak yaptıkları tüm faaliyet ve çalışmaların sona erdirildiğini bildirdi.

Haftasonu noterlik hizmetleri yeni bir talimata kadar ertelendi.

Diyanet İşleri Başkanı, Koronavirüsün yayılma tehlikesi ortadan kalkıncaya dek cuma namazı başta olmak üzere cami ve mescitlerde cemaatle namaza ara verilmesinin gerekli hale geldiğini açıkladı.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) tarafından, Türkiye'deki tüm üniversitelerdeki; tıp fakülteleri, üniversite hastaneleri, üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezlerindeki sağlık hizmet sunumunda görev yapan akademik ve idari personelin yıllık izinleri durduruldu.

İstanbul, Adana, Diyarbakır ve Ağrı'da koronavirüs vakaları nedeniyle duruşmaların erteleneceği açıklandı. İstanbul Adalet Sarayında 4 Nisan'a kadar sadece tutuklu sanıkların yargılandığı davaların duruşmalarının yapılacağı bildirildi. Bu tarihe kadar sadece tutuklu sanıkların yargılandığı davaların görüleceği ve acil duruşmaların yapılacağı açıklandı.

İstanbul Valiliği'nden yapılan açıklamada, 9 Avrupa ülkesinden geleceklerin 14 gün boyunca karantina altında tutulacağını açıkladı. Açıklamada, bu kapsamda kullanılacak yurtların da isimlerine yer verildi.

Sivil toplum kuruluşlarının genel kurulları, eğitimleri, insanları toplu olarak bir araya getiren her türlü toplantı ve faaliyetleri gece yarısı itibarıyla geçici olarak ertelendi.

Toplu olarak vatandaşların bir arada bulunduğu "Taziye Evleri"nin faaliyetleri de gece yarısı itibarıyla durduruldu.

İçişleri Bakanlığı 81 İl Valiliğine Koronavirüs konulu ek bir genelge daha gönderdi. Genelge ile 81 ilde, tiyatro, sinema, gösteri merkezi, konser salonu, nişan/düğün salonu, çalgılı/müzikli lokanta/kafe, gazino, birahane, taverna, kahvehane, kiraathane, kafeterya, kır bahçesi, nargile salonu, nargile kafe, internet salonu, internet kafe, her türlü oyun salonları, her türlü kapalı çocuk oyun alanları (AVM ve lokanta içindekiler dahil), çay bahçesi, dernek lokalleri, lunapark, yüzme havuzu, hamam, sauna, kaplıca, masaj salonu, SPA ve spor merkezlerinin faaliyetleri geçici bir süreliğine gece yarısı itibarıyla durduruldu.

İBB'ye ait tüm sosyal tesisler ve tüm Beltur işletmeleri (Hastanelerde hizmet veren Beltur kafeleri hariç) hizmete ara verdi.

Bakan Koca, 29 yeni vaka tanısı konulduğunu açıkladı. **Toplam vaka sayısı 47 oldu.**

"Son 29 vakanın tamamı doğrudan veya dolaylı olarak ABD, Ortadoğu ve Avrupa temaslıdır, 3'ü Umreden döndü. Yurt dışı teması risk olmaya devam edecek" dedi.

Bilim Kurulu'nda alınan yeni öneriler olduğunu ifade eden Koca, koronavirüs tanı testlerinin sayısının artırılabileceğini belirterek, "Şu dönemde 6 olan laboratuvar sayımızı, hafta sonuna kadar 16'ya, devamında bu sayıyı bütün büyük şehirlerde çalışmaya, ayrıca hızlı sonuç veren antijenden geliştirilmiş olan kiti ise ülkenin bütün illerine dağıtma kararı aldık. Böylece, test daha çok şüpheliye vakit kaybı olmadan uygulanacak" bilgisini verdi.

Umreden gelen 5 binin üzerinde vatandaşın gözlem altına alındığını anımsatan Koca, "Yükseköğrenim yurtlarında bu vatandaşlarımızı 14 gün süre boyunca gözlem altında tutacağız. Bu dönemde, sağlık durumları da yakın takip edilerek Bilim Kurulu'nun önerisi doğrultusunda muhtemelen 7 veya 8'inci gün bir taramadan geçirmemiz planlanıyor" dedi.

Sağlık Bakanlığı İletişim Hattı'nın (SABİM) "ALO 184 Korona Danışma Hattı" olarak hizmet vermeye başladığını ifade ederek, "Vatandaşlarımız şikayetleri olması durumunda, bu hat üzerinden hizmet alabilecekler. Uzman hekimlerimizin de görev aldığı bu rehberlik hizmetiyle bazı ön hizmetleri geniş kitleye vereceğiz" şeklinde konuştu.

Uçuş yasağının bugüne kadar 14 ülkeye konulduğunu dile getiren Koca, "Bu yasak ülkelere 6 ülke daha ilave edilmiş oldu. Yarın 08.00 itibarıyla İngiltere, İsviçre, Suudi Arabistan, Mısır, İrlanda ve Birleşik Arap Emirlikleri ile uçuşları yasaklıyoruz. Böylece uçuş yasağı uyguladığımız ülke sayısı 20'ye çıkmış oldu" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, yaptığı yazılı açıklamada "koronavirüs ile olduğu gibi ekonomik etkileriyle mücadelede de sorun küresel, mücadele ulusaldır. Ülkemiz, olası bir küresel türbülansa her zamankinden daha fazla hazır ve tedbirdir" dedi.

Albayrak, "Piyasaların likiditeye erişiminde aksaklık olmayacak şekilde önlemler alındı, alınacak. Sektörleri kapsayacak destek ve önlem uygulanacak. Atılacak adımlar Sn. Cumhurbaşkanımız tarafından bu hafta açıklanacaktır. Ayrıca kurumlarımız da gerekli adımları hafta boyunca atacaktır. Bu tedbirler dinamik tedbirdir.

Süreçler yakından takip edilecek ve gerekli noktada yeni tedbirler hızla uygulamaya sokulacaktır. Piyasaların likiditeye erişiminde en ufak aksaklık olmayacak şekilde önlemler alınmış ve alınacaktır. En fazla etkilenen sektörler öncelikli olmak üzere tüm sektörleri kapsayacak bir dizi destek ve önlem uygulanacaktır. Milletimiz şunu çok iyi bilsin ki, atılacak adımlar Türkiye ekonomisi için olduğu kadar Türkiye ekonomisinin geleceği ve hedefleri için de bir koruma kalkanı olacaktır. Üretim ve istihdamın sektöre uğramaması, iş gücü piyasamızın korunması süreçte birinci önceliğimizdir. Ülkemiz, böyle süreçleri çok rahat bir şekilde atlamanın güvencesi konumunda olan; güçlü üretim altyapısına, düşük borçluluğa, kaliteli ve yetişmiş insan gücüne, ayrıca dinamik bir iç pazara sahiptir. Olası bir küresel türbülansa her zamankinden daha fazla hazır ve tedbirlidir.” dedi.

Ateş Kara CNN TURK kanalında Umre'den gelenlerle ilgili açıklama yaptı. Henüz vaka yokken Türkiye'nin boş giden uçaklarda doktor ve hemşire gönderdiği bilgisini paylaşan Kara, süreci şu sözlerle anlattı: “Şöyle yapıldı; Türkiye'den uçak boş giderken yoğunluğa göre bir veya iki doktor ile 2 ile 4 hemşire gitti. Ve o kişiler uçağa binerken uçakta, o kişilerin değerlendirmelerini yaptılar. Değerlendirmeler yapılırken de en ufak şüphesi olanlar inişte ayrı şekilde değerlendirildi. Tekrar muayene edildi, hastanelere alındı ve testleri yapıldı.” Suudi Arabistan'dan dönen ilk Umrecilerin söz konusu taramalardan geçtiğini belirten Kara, “İlk gelenler böyleydi. O dönemde daha Suudi Arabistan'da vaka yoktu. Ama ne zamanki Suudi Arabistan'da vaka görüldü, vakalar çıktı ondan sonra Umreden gelenlerin direk karantinaya alınması gündeme geldi”

17 Mart 2020

Bakan Koca bugün koronavirüs nedeniyle **ilk ölümü açıkladı.**

Hastanın Çin teması ve 89 yaşında olduğu açıklandı.

Vaka sayısı da 98'e ulaştı.

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, uzaktan eğitime ilişkin içeriklerin hazırlandığı TRT stüdyolarını ziyaret ederek sürecin yol haritasının en ince ayrıntısına kadar hazırlandığını, 23 Mart haftası itibarıyla planlama ve altyapı hazırlıklarının tamamlandığını açıkladı. Selçuk, eğitimin ilk dersinin kendisi tarafından verileceğini belirtti.

Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Alpay Azap'tan dikkat çeken bir açıklama geldi. Salgındaki vaka sayısının artma ihtimaline dikkat çeken Prof. Dr. Azap, “3-4 hafta içerisinde vaka sayısının 5 bin civarında olmasını bekliyoruz” ifadelerini kullandı.

Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ateş Kara, “Ülkemizde daha vaka görülecektir. Bugün sayı 47, belki bu 57, 67 de olabilir. Ama dikkat ettiğimiz müddetçe bizim eğrimiz çok küçük kalacak. Önümüzdeki 1,5-2 aylık periyodu da bu şekilde atlatabilirsek, o zaman Türkiye bu salgını en başarılı yenen ülkelerden biri haline gelecek” dedi. Kara okulların kapalı kalma süresinin, uzayabileceğini de belirtti.

Tevfik Özlü, “Türkiye virüsle mücadelenin en kritik aşamasında” dedi. “Virüs yayılımıyla hava sıcaklığı arasında bir bağlantı yok. Yeni tip koronavirüsü griple karşılaştırmamak gerekiyor. Gripler mevsimsel hastalıklar bu ise bir salgın. Vaka sayısı çok olduğu için ne kadar azalacağı belli değil. Daha önceki koronavirüs salgınlarının ekim ayında başlayarak nisan sonunda bittiği gözlemlendi” ifadelerini kullandı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk koronavirüs ile mücadelede önlemleri dahilinde alınan yeni kararları açıkladı. Selçuk, kronik hastaların 1 Mart ve sonrasında süresi dolan sağlık raporlarının ve reçetelerinin ikinci bir duyuruya kadar geçerli olacağını duyurdu. Açıklamada ayrıca, tek doktor tarafından tek seferde rapor yazma süresinin 10 günden 14 güne çıkarıldığı da belirtildi.

Ankara Sanayi Odası tarafından, koronavirüs tedbirleri sona erinceye kadar, reel sektörde temerrüte düşme riskini taşıyan banka kredisi borçlularına özel vade uzatım olanakları tanınması ve zincirleme etkileri yüksek sektörlerde uzun dönemli SGK primi ile vergi tatili getirilmesi talebinde bulunuldu.

Umreden dönen 263 yolcu ve 12 mürettebattan oluşan katile, yeni tip koronavirüs (COVID-19) tedbirleri kapsamında gözlem altında tutulacakları Eskişehir'deki yurda yerleştirildi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, koronavirüs önlemlerine ilişkin açıklama yaptı. Çavuşoğlu, “9 Avrupa ülkesinden 3 bin 614 vatandaşımızı bu gece yarısına kadar getireceğiz. THY'nin 34 seferiyle getirilecek 3 bin 614 vatandaşımız, İstanbul ve Kocaeli'deki yurtlarda karantinaya alınacak” dedi.

Kapalıçarşı Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Kurtulmuş, koronavirüs nedeniyle Kapalıçarşı'yı geçici olarak kapatmayı düşünebileceklerini söyledi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, koronavirüs sürecinde yaşanan gelişmeler nedeniyle ödeme güclüğü çeken kiracılarının belediye kira alacaklarını bugünden itibaren ilk etapta iki ay erteleme kararı aldı.

Koronavirüs nedeniyle cezaevlerinde yaşanabilecek olumsuzluklara dikkati çeken Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, tahliye süreçlerinin başlaması gerektiğini ve genel affın gündeme gelmesini istedi.

Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, twitter hesabından paylaştığı mesajda “Sevdiklerimiz ve ülkemizin iyiliği için resmi makamların önerdiği tedbirlere titizlikle uyulmalıdır. Karantinaya uymamak gibi halk sağlığını tehdit eden davranışlar Ceza Kanunumuza göre suçtur. Ceza korkusuyla değil, çocuklarımızın ve ülkemizin geleceği için lütfen azami dikkat!” ifadelerini kullandı.

İTÜ ARI Teknokent’in biyoteknoloji firmalarından Bioeksen, koronavirüs tanısını 90 dakika gibi kısa bir sürede koyabilen patojen kiti geliştirdi. Bioeksen firması ile Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (HSGM) Viroloji Laboratuvarı’nın ortak Ar-Ge çalışması sonucu ortaya çıkan ve seri üretimine başlanan kitin, koronavirüsle mücadelede sağlık personelinin elini güçlendirmesi bekleniyor.

Yurt dışından gelecek ve 14 gün boyunca gözetim altına alınacak yurttaşlar için tahsis edilen öğrenci yurtlarında hazırlıklar tamamlandı. Yurt çevresinde güvenlik güçlerinin nöbet tuttuğu görülürken, yurtlar havadan görüntülendi. Avrupa’dan gelecek yurttaşlar için belirlenen bir diğer öğrenci yurdu olan 2 bin 500 kişilik Başakşehir Kanuni Sultan Süleyman Erkek Öğrenci Yurdu girişine 14 gün boyunca karantina altında kalacak yurttaşlar için almaları gereken 5 önlem ile ilgili bir görsel asıldı.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, yeni tip Koronavirüs’e yönelik tedbirler kapsamında kalabalık oluşmasını engellemek amacıyla cenazesi olanların istekleri dahilinde, cenazelerin vakit namazı beklenmeden defnedileceğini belirtti.

DİSK Önlem Paketini Açıkladı:

- Koronavirüs salgını süresince işten çıkarmalar (suçlu çıkarmalar dışında) yasaklanmalıdır.
- İşsizlikte yaşanabilecek artışlara karşı işsizlik sigortası ödeneğinden yararlanma koşulları kolaylaştırılmalıdır.
- Son üç yılda 600 gün çalışma koşulu virüsle mücadele döneminde 90 güne indirilmelidir.
- Koronavirüs salgını süresince işsiz kalanların ve gelir kaybına uğrayanların elektrik, su, doğalgaz, iletişim temel ihtiyaçlarına ilişkin faturaları ile kredi borçları ertelenmelidir.
- Okullarının tatil süresine paralel olarak 15 yaşından küçük çocuğu olan çalışan anne babalardan birine kamuda idari izin özel sektörde ise ücretli izin verilmelidir.
- Kamu ve özel sektör ayırımı olmaksızın risk grubu çalışanlara gelir kaybı olmaksızın izin verilmelidir. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan hamileler, yasal süt izni kullananlar, engelliler, 60 yaş ve üzerinde olanlara verilen idari izin, özel sektörde de ücretli izin olarak uygulanmalıdır.
- Salgınla mücadele döneminde 14 gün olarak öngörülen karantina hali, SGK ve Bakanlık tarafından “Hastalık hali” kapsamına alınmalı ve bu sürede çalışanların gelir kaybı önlenmelidir.
- Asgari ücretten düşük gelir ve aylık alan emeklilere koronavirüsle mücadele döneminde aylık ek 1000 TL destek ödemesi yapılmalıdır.
- Koronavirüsle mücadele kapsamında çalışma yaşamına ilişkin önlemleri görüşmek üzere Üçlü Danışma Kurulu başta olmak üzere üçlü mekanizmalar düzenli olarak toplanmalıdır.»

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, koronavirüse (COVID-19) karşı TSK’de alınan tedbirlere ilişkin açıklama yaptı. Bakan Akar “Milli Savunma Üniversitesine bağlı Harp Okulları ve Astsubay Meslek Yüksek Okulları ile Harp Enstitüleri 13 Nisan’a kadar tatil edilmiştir. Birlik ve karargahlara ziyaretçi alınmayacak. Orduvelevlerine, görevli personelle mücbir sebeple konaklayanlar haricinde kimse kabul edilmeyecek” dedi.

Nüfus müdürlüklerinin, zorunlu ve acil haller dışında kimlik kartı, pasaport ve sürücü belgesi müracaatlarını yarından itibaren randevusuz almayacağı duyuruldu.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, koronavirüs tehdidi nedeniyle yaşanabilecek ekonomik sıkıntılara ilişkin açıklama yaptı:

- Ekonomik Sosyal Konsey toplanmalı
- Sicil affı getirilmeli
- İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarının Kredi Garanti Fonuna aktarılması hakkında kanun teklifi geri çekilmeli
- KÖİ Garanti ödemeleri 1 yıl ertelenmeli

- İller Bankası kesintileri durdurulmalı
- Elektrik, Su, Doğalgaz kesintilerine gidilmemeli
- 190 bin öğretmenin okullar kapalı kaldığı sürece özlük hakları zarar görmemeli
- Aile Sigortası kanunu hemen yasalaşmalı
- Turizm sektörü üzerinden alınan Tanıtma Fonu kesintisi ve konaklama vergileri kaldırılmalı
- Sağlık hizmeti kapsamı dışında kimse olmamalı
- Uluslararası kuruluşlardan finansman desteği için hemen başvurular yapılmalı
- Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulu kararlarına harfiyen uyulmalı

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Başkanı Nihat Özdemir, artan koronavirüs vakalarının futbol maçlarına etkisine dair basın açıklaması yaptı. Özdemir, erteleme beklentilerine karşın maçların Nisan ayının sonuna kadar seyircisiz olarak oynanmaya devam edeceğini duyurdu.

18 Mart 2020

Bilim Kurulu üyesi Alpay Azat sosyal medyadan açıklama yaptı: “Türkiye kritik olgu eşiği olan 100’e ulaştı. Az test yaptığımızı, hastaların %20’sinin hastaneye gelip tanı aldığı düşünürsek kritik eşiğe günler önce ulaşmış olmamız da olası. Hong Kong, Singapur olma şansımızı kaybettik. Bundan sonra tüm enerjimizi İtalya olmamaya harcamalıyız.”

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, tüm dünyayı etkisi altına alan ve binlerce kişinin ölümüne neden olan yeni tip koronavirüse (COVID-19) karşı aldıkları önlemleri duyurdu.

İmamoğlu, bu kapsamda kişisel twitter hesabında şu ifadeleri kullandı:

- Tüm sağlık çalışanlarına bu süreçte toplu taşıma ve İSPARK ücretsiz olacak.
- Borcu nedeniyle suyu kesilmiş 50 bin hane ve işyerinin suyu açılacak.
- Abonman kartlarının kullanım süresi 31 Mart’tan 30 Nisan’a uzatıldı.
- 31 Mart’ta 30 bin üniversiteliye 3200 TL burs yatacak.

Süper Lig’in ilk kadın başkanı olan Kayserispor Başkanı Berna Gözbaşı, Türkiye Futbol Federasyonu’nun (TFF) koronavirüs salgını sebebiyle müsabakaların seyircisiz oynama kararına, “Futbolcular maça çıkmak istemezse nasıl ikna edeyim? Zaten bu durum insan haklarına aykırı, temas var, her şey var” diyerek tepki gösterdi.

Çankaya Köşkü’nde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında Koronavirüs Zirvesi toplandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Koronavirüsle Mücadele Eşgüdüm Toplantısı öncesinde açıklama yaptı. Erdoğan açıklamasında, “Salgın haline dönüşmesini engelleme hem de üretimi, ticareti, istihdamı canlı tutma mecburiyetimiz var. Mücadele ederken sanayisi ve ticaretiyle tüm ekonominin çarklarının dönemini devam etmesini sağlamak kolay değildir. Özel sektörün de yerine getirmesi gereken sorumluluklar vardır. İnşallah bugün burada alacağımız kararlarla bu zoru başaracağız. Önümüzde eskisinden çok daha büyük fırsatların bizi beklediğini şimdiden görebiliyoruz. Sabır ve dua ile bu süreci aşacağımıza inanıyorum.” dedi.

Erdoğan ayrıca “Çin’deki salgın dönemi Avrupa başta olmak üzere tüm dünyayı üretim konusunda alternatifler aramaya itmiştir. Akla ilk gelen ülkelerden biri Türkiye olmaktadır. Ayrıca virüs salgını ve petrol fiyatlarının düşüşü ile bağlantılı olarak finans alanında yaşanan gelişmeler de ülkemize ilave avantajlar sağlayacaktır. Şayet önümüzdeki birkaç haftalık dönemi iyi yönetir, milletimizi iyi yönlendirir hastalığı sıkı bir şekilde kontrol altında tutabilirsek umduğumuzun da ötesinde bizi güzel bir tablo bekliyor. En iyi konumda olan biz görünüyoruz bizim ardımızdan Almanya gözükmüyor. İngiltere ve Fransa’nın durumu bizimle mukayese edilmeyecek şekilde olumsuz. Bölgedeki gelişmeleri gerek İdlib konusunu gerekse Barış Pınarı konusunu görüşme fırsatını bulduk. Moskova’da yaptığımız son zirve ile ilgili de bir bilgilendirmede bulunduk. Virüsle ilgili alacağımız tedbirlerin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Şöyle bir plan yapmayı uygun bulduk. Bilgilendirme noktasında tabii bu işin şu anda süreci yöneten, yürüten sağlık bakanımız olması hasabiyle sağlık bakanımıza beş dakikalık bir süreç, kabine üyelerimizin 3’er, STK’ların beşer dakika konuşma süreci olacak” dedi.

İçişleri Bakanlığı, bir genelge yayınlayarak, Yunanistan’a açılan Pazarkule, İpsala kara hudut ve Uzunköprü demir yolu hudut kapıları ile Bulgaristan’a açılan Dereköy, Hamzabeyli ve Kapıkule kara hudut kapılarından yolcu giriş çıkışı olmayacağını açıkladı. Yunanistan ana karası ya da Yunan adalarından deniz vasıtalarıyla Türkiye’ye yapılan seferler de karşılıklı olarak durduruldu.

Bu kapsamda, Söz konusu hudut kapıları ve deniz yoluyla Türkiye'ye giriş yapmak isteyen Yunanistan ve Bulgaristan vatandaşları ile son 14 gün içinde bu ülkelerde bulunmuş üçüncü ülke vatandaşlarının girişlerine bugün saat 00.00'dan sonra izin verilmeyeceği bildirildi. Sınır kapılarında yük taşımacılığında herhangi bir kısıtlamaya gidilmeyeceği, Sağlık ve Ticaret bakanlıklarınca belirtilen usullerle taşımacılık faaliyetlerine devam edileceği açıklandı.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, 9 farklı Avrupa ülkesinden yurda dönmek isteyen 2 bin 807 vatandaşın ülkeye girişinin sabah saat 06.00 itibarıyla tamamlandığını bildirdi.

Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye tarafından yapılan açıklamada, Sağlık Bakanlığının koronavirüsün yayılmaması yönündeki tavsiyeleri doğrultusunda 21 Mart-5 Nisan tarihleri arasında 2 hafta süreyle üretime ara verileceği belirtildi

Ticaret Bakanlığı, etil alkol, kolonya, dezenfektan, hidrojen peroksit ve meltblown kumaş (medikal kumaş) ürünlerini, ihracı kayda bağlı mallar listesine ekledi.

Sağlık Bakanlığı olası bir afet ve acil durum anında hastanelerin kendi kendilerine yetebilmeleri için yönetmelik hazırladı. Bakanlık Hastane Afet ve Acil Durum Planları Yönetmeliği'ni Resmi Gazete'de yayımladı. Yönetmeliğe göre, hastaneler için kritik 72 saat süresi öne çıktı.

YÖK Başkanı Saraç, açıklamasında 23 Mart'ta uzaktan eğitim kapasitesine sahip üniversitelerde dijital imkanlarla uzaktan öğretim sürecinin başlayacağını belirtti. Saraç, uzaktan eğitim kapasitesine sahip olmayan üniversiteler için ise 23 Mart'ta açık ders malzemeleri havuzu açılacağını duyurdu.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Toprak Mahsulleri Ofisi stoklarında besici, yetiştirici, sanayici ve tüketicinin ihtiyacını karşılayacak yeterli miktarda ürün bulunmaktadır" dedi.

Türk Eczacılar Birliği, koronavirüs tedbirlerine ilişkin yayımladığı "çok acele" ibralı yazıda N95, FFP2 ve FFP3 maskelerin reçete karşılığında eczanelerden temin edilmesine karar verildiğini duyurdu.

Cumhurbaşkanı, Koronavirüs Değerlendirme Toplantısı sonrası açıklamalarda bulundu:

"Dünyadaki diğer ülkeler gibi Türkiye'deki tedbirler de, salgın riski ortadan kalkana kadar geçici olarak uygulanacaktır.

Açıklanan tedbirlere hep birlikte hassasiyetle riayet edersek, evde kalma süresini 3 haftayla sınırlı tutabiliriz.

Bu süreçte en çok hassasiyet göstermemiz gereken husus, bireysel temizliğimize ve diğer insanlarla olan mesafemize dikkat etmektir.

Mecburiyeti olmayan hiçbir vatandaşımız, tehdit ortadan kalkana kadar, evinden çıkmamalı, kimseyle temas etmemelidir.

İşlerine giden vatandaşlarımız, mesai bitimiyle birlikte hemen evlerine dönmeli, kapıdan girer girmez de, kimseyle temas etmeden ilk iş sabunla ellerini, yüzünü yıkamalıdır.

Bilim Kurulumuzun önerisiyle, önce İstanbul ve Ankara'da başlatılacak bir çalışmayla, 65 yaş üzerindeki tüm yaşlılarımıza koruyucu maske ve kolonya dağıtacağız.

Kamu bankalarımız 76 yaş üzeri emeklilerimizin maaş ödemelerini, istelerse evlerinde yapacaklar.

Huzurevlerimizdeki doktor sayısını da artırarak, yaşlılarımızın sağlığını daha yakından takip edeceğiz

Vatandaşlarımızdan, hayati olmayan sağlık sorunlarına, mümkün olduğu kadar aile hekimleri vasıtasıyla çözüm aramalarını özellikle rica ediyorum.

Yaşadığımız bu kritik süreçte, gıda, temizlik, su, iletişim ve diğer temel ihtiyaçların kesintisiz devam ettirilebilmesi için üretimden lojistiğe kadar her türlü tedbiri aldık, alıyoruz.

KOVİD-19 hastalığına karşı aşı ve ilaç geliştirme çalışmalarını da tüm hızıyla devam ettiriyoruz.

Ar-Ge çalışmalarını yürüten Sanayi ve Teknolojimiz Bakanlığımız, bu konudaki tüm önemli araştırmacıları ve kurumları bir araya getirdi.

Tanı kiti konusunda çok iyi bir üretim potansiyelimiz var.

Ülkemizin bayrak taşıyıcı kurumu olan Türk Hava Yolları, hem dünyanın çeşitli yerlerindeki vatandaşlarımızın ailelerine kavuşturulması, hem de kargo taşımacılığını kesintisiz sürdürerek temel ihtiyaçların karşılanması konusunda çok büyük gayret gösterdi.

Krizden en çok etkilenen kuruluşların başında gelen Türk Hava Yollarımıza da gereken desteği vereceğiz.

Çevremizdeki ülkelerde çok yoğun görülmesine, ciddi kayıplara yol açmasına rağmen, virüsün ülkemize sirayeti

hem oldukça geç, hem de oldukça sınırlı olmuştur.

Aldığımız tedbirlerin etkisiyle ortaya çıkan bu olumlu görüntüyü sürdürmekte kararlıyız.

Bunun için, tehlikenin kapımızı çalmasını beklemeden, sürekli yeni ve etkili tedbirler alıyor, uygulamaya geçiriyoruz.

Bu çerçevede, biraz önce de, bakanlarımızın, iş dünyasından temsilcilerimizin, resmi-sivil ilgili tüm kurumlarımızın temsilcilerinin katılımıyla kapsamlı bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirdik.

Özellikle yaşadığımız sürecin ekonomimize, piyasaya, üretime, istihdama olumsuz etkisini azaltmak amacıyla, çok önemli kararlar aldık.

Esasen, hastalığın çıktığı ilk günden itibaren arkadaşlarımız sürecin, diğer boyutlarının yanı sıra ekonomik etkilerini yakından takip ediyorlar.

Ülkelerin aldığı önlemleri, yaşanan ekonomik türbülansa karşı geliştirdikleri yöntemleri tek tek analiz ediyorlar.

Ekonomi yönetimimiz ve ilgili kurumlarımız, tüm iş dünyasının taleplerini ve ön görülerini toplayarak, hazırlıklarını yaptı.

Karşımızdaki fotoğrafa göre bir yol haritası hazırladık.

Şimdi bu 2 aylık direnme sürecini de en iyi şekilde atlatacağımıza inanıyoruz.

Daha önce örneği görülmemiş bir süreç yaşıyor olduğumuz için, hasarın boyutları kestirilemiyor.

Bunun için bizim tüm senaryolara hazırlıklı olmamız gerekiyor.

Ancak, bu dönemde de gelişmekte olan ülkeler arasında pozitif ayrılan bir ülke konumunda bulunduğumuz bir gerçektir.

Şimdi ekonomimiz için koruma kalkanı olacak bir paketi devreye alıyoruz.

Dün Merkez Bankamız piyasalar açısından oldukça önemli bazı adımları atarak, likidite sıkıntısı yaşanmayacağına garantisini ortaya koydu.

Bu kapsamda Merkez Bankamız, ihracatçımız için de çok önemli uygulamalar başlattı.

Nisan, Mayıs ve Haziran ayı vadeli açık reeskont kredi anapara ve faiz ödemeleri Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ertelenerek, azami vade 1 yıl uzatıldı.

Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında vadesi dolan reeskont kredilerinin taahhüt kapama süresi de yine 1 yıl uzatıldı.

Böylece, ihracatçımız bu süreçteki belirsizliği böylece rahat bir şekilde atlatabilecek.

En büyük önceliğimiz üretim ve istihdamın sekteye uğramamasıdır.

İnşallah bu süreçten, kamu-özel sektör dayanışması ile daha da güçlenerek çıkacağız.

Birazdan açıklayacağımız paketteki imkanlardan istifade edecek firmalar için ön şartımız, istihdam kaybına yol açmamalarıdır.

Finansal kurum ve kuruluşlarda kredi limiti olan firmaların, likidite ve nakit ihtiyacına yönelik taleplerinin hızlıca karşılanması, ayrıca kredi limitlerinin kullanılmasında kısıtlamaya gidilmemesi önemlidir.

Finans kuruluşlarından, bu ortamda istihdamın muhafazası ve ekonomik büyümenin sürdürülmesi için kredi şartlarının esnetilmesine yönelik adımlar bekliyoruz.

Tüm finans kuruluşların; kredi geri çağırma, mevcut kredi limitini kullandırmama, fiyat artırma, teminat şartlarını zorlaştırma uygulamalarından özenle kaçınmasını istiyoruz.

Bunun yanında, kurumsal firmaların, KOBİ'lerin, bireysel kesimin, geçici iş ve ciro kaybı veya benzeri nedenlerle gelir kaybı yaşayanların, kredi borçlarıyla ilgili taksit, öteleme, yapılandırma, düzenleme taleplerine süratle ve olumlu cevap verilmelidir.

Türkiye Bankalar Birliğinin bu konuda aldığı tavsiye kararına, tüm finans kuruluşlarının uyacağına inanıyoruz.

Biz de bu süreci yakından takip edeceğiz.”

Ekonomik İstikrar Kalkanı adını verdiğimiz bir paketle, COVID-19 salgınının etkilerini azaltmak için toplamda 100 milyar liralık bir kaynak setini devreye alıyoruz.

Bu çerçevede devreye sokacağımız tedbirler şunlardır:

- Perakende, AVM, Demir-Çelik, Otomotiv, Lojistik-Ulaşım, Sinema-Tiyatro, Konaklama, Yiyecek-İçecek, Tekstil-Konfeksiyon ve Etkinlik - Organizasyon sektörleri için Muhtasar ve KDV tevkifatı ile SGK primlerinin Nisan, Mayıs ve Haziran ödemelerini 6'şar ay erteliyoruz.

- Konaklama vergisini Kasım ayına kadar uygulamayacağız.
- Otel kiralamalarına ilişkin irtifak hakkı bedelleri ve hasılat payı ödemelerini Nisan, Mayıs ve Haziran ayları için 6 ay süreyle erteledik.
- İç havayolu taşımacılığında 3 ay süreyle KDV oranını yüzde 18'den yüzde 1'e indiriyoruz.
- KOVİD-19 salgınıyla ilgili tedbirlerden etkilendiği için nakit akışı bozulan firmaların bankalara olan kredi anapara ve faiz ödemelerini asgari 3 ay öteleyecek ve gerektiğinde bunlara ilave finansman desteği sağlayacağız.
- İhracattaki geçici yavaşlama sürecinde kapasite kullanım oranlarının korunması amacıyla ihracatçıya stok finansmanı desteği vereceğiz.
- Bu dönemde işlerinin olumsuz etkilendiğini beyan ederek talepte bulunan esnaf ve sanatkârların Halkbank'a olan kredi borçlarının, Nisan, Mayıs ve Haziran anapara ve faiz ödemelerini 3 ay süreyle ve faizsiz olarak erteleyeceğiz.
- Kredi Garanti Fonu limitini 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkartacak, kredilerde önceliği gelişmelerden olumsuz etkilendiği için likidite ihtiyacı oluşan ve teminat açığı bulunan firmalar ile KOBİ'lere vereceğiz.
- Vatandaşlarımız için uygun ve avantajlı şartlarda sosyal amaçlı kredi paketleri devreye alınmasını teşvik edeceğiz.
- 500 bin liranın altındaki konutlarda kredilendirilebilir miktarını yüzde 80'den yüzde 90'a çıkartacak, asgari peşinatı yüzde 10'a düşüreceğiz.
- Virüsün yayılmasına karşı alınan tedbirlerin etkisiyle Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında temerrüde düşen firmaların kredi siciline "mücbir sebep" notu düşülmesini sağlayacağız.
- Asgari ücret desteğini devam ettireceğiz.
- Mevzuatımızdaki esnek ve uzaktan çalışma modellerinin daha etkin hale getirilmesini temin edeceğiz.
- Kısa Çalışma Ödeneğini devreye alacak, bundan faydalanmak için gereken süreçleri kolaylaştırılacak ve hızlandırılacaktır. Böylece faaliyetine ara veren işyerlerindeki işçilere geçici bir gelir desteği verirken, işverenlerin de maliyetini azaltmış olacağız.
- En düşük emekli maaşını 1.500 liraya yükseltiyoruz.
- Emeklilerin bayram ikramiyesini Nisan ayı başında ödüyoruz.
- Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın belirlediği kriterlere göre ihtiyaç sahibi ailelere yapılacak nakdi yardımlar için ilave 2 milyar liralık bir kaynak ayırıyoruz.
- İstihdamdaki sürekliliği temin etmek amacıyla 2 aylık telafi çalışma süresini 4 aya çıkartıyoruz.
- Tek başına yaşayan 80 yaş üstü yaşlılarımız için, sosyal hizmet ve evde sağlık hizmetlerinden oluşan periyodik takip programını devreye alıyoruz.

Sağlık Bakanı Koca, 93 yeni vaka ile toplam **vaka sayısının 191'e, ölüm sayısının 2'ye ulaştığını açıkladı.**

19 Mart 2020

Koronavirüs nedeniyle 900 milyon öğrencinin okula gidemediğini söyleyen Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, "Okula hiç dönmemeye de yarın dönmeye de hazırlıklıyız" dedi.

Selçuk, LGS ve YKS'nin ertelenebileceğini açıkladı.

Sınavların yüz yüze yapılan eğitimlerden olacağını belirten Selçuk, "Biz sınavı yüz yüze yapılan eğitimlerden yapacağız. Öğrenciler yüz yüze hangi eğitimi aldılarsa sınav içerikleri de onlardır" dedi.

Selçuk, uzaktan eğitim derslerine ilişkin, "Pazartesi 09.00'da başlayacak. Dersler okuldaki gibi 40 dakika değil 20 dakika olacak" diye konuştu.

İstanbul Umum Pazarıcılar ve Esnaf Odası (İSTESOP) ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) işbirliğiyle düzenlenen toplantıda alınan tavsiye kararı doğrultusunda İstanbul İl sınırları içinde açılan tüm pazar tezgahlarında satış yapan esnafın eldiven ve maske kullanmalarının yanı sıra dezenfektan malzemelerinin de pazar giriş ve çıkışlarında bulunması yönünde ilçe belediyelere bildirilmek üzere tavsiye kararı alındı. Uygulama İstanbul Toptan Gıda Hali için de geçerli olacak.

Bilim Kurulu, restoranlarda genel enfeksiyon bulaşma riskini azaltmak için uygulanması önerilen temel enfeksiyondan korunma ve kontrol ilkelerini belirledi. Belirlenen ilkelere göre, masaların arasındaki mesafe 1 metreden az olmayacak şekilde (tercihen 2 metre) düzenleme yapılacaktır. Odalar ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olacak ve temizlik sonrası en az 1 saat havalandırılacaktır. Genel temizliğin su ve deterjanla yapılması yeterli olacaktır. Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeyler; kapı kolları, bataryalar, tırabzanlar, sık dokunulan düğmeler, telefon ahizesi, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavabo temizliğine özen gösterilecektir. Bu alanların temizliği için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya klor tablet kullanılacaktır. Bardak ve tabak gibi ortak kullanılan eşyalar her kullanım sonrasında su ve deterjanla yıkanacak ve kullanımına kadar temiz bir ortamda saklanacaktır.

Vatandaşların hastalıkla ilgili tereddütlerini gidermek ve şikâyet ortaya çıkması durumunda, onları yönlendirmek ve gerektiğinde bazı hizmetleri de vermek üzere 184 SABİM Korona Danışma Hattı devreye girdi.

1 Mart itibarıyla, yurt dışından bugüne kadar gelen kişi sayısının 372 bin olduğu açıklandı. Bu 372 bin kişinin adres ve telefon bilgilerine ulaşarak her birine mesaj gönderildi ve her birini aile hekimlerine yönlendirerek aile hekimleri üzerinden de takipleri sağlanmaya başlandı.

Sağlık personelinin çalışma düzenlerinde bazı değişiklikler yapıldı; personeli riskten koruyacak tedbirler almaya başlandı. Üniversite hastaneleri dâhil tüm kamu hastanelerine koruyucu malzeme dağıtılmaya başlandı. 6 üniversiteye 50'şer bin maske gönderildi.

Sağlık Bakanlığı, yeni tip Koronavirüs (COVID-19) önlemleri kapsamında Bilim Kurulu tavsiyesiyle restoranlara yönelik yeni tedbir kararları açıkladı. Buna göre, masalar arasındaki mesafe en az bir metre olacaktır.

20 Mart'ta hızlı tanı kitinin devreye gireceği açıklandı. Artık her hastanenin hasta kabul edeceği belirtildi.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) Koronavirüs (COVID-19) önlemleri kapsamında, 2020 Sınav Takvimi'nde değişiklik yaptı. 9 sınavın tarihi ertelendi.

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, borçları nedeniyle suyu kesik olan yurttaşların suyunun açılacağını ve bu süreçte borcu olanların doğal gaz ve suyunun kesilmeyeceğini duyurdu.

Ford Otosan yaptığı açıklamada, Koronavirüs tedbirleri kapsamında, 19 Mart itibarıyla Gölcük'teki fabrikada, 21 Mart itibarıyla de Eskişehir'deki fabrikada üretime iki hafta ara vereceğini duyurdu.

Milli Eğitim Bakanlığınca, yeni tip Koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle eğitime verilen 1 haftalık aranın ardından 23 Mart'tan itibaren uzaktan eğitim başlatılacaktır. Uzaktan eğitim kapsamında, ilkökul, ortaokul ve lise öğrencileri 23-27 Mart tarihlerinde TRT ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden eğitim görecektir. TRT'den yapılacak eğitimlerde öğrenciler, bir program dahilinde kendilerine uygun saatlerde derslerini dinleyecek.

İçişleri Bakanlığı, Koronavirüs Tedbirleri Genelgesi kapsamında 149 bin 382 iş yerinin geçici süreliğine faaliyetlerine ara verdiğini, tedbir kararına uymayan 187 iş yerinin tekrar kapatıldığını ve 37 işletmecinin hakkında suç duyurusunda bulunulduğunu bildirdi.

Diyanet İşleri Başkanlığı, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle il müftülüklerine cuma günü ve kandil gecesini camilerin kapalı tutulması ve cuma namazı için sela okunmaması talimatı verdi. Karara gerekçe olarak bazı kişilerin camilerde alınan önlemleri zafiyete uğratan davranışlar sergilemesi gösterildi.

Yeni tip koronavirüs salgını nedeniyle Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve ören yerleri, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait müze ve kütüphaneler ile Milli Saraylar İdaresine bağlı saray ve kasırlar ziyarete kapatıldı.

Gençlik ve Spor Bakanı Kasapoğlu, koronavirüs salgını nedeniyle futbol, basketbol, voleybol ve hentbolda liglerin ertelendiğini açıkladı.

İstanbul Valiliği, Koronavirüse karşı alınan önlemler kapsamında İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okul ve kurumlarda çalışan 884 personeli, 29 Mart tarihine kadar çeşitli hastanelerde görevlendirdi.

Sağlık Bakanlığı vatandaşların koronavirüs hastalık riskini sorgulayabileceği ve 8-10 soruluk test içeren koronaonlem.saglik.gov.tr adresini kullanıma açtı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, TBMM'de düzenlenen koronavirüs özel oturumunda konuştu. Bakan öncelikle virüsün Türkiye'de görülmesinden 2 ay önce alınmaya başlanan tedbirleri anlattı:

"Virüsün dünyaya açıklandığı 10 Ocak tarihinden itibaren ülkemiz hızlı ve aktif davranmıştır, olayların önünde olmuştur. Daha önce yaşanan ve yine aynı gruptan virüslerin yol açtığı SARS ve MERS hastalıklarının yayılma hızının ve etkilerinin bilgisine sahip bir sağlık sistemine sahip ülke olarak hızlı hareket etmenin hayati değerinde olduğunu biliyorduk. Riskten koruyucu tedbirleri erkenden aldık."

"İşe, Koronavirüs Bilim Kurulunu oluşturarak başladık. Çoğu tedbirimiz DSÖ'nün gereklilik ilanından önce

uygulamaya konmuştur. Tüm dünyadan gelen verileri analiz ettik. Avrupa ve Amerika daha olayın farkına varmamışken ülkemizde hastalık hakkında ilk rehber hazırlıkları başladı ve Bilim Kurulu bu rehberi hızla yayınlamış oldu. Hastalığın Çin'den dünyaya yayıldığı anlaşıldığı anda oradan gelen uçuşlara tedbir konuldu. Salgının ülkemize gelmesi hâlinde alınacak tedbirlere dair algoritmalar geliştirilmeye başlandı. 31 Ocakta Dünya Sağlık Örgütü “kamu sağlığı acil durumu” ilan ettiğinde durumun vahametini önceden kavramış olarak salgına yönelik hazırlıklarımızı tamamlamaya başladık. Virüsün görüldüğü ülkelere uçuşlara yasak koyduk. Sınır komşularımızın virüsle mücadelesinin zafiyet içinde olduğunu görerek kara sınır kapılarımızı kapattık. Gelen vatandaşlarımızı, sağlık kontrolü ve on dört günlük izolasyon tedbirleriyle ülkemize kabul ettik. Bu arada uçuş yasağı ve sınır kapatması uyguladığımız ülkelerdeki vatandaşlarımızı, tahliye etmek üzere operasyonlara başladık. İlk operasyonumuz, hatırlayacağınız gibi salgının kaynağı Wuhan şehrindeki vatandaşlarımıza yönelikti.”

“Bildiğiniz gibi olay, 11 Mart'ta “pandemi” olarak tanımlandı. Bizim mücadelemizin mantığı baştan beri böyleydi. Atılacak adımlar kamu kurumlarımıza bildirilmişti. Virüsün hızla yayıldığı ülkelerin yaptığı hatalardan sonuç çıkardık, başarılı örnekleri model aldık.”

“Tüm uluslararası uçuşları risk görerek hava meydanlarında termal kamera uygulamasıyla 4 milyon 603 bin yolcumuzu kontrolden geçirdik. Deniz giriş noktalarındaysa termal taramadan geçirilen yolcu sayısı 15.200 olmuştur. Kara hudut kapılarımızda termal kamera kontrolünden geçirilen 189 bin yolcudan 1.103'ü kurduğumuz sahra hastanelerinde gözetim altına alınmış, 189 kişi hastaneye sevk edilmiştir. Umreden dönen vatandaşlarımız, önce sağlık muayenesiyle evlerinde izolasyona alınmış, son dönemde gelen sayının yüksekliği ve özellikle umreden gelen 1 vakada pozitif görülmesi üzerine, gece umreden gelecek olan vatandaşlarımızın artık evlerinde değil, boş olan öğrenci yurtlarımızda tekli odalarda izole edilmelerine -vaka görüldükten sonra- hızla karar verdik. Uçuş yasağının neredeyse tüm Avrupa'yı kapsaması sebebiyle buralarda çeşitli sebeplerle bulunan vatandaşlarımızı da ülkemize getiriyor; yine, yurtlarda izole ederek on dört günlük süreyi gözlem altında geçirmelerini sağlıyoruz. Hâlen toplamda 20 ülkeye uçuş yasağı uyguluyoruz.”

“Hastalığın ülkemizde yayılarak bir salgın hâlini alması durumunda kamu ve özel sektörün birlikte hizmet vereceği 13.211'i ileri düzeyde olmak üzere toplam 25.466 erişkin yoğun bakımı kapasitemiz söz konusu. Son zamanlarda art arda açtığımız şehir hastanelerine rağmen yatak sayımız Avrupa ve OECD ortalamalarının altındadır, 10 bin kişiye 28 yatak düşmektedir; OECD ortalaması 40'dır. Yoğun bakım yatak sayısında ise şanslı durumdayız. Erişkin ve çocuk yoğun bakımları dâhil 100 bin kişiye Almanya'da 29, İtalya'da 13, Fransa'da 12 yoğun bakım yatağı bulunuyorken ülkemizde bu sayı 40'dır. Hastanelerimizde toplam 99.797 hasta odamız tek kişilik olup gerektiğinde izolasyon ya da yoğun bakım yatağı olarak kullanılmaya uygundur. Şehir hastanelerimiz bu konuda önemli bir katkı sağlamıştır. Fiziki ve teknolojik altyapı açısından olası kötü senaryolara karşı hazırız.”

Milli Eğitim Bakanı Selçuk, uzaktan eğitim merkezinin şu anda televizyon olduğunu ve bu sistem için 6 kanal alındığını söyledi.

Ekonomide koronavirüs tedbirleriyle ilgili soruları yanıtlayan Bakan Berat Albayrak, “Şu anda bütçe riski yok, Türkiye ekonomisi bu süreçten en pozitif çıkan ülke olacak” dedi ve ekonomi ile ilişkili bir risk görmediğini belirtti.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Meclis'te Koronavirüsle ilgili düzenlenen oturumda Eski Kara Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Aytaç Yalman'ın (80) Koronavirüsten öldüğünü açıkladı.

İçişleri Bakanı Soylu: “Şu anda bizim 9 bin 800 kişiye karantinamız var, umre dahil olmak üzere” açıklamasında bulundu.

İçişleri Bakanlığı resmi twitter hesabından, 11 Mart'tan bu yana sosyal medyada asılsız ve provokatif koronavirüs paylaşımları yaptığı iddia edilen 242 şüpheliden 64'ünün gözaltına alındığını bildirdi.

Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi ve Çukurova Üniversitesi (ÇÜ) Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Yeşim Taşova, market alışverişinde dikkat edilmesi gereken hijyen kurallarını anlattı. Kolonya, maske ve eldiven kullanımı ile ilgili bilgi verdi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca twitter hesabından “Son 24 saatte yapılan 1.981 testten 168'i pozitif çıktı. 191 olan **hasta sayımız 359'a ulaştı**. Hastalarımızdan 85 yaşındaki bir hanımefendiyi kaybettik. Daha önce vefat eden bir hasta COVID-19 olarak değerlendirildi. **Toplam kaybımız maalesef 4 oldu**. Acımız arttı ama başaracağız” bilgisini paylaştı.

20 Mart 2020

Resmi Gazete’de yayımlanan genelgeyle ulusal ve uluslararası düzeyde açık veya kapalı alanlarda düzenlenecek her türlü bilimsel, kültürel, sanatsal ve benzeri toplantı veya aktiviteler Nisan ayı sonuna kadar ertelendi.

Koronavirüs testi yaptıran yurttaşların sonuçlara “eNabız” uygulamasından ulaşabilecekleri bildirildi. Sağlık Bakanlığında yapılan bilgilendirmede, “Koronavirüs testi yaptırmış vatandaşlarımız test sonuçlarına eNabız uygulamasından ulaşabilir” ifadesine yer verildi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli twitter hesabından yaptığı açıklamada, “Koronavirüsün yayılımını önleme çalışmaları sebebiyle ülke çapında tüm at yarışları geçici olarak ertelenmiştir” dedi.

Ticaret Bakanı Pekcan, Koronavirüs salgınına ilişkin olarak aldıkları yeni önlemleri açıkladı. Yapılan yazılı açıklamada şu maddeler yer aldı:

- Market, manav ve pazar yerlerinde ambalajsız şekilde satılan yaş sebze ve meyveler tüketicilerce seçilmeden, satıcılarca gerekli hijyen koşullarına dikkat edilerek satışa sunulacak.
- Belediyelerce pazar yerleri ile toptancı hallerinde dezenfeksiyon çalışmaları ihmal edilmeyecek gerekli ve yeterli hijyen önlemleri alınacak.
- Pazar yerlerinde tezgah aralıkları mümkün olduğunca geniş tutulacak, tezgah aralarında geçiş yerlerinde sıklığı neden olacak kasa ve ambalajlar bulundurulmayacak.
- Pazar yerleri, toptancı halleri ve diğer satış yerlerinde çalışan ve görev yapan herkes hijyen konusunda bilgilendirilecek ve hijyen kurallarına uygun davranacak.
- Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, koronavirüs nedeniyle iki sınavın daha ertelendiğini açıkladı. Bakan Ziya Selçuk, “25 Nisan’da yapılacak İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Bursluluk Sınavı’nı 6 Haziran’a erteledik. Öğretmen adaylarımızın gireceği ve 25 Nisan’da yapacağımız Adaylık Kaldırma Sınavı’nı 5 Temmuz’a erteledik” dedi.
- İBB’den yeni korona virüs kararları açıklandı.
- Cumartesi ve pazar günleri 7/24 verilen ulaşım hizmeti sonlandırılacak, diğer saatlerde de toplu taşımada araç sıklığı azaltılacak.
- İBB’nin koronavirüse karşı hazırladığı 35 adet ambulans hizmete girecek.
- Pazar yerleri temizlenecek, tezgahlar aralıklı şekilde kurulacak ve sadece gıdaya dönük tezgahlar açılacak.

İBB 5 dilde bilgilendirme animasyonları hazırladı. Türkçe, İngilizce, Arapça, Farsça ve Kürtçe olmak üzere beş dilde hazırlanan koronavirüsle mücadele animasyonu, 19 Mart 2020 tarihi itibarıyla İBB internet sitesi, sosyal medya mecraları; metro, tramvay, otobüs ve meydanlarda bulunan şehir ekranlarında yayımlanmaya başladı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yeni tip koronavirüse ilişkin yeni tedbirleri içeren genelge hazırlanarak 81 il valiliğine yollandı. Genelgede faaliyeti durdurulan iş yerlerinden kira alınmayacağı ve belediyelerin su kesintisi yapmayacağı yer aldı. Genelge şöyle: “İl özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri ve bunların sermayesinin yarısından fazlasına doğrudan doğruya veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sahip oldukları şirketlerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda olup 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde kiraya verilen taşınmazlar hakkında; Kamu kurumlarınca alınan ve alınacak tedbirler nedeniyle geçici olarak faaliyetleri durdurulan iş yerleri kullanılmayacağından, faaliyetlerin durdurulduğu süre boyunca kira bedeli tahakkuk ettirilmemesi, ayrıca bu süreler kadar sözleşme sürelerinin uzatılması, geçici olarak faaliyetleri durdurulan iş yerleri arasında olmamakla birlikte koronavirüs pandemisi sebebiyle ekonomik olarak olumsuz etkilenen iş yerlerinin kira sözleşmesinden kaynaklanan borçlarının ödenmesinde değişen koşullar göz önüne alınarak alacağın ertelenmesi hususunun ilgili idarelerce değerlendirilmesi hususları uygun görülmüştür.”

Genelgede içme suyu temini ve dağıtım hizmetlerini yürüten belediyeler ve bağlı kuruluşlarının bu hizmetlerini kesintisiz devam ettirmesi istenerek, “Abonelik sözleşmesinden kaynaklanan su alacaklarının mevcudiyeti dahil, çeşitli sebeplerle su kesintisine gidilmemesi gerekmektedir.” ifadesi kullanıldı.

Genelgede ayrıca şu ifadelere yer verildi: “Devletimiz tarafından bugüne kadar alınan önlemler ile bundan sonra alınacak tedbirlerin yerel yönetimlerimizce dikkatle takip edilerek eksiksiz yerine getirilmesi, söz konusu pandeminin daha fazla yayılmasının önlenmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Halkımızın sağlığının

korunması ve kamu esenliğinin sağlanması için yukarıda belirtilen tedbirlerin bir an önce hayata geçirilmesi, herhangi bir aksaklığa mahal verilmemesi ve konunun iliniz dahilindeki tüm yerel yönetimlere (birlikleri ve iştirakleri dahil) duyurulması hususunda gereğini önemle rica ederim.”

Konya ve Malatya’da 65 yaş üstüne ücretsiz ulaşım durduruldu. Konya Büyükşehir Belediyesinin resmi sosyal medya hesabından yapılan duyuruda, “Konya İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı ile 65 yaş üstü hemşerilerimizin ücretsiz toplu ulaşım kullanımı tedbir amacıyla geçici olarak durdurulmuştur.” ifadesine yer verildi. Öte yandan, kent içi ulaşımında toplu taşımayı kullanan yolcu sayısının yüzde 75 oranında azalması nedeniyle seferlerde yeniden düzenleme yapıldı. Malatya’da da 65 yaş üstü vatandaşlara verilen ücretsiz kartları Nisan sonuna kadar donduruldu. Ayrıca kentte sağlık çalışanları kimliklerini göstererek toplu taşıma araçlarından ücretsiz faydalanabilecek.

Koronavirüste hızlı tanı sağlayan test kitlerinin Çin’den Türkiye’ye 23 Mart itibarıyla geleceği öğrenildi. Son anda bir değişiklik olmaması halinde Şanghay’dan İstanbul’a Turkish Cargo’nun geniş gövde kargo uçaklarıyla taşınacak test kitlerinin 23 Mart tarihi itibarıyla Türkiye’de olması planlanıyor.

Sağlık Bakanlığı, koronavirüs salgını sebebiyle acil olmayan tüm ameliyatları durdurma kararı aldı. “Bu dönemde sağlık kuruluşlarındaki yoğunluğun en aza indirilmesi ve sağlık personelimiz üzerindeki yükün azaltılması, büyük önem arz etmektedir” denildi:

1. Acil bir durumu olmayan hastaların öncelikle aile hekimliklerinden hizmet almasının teşvik edilmesi,
2. Acil olmayan elektif cerrahi işlemlerin mümkün olduğunca daha uygun bir tarihe planlanması,
3. Acil olmayan dış hekimliği uygulamalarının mümkün olduğunca ertelenmesi,
4. Kronik hastalık nedeniyle takip edilen hastaların, takibi yapan hekimlerin oluru ile takip aralıklarının olabildiğince daha uzun dönemler halinde yapılması,
5. Yoğun bakım ünitelerinin kullanımında endikasyon-seviye uyumuna özen gösterilmesi, yoğun bakım endikasyonu ortadan kalkan hastaların gecikmeden durumuna göre, ilgili branşın yataklı servisine veya palyatif bakım servisine yatırılmaları; yatarak tedavilerini gerektirir bir durum olmadığı durumda taburcu edilmeleri,
6. Sağlık turizmi kapsamında dünyanın değişik ülkelerinden gelen hastaların ülkemize getirilmesinin ertelenmesi,
7. Kronik hastalık ve engellilik nedeniyle raporlu ve sürekli kullanımı gerektiren ilaçların, tıbbi malzemelerin ve hasta altı bezlerinin sağlık kuruluşuna gidilmeden reçete yazılmasına gerek duyulmaksızın eczaneler ve medikallerden temin edilebilmesi,
8. Rapor süresinin bittiği süreli engelli raporu bulunan hastaların mevcut raporları Mayıs 2020 sonuna kadar geçerli sayılacak olup rapor yenilemek amacıyla hastanelere müracaat etmemelerinin sağlanması,
9. Salgın sürecinde tüm hekimlerin, diğer sağlık çalışanlarının ve diğer kurum çalışanlarının branşı ve çalıştığı birim fark etmeksizin, ilgili hastaların görüldüğü birimlere gerekli desteğin sağlanması konusunda kurum yöneticilerinin uygun planlamaları yapması.”

Hastanelere gönderilen genelge ile pandemi hastanelerinin niteliği belirlendi. COVID-19 şüphesi olanlar özel ve vakıf hastanelerine de başvurabilecek. Sağlık Bakanlığı, Türkiye çapında tüm hastanelere yeni tip Koronavirüs genelgesi gönderdi. 12 maddede alınacak tedbirleri sıralayan Bakanlık, koşulları sağlayan özel ve vakıf hastanelerini de pandemi hastanesi ilan etti. Genelgeye göre COVID-19 şüphesi olanlar özel ve üniversite hastanelerine de kabul edilebilecek. Tanı konanlar pandemi hastanelerine sevk edilecek.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca Hürriyet Gazetesi’nden Abdülkadir Selvi’nin sorularını yanıtladı: “Klinik bulgu varsa test yapılacak. Örneğin siz normalde testi yaptırdınız, baktınız hiçbir bulgunuz yok. Negatif çıktı ama sonradan pozitif çıkanlar da var. Çin’de de öyle olmuş. Negatif çıkan, sonra pozitif olan var, Aytaç Paşa gibi. Diyelim ilk aşamada büyük oranda negatif çıktı. ‘Bende yok’ diye rahat davranacaksınız. Bu test yanlışa sevk edebilir. Başkalarına gidip bulaştırabilirsiniz. O nedenle üç gün sonra testi tekrarlamak gerektiği söyleniyor. Çünkü üç gün sonra çıkabilir. Bizde de doktorlarımız testi yaptığımız kişiyi üç gün sonra tekrar çağırıp bir daha teste tabi tutacak. Bu arada siz negatif diye her tarafa gittiniz. O da ayrı bir risk oluşturabilir. Onu engellemeye çalışıyoruz. O nedenle herkesin baştan kendisini izole etmesi lazım. Hastalık bulgusu olmasa da... Olağanüstü hal deniyor. Olağanüstü hal mi? Herkes kendi olağanüstü halini oluştursun. Bunun önünde hiçbir engel yok. Biz ne kadar sıkı durabilirsek o kadar üstesinden gelebiliriz, yayılımını önlemiş oluruz. Şu iki-üç hafta sıkı durmamız

gerekiyor. Çin'de havada asılı kalma süresinin tespit edilmediği bilimsel olarak söyleniyor. Şöyle: Havada asılı kalıyor, ben yanınızdan o an geçiyorum, bana da bulaşacak değil... Öyle değil. Önemli olan bir metreden sonra yaşamın kısa olduğunu biliyoruz. Kimisi üç-dört adım, kimisi iki metre olduğunu ısrarla söylüyor ama asgari bir metredir. O mesafe içinde bulaşıcılığın olmayacağı söyleniyor, tabii yüzünüze öksürme hapsirme olmadıkça. Onun dışında daha çok temasla; elinizi yüzünüze, ağzınıza, burnunuza götürmekle daha sık bulaşılıyor. 2-3 hafta virüsün yayılmasında en zirve nokta olabilir. O nedenle 2-3 hafta dikkat etmek ve evden çıkmamak gerekiyor.”

Koronavirüs tedbirlerine ilişkin açıklamalarda bulunan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, “Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Vakıfları aracılığıyla yapılan gelir testlerine bağlı olarak en alt kesime 2 milyar liralık yardımı dağıtacağız” dedi. 2 milyar liralık yardım hakkında bilgi veren Selçuk, “Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Vakıfları aracılığıyla yapılan gelir testlerine bağlı olarak en alt kesime 2 milyar liralık yardımı dağıtacağız. Hedefimiz martın sonuna gelmeden, en geç nisan ayı başında dağıtmak.” dedi. Huzurevlerinde doktor sayısını artıracaklarını açıklayan Selçuk, şunları söyledi: “Türkiye çapındaki kuruluşlarımızda hijyen ve mesafe kurallarına, 14 kurala harfiyen uyuluyor. 103 tane sosyal yardımlaşma ve danışma platformumuz var. Periyodik paylarını yükselttik. Yaşlılarımızı bütün kurallara uyarak evlerinde ziyaret edeceğiz. Onları hiçbir zaman yalnız bırakmadığımızı bir kez daha söylemek isterim. Biz yaşlılarımızı önemseyen bir kültürden geliyoruz. Hem yaşlılarımızın sağlığı için bu teması daha gönülden yapmaya devam edeceğiz. Huzurevlerimizde doktor sayısını artıracacağız. Hem işverene destek hem de çalışana destek için hem kısa çalışma hem de telafi çalışmasını devreye soktuk. Kısa çalışması için belli durumlarda durdurulma ya da yavaşlatılmasında devreye giren ödeneğimiz. Kısa Çalışma Ödeneği'nin şartlarını esneteceğimiz için çoğu işveren bundan faydalanacak. Telafi çalışma süresini 2 aydan 4 aya çıkartıyoruz.”

“Nisan ayından itibaren en düşük emekli maaşını 1000 liradan 1500 liraya çıkarmış olacağız. Türkiye çapında 103 sosyal dayanışma vakfının periyodik paylarını artırdık, böylece yaşlılarımıza destekleri daha da artırmış olacağız.”

Selçuk, maske ve kolonya dağıtımının ilk başta Ankara, İstanbul üzerinden başlanacağını daha sonra da projenin genişletileceğini belirtti. Selçuk, “Yaşlılara yönelik YADES ve VEFA projelerini bu süreçte yoğunlaştırarak uygulayacağız” dedi.

Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, koronavirüs salgınında önemli risk taşıyan cezaevleriyle ilgili açıklama yaptı. Koronavirüs vakasına rastlanmadığını açıklayan Gül, “Mahkumlarda risk olmaması için tüm önlemler alındı. Cezaevlerinde rastlanan pozitif vaka yok” dedi. Bir hâkimin eşinin test sonuçlarının pozitif çıktığını belirten Gül, “Hakim arkadaşımızın sağlık durumu iyi. Bankada çalışan eşi pozitif çıkmıştı. Test sonucu çıkmadı henüz hâkim arkadaşımızın. Tedbirler alındı. Yakından takip ediyoruz” dedi.

Adalet Bakanı Abulhamit Gül twitter hesabından paylaşım yaparak zorunlu olmadıkça adliyelere gidilmemesini belirtti. “Çok zaruri olmadıkça adliyeye gitmenize gerek yok, yargısal süreçlerle ilgili herhangi bir hak kaybı yaşanmayacak. Duruşmaları erteleyecek ve süreleri geriye dönük olarak durduracak genel bir düzenleme için çalışıyoruz. Avukat meslektaşlarımız ve vatandaşlarımız müsterih olsun”

Okullardaki tatil kararı ile ilgili bir soru üzerine Bakan Selçuk, “İlk toplantıda daha virüs konusu bu kadar gündemde değilken bizim oradaki senaryomuz şuydu. Biz yayılım haritalarına baktığımızda erken kapatmanın avantaj olduğunu fark ettik. Ve çocuklarımızı okulda tutarsak evdeki yaşı büyüklere taşıma ihtimalleri çok yüksek. O yüzden de hiçbir endişeye mahal yoktur. Her türlü telafiyi yaparız” diye konuştu. Sınavların ertelenip ertelenmeyeceği yönündeki soruya da Bakan Selçuk, şu yanıtı verdi: “Biz senaryolardan birisi olarak bunu tutuyoruz. Ama temel yaklaşımımız sınavı ertelememektir. Biz sınavın zamanında olmasını istiyoruz. Ertelemek birinci kuralımız veya beklentimiz değil. Zaruret olmazsa, bir mücbir sebep olmazsa ertelemeyi planlamıyoruz. Ertelenebilir mi? Ertelenebilir. Mücbir sebep olursa.” Ziya Selçuk, televizyonlardaki telafi eğitimlerinin yeterli olup olmayacağı şeklindeki soru üzerine, şunları kaydetti: “Televizyon tam anlamıyla bir çocuğa yeter mi? Tabii ki yetmez. Peki ne yapmayı planlıyoruz? Telafi eğitimleri planlıyoruz. Yani, yüz yüze eğitimler. Destekleme yetiştirme kurslarının tamamını telafi eğitimi çerçevesinde yeniden yapılandırdık. Diyelim ki sınavlarla ilgili tarih değişikliği oldu. ÖSYM ve Milli Eğitim Bakanlığının sınav haftaları olarak ilan ettiği haftalar var. Bunları da dikkate alarak senaryolar oluşturduk.”

Yaz tatilinde gerekmesi halinde yaz paketinin de konulacağını altını çizen Selçuk, “Öyle bir paket çalışmamız da var. Hafta sonu paketi de koyarız. Biz çocuğumuzun ulaşmasını istediğimiz yere ulaşana kadar gereği neyse bunu yapmakla mükellefiz.” diye konuştu. Milli Eğitim Bakanı Selçuk, özel öğretim kurumları ve kurslara ekonomik desteğin olup olmayacağı ve velilere geri ödemenin yapılıp yapılmayacağı şeklindeki soru üzerine, şu

açıklamalarda bulundu: “Teknik heyet çalışıyor. Maliye Bakanlığımızla da irtibat halindeyiz. Dün ilgili STK’lerle bir aradaydık. Bana bir rapor verdiler. TOBB Başkanımız ile bir görüşme yaptık, bu konularda. Bununla ilgili ne yapabiliriz diye. Teknik çalışmalar sonrasında genel bir açıklama yapılacaktır.”

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca twitter hesabından yaptığı açıklamada “Son 24 saatte 3656 ŞÜPHELİYE TEST yapıldı. 311’i POZİTİF ÇIKTI. **Hasta sayımız 670’e ulaştı.** Yaşlı ve direnci zayıf 5 HASTAMIZI KAYBETTİK. Bugüne dek toplam **9 can kaybımız** var. Tamamı yaşlılarımızdan. Yaşlılarımızı koruyalım. MÜCADELEMİZDE BİR AN BİLE ESNEKLİK GÖSTERMEYELİM.” dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan twitter hesabından sesli mesaj paylaştı. Mesajda şunları ifade etti: “Koronavirüse karşı amansız bir mücadele yürütüyoruz. Bu virüs en çok yaşlıları ve kronik hastalığı bulunanları etkiliyor. Bildiğiniz gibi ülkemiz, tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs ile amansız bir mücadele veriyor. Virüsün ülkemizde vatandaşlarımız arasında bulaşıcı etkisinin en az seviyede tutulması için gece gündüz çalışıyoruz. Virüs, en fazla yaşlı ve kronik hastalığı olan vatandaşlarımıza bulaşıyor, en çok bu iki grubun ölümüne sebep oluyor. Bu bilgiyi aklınızdan hiçbir zaman çıkarmadan, kendinize ve etrafınızdaki yaşlı ya da kronik hastalık taşıyan yakınlarınıza dikkat etmenizi istirham ediyorum.”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, öncelikle hijyen kurallarına riayet edilmesi gerektiğini vurgulayarak, şunları kaydetti: “Sosyal mesafeyi olabildiğince artırmalı ve en önemlisi zorunda olmadıkça kesinlikle evden dışarı çıkmamalısınız. Bu süreçte, başta Sağlık Bakanlığımız olmak üzere resmi kurum ve kuruluşlarımızın açıklamalarını dikkatle takip etmelisiniz. Kamu hizmetlerinde, alışverişte, yakınlarımızla iletişimde ve daha birçok aktivitede internet teknolojilerini ve telekomünikasyon imkanlarını kullanmaya, ibadetlerimizi evlerimizde eda etmeye, mümkün olduğunca ziyaretçi kabul etmemeye ve vaktimizi evlerimizde geçirmeye özen gösterelim. Koronavirüs ile vermiş olduğumuz bu mücadelede yanımızda duran ve sorumluluk bilinciyle hareket eden tüm vatandaşlarımıza şahsım ve milletim adına teşekkürlerimi sunuyorum. Bu zor günleri de inşallah hep birlikte atlatacağız. Kalın sağlıklıyla.”

Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi ve İstanbul Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Serap Şimşek Yavuz, testlerde yalancı negatif ya da yalancı pozitif denilen “hatalı” sonuç çıkma ihtimalinin çok küçük bir hasta grubunda söz konusu olabileceğini kaydetti. Yavuz, sadece test sonucuyla karar verilmediğini ve hastanın klinik durumunun da değerlendirildiğini söyleyerek endişe edilmemesi gerektiğini vurguladı. “Hastanın kliniği COVID-19’a uygunsuzsa daha test sonucu gelmeden bile tanı koyabiliyoruz. İstanbul’da birçok yerde konabiliyor tanı bu şekilde. O kadar da paniğe kapılacak bir durum yok.” dedi. Hızlı test olarak bilinen ‘Rapid’ testlerin de Sağlık Bakanlığı tarafından belli hastanelere dağıtılarak daha çok vakanın yakalanmasının amaçlandığını anlatan Prof. Dr. Yavuz, sözlerini şöyle sürdürdü: “Onun altyapısı hazırlanıyor şu an. Bu hafta içinde bitirilmesi planlanıyor. Şu an test yapabilen laboratuvar sayısının artırılması amaçlanıyor. 25’e çıkarılacak COVID-19 testi yapacak laboratuvar sayısı. Yani hızlı ya da gerçek zamanlı (PCR) test hiç fark etmiyor, hepsi laboratuvar ortamında yapılması gereken işlemler bunlar.” Hızlı testlerin de şüpheli kişilere yapılacağını anlatan Prof. Dr. Yavuz, şu bilgileri verdi: “Böylece klinik tablosu ağır olmasa bile bu kişiler de izole edilebilecek. Yalancı negatiflik, yalancı pozitiflik, enfeksiyon hastalıklarının tanısında kullandığımız testlerin hepsinde olabilen bir durum. Biz hekimler zaten bunu biliyoruz. Bizim için sürpriz değil yani. Hastanın klinik tablosunu bilerek, ona göre değerlendirme yapıyoruz. Hasta olup olmadığı belli bir olmayan bir kişinin kendi kendine test yapıp o testi yorumlaması hiçbir sonuca götürmez. Çin şu anda salgının başka bir noktasına. Biz başka bir noktadayız. Her ülkenin, salgının durumuna göre alacağı önlemler başka. Onlarda salgın kontrol altına alındı. Biz daha başındayız. O nedenle test sayısını mümkün olduğunca artırıp elimizden geldiğince fazla hasta bularak onları izole etmeye çalışacağız. Çin o aşamayı geçti. İleriye yönelik hesaplar yapabiliyorlar. Türkiye’de hızlı test kiti üretilmiyor henüz. PCR testlerden üreten firmalar var. Bakanlığın testleri de bunlardan. Hızlı testi pozitif çıkarsa bile biz onun üzerine PCR testi yapacağız. Hızlı testi tarama gibi düşünün. Tarayıp, pozitif çıkanları diğeri ile teyit ederek durumu netleştirmeye çalışacağız. Negatif çıkan grubun kliniğinde de herhangi bir şüphe yoksa onlar zaten elenmiş olacak.”

21 Mart 2020

İçişleri Bakanlığı, COVID-19’un yayılmasının engellenmesi için toplu halde yapılan asker uğurlamalarına izin verilmemesine dair valiliklere genelge gönderdi. İçişleri Bakanlığınca 81 il valiliğine gönderilen yazıda, toplu asker uğurlama törenlerine geçici süreyle izin verilmemesi istendi.

Sağlık Bakanlığı, yeni tip koronavirüs salgınına karşı konaklama tesisleri, restoranlar, yurtlar ve huzurevlerinde uygulanan tedbirleri artırdı. Sağlık Bakanlığının koronavirüse karşı konaklama tesisleri, restoranlar, yurtlar ve

huzurevlerine öneride bulunduğu tedbirleri şöyle:

- Otellerde konaklayanların son 14 gün içinde bulunduğu ülkeler ve ülke içindeki seyahat planları bilgilerini içeren kayıtlar tam ve düzenli tutulacak.
- Restoranlarda, genel enfeksiyon bulaşma riskini azaltmak için masalar arası mesafe 1 metreden az olmayacak.
- Konaklama tesislerinde uygulanması önerilen temel enfeksiyondan korunma ve kontrol ilkelerine göre, odalar ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olacak ve temizlik sonrası en az 1 saat havalandırılacak.
- Oda temizliğini yapacak kişi ellerini yıkadıktan sonra eldiven giyecek ve temizliği eldivenli ellerle yapacak. Bir sonraki oda temizliğinden önce yeni eldiven giyecek. Genel temizliğin su ve deterjanla yapılması yeterli olacak.
- Tuvalet ve lavabolarda su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra sulandırılmış çamaşır suyu ve klor tablet kullanılacak.
- Restoranlarda açık büfe uygulamasının el teması açısından riskli bir uygulama olması nedeniyle gerekirse servisin çalışanlar tarafından yapılması sağlanacak.
- Bardak ve tabak gibi ortak kullanılan eşyalar her kullanım sonrasında su ve deterjanla yıkanacak ve kullanıma kadar temiz bir ortamda saklanacak.
- Havuzların klor düzeylerinin mevzuatta belirlenen düzeyde olmasına dikkat edilecek. Sauna, masaj salonları, spor salonları ve çocuk kulüpleri mümkün olduğu kadar kullanılmayacak. Kullanımı durumunda rezervasyonla sınırlı sayıda kayıt tutularak kullanılacak. Bu alanların mekanik temizlikleri ve havalandırmaları düzenli aralıklarla yapılacak. Oyun parkları ve çocuk kulüplerinde temizlenmesi zor oyuncaklar bulundurulmayacak.
- Huzurevi ve yaşlı bakım merkezlerinde COVID-19 hastalığı ile uyumlu şikayetler olması durumunda, bu merkezlerde kalanlar yakından takip edilecek.
- Koronavirüs belirtisi gelişen hastanın çalışanlar tarafından ivedilikle ayrılıp, maske takılması sağlanarak sağlık birimine gönderilmesi sağlanacak.
- Yurtlarda genel enfeksiyon bulaşma riskini azaltmak için de odaların ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olacak ve temizlik sonrası en az 1 saat havalandırılacak.
- Çarşaf ve havlu gibi eşyalar ise 60-90 derecede normal deterjan ile çamaşır makinesinde yıkanacak.
- Yurt çalışanlarına, el temizliğine dikkat etmeleri, elleri en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkamaları, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptikler kullanmaları konusunda eğitim verilecek.
- Yurtta konaklayanlar arasında COVID-19 hastalığı ile ilgili uyumlu şikâyetleri olması durumunda, diğer konaklayanlardan ayrılarak, maske takılması sağlanarak sağlık birimine başvurusu sağlanacak.
- Kişi ile aynı odayı paylaşanların cerrahi (tıbbi) maske takması sağlanacak. Odalarında izole olmaları sağlanacak.”

Tarım ve Orman Bakanlığı, koronavirüse karşı alınan önlemler kapsamında park ve mesire alanlarında piknik ve mangalın yapılmasının yasaklandığını açıkladı. Bakanlık, “Sosyal mesafe korunarak yürüyüş yapılabilir” dedi.

İçişleri Bakanlığı koronavirüs tedbirleri kapsamında, berber, kuaför, güzellik merkezlerinin faaliyetlerinin geçici süreliğine durdurulacağını açıkladı. Genelgeyle, yapılan işlem sırasında birçok kez fiziksel temasın olması nedeniyle, berber, güzellik salonu/merkezi, kuaför gibi iş yerlerinin faaliyetleri bugün saat 18.00 itibarıyla geçici süreliğine durdurulacak.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, koronavirüs (COVID-19) tedbirleri kapsamında 46 ülkeye daha uçuşların durdurulacağını duyurdu. Bu kararla Türkiye'nin uçuşları durdurduğu ülke sayısı 68'e çıktı. Son kararla birlikte Türkiye'nin uçuş trafiğini kapattığı 68 ülke şunlar: Almanya, Angola, Avusturya, Azerbaycan, Bangladeş, Belçika, Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık, Cezayir, Cibuti, Çad, Çekya, Çin, Danimarka, Dominik, Ekvator, Ekvator Ginesi, Fas, Fildişi Sahili, Filipinler, Finlandiya, Fransa, Guatemala, Güney Kore, Gürcistan, Hindistan, Hollanda, Irak, İran, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Kamerun, Kanada, Karadağ, Kazakistan, Kenya, KKTC, Kolombiya, Kosova, Kuveyt, Kuzey Makedonya, Letonya, Lübnan, Macaristan, Mısır, Moğolistan, Moldova, Moritanya, Nepal, Nijer, Norveç, Özbekistan, Panama, Peru, Polonya, Portekiz, Slovenya, Sri Lanka, Sudan,

Suudi Arabistan, Tayvan, Tunus, Ukrayna, Umman ve Ürdün.

Yeni tip koronavirüse yönelik 15 dakikada sonuç alınabilen tanı kitinin tanıtımı, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Viroloji Laboratuvarında yapıldı. Sağlık Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, yeni tip koronavirüse yönelik Bilim Kurulunun önerisiyle test sayısı artırılırken yapılabilen laboratuvar sayısı da genişletildi. Yeni tip koronavirüs tanısında, 60-90 dakika içinde kapsamlı sonuç alınmasına olanak tanıyan yerli tanı kitinin yanı sıra 15 dakikada sonuç verebilen hızlı tanı kiti de kullanılacak.

Sağlık Bakanlığı koronavirüs hastalığından ölenlerin ceset torbası ile defnedilmesini kararlaştırdı. Sağlık Bakanlığı, koronavirüs hastalığından ölenlerin morg, cenaze ve defin işlemlerine ilişkin Diyanet İşleri Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve 81 il valiliğine yazı gönderdi. 'Morg ve defin hizmetlerine yönelik alınacak tedbir ve önlemler' konulu yazıda, yeni koronavirüs hastalığı ile ilgili Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Koronavirüs Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda, söz konusu hastalıktan ölenlerle ilgili 'morg', 'cenaze' ve 'defin' işlemlerine ilişkin alınan kararlar bildirildi. Morg hizmetlerine ilişkin alınan kararlar şöyle sıralandı: "Morg görevlileri ve cenaze sorumlusu, ölen kişinin olası-kesin COVID-19 tanısı konusunda bilgilendirilmelidir. Gasilhane çalışanları eldiven, N95/FFP2 maske, gözlük-yüz koruyucu ve sıvı geçirmez önlük kullanmalıdır. Kullanılan kişisel korunma malzemeleri tıbbi atık kutusuna atılmalıdır. Yıkama alanı, yoğun sekresyonlar ile kontamine olması nedeniyle 1/10 çamaşır suyu veya klor tablet ile dezenfekte edilmelidir. Morg ve gasilhane çalışanlarına standart enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemleri ve solunum sekresyonları ile temas önlemleri konusunda eğitim verilmelidir. El hijyeni gibi kişisel hijyenin önemi vurgulanmalıdır. Birimde kullanılacak olan maske, eldiven, koruyucu giysi, gözlük, alkol bazlı el antiseptiği ihtiyacı hastane yönetimi tarafından karşılanmalıdır." denildi.

Evde ölüm olması durumunda cenaze işlemlerine yönelik kararlar ise, "Defin işlemleri mevzuat gereği devam etmelidir. Cenazelerin ceset torbası ile alınıp naklinin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır" şeklinde belirlendi. Defin şekliyle ilgili kararlar ise "Cenazenin kabre yerleştirilmesi sırasında eldiven kullanılmalıdır. Olası-kesin COVID-19 vakalarının ölümü halinde ceset torbası ile defni gereklidir. Cenazenin kabre yerleştirildikten sonra standart defin işlemleri uygulanır" olarak belirtildi.

Koronavirüsün yayılmasını önlemek gerekçesiyle Ankara'da 65 yaş üstü yurttaşların toplu taşımayı ücretsiz kullanması kararı askıya alındı. Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş, twitter hesabından yaptığı açıklamada, "Torunlarınızın talepleriyle bu önlemi aldık. Sevgili büyüklerimiz, sizi seviyor ve güvende olmanızı istiyoruz." dedi.

İçişleri Bakanlığı, bu gece 00.00'dan itibaren 65 yaş ve üstü ayrıca kronik rahatsızlığı olan yurttaşların sokağa çıkmalarının sınırlandırılacağını duyurdu. Genelgede 65 yaş ve üzeri ile bağışıklık sistemi düşük ve kronik akciğer hastalığı, astım, KOAH, kalp/damar hastalığı, böbrek, hipertansiyon ve karaciğer hastalığı olanlar ile bağışıklık sistemini bozan ilaçları kullanan vatandaşlar 21 Mart saat 24.00'den sonra ikametlerinden dışarı çıkmaları, açık alanlarda, parklarda dolaşmaları ve toplu ulaşım araçları ile seyahat etmeleri sınırlandırılarak sokağa çıkmaları yasaklandı.

GENELGENİN TAM METNİ: "Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de insan hayatı açısından son derece tehlikeli olan yeni tip Coronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle tüm dünyada can kaybı ve vaka sayısı artmaya devam ediyor. COVID-19 salgınında en temel risk unsuru toplumsal alanlarda virüsün bulaşıcılığının yüksek/hızlı olması ve 65 yaş ve üzeri, bağışıklık sistemi düşük ve kronik akciğer hastalığı, astım, KOAH, kalp/damar hastalığı, böbrek, hipertansiyon ve karaciğer hastalığı olanlar ile bağışıklık sistemini bozan ilaçları kullanan insanların üzerinde ciddi sağlık sorunları oluşturarak insan hayatını tehdit ediyor. Devletimiz tüm kurumları ile bu salgının yayılması ve vatandaşlarımızın hayatlarını tehdit etmesini engellemek için zorunlu ihtiyaçların temin noktasındaki umuma açık yerlerin faaliyetlerinin durdurulması başta olmak üzere birçok tedbir almakta ve bu kapsamda uyulması gereken kuralları belirleyerek vatandaşlarımızla paylaşmaktadır. Yaşanan salgının biran önce engellenmesi için alınan önlemlere tüm vatandaşlarımızın istisnasız uyması büyük önem arz ediyor. Ancak 65 ve üzeri yaşlardaki vatandaşlarımız ile yukarıda anılan kronik rahatsızlıkları olan vatandaşlarımız büyük risk altında olmasına rağmen toplumsal hareketliliğin içine girmekte; halka açık alanlarda, parklarda bir araya gelmekte, zorunlu olmamalarına rağmen toplu taşıma araçlarında seyahat ederek hem kendileri hem de toplum sağlığı açısından risk oluşturmaya devam ediyor. Bu durumun devam etmesi 65 yaş ve üstü vatandaşlarımız ile kronik rahatsızlıkları olan vatandaşlarımız kendi hayatlarını ve toplum sağlığı açısından ciddi risk oluşturarak salgının yayılmasını; vaka sayısı ve tedavi gereksinimi arttırarak, vatandaşlarımızın hayatlarını kaybetmesi riski ile toplum sağlığı ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına sebep olacaktır. Yukarıda

açıklanan nedenler, Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda, il valileri tarafından, İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi ve Umuma Hıfzısıhha Kanununun 27 nci ve 72 nci maddesi kapsamında; 21.03.2020 tarihi saat 24.00'den sonra 65 yaş ve üstü vatandaşlarımız ile anılan kronik rahatsızlıklara sahip vatandaşlarımızın ikametlerinden dışarı çıkmaları, açık alanlarda, parklarda dolaşmaları ve toplu ulaşım araçları ile seyahat etmeleri sınırlandırılarak sokağa çıkmalarının yasaklanması amacıyla gerekli kararların ivedilikle alınması gerekmektedir.

Anılan Kararlar Yürürlüğe Girdikten Sonra;

1. İhtiyaç olması halinde özellikle tek başına yaşayan ve ihtiyaçlarını karşılayacak yakını bulunmayan 65 yaş ve üstü ile kronik rahatsızlığı olan vatandaşlarımızın mağdur olmaması; temel ihtiyaçlarını karşılamak için vali/kaymakamların başkanlığında 65 yaş üstü Vefa Sosyal Destek Grubu oluşturulacaktır.
2. Anılan Grup; il/ilçe emniyet müdürü, il/ilçe jandarma komutanı, vali/kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, yerel yönetimler, AFAD, Kızılay ve ihtiyaç duyulacak sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşturulacaktır.
3. İllerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından 65 yaş ve üzeri ile kronik rahatsızlığı olan vatandaşlarımızın sağlık başta olmak üzere tüm temel ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli tedbirler alınacaktır. İkametlerinden ayrılmasına kısıtlama/yasaklama getirilen vatandaşlarımız 112, 155, 156 numaraları üzerinden ihtiyaçlarını bildirebileceklerdir. Bu çağrılarının cevaplandırılması ve gerekli hizmetlerin üretilmesi için ihtiyaç duyulacak sayıda başta kolluk birimleri olmak üzere yeteri kadar kamu görevlisi/ekip ve araç görevlendirilecektir.

Söz konusu tedbirlere ilişkin Valiler/kaymakamlar tarafından gerekli kararların ivedilikle alınması, uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi ve mağduriyetlere neden olunmaması için ilgili birim/kurum yetkilileri ile gerekli koordinasyonun yapılması, Bakanlığımızın tüm sıralı/sorumlu amirleri tarafından uygulamanın yakinen takip edilerek, herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi önemle rica olunur.”

İçişleri Bakanlığı restaurant ve kafelere dair kısıtlamalar getirdi. GENELGENİN TAM METNİ: “21.03.2020, Bakanlığımız 81 İl Valiliğine Koronavirüs (COVID-19) salgını ile mücadele kapsamında ek bir genelge daha gönderdi. Genelge ile bugün gece yarısı saat 24:00 itibarıyla içkili ve/veya içkisiz tüm lokanta ve restoranlar ile pastane ve benzeri işyerleri, sadece paket servis, gel-al benzeri şekilde, müşterilerin oturmasına müsaade etmeden hizmet verecek. Bu nedenle lokanta/restoranlar ile pastane ve benzeri işyerlerinin oturma alanlarını kaldırmaları sağlanacak, bu alanlara müşteri kabul etmemeleri konusunda gerekli işlemler yapılacak. Bakanlığımızın valiliklere gönderdiği ek genelge ile Koronavirüs (COVID-19) salgınından vatandaşları korumak ve salgının yayılmasını engellemek amacıyla lokanta/restoranlar hariç olmak üzere birçok umuma açık yerin faaliyetlerinin geçici süreliğine durdurulduğu hatırlatıldı. Ancak, Sağlık Bakanlığı ile yapılan değerlendirmeler kapsamında salgının yayılması ve vatandaşların hayatlarını tehdit etmesini engellemek lokanta, restoran, pastane ve benzeri işyerleri için ilave tedbirlerin alınması gerekli görüldüğü belirtildi. Bakanlığımızın illere gönderdiği genelge kapsamında; içkili ve/veya içkisiz tüm lokanta ve restoranlar ile pastane ve benzeri işyerleri, bugün saat 24:00 itibarıyla sadece paket servis, gel-al benzeri şekilde, müşterilerin oturmasına müsaade etmeden hizmet verecek. Bu nedenle tüm lokanta ve restoranlar ile pastane ve benzeri işyerlerinin oturma alanlarını kaldırmaları sağlanacak, bu alanlara müşteri kabul etmemeleri konusunda gerekli işlemler yapılacak. Bakanlığımız söz konusu tedbirlere ilişkin vali/ kaymakamlar tarafından il/ilçe belediyeleri ile işbirliği içinde başta Umumi Hıfzısıhha Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli kararların alınarak, çalışmaların/tehditlerin ivedilikle planlanması/uygulanması ve kolluk birimlerimiz tarafından konunun takip edilerek uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi istendi.”

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, koronavirüs (COVID-19) önlemleri dahilinde eğitimde yapılan değişiklik ve planlamalarla ilgili açıklamada bulundu: “Okulların açılmasıyla ilgili eğitimsel bir eksiklik yok. Yarın denilse yarın başlarız ancak bu tamamen sağlıkla ilgili bir durum. Sağlık Bakanı ile sürekli temas halindeyiz, bu hafta tekrar görüşeceğiz ve gerekli bilgilendirmeyi yapacağız. Okullar hiç açılmasa da ona dair planımız var. Elimizde bitmiş bir paket var. Her türlü ihtimali düşünüyoruz. Telafi konusunda hazırlıklarımız var. Önce fiziksel ve ruhsal konuda çocuklarımızın sağlığını korumak istiyoruz, eğitimde telafiyi her şekilde tamamlayacağımızı düşünüyoruz. Burada uzaktan eğitim tümüyle yeterlidir demiyoruz tabii. Öğrencilerimiz sadece yüz yüze eğitim gördükleri konulardan sınava girecekler. Sınavların ertelenmesine sıcak bakmıyorum. Sınavları günün

koşullarına göre de şekillendirebiliriz.”

“Bizim uzaktan eğitim dediğimiz şey televizyon içeriği. İnternet uygulamaları ikinci planda. Pazartesi günü bazı küçük sorunlar oluşabilir ancak salı gününden itibaren giderilmeye çalışılacaktır. Ders saatlerini daha önce ilan etmiştik. Bu dersler 20’şer dakika olacak çünkü evin içerisinde 40 dakika oturmak pek mümkün olmaz. Veliler soruyor “Bu yeterli mi?” diye, tabii ki yeterli değil ancak yapacağımız telafi çalışmaları ile eksikler tamamlanacak. Okulların açılmasının daha da ertelenmesi durumuna da hazırlıklıyız. Çok sayıda soru hazır durumda elimizde. Öğretmenlerimizle yapacağımız çekimler planlandı. Hazırlıklarımız var. Tüm öğrencileri aynı anda eğitime alacak internet altyapısı hiçbir ülkede yok. Burada asıl uygulama televizyondan yapılacak. Tabii ki eksik olan öğrencimiz EBA’ya girerek destek alabilir. 11 ve 12’nci sınıf öğrencileri de EBA’ya dahil. O öğrencilerimiz de salı gününden itibaren akademik destekten faydalanabilecekler. Uygulamalı derslerimiz de videolu olarak öğrencilerimize aktarılacak. Eğer bir öğrencimiz sabah dersini kaçırpı izleyemez ise tekrarını izleyebilir. Onu da izleyemez ise EBA’dan ya da YouTube’dan kaydı izleyebilir. EBA’da öğretmenlerimizin eğitimi için de bir sistem oluşturuldu. Öğretmenim hangi konuda kişisel eğitim isterse o konuda eğitim verebiliriz” dedi

Koronavirüs (COVID-19) salgını nedeniyle uçuş yasağı konulan 8 ülkede bulunup Türkiye’ye dönmek isteyen öğrencilerin başvuruları devam ediyor. Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, twitter’den yaptığı paylaşımda, COVID-19 dolayısıyla uçuş yasağı konulan İngiltere, İrlanda, İsviçre, Polonya, İtalya, Mısır, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirliklerinden yurda dönmek isteyen öğrencilerin başvurularının, ilgili temsilciliklerde ve Bakanlığın Destek ve Koordinasyon Merkezi’nde alınmaya devam ettiğini bildirdi. Kıran, başvuru süresinin, bu ülkelerin yerel saatleriyle 17.00’de son bulacağını aktardı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca twitter hesabından günün rakamlarını açıkladı: “Son 24 saatte 2.953 ŞÜPHELİYE TEST yapıldı. 277’si POZİTİF ÇIKTI. **Hasta sayımız 947’ye ulaştı.** Yaşlı hastalarımızdan 12’sini KAYBETTİK. Bugüne dek **toplam 21 can kaybımız var.** Yaşlılarımızı uyaralım. Sokağa çıkma sınırlandırmasına uysunlar. Ölüm riski, yaş yükseldikçe çok artıyor.” dedi

22 Mart 2020

İcra ve iflas takipleri 30 Nisan’a kadar durduruldu. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan imzasıyla Resmi Gazete’de yayımlanan karara göre, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasını önlemek amacıyla alınan tedbirler kapsamında, nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere, yurt genelinde yürütülmekte olan tüm icra ve iflas takipleri 30 Nisan tarihine kadar durduruldu.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, koronavirüs tedbirleri kapsamında kâğıt toplayıcılığını yasakladığını duyurdu. Atık kâğıt toplayıcılarının ihtiyaçları ise Belediyenin Barınma Evi’nden karşılanacak. Belediyeden yapılan açıklamada, “Geçimini kâğıt toplayarak sağlayan vatandaşlarımıza Barınma Evi’nde konaklama imkanı ve gıda temini Belediyemiz tarafından sağlanacaktır” denildi.

Sağlık çalışanları, Marmaray, Başkentray ve İzban’dan ücretsiz yararlanacak. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınına karşı mücadele eden sağlık çalışanlarının, İstanbul’da Marmaray, Ankara’da Başkentray ve İzmir’de İzban’dan bugün itibarıyla ücretsiz faydalanacağını bildirdi.

Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, defin işleminin riskli durumlarda ceset torbası ya da tabutla da yapılabileceğini açıkladı.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Hazine taşınmazlarında tahsisli olan ve faaliyetleri durdurulan ticari ünitelerden kira alınmayacağını duyurdu. Twitter hesabından yapılan açıklamada şöyle denildi: “Koronavirüs önlemleri kapsamında, hazine taşınmazları üzerinde tahsisli olan ve faaliyetleri durdurulan ticari ünitelerden bu süreçte kira bedeli alınmayacak, açık olan ticari ünitelerde ise personel sayısı ve faaliyet süresi dikkate alınarak kira bedelinde indirim sağlanacaktır.”

İstanbul Valisi Ali Yerlikaya, İstanbullulara zorunlu ihtiyaçlar dışında sokağa çıkmamaları uyarısında bulundu. 65 yaş üzerindeki vatandaşları ile kronik rahatsızlığı olanların evden dışarı çıkmalarının yasaklandığını hatırlatan Çetinkaya, «Bugün sahillerde, parklarda geçirecek tedbirsiz zamanlar, yarın sevdiklerimizi üzecek durumlara dönüşmesin.»

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca twitter hesabından vakalar ve testlere dair açıklamada bulunmak için iki farklı paylaşım yaptı. “Yeni hayatlar kaybediyoruz. Vaka sayıları artıyor. Fakat mümkün olduğunca çok sayıda test yaptığımız unutulmamalı. Tedavi altına alınmış her hastayla, salgının önünü kesmiş oluyoruz. BUGÜN 9 YENİ VEFAT, 289 YENİ TANI VAR. Evimizde kalalım. Risk almayalım. Hayat eve sığar. BUGÜNE KADAR toplam 20.345

test yapıldı, 1.236 tanı kondu, hepsi yaşlı 30 hastamızı kaybettik. Hastalık ülkemizde yokken, “yok” dedik. Şimdi gün gün durumu açıklıyoruz. Şeffaflığımızla sizi tedbire de davet ediyoruz. Tedbirli olalım. Bu ülke, bu tehlide yenik düşmeyecek.”

Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Mehmet Ceyhan açıklamalarda bulundu: “Önümüzdeki bir hafta çok kritik. Herkes evlerine girmezse, insanlara temasa devam ederse bu işi kontrol etmemiz mümkün değil. “İllerin açıklanmamasının mantıklı gerekçeleri var tabii. Böyle giderse sokağa çıkma yasağı kararı vermek zorunda kalabiliriz. İllerin açıklanmasında böyle bir yarar olabilir. İllerin açıklanmamasının mantıklı gerekçeleri var tabii, devletimiz bu konularda önlem alıyordu. Vakalar sadece belli illerdeyse karantina uygulanıp, giriş çıkışlar durdurulabilir. Biz İtalya’dan daha büyük bir ülkeyiz, kontrol etmemiz çok zor olur. Şu bir haftada herkes evlerine girmezse, insanlara temasa devam ederse bu işi kontrol etmemiz mümkün değil. Virüsün yayılımını önlemenin tek yolu herkesin eve kapanmasıdır. 65 yaş üstüne getirilen sınırlama ölümlerin önüne geçmek için atılan bir adım. Ülkeler için sokağa çıkma yasağı kararı vermek kolay değildir. Bakın hepsi başta öneride bulundu hepsi sonra mecburen getirmek zorunda kaldı. Böyle giderse bizde aynı kararı vermek zorunda kalabiliriz. Şu anda bu kadar vakada binlerce şey deniyor. Ama etki olan bir şey olmadı. Başka virüslerde denenilen ilaçlar deniyor şu anda. Kulaktan dolma her ilaç kullanılmamalı. Bu virüsün henüz koruyucu bir ilacı yok. Hekim önerisi olmadan alınan ilaçlar kötü sonuçlara yol açabilir. Eğer virüs akciğere inmezse ortalama 1 hafta sonra azalma başlıyor ve düzeliyor. Virüs akciğere inerse göğüs ağrısı, ishal görülüyor, nefes darlığı başlıyor. Çoğunda 8 günde bulaşıcılık sona eriyor. Garanti olsun diye 14 güne kadar bekletiliyor.”

23 Mart 2020

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bir basın toplantısı düzenleyerek Partisinin Koronavirüs ile ilgili önerdiği tedbirleri açıkladı:

1. 5 Şubat 2009 tarihinden bu yana toplanmayan ve bir Anayasal kurum olan “Ekonomik ve Sosyal Konsey” ivedilikle toplanmalı... Konsey çalışmalarını belli aralıklarla sürdürmeli...Konsey toplantısına ilgili tüm taraflar davet edilmeli... Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, DİSK gibi...Kimse dışlanmamalı...
2. Sağlık kuruluşlarının ve sağlık personelinin tıbbi ve konaklama ihtiyaçları öncelik ve ivedilikle karşılanmalı...
3. Kamu sağlık kuruluşlarındaki eleman açığı hızla giderilmeli, ayrıca KHK ile görevlerine son verilen ve haklarında kesin hüküm bulunmayan sağlık elemanları yeniden görevlerine iade edilmeli...
4. Hem salgınla mücadele hem de milli güvenlik açısından hayati öneme sahip askeri hastaneler süratle yeniden açılmalı...
5. Salgınla mücadelede merkezi yönetimle belediyelerin eşgüdüm içinde çalışmalarına azami dikkat edilmeli. İktidar partisinden olmayan belediyelerin sorunu aşmak için gösterdikleri çabalar engellenmemeli... Bu bağlamda;
6. Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İller Bankasınca belediyelere yapılan ödemelerden bir yıl süreyle herhangi bir kesinti yapılmamalı... Belediyelerin borçlanma limitleri artırılmalı...Belediyelere ve Dağıtım şirketlerine ödenmeyen elektrik, su, doğalgaz faturaları nedeniyle borçlu olan konutların elektriği, suyu ve/veya doğalgazı kesilmemeli... Ve faiz işletilmemeli...
7. Cumhurbaşkanlığı veya Bakanlık kararlarıyla geçici olarak kapatılan işyerlerinde; Esnafın kira harcamaları (AVM’ler hariç) Maliye ve Hazine Bakanlığınca karşılanmalı... Bu işyerlerinde çalışan işçilerin ücretleri (kısa çalışma ödeneğinden yararlanalar hariç) asgari ücret üzerinden ve işyeri kapalı kaldığı sürece İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanmalı... Bu işyerlerinde çalışan işçilerin kredi kartı ya da tüketici kredisi borçları bankalar tarafından üç ay süreyle faizsiz ertelenmeli...
8. Çiftçilerin borçları yeniden yapılandırılarak, bir yıl süreyle faizsiz ertelenmeli...
9. Milli Eğitim Bakanlığınca okulların zorunlu olarak tatil edilmesi nedeniyle sayıları 100.000’i bulan ücretli öğretmenler ile Halk Eğitimde görev yapan ve sayıları 90.000’i bulan kursiyer öğretmenler ücret alamaz duruma düşmüşlerdir. Bu öğretmenlerin mağduriyetlerinin giderilmesi için ivedilikle bir yasal düzenleme yapılmalı...
10. Küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ) bankalardan kredi kullanabilmeleri için TBMM’nden süratle bir “sicil affı” yasası çıkarılmalı...
11. Salgından en fazla etkilenecek turizm, eğlence, konaklama, ulaştırma gibi sektörlerin banka kredileri yeniden yapılandırılmalı... “Turizm Tanıtma Fonu” ve “Konaklama Vergisi” getiren yasa yürürlükten

kaldırılmalı...

12. Bu süreçte; yoksullar, işsizler sağlıklarıyla uğraşırken, bunların ödeyemedikleri faturaları düşünmemeleri için süratle bir "Aile Yardımları Sigortası" yasası çıkarılmalı... Her yoksul aileye asgari 2.000 liralık gelir güvencesi sağlanmalı...
13. Bu süreçte; kendi sağlıklarını tehlikeye atarak, günün 24 saat çalışan sağlık personeline kriz süresince her ay iki maaş tutarında ödeme yapılmalı... Ayrıca sağlık personelinin uzun süredir beklediği "sağlıkta şiddeti önleme yasası" da ivedilikle çıkarılmalı...
14. Kamu özel iş birliğiyle yaptırılan yol, tünel, köprü, şehir hastaneleri ve havaalanlarının müteahhitlerine bütçeden yapılan Hazine garantili ödemeler bir yıl süreyle ertelenmeli ve garantiler Türk lirasına çevrilmeli...
15. Bu süreçte faaliyetlerine ara veren hiçbir işletme, çalışanlarının iş akdine son vermemelidir!"

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koronavirüs tedbirleri kapsamında, işverenleri ve çalışanları bilgilendirmek amacıyla sahadaki uzmanların, işyeri hekimlerinin ve işyeri hemşirelerinin çalışma yürüteceğini bildirdi. Yapılan yazılı açıklamada, koronavirüs nedeniyle işyerleri için şu tedbirlerin alındığı duyuruldu:

- İşyerlerinde başta Sağlık Bilim Kurulunun ve Bakanlığın aldığı kararlara uyulmalı.
- İşveren ve çalışanlar, hijyene dikkat etmeli, özellikle ellerini belirli aralıklarla su ve sabunla yıkamalı, yüz bölgesinden ellerini uzak tutmalı.
- Ortak kullanım alanları, araçlar, cihaz ve ekipmanlar sıklıkla temizlenmeli, işyeri ortamı sık sık havalandırılmalı.
- Yakın temastan kaçınılmalı, öksürme ve hapşırma durumlarında ağız ve burnu tek kullanımlık mendil ile kapatılmalı.
- İşverenler, çalışanları virüsten koruyacak tedbirlere ilişkin gerekli malzeme ve ekipmanları temin etmeli.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla "Koronavirüsle Mücadele Kapsamında Kamu Çalışanlarına Yönelik İlave Tedbirler konulu genelge Resmi Gazete'de yayımlandı. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı CB imzasıyla yayınlanan genelgeyi "Kamu hizmetlerini aksatmayacak şekilde, ihtiyacı karşılayacak kadar asgari sayıda personelin bulundurulması şartıyla; çalıştırılma biçimine bakılmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlara, uzaktan çalışma, dönüşümlü çalışma gibi esnek çalışma yöntemleri uygulanabilir" ifadeleriyle duyurdu.

Ziraat Bankası, VakıfBank ve Halkbank koronavirüs salgını sürecine ilişkin hazırladıkları destek paketlerini devreye aldı. Ziraat Bankası, 31 Mart'ta ödenmesi gereken taksit, faiz ve anaparasını ödeyemeyen firma ve bireysel müşterilerin ödemelerini erteledi. Bazı özel bankaların da borç erteleme uygulamalarını yürürlüğe koymaya başladıkları görüldü.

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, adalet hizmetlerinde koronavirüse karşı alınacak tedbirlerle ilgili düzenlenen toplantının ardından açıklamalarda bulundu. Cezaevlerinde pozitif vaka görülmediğini açıkladı. Adliyelerde, bölge adliye mahkemelerinde adli hizmetlerin yeteri kadar hâkim ve savcı ile yürütüleceği şekilde nöbet sistemine geçildi.

Noterliklerde 24 Mart Salı itibarıyla nöbet sistemine geçiliyor. Noterlikler dönüşümlü hizmet verecek.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, KDV beyanname verme ve ödeme süresinin 24 Nisan'a, Ba-Bs formlarının verilme süresinin de 30 Nisan'a uzatıldığını açıkladı.

EBA TV'deki tepki çeken animasyona ilişkin Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'tan açıklama geldi. Selçuk, "Kendilerine güvenip denetleme ihtiyacı duymadığım ekibin hazırladığı görüntüleri onaylamıyorum. EBA derslerimizi merkez olarak yüzlerce çekimin tamamını kontrol ettik. Görüntüleri ben de onaylamıyorum. Çocuklar için uygun değil" dedi.

Bakan Fahrettin Koca, Bilim Kurulu toplantısının ardından şu ifadeleri kullandı: "Zaman zaman bazı haberler çıkıyor, maske ve eldiven başta olmak üzere yeterli malzemeden yoksun olduğumuz iddia ediliyor. Tüm hastanelerimize bütün malzeme sağlanmaktadır ve sağlanmaya devam edecektir. Bazı malzeme üreticilerine gerekli katı yaptırımlar uygulanmış ve uygulanmaya devam edecektir. Fiyatlar dahil endişeniz olmasın. Pandeminin olduğu bir dönemde istismar etmek isteyen firmaların yurtdışına yoğun bir bağlantı yapıldığını biliyoruz. Bu anlamda üretici ve satıcıların depolarına baskınlar yapıldı. Baskınlar sonrası yoğun bir depolama

görüldü. Olması gereken ücretle almak istediğimizi ifade ettiğimiz halde yapılmadığını gördük. Hepsıyla teker teker görüşerek sözleşme yapmaya başladık. 20 firma ile anlaşma yapıldı. Anlaşma yapmak istemeyenlere el koyma dahil birtakım işlemler yapılacağını söylemek isterim. Salgının yayıldığı ülkelerde en fazla eksikliği hissedilen solunum cihazıydı. Yerli cihazın üretimine başlıyoruz. Hızlı tarama kitini devreye sokmuştuk bugün itibarı ile Çin'den 50 bin kit geldi. Perşembe 300 bin kit gelecek ve bir milyona kadar kitleri kullanacağız. Aşı geliştirme çalışmalarında kurum ve kuruluşlara bakanlık olarak destek veriyoruz. Önümüzdeki günlerde çağrı yaptığımız üniversite ve Merkezlerin ihtiyaçlarına göre kısıtlamaya gitmeden destek sağlayacağımızı belirtmek isterim. Aşı enstitüsü bu süreçte ülkemizde hangi merkez neyi ne kadar yapabileceğine hepsinin desteklenmesi ve desteklenmeye kim önde götürür durumda olursa sonuna kadar üzerine gidebileceğimizi ifade etmek istiyorum. Büyüklere seslenmek istiyorum. Onların koronavirüsten etkilenmemeleri konusunda bizler sorumluluk sahibiyiz. Bu toplumun sizin hayat tecrübenize ihtiyacı var, ailelerinizin size ihtiyacı var. Hayat yolculuğunda evlatlarınızın vereceğiniz tavsiyelere ihtiyacı var. Torunlarınızın sevginize ihtiyacı var. Bunları hastayken yapamazsınız. Ama siz de bu seferliğe mahsus bu öğüdü kabul edin. Önümüzdeki zamanı riske atmayın. Tedbirleri uygulaması en kolay kişiler sizlersiniz. Bugünlerde size karşı hassasiyeti yüksek olan yalnız kendi evlatlarınız değil. Bu hassasiyeti bütün toplum paylaşıyor. Bu salgında mümkün olduğu kadar az kayıp vermek istiyoruz. Bu durumu birlikte atlatmak istiyoruz. Evden çıkmanız bir süreliğine kısıtlandırıldı, bu kurala uyun.”

Virüsün tüm Türkiye'ye yayıldığını belirten Koca'nın açıklamalarının devamında şunlar öne çıktı: “Koronavirüse karşı verdiğimiz mücadelenin dünyadaki benzerlerinden farklı olduğunu öncelerde söylemiştik. Şimdilerde gurur duyacağımız bir gerçek daha var. Ortaya koyduğumuz dayanışmanın dünyada neredeyse örneği yok. Toplum birçok gereği kendiliğinden yerine getiriyor. STK'lar sorumluluk alıyor. İş dünyası, bilim insanları bu işin aktörleri haline geliyor. Medyamız çok dikkatli. Felaket tellalığı yapan kimilerine de toplum olarak prim vermiyoruz. Mücadelemiz endişe baskısından, karartılı havadan çıkıyor. Korkuya teslim olmuş bekleyişin yanlış olduğu yavaş yavaş görülüyor. Bu böyledir. Hayatı korumanın yolu korkuya teslim olmak değil hayata bağlılıktır. Kadınlar ikna kahramanlarımız, çocuklarımız büyüklere karşı tüm kozlarını kullanıyor.”

Bakan Koca: “Bu dönemde sağlık personelinin ek ödemelerini iyileştirme çabası içindeyiz. Neredeyse bir güvence değerinde kadromuza 32 bin personel dahil ediyoruz. Sağlık çalışanlarımızla ilgili en üst düzey dikkat sahibinin sayın Cumhurbaşkanımız olduğunu özenle belirtmek istiyorum. Kendisine ve Maliye Bakanımıza hassasiyetten ötürü teşekkürlerimi arz ediyorum. Çalışan sağlık personelimizin ek ödemelerinin üç aylık zaman diliminde tavan yüzde 100 oranında olacağını ayrıca buradan ifade etmek istiyorum. Tekrar Cumhurbaşkanımız ve Maliye Bakanımıza teşekkür ediyorum. Zaman zaman bazı haberler çıkıyor. Sağlık çalışanlarımızın yeterli malzemedeki yoksun olduğu ileri sürülüyor. Bu iddia küçük örneklerin genelleştirilmesidir. Kesin bilgi şudur tüm hastanelerimize bütün malzeme sağlanmaktadır. Konu açılmışken belirtmek istiyorum. Küçük çıkarlar uğruna suistimal eden bazı malzeme üreticilerine gerekli katı yaptırımlar uygulanmıştır. İhracatları durdurulmuştur. Türkiye'de üretilen maskeler, Türkiye'nin ihtiyacı varken yurt dışına satılmayacaktır. nin olduğu dönemde istismar etmek isteyen firmaların yurt dışına yoğun bir şekilde bağlantılar yaptığını biliyoruz. Önceki gün bu anlamda üreticilerin ve satıcıların depolarına baskınlar yapıldı. Yoğun bir şekilde depoladıkları görüldü. Biz özellikle bakanlık olarak olması gereken ücretle almak istediğimizi ifade ettiğimiz halde bunun yapılmadığını gördük. Ve bugün itibarıyla bu firmaları teker teker çağırarak, hepsiyle günlük ne kadar üretim yapabileceklerini de ortaya çıkarıp sözleşme yapmaya başladık. Şu ana kadar 20 firmayla anlaşma yapıldı. Farklı davranmak isteyenlerin de el koyma dahil birtakım tedbirlerin devrede olacağını söylemek istiyorum. Sayın İçişleri Bakanımızın yaklaşımı nedeniyle teşekkür ediyorum.”

“Size ve bütün topluma tanı tedavi süreçleri ve önümüzdeki dönem konusunda önemli bazı haberlerim var. En fazla eksikliği hissedilen cihazlardan biri solunum cihazlarıydı. Yerli solunum cihazının seri üretimine başlıyoruz. Hızlı tarama kitini de bildiğiniz gibi devreye sokmuştuk. İlave olarak Çin'den 50 bin hızlı tarama kiti geldi. Perşembe 300 bin gelmiş olacak. Ve 1 milyona kadar bağlantı yaptığımızı ifade etmek istiyorum. Bu süreçte koronavirüse karşı aşı geliştirme çabalarında da kurum ve kuruluşlara bakanlık olarak destek veriyoruz. Bu anlamda 6 üniversite ve bir merkeze çağrı yapıldı. Ve önümüzdeki günlerde bu üniversite ve merkezlerin ihtiyaçlarına göre; hiç kısıtlamaya gitmeden hepsinin önünü açacak şekilde bir destek sağlayacağımızı ve bu konuda Maliye Bakanlığımızın da asla herhangi bir soruna yol açmadan bunun karşılanabileceğini ifade ettikleri için de buradan ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Aşı Enstitüsü kuruldu. Ülkemizde hangi merkez neyi ne kadar yapabileceğine bütün merkezlerin desteklenmesi ve kim daha önde götürebilir durumda olursa soruna kadar üzerine gideceğimizi ayrıca ifade etmek istiyorum.”

“Koronavirüsle mücadele çok geniş katılımı gerektiren bir mücadele. Sadece bakanlıkların, devlet

organizasyonunun verdiği bir mücadele değildir. Bu sorumluluk duygusunun tüm birimlerde enerjiye dönüşeceği bir mücadeledir. Biz Türkiye'nin insan kaynağından daha fazla yararlanacağız. Dezenformasyona karşı da çok dikkatli olacağız. Yıkıcı davranışların önünü hep birlikte keseceğiz. Türkiye, onu çevreleyen risklere set çekerek büyük zaman kazandı. Sosyal psikolojiyi titizlikle dikkate aldı. Paniğe yol açarak hastalığın yayılmasına neden olacak uygulamalardan uzak durdu. Tedbirleri hakim kılsak biz başka bir ülke olmayacağız. Yakın ya da uzak başka bir ülkeye benzemeden bu zor günleri aşma fırsatımız var. Biz mücadeleye hem aklını hem yüreğini koyan bir toplumuz. Biz riskler karşısında maceracı bireyler değiliz. Biz günün sonunda ve tüm hayatın hesabını yaparız. Şimdi hayatın hesabını yapmanın zamanıdır, tedbir zamanıdır. Evde zaman geçirme, çok daha mutlu bir geleceğe hazırlanma zamanıdır. Hayat eve sığar. Tedbirleri bizler tek tek uyguluyoruz. Mümkün olduğunda az temas kuruyoruz. Hayatlarımız birbirinden ayrışıyor. Fakat farkında mıyız? Bu tek tek şahıs şahıs yaptıklarımızı bütün Türkiye olarak yapıyoruz. 83 milyon birlikte yapıyoruz. Mücadelenin özü bu. Tek tek hep birlikte, yalnız değiliz hep birlikteyiz. Bu birliktelikten özellikle fire vermeyelim. Her ihmalin zincirleme risk olduğunu biliyoruz. En güvenilir çözümün evde kalmak olduğunu unutmayalım.”

Bakan Koca kendisine sorulan sorulara şu yanıtları verdi:

“İyileşen vakalarımız var. Önümüzdeki günlerde iyileşen vakalarımızı da gün be gün açıklamış olacağız. İyileşmekte olan hastalarımızın fazla olduğunu belirtmek istiyorum. Bugün itibarıyla sabah itibarıyla Çin'de kullanılmış olan özel bir ilaçtan sonuç aldıkları iddiası olan ve bu konuyla yayınları yapılmış olan; özellikle yoğun bakımda hastalarında kullanılmasının 11 veya 12 günden 4 güne kadar düşürdüğüne dair bilgilerini bildiğimiz ilaçla ilgili de bu sabah yeterli miktarda Çin'den getirmiş olduk. Bugün Çin Büyükelçiliği'yle de görüştüm. Bu ihtiyacımızı karşılama noktasında da bir gayret içinde olacaklar. Artı Çin devleti ile birlikte bu mücadeleyi nasıl verdiklerini bilgi akışı anlamında Bilim Kurulu üyelerimizle, bilgi akışını sağlamak üzere bunu yapmak üzere de prensipte anlaşmış olduk.”

“Sabah gelen ilacın da yoğun bakım şartlarında tedavisi devam eden hastalarımıza bugün itibarıyla başladığını ifade etmek istiyorum. Bu ilacın ne kadar etkili olup olmadığını da görmüş olacağız. Sonuçları sizlerle paylaşmış olacağız. Şu dönemde dünyada sonuç alınan ve kullanılan ilaçlar dahil olmak üzere; yakından takip ettiğimizi ve tedavi boyutuyla da temas içinde olduğumuzu, vatandaşımıza en uygun tedaviyi nasıl yapma gerektiği noktasında çaba içinde olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Pozitif olan bütün vakalara, dünyanın başlamadığı ama bizim bütün vakalara başlamayı planladığımız ve önümüzdeki günlerde sonuçlarını görebileceğimiz ve açıklama yapacağımız tedavi şeklini de ifade etmek istiyorum.”

“Sokağa çıkma yasağı... Demin ifade etmeye çalıştım. Tek tek mücadele edilmesi gereken bir dönemdeyiz. Herkes kendi OHAL'ini ilan edebilir. Bunu illa devletin ilan etmesi gerekmiyor. Herkesin kendi odasında kendisini izole etmesi ve hepimiz bu doğrultuda mücadeleye devam etmiş olalım.”

“İleri yaş artı bir alt hastalığı dedim. Kronik hastalığı da olan... Yani bu dönemde, zaten önümüzdeki günlerde bütün vakalarla ilgili yaş aralığı dahil olmak üzere daha şeffaf biçimde göstermiş olacağız. Yani kaç hastanın olduğu, iyileşenlerin kaç kişi olduğu, tedavisi devam eden hasta sayısı ve bu süreçte kaybedilen vakaların da yaş aralığı... Bunu da şeffaf biçimde vermiş olacağız. Bunun üzerinde çalışıyoruz. 91 yaşa kadar var, 60'ın altında iki hasta var. 50-60 arası iki hasta. Onun dışında hepsi 61'in üzerinde. Sağlık personelinin barınma durumu... Artık bu anlamda devlet kurumlarının, kamu kurumlarının misafirhanelerinin bütün sağlık personelimizin kullanımına yönelik bir genelge çıktı. Bunu da bölge bölge kullanmak üzere bir çalışma zaten başladı.”

Milli Eğitim Bakanlığımızla çarşamba günü bilim kurulumuza katılmak üzere bugün konuştuk. Çarşamba günü eğitim konusunu gündemimize almış olacağız. İkincisi, biz şu dönemde herkese açık bir şekilde davetimizi yapıyoruz. Aşı konusunda kim neyi ne kadar yapabiliyorsa, kimden ne kadar ilgi varsa bunu bizimle paylaşın istiyoruz; dediğiniz kişi dahil olmak üzere bu paylaşacağı bilgiyi bekliyoruz.

“Solunum cihazıyla ilgili bir startup firmasının daha önce prototip olarak geliştirdiği ve bu süreçte üretimini bakanlık olarak da bildiğimiz bu cihazın özellikle koronavirüs sonrası solunum sıkıntısı yaşayan hastalarda daha da kullanılabilirliğini sağlamak üzere, bizim yoğun bakım hocalarımızın da değerlendirdiği ve bakanlık olarak ne kadar alacağımızı; destek sağladık. Üretim iki firmaya çıkmış oldu, bunun sayısı üç veya dört olabilir. İlk etapta nisan sonu itibarıyla 2 bin teslim, toplam 5 bin olmak üzere bir sözleşme yaptık. Ama bunun sayısını demin dediğim gibi ilave olan bir firma daha oldu. Üçüncü firma ile görüşmeler yapılıyor. Kim üretebilecekse üretmek istiyoruz. O firmalara da alım garantisi vererek sayısı daha da artırma, sadece ülkemiz değil ülkemiz dışına da gerektiğinde hibe etmek ve satabilir olmak. Dolayısıyla bu anlamda biz start up firmasının geliştirmiş olduğu cihazı, ilgili tarafları bir araya getirerek hem destek sağlamış oluyoruz, hem alım garantisi getirmiş oluyoruz. İlk olarak 5 bin olarak sözleşme yaptık.”

“Sağlık personeli arasında da Pozitif olan vakalarımız var maalesef. Sayılarını söylemeyeyim ama sağlık

personelimizin içinde pozitif vakalarımız olduğunu özellikle söylemek isterim. Biliyorsunuz gün sonu çalışmalar bitmiş oluyor. Toplanan vakaları; sabah da verilebilir ama sabah sonuçlanmıyor. Olabildiğince geç vakitte olmamasına bundan sonra daha çok dikkat edip, erken dönemde gün sonu vakaları vermek istiyoruz.”

“Bilim Kurulu burada, biz başta kimlere test yapılabilir konuştuk. Öncelikle Çin geçmişi olan kişilere dendi. Dinamik yapı olduğu için sürekli değişti. İran’da görülünce İran geçmişi olanlar diye değiştirildi. İtalya’da görülünce, İtalya, Avrupa olan kişiler dendi. Birçok ülkede görülünce, yurt dışı öyküsü olanlar dendi. Artık ülkeye girmiş olduğunu gördükten sonra semptom olan herkese. Biz şu anda baştan düşük olan şimdi üç binlere çıktığımız, önümüzdeki günlerde 5-6 bine çıkacağımız, daha sonra tarama kitiyle bunun sayısının daha üst noktalara çıkacağını düşünüyoruz. Kamu üniversiteleri dahil olmak üzere kimler çalışabilecekse bunun bilgisini verme zorunluluğu var. O bilgiyi bize verecek olan her kurumla çalışıyoruz. PCR yöntemiyle de her geçen gün sayımız daha da artacak. Kit açısından sorunumuzun olmadığını, bilim kurulu daha geniş yaklaşım içinde olduğu için bu sayılar daha da artmış olacak. Bunun içinde altyapımızda sorun yok. Biz hiçbir şekilde, hiçbir kitten hiçbir testten ücret almıyoruz. Alanlara da müsaade etmeyeceğiz. Biz gelen kitlelere kendimiz paramızı vererek alıyoruz.”

“32 bin personeli de en hızlı şekilde önümüzdeki bir iki hafta içerisinde almak üzere hızla bir organizasyon içindeyiz. Şu dönemde sektörle ilgili de birtakım yaklaşımlar olabilir. Şunu söyleyeyim. Genelde personel alımı yaptığımızda üniversitelerden sağlık bakanlığına geçiş olduğunu biliyoruz. Bu geçiş bu dönemde izin vermeyeceğiz. Art bu dönemde istifa edenlerin, sağlık personeli olduğunu duyuyoruz yer yer. Bakanlığa almayacağımızı, istifa edenlerin ne yapılması gerektiği noktasında da bir çalışma içindeyiz.”

Sağlık Bakanı Koca, KHK ile görevinden ihraç edilen Akademisyen Doç. Dr. Mustafa Ulaşlı ile ilgili ise şunları söyledi: “Biz şu dönemde herkese açık bir şekilde davetimizi yapıyoruz. Aşı konusunda kim neyi ne kadar yapabiliyorsa bizimle paylaşmasını istiyoruz.”

Sağlık Bakanının bu açıklamasına karşılık olarak twitter hesabından da açıklama yapan Ulaşlı, “Sayın Bakanım Fahrettin Koca, bilgi ve deneyimimi paylaşmak için hangi devlet kurumuna müracaat etmem gerekiyor? Bakanlık yetkilileri bunu tarafıma bildirirlerse sevinirim. Tanı konusunda katkıları olabileceğini belirten Ulaşlı, paylaşımında “Sayın Bakanım, COVID-19’un moleküler tanısı konusunda, ciddi katkılarımla olabileceğini düşünüyorum. COVID-19 salgını için geçen her saat aleyhimize işliyor olabilir. Aşı ile ilgili bir ekip kurulacaksa her türlü katkıyı yapmaya hazırım...” dedi

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, sağlık çalışanlarının performans ödemeleri için 4.5 milyar TL ek kaynak sağlandığını açıkladı. Bakan Albayrak, twitter hesabından yaptığı açıklamada, “Sağlık Bakanlığımızın talebini hızla karşıladık. Performans ödemelerini tüm sağlık çalışanları için 3 ay üst tavandan yapacağız. Bunun için 4,5 milyar TL ek kaynak sağlıyoruz” ifadelerini kullandı.

Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay, işverenlerin özellikle koronavirüse karşı verilen mücadele sürecinde işçi çıkartmamasını isteyerek, “20 yıldır yanında çalışan işçiye 20 gün cebinden ücret ödese ne olur? Dünyanın sonu mu gelir? Lütfen işçi çıkartmayın” dedi. İşyerlerinin büyük bir kesiminde işçilerin izne çıkarıldığını belirten Atalay, işçi çıkarılmaması gerektiği konusunu şu sözlerle açıkladı: “İşverenlerimiz de özellikle bu süreçte işçi çıkartmasın. 20 yıldır yanında çalışan işçiye 20 gün cebinden ücret ödese ne olur? Dünyanın sonu mu gelir? Lütfen işçi çıkartmayın. Örgütlü yerlerde neredeyse sorun yok, ancak Türkiye’de neredeyse 13 milyon örgütsüz işte çalışan insanlar var. Hizmet sektörü, sanayi, AVM gibi yerlerde çalışıyorlar. Bu arkadaşlarımızın şu anda işyerleri kapalı ama bunların ev-araba kredileri var ve devlet ve özel bankaların en azından birkaç ay kredi ödemeleri ertelensin. Taleplerimizin başında gelenlerden biri o, çünkü bu insanlar şu an çalışmıyor ve kredileri ödeme imkanı yok. Biz sendikalar üyelerine imkanları nispetinde ihtiyaç halinde destek olsun. Bir kısmını işveren, bir kısmını devlet, bir kısmını ise sendikalar karşılasın. Örgütlü olmayan arkadaşlarımız için ise devletin adım atması lazım. Örneğin, kağıt toplayanlar var ve bu insanlar kağıt toplarsa karınları doyuyor. Özellikle bazı belediyelerimiz bu insanların ihtiyaçlarını karşılıyor ve bununla ilgili Çalışma Bakanlığımızın çalışma başlatmasını ve bu insanların yaşamlarını sürdürmesini sağlamak zorunda. Özellikle bu işsizlik ödeneği ile ilgili konuşmak istiyorum. Bugün başladı, 3 sene içinde 600 gün çalışanlar bundan istifade edebiliyor. Ancak bu dönemde bu 600 günden vazgeçmemiz lazım. Bir gün bile sigortalı çalıştıysa işsizlik ödeneğinden faydalansın. 600 gün şuan için kabul edilebilir bir durum değil. Şu an olağanüstü bir süreçteyiz. Devlet, özel sektör, patronlar ve sendikalar paralarını tam zamanı olan bugün harcamalıdır. Bir an evvel bununla ilgili çalışma yapmak gerekiyor.” Sağlık Bakanı twitter hesabından duyurdu: son 24 saatte yapılan 3.952 testin 343’ü pozitif çıktı. 7 can kaybımız daha var.

Bu son eklemelerle toplam vaka sayısı 1.872’ye, ölümlü vaka sayısı ise 44’e ulaştı.

Koronavirüsle Mücadelede İyi Ülke Örnekleri

Koronavirüsle Mücadelede İyi Ülke Örnekleri

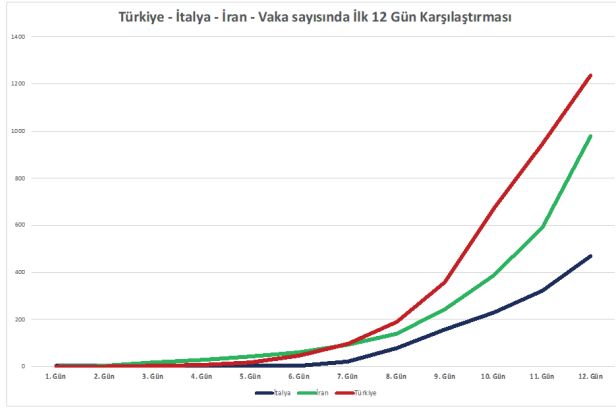
	İlk Vaka Tarihi	Toplam Vaka Sayısı	Ölümlü Vaka Sayısı	23 Mart'ta Yeni Vaka Sayısı
Singapur	23 Ocak	558	2	49
Güney Kore	20 Ocak	9037	120	76
Hong Kong	22 Ocak	386	4	29
Tayvan	21 Ocak	216	2	21

Bu kısımda koronavirüsle en iyi şekilde mücadele ederek, salgını kontrol altına almayı başaran 4 ülke incelenmiştir.

Ocak ayının üçüncü haftasından itibaren koronavirüs vakalarının görülmeye başladığı Singapur, Güney Kore, Hong

Kong ve Tayvan'da hükümetler sürecin en başından itibaren salgını ciddiye alarak, bilim insanlarının belirlediği çerçevede kapsamlı bir eylem planı hazırladılar ve hızla uygulamaya koydular. Böylelikle diğer ülkelere kıyasla hem enfeksiyona yakalanmış toplam vaka hem de ölümlü vaka sayılarındaki artışı kontrol edebildiler. Salgının başladığı bölgeye yakınlıkları ve yoğun ilişkilerinin olması da bu 4 ülkede başarıyı engelleyememiş. Bu başarı, sözkonusu ülkelerin salgının başladığı bölgeye coğrafi yakınlıklarına ve kurulan yakın ilişkilere rağmen sağlanmıştır.

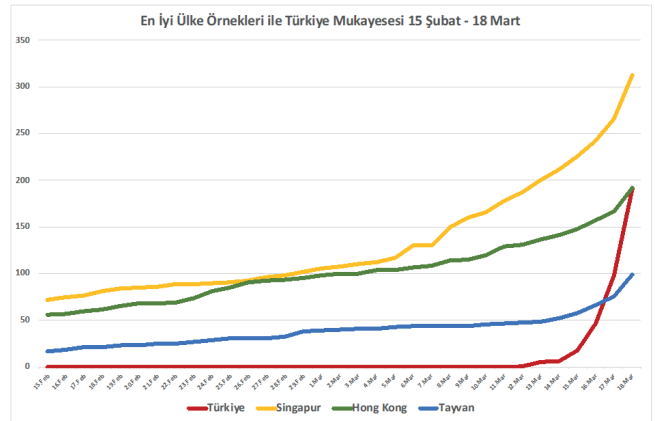
Önceden hazırlık yapamayan, hızlı karar alamayan ve özellikle salgının etkisini küçümseyen ülkelerde ise salgın yayılmaya devam ediyor. Üstelik güçlü sağlık sistemlerine sahip gelişmiş birçok Avrupa Ülkesinde salgın hala kontrol altına alınamamıştır.

Çin dışında ilk büyük etkinin yaşandığı iki ülke İran ve İtalya oldu. Bu ülkelerde tedbirlerin alınmasında ortaya çıkan gecikme, salgının çok hızlı yayılmasına ve tüm ülkeyi kapsamasına yol açtı. 23 Mart itibariyle Sağlık Bakanı Türkiye'de de salgının tüm illere yayılmış olduğunu beyan etti. Bu iki ülke ile Türkiye'nin ilk 12 gününü karşılaştırdığımızda Türkiye'deki artış trendi İtalya ve İran'a göre daha yüksek görünüyor.

Ülkemizin, salgını kontrol etmeyi başaran 3 ülke ile mukayesesi gösteren grafik incelendiğinde, salgının başlarında alınmış olan önlemlerin etkinliğini karşılaştırmak daha kolay hale gelmektedir.

Ülkemizde salgının daha fazla yayılmasını önlemek için bu alanda başarılı olan Singapur, Güney Kore, Tayvan ve Hong Kong örneklerinin ayrıntılı incelenmesinde fayda var.

Singapur

5,6 milyon nüfusa sahip Singapur COVID-19'un ilk evresinden itibaren hızla yayıldığı ülkelerden biri oldu.

Salgının merkezi Çin'e olan coğrafi yakınlığına rağmen Singapur yönetimi, paniğe kapılmadı. Tam tersine, haftalardır süren çabalarıyla virüsün yayılmasını yavaşlatmakta belli bir başarıya ulaştı. Güney Kore, Tayvan ve Hong Kong gibi başarılı ülkeler arasında gösterildi. Başlarda Çin'den sonra en çok vakanın görüldüğü ülkelerden biri olma yolundaydı.

Wuhan'dan gelen Çinli ziyaretçilerde peş peşe soğuk algınlığı tarzı semptomlar görüldü. Singapurlu hekimler, ilk başta karşılaştıkları vakaların "Wuhan gribi" benzeri bir grip olduğundan şüphe etti. Ancak vakaların, mevsimsel gribin ötesinde bir hastalığa işaret ettiği kısa zamanda anlaşıldı. Hekimlerin doğru aksiyonları alması, devletin kontrol mekanizmalarını harekete geçirmesi ve "temas izleme" sistemini acilen devreye sokması, vakaların azalmasında etkili rol oynadı.

Ülkedeki kriz hali henüz tam olarak dinmese de katı karantina kuralları, yüksek para cezalarının dahil olduğu sıkı önlemler, virüsün yayılma hızının kesilmesinde fayda sağladı. Binlerce Singapurlu kendilerini evlerinde tecrit etmiş yaşarken, yetkililerin rastgele kontrollerinde, evde bulunmayanlara 10 bin dolara kadar para cezası kesmesi veya altı ay hapis cezası vermesi, kişiler üzerinde baskı yarattı.

Virüsün yayılma hızının yavaşlamasında Singapur Başbakanı Lee Hsien Loong'un samimi tavırları da etkili oldu. Açık ve şeffaf tutumu, bilgileri kamuoyundan saklamayan dürüst siyasetçi tavrı, toplumda karşılık buldu. Kimse marketlere hücum etmedi. Başbakan'ın anlık bilgi paylaşımı, toplum üzerinde olumlu bir etki bıraktı. Açık ve şeffaf davrandı, doğru bir iletişim stratejisi yürüttü.

31 Aralık 2019

Virüs vakalarının rapor edilmediği ancak gribe benzer şikayetlerle hastanelere başvuranların olduğu görüldü.

"Wuhan gribinden" şüphe edildi. Sonrasında hastaların seyahat geçmişleri araştırılmaya başlandı. Basit bir grip rahatsızlığının ötesinde bir hastalık olduğu varsayımından hareket edildi. Hastalara tanı konmadan önce, temasta oldukları kişilerin listeleri istendi. Esas vakalar 23 Ocak tarihi itibarıyla görülmeye başladı.

23 Ocak 2020

İlk Vaka: Singapur Sağlık Bakanlığı, ailesiyle Wuhan'da yaşayan 66 yaşındaki Çinli bir erkekte, Singapur ziyareti sırasında, yeni tip korona virüsü saptandı.

24 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen 53 yaşındaki bir kadında ve ilk tespit edilen hastanın 37 yaşındaki oğlunda COVID-19 virüsüne rastlandı.

25 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen 36 yaşındaki Çinli erkek hastaya da virüs tanısı kondu.

İlk haftada: 23 Ocak -26 Ocak arası 4 kişide COVID-19 pozitif tespit edildi.

Hastaların korona virüsüne nasıl yakalandıklarını anlamak için 'Temas izleme' sistemi devreye sokuldu. Bu izleme sayesinde herkesin nerede olduğu yetkililer tarafından takip edildi. Hastanede pozitif çıkan hastaların temas içinde olduğu kişiler, titizlikle izlenmeye başlandı. Haritalar çıkarıldı. Evlerinde karantina altında tutulanlar, saat başı izlendi. Polis data tutmaya başladı. Sokakta olanlara duyurular yapıldı, iki metreden fazla kimse kimseye yaklaşmayacak anlamına gelen "sosyal mesafe" kuralı uygulamaya kondu. Taksi şoförleri, garsonlar ülkedeki herkes sıkı takip altına alındı.

27 Ocak 2020

Wuhan'dan Singapur havaalanına gelen Çinli bir kadında virüse rastlandı.

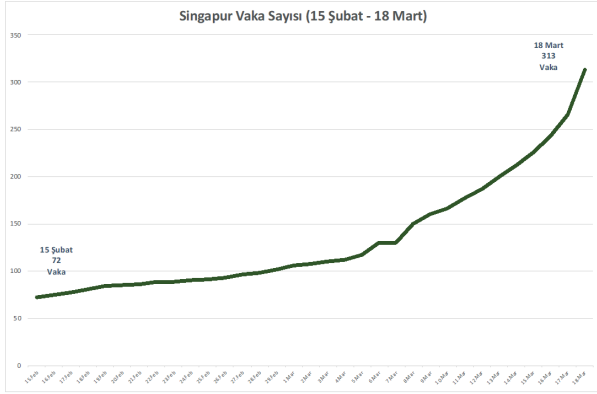
28 Ocak 2020

Wuhan'dan Singapur Havaalanına gelen, biri 35 yaşında erkek, diğeri 56 yaşında kadın olmak üzere iki Çin uyruklu kişide virüs tespit edildi.

29 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen Çinli üç kişide virüs tespit edildi.

23 Ocak'tan -29 Ocak arası vaka sayısı 10 kişiye yükseldi. Önemli bir iş merkezi ve uluslararası ziyaret durağı olan ülkede çok sıkı karantina önlemleri alınmaya devam etti. Günde üç ya da dört defa devlet görevlileri bizzat evlere gelip, evde tecrit olma kuralının çiğnenip çiğnenmediğini denetledi. Evde olmayanlara 10 bin Singapur doları cezalar kesilmesi öngörüldü. Testlerin sayısı arttırıldı. Evde bulunmayanlara, devletin inşa ettiği sistem üzerinden bir link gönderilmesi uygulaması başlatıldı. Evde olmayan kişi nerede bulunduğunu belgelemek için bu linke tıklamak suretiyle, devlet yetkilisine konumunu bildirir duruma getirildi. Hastalığın yayılma hızı temasla arttığı için, katı önlemler alındı ve uygulandı.

17 Mart 2020

Vaka sayısı 266 olarak anons edildi. Singapur Sağlık Bakanı, 23 yeni hastanın durumu ve bu hastaların kimlerle bağlantılı geçmişe sahip oldukları hakkında bilgi verdi. Ülkenin alarm seviyesi turuncuya düşürüldü. 152 hastadan 138'inin hastanede tedavi altında tutulduğu, 14 koronavirüs hastasının ise kritik olduğu açıklandı. 114 kişi ise hastaneden taburcu edildi.

Singapur, salgını kontrol altına almayı ve vaka sayısını 23 Ocak'tan 18 Mart'a kadar geçen sürede sadece 313'te tutmayı başardı.

Güney Kore

Çin gibi Güney Kore’de, koronavirüs salgınının ilk aşamalarında en kötü etkilenen ülkelerden birisi oldu.

Ancak agresif bir mücadele, son derece büyük ölçekte test uygulaması sayesinde ve kriz boyunca kamuoyuna karşı tutarlı ve şeffaf tutumu ile pandemiyi en iyi yöneten ülkelerden birisi olmayı başardı.

Güney Kore’de, enfeksiyonlar Şubat ayının sonlarında başladı.

Doğrulanmış 8.000’den fazla virüs vakasından, şimdiye kadar sadece 75 kişi öldü - ölüm oranı dünya çapında görülen yüzde 3 ortalamasının altında kaldı.

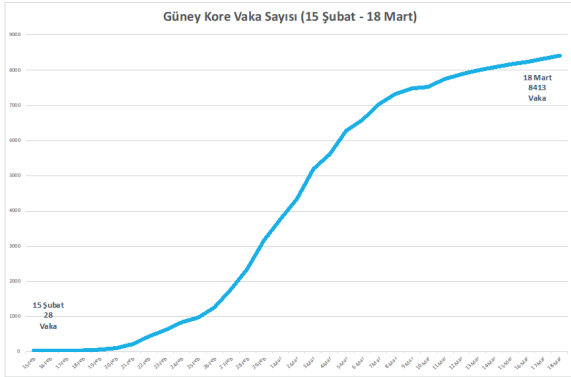
Güney Kore Hükümeti, testin bu mücadelede en önemli etken olduğunu belirtiyor: “Test merkezidir, çünkü bu hastalığın erken tespit edilmesini sağlar, yayılma riskini azaltır ve enfekte olanların iyileşme oranını artırır”

Bu süreçte yaklaşık 250.000 kişi test edildi. Güney Kore ülke çapında 633 test alanında günde 20.000 kişiye kadar test yapılabilir hale geldi. Virüsün yeni bulaştığı binalar önüne geçici klinikler ve/veya pop-up tesisler kuruldu. Buralarda elde edilen numuneler hava geçirmez kaplarda yaklaşık 40 derecelik Fahrenheit’ta depolandıkları minibüsler tarafından 118 laboratuvara taşındı. Yaklaşık 1.200 tıp uzmanından oluşan bir ordu sonuçları analiz etti.

Güney Kore’de elbette 2003 SARS salgını ve 2015 MERS salgını da dahil olmak üzere son ölümcül salgınların deneyimi, Hükümet ve toplumun doğru bir mücadele yürütmesine katkı sağladı. Güney Kore’de ilgili tüm kesimler, daha önceki salgınlardan çıkarılmış dersler sayesinde atılması gereken adımları ve tehlikenin ne kadar ciddi olduğunu biliyorlardı. Güney Koreli otoritelerin testin herkes için ücretsiz olmasını sağlaması ve ülkenin gelişmiş sağlık sistemi de süreçte etkili oldu.

Güney Kore Cumhurbaşkanı Moon Jae-in günde iki kez sağlık görevlileri ile birlikte sahaları ziyaret etti ve hastalarla iletişim kurdu. Moon, korona virüsünü ciddiye aldı ve uzmanların gösterdiği yoldan ilerlemeyi tercih etti. Mücadeleye zarar verecek hiçbir açıklama yapmadı, virüsü hiçbir zaman küçümsemedi, her zaman bilim insanlarının çizdiği çerçevede kaldı ve halka da bunu anlattı.

Güney Kore’de sağlık görevlilerinin yüksek derecede şeffaflığı ve yetkinliği de bu mücadelenin kolaylaşmasını sağlayan etkenlerdi. Bu açıklık ve şeffaflık süreci kamuoyu güvenini artırdı ve salgının üstesinden gelmek için kolektif çabayı güçlendiren çok yüksek düzeyde sivil farkındalık ve gönüllü işbirliğinin oluşmasına yol açtı.

Güney Kore örneğinde görülüyor ki; test kapasitesinin artırılması sadece yeterli test kiti sahibi olmakla ilgili değil. Laboratuvar donanımı ve numuneleri analiz etmek için teknisyenler, numunelerin taşınması için lojistik ve tedarik ve verilerin taşınmasını sağlamak için hizmetler ve bilgi teknolojisi sağlamak gibi karmaşık sağlık altyapısına doğru yatırımların yıllarca yapılmış olması gerekiyor. Bu unsurların herhangi bir darboğaz veya eksikliği zamana mal olabilir ve daha fazla enfeksiyon ve ölümlerle sonuçlanabilir.

Güney Kore, bu sıradışı mücadelesi ile «eğriyi düzleştirdi». Güney Kore şimdi, hem yakın

coğrafyasını hem de dünyayı izleyerek, okul açılışlarında aşamalı olarak başlama ve bazı bölgelerdeki fabrikaları ve işletmeleri yeniden başlatma kararını değerlendiriyor.

Hong Kong

Avrupa ve ABD’de salgın hastalık hızla yayılırken, Singapur gibi Hong Kong’da küresel salgın tehdidine karşı güçlü bir direnç sergileyen ülkelerden biri oldu. Çin’e bağlı 7,4 milyon nüfuslu Hong Kong’ta 132 kişiye tanı kondu. Bu kişilerden dördü ise hayatını kaybetti. Hastalığın dünyaya yayıldığı andan itibaren, şehrin çoğunluğu virüsten korunmak için tek kullanımlık maske taktı. Salgının çıkış ülkesi olan Çin’e coğrafi yakınlığı olmasına rağmen, virüsün yayılmasını yavaşlatmada görece başarılı oldu. En azından belli bir hıza ulaştı. Seyahat kısıtlaması ve okulların kapatılması gibi tedbirleri anında devreye soktu. Maskesiz sokaklara çıkılmadı, toplu taşıma araçları kullanılmadı, düzenli olarak el yıkama anonsları yapıldı. Hükümet her bir vakanın bulunduğu bölgeyi online olarak görüntülemeyi sağlayan bir web sitesini hizmete açtı. Hükümet, en büyük eleştiriyi ise Çin sınırını tamamen kapatmaması nedeniyle aldı. Yılda 300 bin kişinin geçtiği sınır, bir süreliğine de olsa işlevine devam etti.

3 Ocak 2020

Sınırlar kapatılmadı. Wuhan’dan gelişler hız kesmeden devam etti. Çok sayıda ateş ve halsizlik şikâyeti ile hastaneye başvuranlar oldu.

10 Ocak 2020

Çin’den gelenlere testler yapıldı, 14 günlük karantina uygulaması şart koşuldu. Şikayetleri hafif seyredenler için hastanelerde değil, hosteller ve tatil köylerinde karantina imkânı sağlandı. Hastalar, takip altında tutuldu.

22 Ocak 2020

Wuhan seyahatinden dönen, ateş şikâyeti ile hastaneye başvuran iki kişide virüs tespit edildi. Hastalanan kişilerin sayısında artış olunca, hasta yığılmalarını engellemek için yeni hastanelerin hizmete açılması sağlandı.

23 Ocak 2020

Wuhan ziyaretinden dönmüş üç kişiye daha tanı konuldu. Ateş şikâyeti ile hastaneye başvurduğu gözlenen bu üç kişinin de korona olduğu kesinleşti.

25 Ocak 2020

Hong Kong acil sağlık çağrısı yaptı. Okulların 17 Şubat’a kadar kapandığını bildirdi. Okullar kapatılırken, hastalananların kaç yaşlarında olduğu ve nerelerde yaşadıklarına dair bilgiler, hükümet tarafından internetten yayımlandı. Karantina altında tutulan veya kendisini tecrit eden kişilerin, nerelerde yaşadıklarına dair haritalar da halkla paylaşılmaya başlandı. Yeni Yıl Kutlamaları iptal edildi. Çin’e yapılacak bütün seyahatler iptal edildi.

26 Ocak 2020

Üç kişinin korona virüs taşıdığı tespit edildi. Hong Kong Disneyland gibi tematik parkları kapattı. Hubei’den gelebilecek olan ziyaretçilere sınırlama getirildi.

Hong Kong Baş Yöneticisi Carrie Lam kameraların karşısına yüz maskesiyle çıkarak bir konuşma yaptı. Ve virüsün daha fazla yayılmaması için alınan yeni düzenlemelerden bahsetti. Tren ve feribot kullanımına yasak getirildiğini açıkladı. Çin’e seyahat kısıtlamasından söz etti.

28 Ocak 2020

Home ofis adı altında evden çalışmalara ağırlık verildi.

29 Ocak 2020

İki kişiye daha korona virüs teşhisi kondu. Toplamda vaka sayısı 10’a çıktı.

30 Ocak 2020

İlk kez Wuhan’ı ziyaret etmemiş, 39 yaşındaki bir kadında COVID 19 pozitif görüldü. Ardından 75 yaşındaki bir erkek hastaya daha virüs tanısı konuldu. Böylece vaka sayısı 12’ye yükselmiş oldu. Aynı gün Dünya Sağlık Örgütü korona virüsü “Pandemi” ilan etti.

8 Şubat 2020

Hong Kong, karantina kurallarına uymayan kişilerin hapis cezası alacağını duyurdu. Bu süreçte toplu taşıma kullanımında gözle görülür azalma oldu. Birçok kafe ve restoranın ateş kontrolü yaparak, yüksek ateşli kişileri içeri almadığı görüldü.

9 Şubat 2020

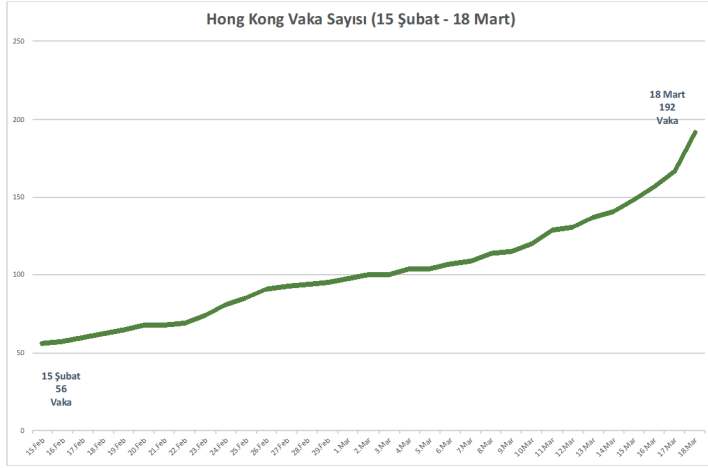
İki yeni hastada daha virüs tanısı konulduğu açıklandı. Böylece toplam vaka sayısı 29'a yükselmiş oldu. Çin'den gelen ziyaretçilere zorunlu 14 gün karantina uygulaması başlatıldı.

2 Mart 2020

Korona virüs taşıyan vaka sayısının 100'e ulaştığı açıklandı.

15 Mart 2020

Hong Kong Üniversite'sinde görev yapan Prof.Dr. Yuen Kurok'tan uyarı niteliğinde açıklama geldi. "Pandemi" ilan edilen korona virüsünün etkisinin, bu yılın sonuna kadar devam edeceğini söyledi. Hükümet yetkililerine çağrıda bulundu, mücadelede gevşemenin hata olacağını belirtti. 7 kişide daha virüs teşhis edildi. Vaka sayısı 149'a yükseldi.

17 Mart 2020

Hong Kong hükümeti, şehre giren herkesin istisnasız 14 gün süreyle zorunlu karantina altına alınacağını duyurdu.

Vaka sayısı 167'ye ulaştı. 4 can kaybı yaşandı. İlk defa korona hastası kişilerin evlerinde yapılan inceleme sonucunda, ikamet yerlerinin belirli bölgelerinde virüs bulaşığına rastlandı. Tuvalet gibi, evlerin belirli yerlerinden alınan 12 örnekten, 4'ünde COVID- 19 virüs bulaşığı bulunduğu kesinleşti. Detaylı bilgiler hükümet yetkilisi tarafından açıklandı.

19 Mart itibariyle Hong Kong'ta toplam vaka sayısı 208 ve ölümlü vaka sayısı sadece 4'te kaldı.

Tayvan

Tayvan geçmişteki sars deneyiminin de etkisiyle bu salgında çok erken ve çok hızlı aksiyon alabildi. Bu sayede vaka sayısı kontrol altına alınırken, salgının büyümesi engellendi.

15 Ocak 2020

Wuhan'dan gelen haberler üzerine, henüz ülkede vaka görülmemiş olmasına rağmen, Tayvan Salgın Kontrol Merkezinden iki yetkili Çin'in Wuhan şehrine araştırma için gönderildi. Salgın konusunda bilgi alındı.

20 Ocak 2020

2003 Sars salgınından deneyimli olan Tayvan Salgın Kontrol Merkezi hızlıca 124 maddelik aksiyon planını ıkaradı. Bu aksiyon planı sınırların kontrolünden, big data ile vatandaş/hasta bilgilerinin analizine, yanlış bilgilerin yayılmasını engellemeye kadar pek çok maddeyi içeriyordu.

21 Ocak 2020

Tayvan Salgın Kontrol Merkezi cerrahi maske dağıtımına başladı, mahallelerdeki dükkanlara kadar maske ulaştırıldı. 1 milyon cerrahi maske 22, 23 Ocak tarihinde; 30 Ocak - 20 Mart arasında da haftada 1 milyon maske dağıtılacak şekilde planlama yapıldı.

İlk kesinleşmiş vaka açıklandı.

Wuhan'a yapılacak çok önemli olmayan tüm ziyaretlerin ertelenmesi istendi.

Salgın Kontrol Merkezi sitesinden detaylı olarak kaç kişiden şüphelenildiği, kaçına test yapıldığı, kaçına takipsizlik kararı verildiği gibi bilgileri yayımlamaya başladı.

Hükümet salgın hakkında yalan haber yapanlara para cezası verileceğini duyurdu.

24 Ocak 2020

50 yaşında Çinli bir kadın ve 50 yaşında Tayvanlı erkek 2 yeni kesinleşmiş vaka bildirildi.

İki vakanın da Wuhan ilişkisi olduğu belirtildi. 21 Ocak'ta açıklanan vaka ile kesinleşen vaka sayısı 3 oldu.

Kişisel hijyen konusunda bilgilendirmeler arttırıldı.

31 Ocak 2020

Kesinleşmiş vaka 10 olurken, vakanın hastanede izole ve sağlık durumlarının sabit olduğu açıklandı.

Bu aynı zamanda aile içi bulaşma riskini gösteren bir örnek olarak duyuruldu.

Tayvan hükümeti ülke genelinde salgınla ilgili ürünler üzerinden vurgunculuk yapmak isteyenler için 1 ile 7 yıl arası hapis ve 167.000 dolar para cezası getirdi.

2 şubat 2020

Çin'in Guangdong bölgesinden Tayvan'a girişler yasaklandı.

Guanghong ziyaret geçmişi olan ve havayolu ile Tayvan'a giren Çinlilerin 14 gün ev karantinasına girmelerine karar verildi.

Hastalık belirtisi göstermese de Çin, Hong Kong ve Macau'dan gelenlerin kişisel sağlık takiplerini yapmaları ve sokağa çıkarken maske takmaları istendi.

st solunum yolları enfeksiyonu geçiren kişilerin testleri negatif çıksa bile 14 gün ev karantinasında kalmasına karar verildi.

Okul ara tatili 15 şubat'tan 25 şubat'a uzatıldı.

4 şubat 2020

247 Tayvanlı iş adamı Wuhan'dan tahliye edilerek karantina bölgesine alındı.

Kesinleşmiş vaka sayısında bir değişiklik olmadığı, 10 olarak kaldığı bildirildi.

12 şubat 2020

Hükümet ev izolasyon şartlarını ihlal edenlere 10.000 dolar, ev karantina şartlarını ihlal edenlere 5.000 dolar ceza vereceğini açıkladı.

18 Şubat 2020

Tüm hastane, klinik ve eczanelerin hastaların seyahat geçmişiyle ulaşmasına imkân sağlandı. Eğitim Bakanlığı hastalık belirtisi gösteren öğrencilerin izinlerinin sayılmayacağını bildirdi. Ulaştırma bakanı tüm taşıma araçları için temizlik standardı getirildiğini açıkladı.

21 Şubat 2020

Eğitim bakanlığı, eğer bir sınıfta 1 öğrenci ya da öğretmen hasta olursa sınıfa 14 gün ara verileceğini, iki ya da daha fazla kişi hasta olursa okulun 14 gün kapanacağını açıkladı.

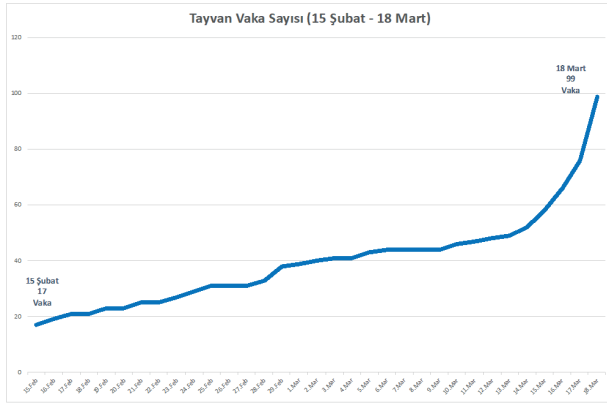
10 Mart 2020

Hükümet vatandaşlarının online sipariş ile maske almalarını sağlayacak bir uygulama geliştirdi. Kişinin bireysel sigortası ile de bağlantılı yapı ile yaklaşık 7 milyon maske siparişi hedeflendi.

16 Mart 2020

Salgının Avrupa ve Ortadoğu'yu da etkilemesi sebebiyle aşağıdaki ülkelerden Tayvan'a girişlerde 14 gün ev karantinası uygulanmasına karar verildi. Bu ülkeler: Afganistan, Arnavutluk, Cezayir, Ermenistan, Azerbaycan, Bahreyn, Belarus, Bosna, Bulgaristan, Kıbrıs, Mısır, Gürcistan, Hırvatistan, Irak, İsrail, Kazakistan, Kosova, Kuveyt, Kırgızistan, Lübnan, Libya, Romanya, Moğolistan, Kuzey Makedonya, Karadağ, Fas, Pakistan, Umman, Filistin, Katar, Romanya, Rusya, Suudi Arabistan, Sırbistan, Suriye, Tunus, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Birleşik Arap Emirlikleri, Özbekistan, Yemen.

67 kesinleşmiş vaka, 1 ölüm bildirildi.

17 Mart 2020

10 yeni vaka bildirildi ve toplamda 77 kesinleşmiş vaka olurken 1 ölüm oldu. Bu yeni 10 vakadan 4'ünün daha önceki 5 vaka gibi Türkiye'de bir tura katıldıkları tespit edildi. Diğer 6 vaka içinde Mısır, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Almanya, Yeni York ve İzlanda'yı ziyaret etmiş kişiler olduğu belirlendi. Bu grupta iki 30 yaşında, bir 20 yaşında enfekte olmuş vaka bulundu.

Avrupa'dan 3-14 Mart tarihlerinde dönen Tayvanlıların 14 gün ev karantinası yapması ve geçici olarak evden çalışmaları istendi.

Salgının Çin dışında da büyük bir hızla yayılması sebebiyle Bangladeş, Brunei, Hindistan, Endonezya, Japonya, Malezya, Maldivler, Nepal, Kuzey Kore, Laos, Burma, Filipinler, Sri Lanka, Tayland, Vietnam, Moldova, Kaliforniya, Yeni York ve Washington'dan 17 Mart sonrası gelen yolcuların ev karantinasına girmesine karar verildi.

19 Mart itibarıyla Tayvan'da 108 vaka ve 1 ölümlü vaka bulunmaktadır.

Uluslararası Finans Kuruluşlarının Koronavirüs Tedbirleri

G7 (Group of 7) – Yediler Grubu

Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere dünyadaki IMF üyesi yedi gelişmiş ekonomiden oluşan Yediler Grubu, 16 Mart 2020’de ABD başkanlığında gerçekleştirdikleri bir video konferans sonrası COVID-19’a karşı alınacak uluslararası önlemlere ve iş birliğine ilişkin bir açıklama yapmıştır.

Açıklamada, *“Bizler Yediler Grubunun liderleri olarak, COVID-19 salgınının dünya ekonomisi için büyük riskler oluşturan bir insanlık trajedisi ve küresel bir sağlık krizi olduğunu kabul ediyoruz”* ifadesini takiben, G7 liderlerinin *“daha yakın iş birliği ve ortaya konan çabanın koordinasyonunun artırılması yoluyla, soruna küresel düzeyde güçlü bir tepki vermek için gerekli olan her şeyi yapmaya kararlı”* oldukları vurgusuna yer verilmiştir.

G7 liderleri sağlık konusunda ülkelerinin yapacağı iş birliği ve alınacak önlemleri sıraladıktan sonra, açıklamada, salgının ekonomik etkilerine güçlü bir tepki vermek hedefiyle, *“tüm politika araçlarını kullanarak, G7 ekonomilerinde güçlü bir büyüme sağlamak ve ekonomileri aşağı yönlü risklere karşı korumak için önlemleri koordine etmeye ve ne gerekiyorsa yapmaya kararlı”* olduklarını belirtmişlerdir.

Bu çerçevede, açıklamada aşağıdaki önlemlere yer verilmiştir:

- Bu amaçla, en çok etkilenen işçileri, şirketleri ve sektörleri hemen ve gerektiği kadar desteklemek için para ve mali tedbirler dahil olmak üzere tüm enstrümanları ve belirli alanlara yönelik tedbirleri seferber ediyoruz. Bu alanların arasında özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler ve çalışan aileler için önemlidir.
- Ayrıca merkez bankalarımızdan ekonomik ve finansal istikrarı desteklemek, toparlanmayı ve büyümeyi teşvik etmek için gerekli parasal önlemleri almak üzere koordinasyonlarını sürdürmelerini rica ediyoruz.
- Maliye bakanlarımızdan bu önlemlerin uygulanması haftalık olarak koordine etmelerini ve daha zamanlı ve etkili eylemler geliştirmelerini istiyoruz.
- İş sürekliliği konusundaki zorluklara rağmen uluslararası kuruluşlar arasındaki koordinasyonu önemsiyoruz. Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası Grubu ve diğer uluslararası kuruluşları, bu özel soruna odaklanan koordineli küresel yanıtın önemli bir parçası olarak dünya çapında ülkeleri daha fazla desteklemeye davet ediyoruz.
- Maliye Bakanlarımızdan, yükselen ve gelişmekte olan ekonomiler de dahil olmak üzere ülkelerin, COVID-19’un sağlık ve ekonomik şokuyla mücadelelerine yardımcı olmak için, uygun olan uluslararası finansal yardımı hızlı bir şekilde tasarlamak ve uygulamak amacıyla uluslararası kuruluşlarla yakın çalışmalarını istiyoruz.
- Uluslararası tedarik zincirlerindeki sıkıntıları ele alacağız ve uluslararası ticareti kolaylaştırmak için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Belirtilen bu önlemler kapsamında her ne kadar belirli bir finansman tutarı öngörülmemiş olmasa da, Maliye Bakanlarının haftalık olarak işbirliğini sağlamaları ve G7 üyesi ve diğer ülke ekonomilerine finansal destek sağlamak üzere talimat verilmiştir.

Ayrıca, G7 ülkeleri merkez bankalarına gerekli parasal önlemleri almaları konusunda çağrı yapılmıştır.

G20 (Group of 20) – Yirmiler Grubu

Arjantin, Avustralya, Brezilya, Kanada, Çin, Fransa, Almanya, Hindistan, Endonezya, İtalya, Japonya, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Kore Cumhuriyeti, Türkiye, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği (AB)’den oluşan 20’ler Grubu (G20-Group of 20), 20 Mart 2020 itibarıyla henüz bir toplantı ve açıklama yapmamıştır.

Ancak, 18 Mart 2020 tarihinde, Hindistan Başbakanı Narendra Modi, G20 dönem başkanı Suudi Prens Muhammed Bin Salman’a G20 ülkeleri arasında bir video konferans gerçekleştirilmesi yönünde bir öneride bulunmuştur.

Fed

ABD Merkez Bankası Fed, COVID-19 salgınının küresel bir ekonomik krize yol açmasını önlemek amacıyla, 19 Mart 2020 tarihinde dokuz ülkenin (Avustralya, Brezilya, Güney Kore, Meksika, Singapur, İsveç, Danimarka, Norveç ve Yeni Zelanda) merkez bankasına swap (dolar alım-satım) olanağı sağlamıştır.

Fed tarafından yapılan açıklamada, dolar karşılığında diğer para birimlerinin kabul edileceği takasların en az önümüzdeki altı ay boyunca kullanıma açık olacağı ifade edilmiş ve toplam 450 milyar dolara varan tutarın, dünyanın dolara bağımlı finansal sisteminin işlevini sürdürmesini sağlamak kullanılacağı ifade edilmiştir.

Fed söz konusu bu 9 ülkeye, 2007-2008 krizinde de 2009 yılı sonuna kadar swap olanağı tanımıştı.

Fed normal koşullarda sadece Kanada, İngiltere, Japonya, AB ve İsviçre merkez bankalarına kalıcı olarak swap olanağı sağlamaktadır.

Avrupa Merkez Bankası

Finansal piyasalara nakit desteği sağlamak için 18 Mart 2020 tarihinde 720 milyar Euro (yaklaşık 820 milyon dolar) tutarında özel ve kamu sektöre ait tahvili ile diğer finansal varlıklara ilişkin alım paketi açıkladı.

Dünya Bankası ve Uluslararası Finans Kurumu

17 Mart 2020 tarihinde üye ülkelere ve şirketlere sağlanacak finansman tutarının 14 milyar dolara çıkartıldığını açıkladı.

Bu kaynağın 8 milyar doları IFC tarafından sağlanacak kredilerin büyük kısmı tedarik zincirindeki kopmalardan etkilenen şirketlere ticaret, işletme sermayesi ve orta vadeli finansmanı için finansal kuruluşlar aracılığıyla sağlanan dolaylı kredilerden oluşmakta.

Geriye kalan kaynağın 2,7 milyar doları Uluslararası Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası (IBRD) ve 1,3 milyar doları ise Uluslararası Kalkınma Ajansı (IDA) tarafından ülkelerin sağlık sistemlerinin ve acil müdahale kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla kullanılacak.

Uluslararası Para Fonu (IMF)

4 Mart 2020 tarihinde de düşük gelir seviyesindeki ve gelişmekte olan ekonomilere 50 milyar dolara kadar kredi sağlanabileceğini duyurdu

Fon, COVID-19'dan etkilenen üye ülkelere kullanılacak krediler için 1 trilyon dolar kaynak ayırdığını açıkladı. Ayrılan kaynağın;

- 440 milyar doları, standart kota bazlı kredi programları ile sağlanacak krediler için,
- 196 milyar doları, kota bazlı kredi programlarının yeterli olmaması durumunda yeni çok taraflı borçlanma anlaşmalarını uygulamaya almak suretiyle sağlanacak finansman için,
- 344 milyar doları ise her iki kaynağın da yetersiz kaldığı aşamada iki taraflı kredi anlaşmaları için ayrılmıştır.
- IMF 6 farklı finansman programı ile ülkelere kredi sağlamaktadır:
- Acil Fonlama: Hızlı Kredi İmkani (RCF - Rapid Credit Financing) ve Hızlı Kredi Enstrümanı (Rapid Credit Instrument - RTI) ile acil fon sağlanabiliyor.
- IMF, 4 Mart 2020 de bu imkan kapsamında düşük gelir seviyesinde ve gelişmekte olan ekonomilere 50 milyar dolar hızlı kredi sağlanabileceğini duyurdu.
- Bu kredinin azami 10 milyar doları düşük gelir seviyesinde ülkelere RCF programı ile sıfır faiz, 5,5 yıl geri ödemesiz dönem ve 10 yıla varan seçeneklerle sağlanırken, geri kalan 40 milyar doları ise gelişmekte olan ekonomilere RTI altında azami 5 yıla kadar vade seçeneği ile sunulabilmektedir.
- Felaket Önleme ve Yardım Fonu ile en fakir ve en yüksek risk grubundaki ülkelere hibe veya borç affı sağlanabiliyor.

Bu kanalların dışında gerekirse kapsamını da arttırmak suretiyle mevcut kredi imkanları ile ülkelere finansman alternatifi öneriyor.

İlgili ülkelerin ekonomi kurumlarının etkinliğini arttırmak amacıyla teknik destek ve eğitim veriliyor.

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası

13 Mart 2020 tarihinde Türkiye'nin içinde bulunduğu 38 gelişen ekonomide yeni tip koronavirüs salgınının ekonomik etkisiyle mücadele eden şirketlere yardım etmek üzere 1 milyar Euro tutarında bir ekonomik paket hazırlamış olduğunu duyurdu.

Kredi paketi,

- Ticaret finansmanını,
- KOBİ'lere finansal kuruluşlar aracılığıyla ve azami 2 yıl vadeli kısa vade ile sunulan kredileri,
- KOBİ dışındaki firmalar ve enerji üreticilerine sunulan azami 2 yıl vadeli işletme sermayesi kredilerini,
- Belediyelere, enerji ve altyapı firmalarına sağlanan kısa vadeli likidite ve bilanço yapılandırma imkanını içeriyor.

Banka ayrıca mevcut kredilerin vadelerinin uzatılmasını ve koşullarının değiştirilmesini içerecek şekilde yeniden yapılandırılmasını ve yerli para birimi ile kredi kullandırma imkanının değerlendirileceğini de açıkladı.

Kaynakça

<https://edition.cnn.com/2020/03/16/politics/trump-g7-leaders-cooperation-coronavirus/index.html>

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/16/g7-leaders-statement-on-covid-19/>

<https://theprint.in/diplomacy/modi-wants-covid-19-video-chat-with-g20-leaders-but-his-saarc-plans-are-yet-to-take-off/383232/>

<https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-fed-swaps/fed-opens-dollar-swap-lines-for-nine-additional-foreign-central-banks-idUSKBN2162AX>

https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ecb.pr200318_1-3949d6f266.en.html

<https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2020/03/17/world-bank-group-increases-covid-19-response-to-14-billion-to-help-sustain-economies-protect-jobs>

<https://www.worldbank.org/en/news/factsheet/2020/02/11/how-the-world-bank-group-is-helping-countries-with-covid-19-coronavirus>

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/03/04/sp030420-imf-makes-available-50-billion-to-help-address-coronavirus>

<https://www.imf.org/en/About/infographics/imf-firepower-lending>

<https://www.ebrd.com/news/2020/ebd-unveils-1-billion-emergency-coronavirus-financing-package.html>

